

سہ لام عبدوئلا

منتدی اقرأ الثقافی

للکتب (کوردی - عربی - فارسی)

www.iqra.ahlamontada.com

منتدی اقرأ الثقافی

www.iqra.ahlamontada.com

سیڈو شہی سنوور

رومان

جانی بہ کہو
2014

بۆدابهزانى جۆرهها كتيب: سهردانى: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ النَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ النَّقَافِي)

پدراي دانلود كتايهاي مختلف مراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

سه لام عه بدوللا
سینگوشه ی سنوور

خانه‌ی موکریانی بڑ چاپ و بلاوکردنه‌وه

- سیگزوشه‌ی سنوور
- نوسه‌ر: سه‌لام عه‌بدوللا
- تایپ و مه‌له‌چنی: کزل‌باخ به‌هرامی
- نه‌خسه‌سازی به‌رگ و ناوه‌رژک: شکار عه‌فان نه‌قشبه‌ندی
- نرخ: ۴۰۰۰ دینار
- چاپی یه‌کام ۲۰۱۴
- تیراژ: ۱۰۰۰ دانه
- چاپخانه: موکریانی (مه‌ولیز)
- له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتبخانه‌کان ژماره‌ی سپاردنی (۸۵۱) ی سالی ۲۰۱۴ ی بیدراوه.

زنجیره‌ی کتیب (۹۰۵)

ماله‌ر: www.mukiryani.com

ئیمه‌یل: info.mukiryani.com

ویتی به‌رگی پئشه‌وه نوسه‌ر له سالی ۱۹۷۷

رؤمان

سیگوشہی سنوور

سہ لام عہ بدوللا

جایی بی کم

۲۰۱۴

پیشکش:

به دایکم که نه فوئنده وار بوو و فیزی کوردایه تی کردم
به باوکم که پیش قوتابانه فیزی فوئنده واری کردم..

رؤعیان شار

پیشەکی

کاتیک پیتاسەى رۆمان دەکری بە جۆریک له جۆرهکانى ئەدەبى بەیتنامیز ناو دەبرئ، دیاره هەرچۆن سەرجه م بوارهکانى ئەدەب و هونەر بە پیتی بەرهو پیشەوهچوونى رۆژگار، گۆرانکاری و پەرەسەندن بەخۆیەوه دەبینى، ئەمەش پەيوەستى خاسییەتى زیندوو و گەشەدارەکە یەتى .

له دێریندا، دوو جۆر رۆمان هەبوو، یەکەمیان: رۆمانى جەربەزەبى، دووهمیان: شوانکارەبى، له هەر جۆره یاندا خەيال بلأویى و خولقاندنى کەش و دۆخ و بارى سەرنجراکێشەر، دەبوو مایەى چەشەکردنى خوینەر یان بیسەر و ناچارى وه دبوو کە وتنى ئاکامى رووداوهکانى دەکرد و کۆسپ و تەگەرەکان بواری بیلايەنى نەدەهێشتەوه بۆ خوینەرە .

دیاره له رۆژانى چاخەکانى ناوهراستدا، ئەمیش وهک کۆى بەرهمە بزوینەرەکان ، کەوتبوو داوى بەستەلەک و مەیینەوه، کەواتە له ساي حوکمی ئەو بیره ئۆرستۆکراتیزمانەدا کە ئابین و دەرەبەگایەتى و پاشایەتى راگرى بوون، خەفەى کردبوو، هەر بۆیە له میژووی ئەدەبى رۆمان دا ، ئەو چاخانە بیبەشن .

دیاره سەدەى رینسانس بووژاندنەوهى له سەرجه م خانەکانى کۆمەلگادا کرد، کاتى کە گۆرانکارییە بە زەبرەکانى بارى ئابوورى، سەرجه م بیر و بۆچوون و سیستەمى ئەو ژيانەى پێشوو هەلتەکاندا، ئیدی دەرووى پەرپنەوهى بۆ

سەدەکانی نوێی والا کراو تەنانەت لە سەدەى ھەژدەھەمەوھ چەندین تەرزى نوێی لە جیھانى ئەدەبى رۆماندا سەرپەلدا، وەک رۆمانى کۆمەلایەتى ، مێژوویی، رۆمانتیکی، وەک لە لایەن (فیکتۆر ھۆگژ) و (جۆرج ساند) کە پتر بايەخى بە نواندى گیانى ناخى مرۆڤ دەدا، بلۆکرانەوھ .

لە سەدەى نۆزدەھەمەوھ بە تايبەت لە نیوھى دووھەمیوھ، پەى بە ریبازى (ریالیزم) براو دەیان رۆماننوسى مەزنى وەک ، ستانداڵ، فلویبر، دیکنز، تۆلستۆی، گۆگۆل و دۆستۆیۆفسکى، جیھانتىکی ژيان ئاسای بۆ ئەو ئەدەبە خولقاند .

ریالیزم پتر خەستبووئەوھ لەناو ژياندا، گەیشتە ئاستى سروشتى، بە تايبەت لە سەردەستى نووسەرانى پێشەنگى وەک (ئەمیل زۆلا) و ... ھتد پاشان لە ریالیزمى نویدا کە پتر گرینگى بە نوێخوازى قۆرمى ریالیزمى دەدا، نمونەشمان شاکارەکانى بروسەت، جۆیس و کافکایە .

گۆرپانکارى لە ھەردوو لایەنى پیکھینەریدا، چ ناوھەرۆک و چ شیوھ روویدا، یەکیک لەو شیوازانە بریتى بوو لە (نەو رۆمان) واتە رووکردنە نووسینى درێژەچیرۆک، یان بلێین چیرۆكى درێژخایەن، کە شۆرپوونەوھەبە بە دیراسەکردنى رەوشت و خوو، شروڤەکردنى ھەست و نەستى کەسایەتییەکان ، ئەمە خۆى لە خۆیدا یەکیکە لە رەوت و تەوژمە پەخشانئامیزە نووییەکانى فەرەنسا . ئەمانە دەھاتن جیھانى بابەتەکانیان دەئاخنییە دووتۆى نووسینیکی راستەقینەى فۆرمدا، ئەمە لە برى گۆرپانەوھى ئاسایانە، یان گۆرپانەوھى ئەو جۆرە مێژووانەى کە لە رۆماندا باو بوو .

دەبى نامازە بۆ ئەوھش بکەین کە کورتە رۆمانیش ھاتە ئاراوھ کە لە رووی قەوارەوھ کەمیک لە چیرۆک درێژتر بوو، بەلام نەدەگەیشتە قەوارەى درێژە رۆمان، بە خیرایى رووداوھەکانى رادەبوردن و گەلیکیش بە کورتى، جگە لەوھى ژمارەى کەسەکان، یان پالەوانەکانییەوھ کەمتر و چرپتر بوو، وەک بەرھەمەکانى (شۆلۆخۆف) بۆ نمونە رۆمانى (چارەنووسى ئادەمیزاد)، ھەرەھا رۆمانى (شیخ و دەریا) ی ھەمەنگواى .

وابزانم ئه‌وه‌ی باسماڻ کرد، له پيشه‌کي ئه‌م رۆمانه‌دا (سېڅگوشه‌ی سنوور) ی مامۆستا سه‌لام عه‌بدوڵلا، تهنه‌ا وه‌بیرخستنه‌وه‌یه‌کي پېویست بوو، هه‌رچه‌نده کورت بوو، به‌لام چوپړ بوو. سه‌باره‌ت به‌ رۆمان له لای ئی‌مه‌ی کورد ، ده‌توانین بلیین ، میژوویه‌کي ئه‌وتوی نییه‌، به‌ش به‌حالی خۆم له لام ئاشکرایه که چیرۆک به‌ واتای (حه‌قایه‌ت) گه‌لێک دیرینه ، چ به‌یت و چ ئه‌فسانه‌، ئه‌وه ره‌نگه‌ نه‌ک هه‌ر له گه‌له دیرینه‌کانین، به‌لکو زیاده‌پۆیی نییه‌ که به‌ ده‌نگی به‌رز بلییم: له گشت گه‌لانی ده‌وله‌مه‌ندترین، ئاماده‌شم گه‌ر نه‌یارێ به‌ هه‌له‌ی دانام ، ئه‌وا بێ سێ و دوو له زه‌ریایه‌کي حه‌قایه‌ت و ئه‌فسانه‌ی کوردیدا نوغزوی بکه‌م.

به‌لایه‌نی رۆمانه‌وه‌، ئه‌و سه‌ره‌تایانه‌ی ناسیومن زۆر پتر نین له‌ نیو سه‌ده‌یه‌ک، ئه‌وه‌ قه‌لای دم ده‌که‌ی (عه‌ره‌بی شه‌مۆ) و پيشمه‌رگه‌ی (ره‌حیمی قازی) و ژانی گه‌ل ی (ئیبراهیم ئه‌حمه‌د) و پاش ئه‌وانه‌ ژماره‌یه‌ک له‌ رۆمانه‌کانی: (مه‌مه‌د مه‌ولوود مه‌م) و (حوسین عارف) و (خه‌سه‌ره‌و جاف) و ... هه‌تا ئه‌م چه‌ند سالانه‌دا (عه‌تا نه‌های) و (شیرزاد حه‌سه‌ن) و پاشان (به‌ختیار عه‌لی) هاتنه‌ مه‌یدانه‌وه‌.

دیاره‌ چه‌ند هۆکاریک له‌ پشت ئه‌م ده‌گه‌من و دانسه‌قی رۆمانی کورده‌وه هه‌یه‌ که جوړیکی نوێیه‌ ، هانده‌ره‌ بۆ په‌ره‌سه‌ندن و گه‌شه‌کردنی، به‌ حوکمی ژێرده‌سته‌ییمان نه‌بووه‌، دیاره‌ هه‌ناسه‌دریژی و وزه‌ی زۆری ده‌وێ، بۆیه‌ کورد وته‌نی خواردنیکی هه‌روا (نه‌رمه‌ قووت) نییه‌ و چه‌ند هۆی دیکه‌ش هه‌ن.

مامۆستا سه‌لام عه‌بدوڵلا و رۆمانی سېڅگوشه‌ی سنوور :

ده‌بێ ئه‌وه‌ بلییم ، هه‌رجۆره‌ نووسینیکی ئه‌م ئازیزه‌م به‌رچاو که‌وتبێ، هه‌ر له‌ یه‌که‌م وشه‌و رسته‌یه‌وه‌، به‌ ئه‌ندازه‌یه‌ک کارم لێ ده‌کات، ناچار ده‌بم ده‌ستی لێ هه‌لته‌گرم و به‌رده‌وام بم له‌ خویندنه‌وه‌یدا. خویندنه‌وه‌یه‌کي یه‌ک نه‌فه‌سی، ئه‌وه‌ نه‌هێنی و هونه‌ر و جادووی ئه‌م نووسه‌ریه‌ که ئه‌وه‌ مه‌رجیکی گه‌وه‌رینی نووسینه‌، به‌ تاییه‌ت رۆمان. جگه‌له‌وه‌ی گیانیکی ته‌نزانمیزی ره‌وانی دوور له‌ (زۆر له‌خۆکردن) راسته‌وخۆ که له‌ ته‌ک هۆشی دا، ده‌دوێ و پێیکه‌نێ ده‌به‌خشی که هه‌میشه‌ پێکه‌نینه‌ له‌ مثنی قووچاری په‌ستی و تووره‌بووندا،

له نووسینه کانیدا ده‌بیینرین. له رووی زمانه‌وه، که زمان به لای منه‌وه، په‌کینکه له به‌ها و بایه‌خه پرشن‌گداره‌کانه و زیندووترین زه‌بری کار‌تیکردن و بزواندنه، ده‌بیین به زمانیکی سانا و ناسایی کورده‌واریبانه‌ی دور له قورت و قورسی و پتچه به دوروه ته‌مومژه و پاریزراوه له په‌لهاویشتنی زمانانی ده‌ورووهر و داگیرکه‌ران. له هه‌مووشی گرنکتر نه‌وه‌یه کاتی هر که سایه‌تیه‌ک له که‌سه‌کانی که ده‌دوئ له دووتوی گفتوگو، یان دیالوگه‌کاندا، به‌و زمانه ده‌دوئ که زاده‌ی لایه‌نه‌کانی که سایه‌تیه‌که‌یه، تاییه‌تیشه به ژبانی روژانه‌و یاریده‌وورووهره‌که‌یه‌وه. هر بویه توانیویه‌تی په‌کانگیری توندو تول له نیوانی ناوه‌وه و ده‌روه‌دا بڼه‌خشینئ و بتوانئ به‌ر له ده‌روه‌ی وینه‌یه‌کی راستگوئیانه‌ی ناخ بکیشئ.

هر له ریگای رووداوه‌کانه‌وه به‌ره به‌ره ناشنای بار و لایه‌نه‌کانی که سایه‌تیه‌کان ده‌بین. دیاره نووسر، هه‌روه‌ک نه‌ندان‌یاریکی چاپووک و ته‌واو شاره‌زا، نه‌دازه‌سازی خوئی له بونیادی به‌شکان و کوئی به‌ده‌نی روژمانه‌که‌دا نوواندووه.

کاتی له‌سهره‌تاوه به نیازی پیتاسه‌ی هم ره‌گزه نه‌ده‌بیه، به به‌یتنامیزمان ناساند، لایه‌نیکي دیار و گه‌وه‌رینی به‌یتنامیزی نه‌و شیوازه‌یه. له رووی وه‌ده‌رخستنی راستیه‌کانه‌وه، له ته‌ک شیوازی شیعرنامیزدا نییه، چونکه هه‌روه‌ک خوئی چونه، ناوه‌ها وینه‌راسته‌قینه‌که‌ی به‌گشت رووه هه‌ستیه‌که‌یه‌وه ده‌ینوئینئ و پتیشکه‌شی ده‌کات. له روویه‌کی دیکه‌وه، شیوازی گپ‌رانه‌وه بال به‌سهر باسی بابه‌ته‌که‌دا ده‌کیشئ. واته هه‌والئ رووداوه‌کان ده‌گپ‌رته‌وه، هه‌رچون له حه‌قایه‌ته‌کاندا په‌یره و کراوه.

نووسر له ته‌ک نه‌و گپ‌رانه‌وه‌یه‌دا و له شوئینی خویدا ده‌مه‌ته‌قئ، یان دیالوگی به‌کاره‌یناوه، به‌کاره‌ینانی گفتوگو به‌و شیوازه بوخت و درامیه که جگه له‌وه‌ی له ته‌ک دیالوگه‌کاندا، ناماژه‌ی بۆ کاردانه‌وه‌ی قسه‌کان له سهر هه‌ستی وتووژکه‌ره‌کان، به جوانی داوه، ئیدی به‌جوولئ بئ یان به‌رنگ و روخسار و هه‌لچوونی ده‌روونی.

لیره‌دا نمونه‌یه‌ک ده‌هینمه‌وه:

- (-) رهنګه پاش ماووه په کی تر یه که یه که مان بانګ بګن بۆ لپرسینه وه .
- پاشان چاوی به ناو هه مووماندا گټراو وتی: بویه پېویسته که س ناوی خوی نه لئ و تا ده شتوانئ که مترین زانیاری بدات .
- شیخ سدیق که زۆر هاتبووه پېشه وه ده یویست به باشی له وته کانی بګات، وتی: ئەی ناوی خۆمان نه لئین، چی بلئین؟
- مه بهستی نه وه یه ناوه که ی خۆت بګوره نو ناویکی تر .
- شیخ سدیق به سه رسورپمانه وه تییده پوانی، بویه ماموستا عزیز وتی:
- تو ئیستا شیخ سدیق نیت ؟
- نه میش یه کسه ر وتی: بئګومان .
- نه ویش زۆر به جدی وتی:
- ده ی بلئ شیخ سادق و برپایه وه .
- هه رچهنده کاتی پئکه نین نه بوو، به لام نه مانتوانی خۆمان رابګرین و له زئیره وه پئنه که نین . خه سره و هیچ به و نوکته یه پئکه نینی نه مات، تفه نګه که ی هه لګرت و چوووه شوئینی میحراب و له وئ به ته نها لئی دانیشت، هه ر خئرا چوووه لای و لئیم پرسى : ئەی هیچی تریان نه وت؟
- خه سره و داوای جامئ ناوی کرد، که خواردیوه سه برئکی قوولی کردم و وتی:
- نه موت نه مانه گومان له من ده که ن .

هیچم نه وت، له راستیدا نه مده زانی بلئیم چی))

لایه نئکی دیکه ی هه ره دیاری، ده ستره نګینی و خه یال فراوانی و توانای وئنه کئشانی هونه رمه ندانه یه، نه ویش لایه نی وه سفکردن ، نه ک سه ربئیی یان کتومت فۆتوګرافی، به لکو نه فراندن ، نه ویش به شتوازه تاییه تمه ندییه که ی

باسهكان دهبنه بزويڼهري سهرجهم ههستهكان، كه دهستبهجئ به خوڼنهر يان بيسهر دهگات. بؤ نمونه كاتئ باسى سهرماو سوّله و تووشىي ئه و زستانه سهختهى سهر چپاي كوڼستانهكاني قهنديل ئاسا دهكات، لزه لرف و ههله رزين و زريان و كزهباى تهزڼنهر، ئه وه ويڼه و ئه وه دهنگ و ئه وه ههستى سهرمايون و ... واته له يهك كات و يهك ساتدا، ههر پيڼج ههستهكهى مروّف ده بزويڼى و دهه ژڼيڼى. با سهرنجى ئه م نمونه يه بدهين:

((چ شهويكى بڼ كوتايى بوو، ههر روژ نه دههات. هه موو له سهرماندا هه لده رزين و خه ويش تينى بؤ هيتابووين، به لام كه سمان نه مانده توانى بنووين. زهوى ژيرمان ته پ بوو، ژير چادره كهش بو بوو به ئاو. ويستم بريك پال بكهوم، به لام به هيج جوريك بؤم نه ده ره خسا. ناچار تا روژ بووه وه ههر وه نه وزم ده دا. ئه وانيش ههروهك من وا بوون.

كه سمان له سهرما قسه مان پئ نه ما بوو، هه موو چاوه پئى رووناك بوونه وه بووين.

ئاي له دريژى شه و ، كاتيك چاوه پئى روژبوونه وه ده كه يت.))

به لاي منه وه راستگويى له ده رپرين و گيژرانه ودها مايه ي ئه و كاريگه ريبه يه كه زامنكه رى سهر كه وتنه، به تاييه ت له رو مانئيكى وهك ئه م رو مانى (سيگوشه ي سنور) ده دا، كه ده چيته خانه ي سهر بورده نامه، يان رو مانى ياده وه رى و له چوارچيوه ي روژانئيكى سه ختى نووسه ره كه يدا، كه خودى خو ي پاله وانئيكى سهر كه ي رو مانه كه يه، سهره تاي له كويزه وه رى به نديخانه تو قينه ره كه ي (هه يڼه) ي رژي مي به عسى مرو فكوژ وه چه كه ره ده كات، نووسه ر ئه و مرو فقه يه كه ههر ده لئى بؤ خه بات دروست بووه. بؤيه ده بينين ههر پاش هه لاتنى له و زيندانه هه ره ترسناكه وه به و په رپى جهر به زه يى و چاونه ترسييه وه هه لدئى و روو ده كاته چيا بؤ خه باتى چه كدارى و سياسى ، به لام مه زني تي هه لاتنه كه ي دروست بوونه وه يه كي نو ييه له زيانيداو بوون به پيشمه رگه ش، ئه وه پله يه كي بالاي هه لكشاني كه سايه تيبه كه يه تي، ههروه ها له دووتوى ئه م هه لكشانه دا، يان له تهك ههر هه نگاوئيكى ئه و ريگاو روژه سه ختانه دا، چيژى زانياريبه كي فره

به خوینەر ده‌به‌خشی، چ له رووی باری سیاسی کوردستان و چ دیراسه‌کردنی هۆکاره‌گه‌وه‌رینه‌کانی سه‌رجه‌م نوشستییه‌کان که له گشتیاندا، یان زۆریه‌ی هۆکاره‌کانی هه‌ر ناوخوازی بوون.

گوندنشینان چ به ره‌وشت و هه‌لسوکه‌وت و په‌یوه‌ستی برپاداران‌ه‌یان، به باوه‌ری کورده‌وارییانه و کوردپه‌روه‌رییانه، به وردی لایه‌نه نه‌نتۆگرافیه‌کانی کۆمه‌لگای خۆیان ده‌رخستوه، له‌و ریگایه‌وه‌ ناستی سته‌م و کویره‌وه‌رییه‌کانی نوواندوون که رژیمه‌ به‌ریاده‌کان چییان به‌م گه‌له‌ کردوه. نووسه‌ر به‌ گشت که‌ره‌سه‌یه‌کی هونه‌ری داکوکی له‌ که‌رامه‌تی مرۆفی کورد و به‌ تایبه‌ت پێشمه‌رگه‌کانی کردوه، له‌ گشت ته‌نگه‌شه‌کاندا، ده‌وری سه‌رفرازی له‌ باری بینیه‌ته‌وه‌ بۆیان، به‌ بێ ئه‌وه‌ی که‌سه‌کانی گرفتاری زۆچوون و نا‌ئومیدی و وره‌ رووخان بکات. بۆیه‌ ده‌توانین بڵێین له‌ تیکرای رووداو و ته‌نانه‌ت کاره‌ساته‌کانیشدا، ته‌نها ئاوازی که‌ ده‌شنی و ده‌ژی، که‌ ئاوازی سه‌ره‌کی رۆمانه‌که‌یه، ئه‌ویش بریتیه‌ له‌ هیوای ژیا‌نی سه‌ره‌ستی و عه‌ودایی نازادیه‌.

له‌م رۆمانه‌دا هیلئیکی شیوه‌ درامی سه‌ره‌کی هه‌یه‌ که‌ پێشتر به‌ چه‌ند به‌شیک وه‌ک پێداویستییه‌کی رۆمانه‌که‌ یان ریگا‌خۆشکه‌ر و پیناسین هه‌یه، هه‌تا ده‌گاته‌ گه‌یشتنی نامه‌که‌ی (شه‌هید ئارام) له‌ ریگای (شه‌هید مامۆستا عه‌زین)ه‌وه، ئیدی له‌و ساته‌وه‌ ده‌ستنیشانی مه‌به‌ست یان فه‌لسه‌فه‌ی نووسینی رۆمانه‌که‌ ئاشکرا ده‌بێ که‌ بریتیه‌ له‌ گه‌یشتن به‌ سینگۆشه‌ی سنوور، واته‌ ناو‌نیشانی رۆمانه‌که‌، به‌ مه‌به‌ستی گه‌یشتن به‌و چه‌کانه‌یه‌ که‌ له‌ سووریاوه‌ ده‌بێ بگه‌ن. که‌ له‌ سینگۆشه‌ی راستیدا، سینگۆشه‌ی یه‌کانگیری داگیرکه‌رانه‌. دیاره‌ گه‌یشتن به‌و شوپنه‌ سه‌خته‌ و له‌ هه‌مان کاتدا ئه‌و هیله‌ به‌ کۆمه‌له‌ وێستگه‌یه‌کدا راده‌بووری و هینده‌ی دی هیزی وه‌دواکه‌وتن، یان گیانی چه‌شه‌کردن، مه‌زنته‌ر ده‌کات.

کاتی باس بێته‌ سه‌ر باسی هه‌ر رۆمانیکی مامۆستا سه‌لام، پێویسته‌ باس له‌ تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بکری، هه‌رچۆن ستایلی تایبه‌تی خۆی.

لایه‌نی له‌ هه‌ره‌ لایه‌نه‌ دیار و زه‌قه‌کانی، یان خه‌ستبووه‌وه‌کانی، گیانی

سینه‌ماییه . ده‌توانین به هه‌بوونی سیناریۆی سینه‌مایی له ناخیدا بکه‌ین هه‌ر
ئه‌مه‌یه‌ وای له من کردووه که له گه‌ل خویندنه‌وه‌یدا، زۆر به روونی هه‌ست به
نوواندنی فیلمیکی سینه‌ی بی بکه‌م .

دیاره سینه‌ما هونه‌ری وینه‌ی جووله‌داره، جوړیکه له جوړه‌کانی دراما، واته
چه‌ندین توخم و بایه‌خی دراماتیکی تیدا کۆبووه‌ته‌وه .

له هونه‌ره به‌هیزه‌کانی ده‌رپرینه که پترگرنگی به ناخ و هه‌لچوونه ده‌روونییه‌کان
و زه‌قکردنی کاردانه‌وه‌کان له سه‌ر فه‌رمانی ده‌ره‌وه‌ی کاره‌کته‌ر و وینه‌کیشانی
وه‌سف و باسه‌کان بۆ بزواندنی خه‌یال و خولقاندنی که‌شی ده‌روونی، یان
کۆکه‌شی ده‌روونی .

که‌واته زۆربه‌ی ئه‌و خاله‌گه‌وه‌رینه‌ی تیدا ده‌بینینه‌وه، ئه‌وه دیالۆگ
به گشت جوړه‌کانییه‌وه، ئه‌و فه‌رمان و رووداوه‌کان، گرێ و ئالۆزییان و
به‌ره‌وپیشه‌وه‌چوون بۆ کردنه‌وه‌یان، جگه‌ له‌وه‌ی چیڕۆک و بیڕۆکه‌ی سه‌ره‌کی
و لاوه‌کی له خۆ ده‌گرێ. هه‌روه‌ها ئه‌و هیله‌ درامییه‌ی له سه‌ره‌تاوه‌ نه‌شونما
ده‌کات تا ده‌گاته‌ ئاکام .

دیاره نووسه‌ر، هه‌ر وه‌ک سیناریستیک ، له رووی ته‌کنیکه‌وه هه‌ر به‌شیوه‌ی
پلان دانانیکی گشتی بۆ نووسینه‌وه‌ی سیناریۆیه‌ک ئه‌فراندنی نوواندووه .

بیگومان ئه‌وپه‌ری کارناسانی بۆ ده‌ره‌ینه‌ری سینه‌مایی، یان سیناریست
پیشکه‌ش کردووه . به‌ر له‌وه‌ی کۆتایی به‌ وشه‌کانم بیتم ، هه‌ز ده‌که‌م باسی
ئه‌وه‌ش بکه‌م که ره‌نگه‌ که‌سانێ بیرسن : بۆچی هه‌ندێ وشه‌ یان رسته
چه‌ندباره بووه‌ته‌وه، وه‌ک ئه‌م رسته‌و حاله‌تانه، (کاریکی هه‌روا ئاسان نییه)
(په‌رمه‌ی و لاخه‌کان) و ...

ده‌لێم ئه‌مه‌ پابه‌ندبوونه به‌ چه‌ندباره بوونه‌وه‌ی حاله‌ته‌کان و هه‌سته
ده‌روونییه‌کانی کاره‌کته‌ره‌کان و له هه‌مانکاتدا چه‌ختکردنه‌ له‌سه‌ر شه‌که‌تی و
بیزاری دووباره‌بوونه‌وه‌کان .

سه بارهت به کۆتایی، که له لای من نهو زرنگانه بزۆینه ره پڕ له له رینه وهو
دهنگدانه وهیهیه، هه رچۆن لیدانی (سهنج) ی ئامپیری درامس له تهک کۆتایی
هیتان به سه مفۆنیا، یان ئاوازه میوزیکیه که .

جوانترین کۆتایی که ده لئ:

(ئیمه و لاخه کانی خۆمان شه تهک دایه وهو له گه ل قافلّه که دا به رهو سنووری
خۆمان به ریکه وتین .

که سه رده که وتین وته کانی کوێخا موزه فه ره له گویمدا ده زرنگایه وه:

__ قهت نه که ن رووی تفهنگ بکه نه یه کدی . نه که ن .))

به ئومیدی وه رگرتنی چێژی نه ده بیی له م شاکاره نه ده بییه بالایه و سوپاس .

ئهحمه د سالار

٢٠١٤/٤/١٠

که به گردی سه یواندا داگه پراین، ده ورو بهر ته او تاریک بوو، نه و دیو به هوی گلۆپه کانی شاری سلیمانیه وه رووناک بوو، بویه به ئاسانی ره وتمان ده کرد، به لام نه م دیو _ به تایبته بو من _ گه لیک سه سخت بوو، چند جار یک هه لئوتام و به زه ویدا که وتم، بویه جوتیار، که وهک ئاسک ره وتی ده کرد، به ئه سپایی پتی وتم:

_ له دواي منه وه برۆ.

له راستیشدا هه ره له دواي نه وه وه ده پۆیشتم، به لام تاریکی بو من زۆر سه سخت بوو، نه و ماوه یه ی زیندان و بی خواردنی، کاری کردبووه سه ره چاوم و تیگرای جه ستم. سه یرم له جوتیار ده هات که وا تیژ ده پۆیشت و هه نگاوی گورجی ده نا. براده ره که ی ترمان که خوی به فازیل ناساند نه ویش چاک هه نگاوی ده نا، له وه ده چوو شاره زای ده رو دهشت بیته، چونکه هه یه باکی نه له تاریکی و نه له به رد و ته لاش و درک و دال هه بوو، هه ره که رویشک قونه ی ده هات. هه رچۆنیک بیته منیش به دوا یاندا ده پۆیشتم و هه ولّم ده دا که دوا نه که وم.

به جاده ی نیوان عه ربته و سلیمانیدا په پینه وه. هه یه نه هاته ریگامان، له وپوه به ده سته چه پدا رووه و شاخی گوێژه ملمان نا.

جوتیار هاته لانه وه وتی:

— ئەم ناوچە يە زۆر ترسناكە، چونكە چەندىن سەربازگە ي رۆيىمى لىيە
و جاروباريش كەمىن دادەنئىن، بەلام من شارەزام ، خەمتان نەبىت .

ئەگەرچى كەسمان ھىچمان نەوتبوو لەو بارەيەو و بىدەنگ رەوتمان
دەكرد، ھەر ئەو دۇنيا كوردنەو يە بو ئىمە مايە دىلخوشى بوو كە بە
دوای پىشمەرگە يەكى شارەزادا دەرۆيشتىن .

من ھەر بىرم لای ھەفالىنى زىندانى «ھەيئە» بوو، دەبى ئەوانە پاش
راكردنى ئىمە لە چ بارودۆخىكدا بن، ئەمە ئەگەر مابن، چونكە رۆيم
بە درندەيى ناسرابوو بۆيە ناكړئ لە سەر راكردنەكە ي ئىمە ھەروا
بىدەنگ بوو بىت .

مانگ لە پشت كەلى مەحموودخانەو و رددە و رددە سەرى دەردە ھىناو
ئەو ناوہى رووناك دەكردەو . ئىستا لە گەورەيى و جوانى شاخى
گوژدە گەيشتم، چونكە پىش ھەلھاتنى مانگ وەك ديوارىكى رەشى
مەزن دەھاتە پىش چاومان .

ھەرچەند تا سەردەكە وتىن رىگا كەمان دژوارتر دەبوو، لە گەل ئەو ھەشدا،
بە ھۆى تريفەى مانگەو، بەرپىيى خۆمان بە روونى دەبىنى .

لە زىندانەو بو شاخ كاريكى ھەروا ئاسان نەبوو، مەؤف لە زىنداندا
بە ھۆى نەجوولانبيەو، لاواز و بىھىز دەبى بە تايبەتى لە زىندانىكى
نەينى وەك ھەيئە كە سەربارى نەھىشتنى ھاتنە دەرەو ھەمان بو مەيدانى
زىندانەكە، وەك ھەموو زىندانىكى تر كە مۆلەتى بە زىندانبيەكان دەدا
بو ماوہى كاترەمىزىك، رۆژانە، لە دەرەوہى ژوروى زىندان پياسە
بەكن، ئەمە لە «ھەيئە» نەبوو .

ھەيئە زىندانىكى شاراوہ و ئەشكەنجەگای خەباتگىرانى گەلى كورد بوو .

لهوئ، هیچ یاسایهک، جگه له یاساکانی خۆیان هیچتر نهیده خوارد، یاسای بهعسیش تهنها ئازارو لیدان و کوشتنی نهیئنی بوو.

جوتیار ههستی بهوه کردبوو که تهواو هیلاکم، چونکه خیزه‌ی سنگم به ئاسانی ده‌بیسترا و هه‌ناسه‌پرکیم دۆخی لاوازیی جه‌سته‌می ده‌درکاند، بۆیه هاته لاهه‌وه و وتی:

__ با پشوویهک بده‌ین.

چ هه‌والیکی خۆش بوو، چونکه خۆم شهرم ده‌کرد ئه‌و داوایه بکه‌م، بۆیه یه‌کسه‌ر له سه‌ر گاشه به‌ردیک بۆی دانیشتم.

ئیمه گه‌یشتبووینه نیوه‌ی شاخه‌که و له‌ویوه به‌ ئاسانی رووناکی ئاسمانی سه‌ر سلیمانیم به‌دیده‌کرد. تو بلێی جارێکتر ببینمه‌وه، چۆن بتوانم سه‌ر له‌و شاره بده‌مه‌وه که ده‌سه‌لانداری، فه‌رمانی له‌ سیداره‌دانیان دابووم و منیش هه‌لاتوویه‌کی زیندان بووم.

فازیل، ئه‌ویش وه‌ک من، شه‌که‌ت بووبوو، ده‌ستی کرد به‌ گیرفانیداو جگه‌ره‌یه‌کی ده‌ره‌ینا، که خیرا جوتیار ده‌ستی گرت و وتی:

__ نه‌که‌ی بۆ خاتری خوا، له‌ ره‌بیه‌کانه‌وه ده‌بینه‌ین.

سه‌راپای شاخی گوێژه هه‌مووی ره‌بایا بوو، به‌لام ره‌بایاکانی سه‌ر لووتکه‌کان، وه‌ک جوتیار وتی: هه‌موو رو‌شناییه‌کیان له‌و بنا‌ر شاخ و ریگاوبانه‌دا به‌دی ده‌کرد.

پاش پشوو‌دانێک که بۆ من زۆر پێویست بوو، که‌وتینه ره‌وت و وه‌ک جوتیار بۆی روون کردینه‌وه، به‌ره‌و گوندی (ویلّه‌هر) ده‌چووین.

تا زیاتر سه‌رده‌که‌وتین ریگه‌که‌مان ته‌او سه‌ختتر ده‌بوو، من بیرم
بۆ لای خه‌لکی گونده‌کانی خۆمان ده‌چوو، که رۆژانه بۆ هاتنه نیو
شار، نه و ریگایانه‌یان ده‌بپی، چونکه هیچ ریگایه‌کی ئۆتۆمبیل بۆ نه و
گوندی سه‌ر شاخانه نه‌بوو.

له نیوه‌شه‌ودا چراکانی گوندی ویله‌ده‌ر ده‌رکه‌وتن، ئاهیک به گیاندا
هاته‌وه . هه‌ستم به برسییه‌تی و تینوویه‌تییه‌کی یه‌کجار زۆر ده‌کرد.
بۆ له‌گه‌ڵ خۆمان تۆزیک ئاو و چه‌ند بابۆله‌یه‌ک نانمان هه‌لنه‌گرت! خۆ
له‌م گوندانه ریستۆران و جیی حه‌وانه‌وه‌ی گشتی نه‌بوو، بۆ جوتیار
بیری له‌وه نه‌کردبۆوه؟

که گه‌یشتییه نیو گوندی ویله‌ده‌ر، له سه‌ر ده‌ستووری پیشمه‌رگه
چووینه مایک، نه‌گه‌رچی هه‌مووش خه‌وتبوون، به‌لام به‌خه‌به‌ر هاتن
و خیرا که‌بیانوی مالّ نان و چایی بۆ ئاماده کردین.

شانم بۆ دادابوو، خه‌وتینی بۆ هینابووم، چونکه پیلووه‌کانم تا ده‌هات
قورستر ده‌بوون، به هه‌موو حسابی خۆم، ره‌وتی ئه‌م شه‌وه‌مان به
کۆتایی هینابوو، به‌و پێیه‌ش ده‌بوو له‌م گونده لابده‌ین، به‌لام وه‌ک من
چاوه‌پوانم ده‌کرد، وا ده‌رنه‌چوو، چونکه جوتیار به‌ ده‌نگیکی به‌رز، به
ناوی هه‌موومانه‌وه سوپاسی نه‌و میواندارییه ناوه‌خته‌ی لیکردن، بۆیه
منیش بی سئ و دوو هه‌ستامه سه‌ر پئ و ئاماده‌ی رۆیشتن بووم.

من وامزانی (ویله‌دهر) دوا مه‌نزلمان ده‌بیت و ئیمه‌ش شه‌و له‌وی
 ده‌مینینه‌وه، به‌لام واده‌رنه‌چوو، چونکه ده‌لیله‌که‌مان ناگاداری
 کردینه‌وه و زۆر به‌ئه‌سپایی پتی وتین:

— ده‌بی برۆین، ئیره به‌که‌لکی مانه‌وه نایه‌ت.

هیچی تری نه‌وت. هه‌رچه‌نده من زۆریش هیلاک بووم و خه‌وم ده‌هات،
 به‌لام ناچار بووم، بۆیه منیش بی‌قره‌ دوايان که‌وتم.

که له‌گوندی ویله‌دهر دوور که‌وتینه‌وه، ئه‌و تۆزه ترووسکاییه‌ش نه‌ما،
 که له‌چرای ماله‌کانه‌وه ده‌بینرا په‌له‌هه‌ووریک به‌ری مانگی گرت ،
 بۆیه نوومی تاریکی بووین و من هیچ نه‌ده‌دی و ته‌نها به‌خشه‌خشی
 پیکاندا هه‌ستم به‌بوونی ئه‌وانیتر ده‌کرد. ئیمه‌سێ که‌س بووین،
 جوتیار که‌پیشمه‌رگه و ده‌لیله‌که‌مان بوو له‌پیشه‌وه ره‌وتی ده‌کرد،
 فازیل که‌ئه‌ویش ده‌بووست ببی به‌پیشمه‌رگه له‌پشتیه‌وه ده‌رۆیشت
 و منیش له‌دوايانه‌وه .

ئیمه‌گه‌یشتبووینه سه‌ری شاخی گوێژه و ویله‌ده‌رمان به‌جیه‌یشتبوو

که جوتیار رایگرتین و هر بهو تاریکیه پیی وتین:

__ نیترا داگه پانه، زور ناگاتان له خوتان بیت، به نه سپایی برۆن و تا دلتیا نه بن ههنگاو مه نین.

له راستیدا جگه له نهستیره دووره کان که له ژوور سه زمانه وه به ناسته م ده بینران، من هیچم به دی نه ده کرد، له گه ل نه وه شدا ده قاوده ق قسهکانی جوتیارم جیبه جی ده کردو زور له سه رخۆ ههنگاوم ده نا. من وام ده زانی سه ره ره و خوارئ گه لیک له سه رکه وتن ناسانتر بیت، به لام نه ویش واده رنه چوو، چونکه نه ژنۆکانم خه ریک بووین له جومگه ده ریین. جا له بهر نه وه بوو بیت که هیشتا شاره زاو راهاتوو نه بووم، یان هر داگه پان کاریکی سهخت بوو، هر کامیان بیت بو من زور نه زیهت بوو.

من لای خومه وه نه مده زانی که ی ده گهینه جیگه ی مه بهست و به پتووست و باشیشم نه ده زانی نه و پرسیاره له جوتیار بکه م ، به لام له دلله وه خوازیاری نه وه بووم که هرچی زووتره بگهینه شوینیک، پشوویهک بدهین و سه رخه ویک بشکینین. نه و تینوویه تیهش له ولاره بوهستی که ته واو تامه زرو ی قومیک ناو بووم به لام ناو له و شاخه رهق و بهرده لانییه و به و شه وه تاریکه پهیدا ده بوو؟

نه مزانی چهنده به پیره وین، به لام ههستم ده کرد که خه ریکه سه ره و خواریه که ته واو ببیت، چونکه لیژیایی داگه پانه که مان وهک نه وه ی سه ره تا نه بوو، له وه ده چوو ئیدی به ره و ته ختایی برۆین.

که به ته واوی له شاخه که هاتینه خواره وه، جوتیار فرهمانی پیداین:

__ بوهستن، وا نزیک جاده ی (دوکانیان) که وتووینه ته وه .

ئەو ەى وت و لە شوينى خۆى وەستا. كە بە تەواوى لىى نزيك كە وتمەو ە وتى:

— دەبى بە زووترين كات لەم جادەيه بپەريئەو ە، چونكە مەفرەزە سەربازييه كان بە شو ە هاتوچۆى پيدا دەكەن.

لە دلى خۆمدا وتم، جا بەم شو ە تاريكە و لەناو ئەو بەرد و تەلاشانەدا، كى كى دەبينى؟ بەلام ئەمەم ە ەر بۆ خۆم وت.

بۆ ماو ەيەك نزيك جادەى (دوكانيان) خۆمان مەلاس دا، كە ەيچ دەنگيەك نەبوو، جوتيار فەرمانى پيداين، كە بە راكردن جادەكە بپرين و بچينە ئەو ە، ە ەر واشمان كرد. ەناسەيەكى دوورودريژم ەل كيشا كە نيشانەى ئاسوودەيى بوو. بەراستى ەيلاك و شەكەت و تەواو ماندوو بووم. لە رووشم نەدەهات ئەو بەدركينم و پييان بلیم كە با پشوو ەيەك بەدين، چونكە وەك جوتيار بۆى باسكردين، شوينەكە گەليەك ترسناك بوو، مەترسى ئەو ەش ەبوو گەر پشوو بەدين، رۆژ بيتەو ە ئيدى بەو پيەش لە رەبايائى سەر شاخەكانەو ە بە تايبەتى رەبايائى سەر شاخى گويژەو ە ببينرين، بۆيە بى ورتە ەرچەند تەواو بى ەيزيش بووم ە ەر بە دوايانەو ە، روو ە سەرو، منيش سەردەكە وتم. گەر ژيانى پيشمەرگايەتى و پارتيزانى بەمشيو ەيە بيت دەبى گەليەك سەخت بيت.

تينوويەتى تەواو تينى بۆ ەينا بووم، بۆ لە بېرم چووا پەلەپەلى جوتيار بوو كە ئەو شو ە زۆرى پەلە بوو، يان ئەو یش وەك من بېرى چوو. چۆن مرۆف بەم شاخ و دۆلەدا بپروا بە بى مەتارە. خۆ من ەميشە دەمببست كە مەتارە بە قەدەر چەك بۆ پيشمەرگە گرنگە.

زۆرم سەركۆنەى خۆم كرد، بەلام ئايا ئەو ە ەيچ سوودى ەبوو،

تینوویه تی ده شکاند؟

له مبهەر، جوتیار وهک ئه و بهر په له ی نه بوو، راده وهستا و پیتی ده وتین که ده توانین پشوو بدهین، هه ر واشمان ده کرد، دیار بوو ئه مبهەر وهک ئه و بهر مه ترسیدار نه بوو، به لام که ی ده گه ی نه شوینی حه وانه وه یه ک، که ی توژیک ئاو ده خوینه وه، که ی راده کشین.

له سه رکه وتندا بووین، مه ستم کرد فازیلیش وه کو من شه که ت ده نوینی، ئیتر ده شمانویرا که میک پیکه وه گفتوگو بکه ین بویه پیم وت:

— چۆنی له گه ل سه رکه وتندا؟

ئاوپی لینه دامه وه، گه ر بشیکردایه بو من له و تاریکیه دا هه ر وهک یه ک بوو، له وه لامدا وتی:

— بپوا بکه زۆر له تو هیلاک ترم، به لام تازه چارمان چیه، هه ر ده بی بپوین.

دیسانه وه پرسیارم کردو وتم:

— ئه ی که ی ده گه ین؟

بو کوی؟

وه لامیکی راستی دامه وه، ئیمه بو شوینیکی دیاریکراو نه ده چووین. پيشمه رگه شوینی زانراو و دیاریکراوی نه بوو. ده بوو ئیمه به شوین ئه واندا بگه ریین و بیان دۆزینه وه و په یوه ندییان پتوه بکه ین.

هیچ پرسیارمی ترم نه کرد. سه ره و ژوور ملمان ده نا، ترپه ی دلم به ناسانی ده بیسترا. بن پیم نازاری ده هات که ئه و ته لاشه به رده تیزانه

له بن پيم دهچقین ته زوی نازار به هموو گیانمدا دههات، پیلای
لاستیک دادی نه ده دا.

ههستم کرد که جوتیاریش وهک نیمه هیلاک بووه، چونکه نهویش
ههنگاوهکانی وهکو سه ره تا گورج نه ده نا.

ههچونیک بیت گه یشتینه سه شاخه که وهوی ههست به تاختایی
دهکرا. جوتیار له شوین خوی دانیشته و وتی:

__ نه مشه و نیترا ناگهینه ههچ شوینیک، تهواو ماندوویشین، بویه
ههریه که وه پال گاهه ردیکدا با سه رخه ویک بشکینتی تا به ره به یان و
دونیا رووناک ده بیته وه.

به راستی هه والیکه خوش بوو، بویه منیش بن گه پان به دوی ههچ
گاهه ردیکدا به کسه له شوین خوم بوی راکشام.

له چوقه چوقی ددانه کانم به ناگا هاتمه وه، له شم هه مووی هه لده له رزی، سه رم دیشا، سه یری ده ورو پشتی خۆم کرد، دنیا رووناک ببوه وه، جوتیار له خه وه ستابوو، یان هر نه نووستبوو، چونکه خه ریکی پاککردنه وه ی ده مانچه که ی بوو، فازیله سه رما خۆی گلۆله کردبوو، به ردیکی کردبوو به سه رین. هه ستم کرد که هه موو گیانم ره ق هه لاتیبیت. نه که رچی مانگی سیپته مبه ریش بوو، به لام سه ر نه و شاخه کویتسانیکی راسته قینه بوو. جوتیار سه ری هه لپری و وتی :

— ده بی به زوویی لیژه ش تیپه رپین و بچینه دیوی نه دیو، لیژه وه ئیتر ره بایه کان ده مانبینین.

ئهمه ی وت و ئیشاره تی بو رۆژه لات کرد. ره بایه کانی رژیم له سه ر لووتکه به رزه کانه وه به ئاسانی ده بینران. له راستیدا له شوینیکی مه ترسیداردا، نه و شه وه، لاماندا بوو. جوتیار هه ستایه سه رپن و وه ک مه شقی وه رزشی بکات هه ندیک باسکی راوه شاندا و چه ند جاریک خۆی به ره و زه وی نووشتانه وه و پاشان له سه ر هه ردوو پنی که وته هه لبه زینه وه، بۆیه من به سه رسوورمانه وه سه یرم ده کرد. له دلێ

خۆمدا دەموت، ئای لەو تاقەتە! لەو دەچوو جوتیار ھەستی بە
سەرسامیم کردییت، چونکە بە دەنگی بەرز بۆ ئەوێ فازیلیش خەبەر
بکاتەو وتی:

__ ئەو خۆ بزواندەو خۆ راوھشاندە بۆ پارتیزان، گەلیک پێویستە،
رەقی و سستی جەستە دەرووژینیت لەشیش گەرم دەکاتەو.

فازیلیش ھەستا، ئەویش چەند جارێک بەراست و چەپی خۆیدا پشتی
تەقاند و پاشان ھەستایە سەرپێ. من زۆرم تینوو بوو، ھەرچی
سەیری دەوو پشتیشم دەکرد لە تاویژە بەردو گابەرد و تەلاشی تیز
و دەوھنی چر، ھیچی ترم نەدەدی بۆیە بە جوتیارم وت:

__ کە ی دەگەینە ئاو؟

لە وەلامدا وتی:

__ ھەر دەگەین.

وەلامیکی پێشمەرگانە بوو، چونکە نە کاتی دیاری کردو نە شوینیش!
بۆیە منیش بێدەنگ بووم. لەم کوردستانە شیرین و رەنگینە ھەر ئاو
زۆرە، بۆ وا لە ئێمە ھاتۆتە قاتی؟

سەربەرەوخواز، جوتیار لە پێشەو، ئێمەش لە پشتیووە کەوتینەو
رێ. بە رووناکی رەوت زۆر ئاسانتەر بوو. لە شاخە دوورەکانی
رۆژھەلاتمانەو، کە وەک تەم دەبینرا، خۆر تۆزە تۆزە سەری
دەردەھێنا. دیمەنیکی دلفرین و تابلۆیەکی سروشتی بیوتنە بوو.
تیشکی زێڕینی خۆر کە بەناو تەمی بەیانیدا تێدەپەری، دیمەنیکی
خەیاڵوی دەنواند. نیگارکێشێکی وەک (رینواری) دەویست کە
بەر جەستە ی بکات. تەزوی گەرما تا دەھات بەتینتر دەبوو، ھەستم

ده کرد که له شم ورده ورده، له ئه نجامی روڤشتن و گهرمی خوردا، تا دههات نهرمتر ده بوو، بهو پښهش ته زووی سه رما له گيانمدا نه ده ما.

که که وتينه ناديارى، جوتيار ههنگاوه کانى هيور کرده وه و وتى:

__ مه بهستم بوو زوو بگهينه ئه مديو، به راستى ره بابه کان گه ره ستیان به بوونمان بکرديه ته قه يان ليده کردین.

منيش هر بو دروستکردنى وتوويزيک وتم:

__ به لام خو ئيمه جارئ چه کردار نين، بو ته قه مان ليده که ن؟

سه يريکى قوولئ کردم. وهک پرسياره که چاوه پروانه کراو بووييت بوى، سه رى له قاند و وتى:

__ ئه وانه گوئ ناده نئ، هه رچى له سه ر شاخ ببينريت، به ياخى بووى له قه له م ده دن.

ياخى بوو، زاراوه ي به عس بوو بو پيشمه رگه. هر سه ره وخوار داده گه رايين، بئ ئه وه ي ئه مجاره پرسيار بکه م به خوم چاوم بو ئاو ده گيڤا.

له زور شوينى کوردستاندا، وهک من ده مبيست، له سه ر شاخيش، هه نديکجار، ئاو پهيدا ده بوو، به لام له شانسى ئيمه دا ئه م شاخه هر به رده لان و ده وه ن و ره قه نى بوو.

ده مه و به يانى گه يشتينه ته ختايى، له دووره وه خانووه قورپينه کانى دتبهک به دى ده کرا، ته زوويه کى خو ش به گيانمدا هات، نيدى ده گهينه ئاو. که نزیک دئ که وتينه وه، جوتيار وهک کارىکى گرنگى ئه نجام

دابئ _ که به لای منه وه هر وا بوو _ وتی:

_ نه وهش دئی عازه بان.

نه گه رچی من پیشتر نه و دئییم نه دیبوو، له گه ل نه وهشدا ناوه که ی بو من نامۆ نه بوو. نه و دئییه زادگای شاعیریکی ناسراوی گه له که مان بوو که به شیخ سه لام ناو ده برا. خاوه نی شیعی نه ته وایه تی هست بزوین و کوردانه بوو که هه ندیکم له قو ناغی سه ره تاییدا له بهر کردبوو. دانیشتوانی گونده که وهک عاده تی هه میسه یی، هه مو هه ستابوون.

جوتیار ده مانچه که ی به ناشکرا کرد به لاقه دیداو رووه و مزگه وتی دئ له پیشمانه وه ملی نا. عاده ت وا بوو، هر له سه ره تای شوپشی نه یلو له وه که پیشمه رگه رووی ده کرده دئییک یه کسه ر ده چوونه مزگه وت، له وئوه له لایه ن کوئخا یان گه وره ی دئوه ، ته وزیع ده کران.

یه کیک له تایبه تمه ندییه کانی پیشمه رگایه تی له کوردستان، که جیای ده کرده وه له شوپشگێرانی ولاتانی دیکه، نه م دابه شبوونه بوو، رهنگه له بهر نه بوونی ریستوران له و گونده بچووکانه دا بووی، یان هر خودی کۆمه لگای کوردی نه و میواندۆستی و خزمه تی بیانی هر له کۆنه وه بو به جیمابیت، هر کامیان بیت، نه م میواندارییه، خزمه تیکی گه وره ی به پیشمه رگه کانی کوردستان ده کرد، که ده کرئ به شانازییه وه لای هه مو جیهان باس بکرئ.

له مزگه وتی دئ، هر خیرا، سه رو چاوم شت. کوپه ناویک له سووچیکی هه وشه که دا، که کۆجیله یه کی ره شی پێدا هه لواسرابوو، سه رنجی راکیشام و هر خیرا خۆم گه یاندئ. چهن کۆجیله یه ک ناوم خوارده وه، هه ستم ده کرد که ناوه که چۆن به گه رووی وشک هه لاتوومدا تیده په رئ

و ده بیووژنیته وه . مرۆف ده توانیت چه ند روژیک نان نه خوات، به لام
ئاو... ئاو ناتوانریت .

له زیندانیشدا له «ههینه» هه ر مهراقی ئاوم بوو، گه وره ترین
ئهشکه نجه لای من بئ ئاوییه . که رژیم له زیندانه نهینییه کاندایا، وه ک
چه کیکێ کاریگه ر، دژی زیندانییه کان، به کاری ده هیتا .

که ئاوه که م هه لقوراندو ئاوپم دایه وه، جوتیار له گه ل گوندییه کدا قسه ی
ده کرد و گویم لیبوو ده یوت:

— ئیمه ته نها سئ پیشمه رگه یین .

کابرا که له مه ودوا وه کو حاجی خوی ناساند زۆر به گه رمی به خیره اتنی
کردین و وتی:

— سه ر چاوان

که واته ئیمه له مپووه، هه لگری نازناوی شانازییه تهری پیشمه رگه یین .

که له مائی حاجی هاتینه دهره وه ، یه کسه ر رووه و مزگه وت ملمان نا. مزگه وته که چۆل بوو، بۆیه جوتیار به خۆشحالیه وه پئی وتین:

__ ده توانین تا پیشمه رگه کان ده گه رینه وه بۆ ناو دئی، لیره تۆزئ پشوو بدهین. هیلاکی و شه که تی شه و به من و فازيله وه به ئاشکرا دیار بوو، هه ر بۆیه ش به دانیشتمان، یه کسه ر شانم بۆ دادا.

نازانم چه ند بوو نووستبووم که جوتیار ده سستیکی به که له که مه وه ژه ند و به دهنگی به رز وتی:

__ هه والئیکی خۆش، پیشمه رگه کان گه یشتن.

بۆ من ، نه و هه واله گه لیک شادیهینه ر بوو، چونکه ئیتر پئیویست نه بوو ئیمه به دوا ی نه واندا بگه ریین، چونکه دۆزینه وه ی پیشمه رگه له و شاخ و هه ردو کپوه، کاریکی هه روا ئاسان نه بوو، نه گه رچی نه و کاره بۆ جوتیار زه حمه ت نه بوو، به لام له گه ل نه وه شدا بۆ ئیمه، به تایبه تی من، زۆر زه حمه ت ده بوو. پیشمه رگه هه رگیز شوینی خۆ شارده نه وه و هه وانه وه ی خۆی به که س نه ده وت. رژیم سه ربازگه و ره بایاکانی به هه موو کوردستاندا بلآو کردبۆوه، هه ر بۆیه ش نه ده توانرا

بنکەى پيشمه‌رگه دابمه‌رزى و به و پييه‌ش، پيشمه‌رگه ده‌بوو هه‌ميشه له جموجۆلدا بيت که به زمانى پيشمه‌رگه پيى ده‌وترا، جه‌وله .

که له مزگه‌وته‌که هاتمه‌ ده‌رى ، پۆلى پيشمه‌رگه‌م به چه‌که‌وه دى، له پيشيانه‌وه ئه‌نوه‌رى مه‌جيد سولتان بوو، که به شيوه‌ى پۆشيني به‌رگى هه‌ر له گيفارا ده‌چوو. قه‌مه‌سه‌له‌ى سه‌وزى سه‌ربازى ئه‌مريكى، کاسکيتى ره‌شى سه‌ربازى پياده‌ى عيراقى، مووى ره‌ش و ته‌نگى سه‌روچاوى، کلاشينکوفى هه‌فتاوپينجى سه‌ر شانى، روخسارى شو‌رشيگيرپيکى نمونه‌يى ده‌نواند. به‌راستى به بينينى دلم گه‌لپک گه‌شايه‌وه، بۆيه به‌کسه‌ر باوه‌شم پيدا کرد و ناوچاوانيم ماچ کرد. من و ئه‌نوه‌ر له شاريش هه‌ر براده‌ر بووين و ئاگادارى کارى نه‌پتى به‌کترى بووين و چه‌ند هه‌فته‌به‌کيش له مالى ئيمه‌ خۆى هه‌شار دابوو، تا ئه‌و شه‌وه‌ى ره‌وانه‌ى شاخمان کرد.

له‌گه‌ل پيشمه‌رگه‌کانيشدا مه‌راسيمى به‌کترناسينمان جيبه‌جپکرد.

به‌کپک له پيشمه‌رگه‌کان زۆر به وردى و به قوولى تييده‌پوانيم. که هه‌موو هاتينه‌ زوورى مزگه‌وت بۆ پشهودان، هه‌ر سه‌يرى ده‌کردم و پاشان به گوپى ئه‌نوه‌ريدا چرپاند، ئه‌نوه‌ر سه‌يرى کردم و بزه‌به‌ک گرتى و به ده‌نگى به‌رز وتى:

__ خاله‌ نه‌به‌ز ئه‌وه هاورى (دارا) ى خۆمانه .

له شارددا ناوى نه‌پتيم (دارا) بوو، نه‌به‌ز ناسيميه‌وه په‌لامارى دام و وتى:

__ تو که‌ى وا بوويت؟

مه‌به‌ستى سه‌روچاوم بوو که له کاتى گرتنمدا، له سلیمانى، له لايه‌ن ئيستخباراته‌وه به هه‌ريه لى درابوو، له راستيدا ناهه‌قى نه‌بوو

نه مناسیته وه . ئه و به شیوهیهکی تر منی دیبوو .

هه موو پێشمه رگه كان تامه زړۆی بیستنی هه لاتنم بوون له زیندانی «هه یئه» به تایبه تی ئه نوهر و نه به ز، بۆیه منیش به کورتی چۆنیه تی گرتن و راگردنه که م بۆ باسکردن و پاشان وتم:

__ رۆژانمان زۆر له بهرده مدايه، ده توانم ورده کارییه کانی ئه و هه لاتنه تان بۆ باس بکه م .

ئه نوهریش لای خۆیه وه باسی ژيانی پێشمه رگایه تی بۆ کردم که رۆژانه چی ده که ن و به چیه وه خه ریک ده بن . هه موو زانیارییه کان نوێ و سوود به خش بوون . ئه که رچی من سالی حه فتا و چوار پێشمه رگه بووم له هیزی ئازادی، به لام پێشمه رگایه تی ئه و کاته وه ک ئه مړۆ نه بوو، ئه وسا دوو به ره هه بوو، به ره ی حکومه ت و به ره ی شۆپش . به لام ئیستا زۆر جیاواز بوو، حکومه ت و سه رباز و بنکه و سه ربازگه کانی له هه موو شوپنیککی کوردستاندا هه بوون، هه ر له شاره گه وره کانه وه تا ده که یشته کویره دیکانی سه ر سنوور، ئه و دبیانه ی ته نانه ت له ئه تله سی عه سکه ری ئینگلیزیشدا نه بوون .

زانیا رییه کانی ئه نوهر، وه ک ئه فسه ریککی عیراқи و وه ک پێشمه رگه یه کی شۆپشی ئه یلوول، زۆر ورد و پسپۆرانه بوون . ئه نوهر هه م شاره زای عه سکه ری، شه ری نیزامی بوو، هه م پارتیزانیکی لیها توو و مروقتیکی یه کجار به جه رگ و ئازا بوو .

سه باره ت به ژيانی رۆژانه ی پێشمه رگه وتی:

__ رۆژانه ئیمه جه وله له ناو ئه م دبیانه دا ده که ین، باسی نوێبوونه وه ی، خه بات و شه ری چه کداری دژی رژیم ده که ین . شه وانه ده چه ینه دهره وه ی دی یان په نا بۆ سه ر شاخه کان ده به ین . هه موو پێشمه رگه یه ک ده بن حه راسه ت بگرتی، که مینی به یانی شمان هه میشه هه یه .

هه موو زانياريبه كان به كه لك بوون، مرؤف تابلويه كي راسته قينه ي دههاته پيش چاو. نه وه ي له كتييدا ده خوئيرتته وه، مه رج نيبه له گه ل واقيعدا بگونجئ. نه وانه ي نه نوه ر باسيده كردن له نه نجامي نه زمووني پيشمه رگايه تي خو ي بوون.

له مزگه وت هاتينه ده رئ. نه نوه ر پئي وتم:

__ نابئ له هيچ شوئنيك له وه زياتر بمئينه وه. ده بي هه ميشه له بزواندندا بين، خو ت به چاوي خو ت، بي گومان ره بابه كانت دي كه چهند نزيكن. سه ره پاي نه وه ش سه ربازه كان رؤژانه بو ناو دي دي و ناو به ولاخ بو ره بابه كان ده بن.

بيروكه يه ك هات به ميشكندا، هه رچهند من له ده مانچه يه ك زياترم پينه بوو، له گه ل نه وه شدا وتم:

__ نه ي بو كه مينيان بو دانه نئين؟

په له م بوو بو شه ر يان پرسيا ريكي ناشيانه بوو له شو ر شگير يكي خاوه ن نه زموون.

نه نوه ر پيكنه ي، ده ستيكي دا به پشتمداو وتي:

__ په له مه كه . نه وه ش ده بي، به لام له ناو دي نا.

پیشمه‌رگه کاری رۆژانه‌یان بریتی بوو له جهوله له نئوان دیکانی (عازه‌بان) و (گورگه‌یه‌ر) و (چنگیان). دیکان هیند له‌یه‌ک دوور نه‌بوون. گه‌ر نانی نیوه‌پۆمان له‌عازه‌بان بخواردایه‌ ئه‌وا بۆ ئیواره‌ ده‌چووینه (چنگیان). له‌راستیدا چنگیان بۆ ئیمه‌ی پیشمه‌رگه‌ زۆر خۆش بوو، چونکه‌ چه‌ندین دوکانی لیبوو که‌ له‌دیکانی تر نه‌بوون، ئه‌وه‌ش بۆ ئیمه‌ گه‌لێک پێویست بوو، به‌ تایبه‌تی بۆ کرپنی هه‌ندی پێویستی وه‌کو گۆره‌وی و ده‌رپێ و فانیله‌ و پیللوی لاستیک و بنیشت و نوقل، بنیشت بۆ ئیمه‌ زۆر کاریگه‌ر بوو، تینووشکیینیکی بی وینه‌یه‌ بۆ پیشمه‌رگه‌ .

شوینی هه‌لکه‌وتی «چنگیان» بۆ ئیمه‌ له‌رووی عه‌سکه‌رییه‌وه‌ زۆر به‌ بایه‌خ بوو، چونکه‌ له‌ هه‌موو لایه‌که‌وه‌ به‌ شاخ ده‌وره‌ درابوو، ئه‌وه‌ش بۆ کاتی پێویست، به‌ تایبه‌ت ئه‌وکاتانه‌ی رژیم هیرشی ده‌کرده‌ سه‌رمان، زۆر گرنگ بوو، چونکه‌ به‌ ئاسانی خۆمان ده‌گه‌یاند هه‌ر لوتکه‌ی شاخه‌کان .

ئهو پیشمه‌رگانه‌ی له‌گه‌ڵ کاک ئه‌نوه‌ر بوون، هه‌موو نزیکه‌ی له‌

تهمه نیکدا بوون، جگه له یه کیک که دیار بوو زۆر له ئیمه گه وره تر بوو، خۆی وهکو عه بهی فارس ناساند. ئه و له ش و لاری له پێشمه رگه نه ده چوو، زیاتر له فرمانبه ریکی به سالآچوو، یان له ئاغای دێیه ک ده چوو، رووخۆش و قسه خوۆش، به لام شه کهت و بئ توانا ده هاته پێش چاو، ئه ویش له وه ده چوو هی کێشی قورسی بووبی. هه ر ئه مه ش وای لێکردبوو که زوو زوو برسی ببی. .

هه ر بگه یشتینایه ته نزیک دێیه ک ئیتر ئه و هه موو پتویستییه کی چیش لیتانی له دیکان پهیدا ده کرد، خوۆشی ده بووه چیشتلینهر. زهوق و سه لیهی ته وایشی له چیشتلیناندا هه بوو، وهک ده لێن نانی به ده سه ته وه ده خورا. ئه گه رچی به فرمانی کاک ئه نوهر نه ده بوو هیچ له خه لکی گونده کان داوا بکری و ته نانه ت خوۆی که له و مالانه ی تیا ته وزیع ده بوو، سویندی ده خوارد که نابئ نانی گه رم لیتنری و ته نها به نان و ماست یان به نان و سهوزه قایل ده بوو. به لام ئه وه به سه ر کاکه عه به دا به جینه ده هینرا. کاک ئه نوهر ریژیکی تایبه تی بۆی هه بوو. له دانیشتنیکدا که له راستیدا پشوو بوو وتی:

— ده بئ ریژیکی زۆر له کاکه عه به بگرین، چونکه ته مه نی له هه مووان به ره وژوورتره و سه ره پای ئه وه ش له پیاوه تیدا تووشی پارتیزانی و ئیمه بووه .

زۆر له دانیشتیوانی شار، ئه گه رچی سه ر به هیچ ته نزمیکیش نه بوون، به لام ئه وانه هه ر دالده ی پێشمه رگه یان ده دا، که بۆ چاره سه ری نه خوۆشی به دزییه وه روویان ده کرده شار، یان چهک و ته قه مه نییان له شاره وه، به نهینی بۆ لای پێشمه رگه ده گواسته وه. زۆر له وانه ئاشکرا ده بوون و له لایه ن رژیمه وه ده ستگیر ده کران و له مه وداش له سینداره ده دران، چونکه لای به عس هه رچی هاوکاری پێشمه رگه ی بکردایه

سزای به له سیداره دان دهدرا، یان شانسی بۆ پهیدا دهبوو و له دست به عس و چلکاو خۆزانی قوتار دهبوو، پاشان خۆی دهگه یانده لای پیشمه رگه کان، وهک کاکه عه به ی خۆمان .

کاکه عه به به دەم قرچاندنی رۆن و پیازه وه، باسی خۆشی ژیانی شاری به جۆرنیک بۆده کردین که مرۆف تامه زردۆی چیشتهخانه به ناویانگه کان و گیپه خانه کانی ده کرد . دیار بوو شاره زاییه کی باشی له سهر شوینه باشه کانی نانخواردن هه بوو، هه روهک به شیوه یهک باسی نه و جیگایانه ی ده کرد که مرۆف ههستی ده کرد که کاکه عه به حهزی له گه رانه وه به بۆ ژیانی پیشووی، چونکه له راستیدا ژیانی سهختی پیشمه رگایه تی به و نه ده کرا .

هه ر نه مهش وای ده کرد که هه ر به دەم چیشته لیئانه وه بلی:

__ نه گه ر ببی به شه ری ناوخۆ، نه و من یه که م که سم که ده رۆمه وه .

هیچ سیمایه کی شه ری ناوخۆ له ئارادا نه بوو، نه م پیشبینییه ی کاکه عه به هه ر خواستیکی نیو دلای خۆی بوو، چونکه ته نها به وه ده یه توانی ریزه کانی پیشمه رگه به جیبه یلی و خۆشی به ئاسووده یی بگه پیتته وه نیو شار . له راستیدا هیچ پاساوێک نه بوو بۆ شه ری ناوخۆ، چونکه به هه مو لایه نه کانه وه، ژماره یان له سی پیشمه رگه تیپه ری نه ده کرد . ناگام لیبوو چۆن کاکه عه به سه روکاری مه نجه له برنجه سووره که ی ده کرد که له ماله کانی نیو دئ خواستبووی . نازانم چۆن دۆشاری ته ماتای پهیدا کردبوو که له دیکانی کوردستاندا ژۆر به ده گمه ن به کار ده هیئرا، به لام نه وه بۆ مرۆفیککی شیو دۆستی وهک نه و زه حمه ت نه بوو . چاک سه رنجم ده دا به چ شه وق و زه وقیکه وه سه ری مه نجه له که ی لاده بردو به په نجه نه رمۆله کانی چیژی برنجه که ی ده کرد، نه مه ده زانی چۆن ده یویرا ده ستبکات به نیو نه و مه نجه له گه رمه دا .

لای نیوه پۆ کاک ئەنۆهر پەیدا بوو، هەر لە سەرەتای بەیانییەوه چوو بوو دەرەوێ دئی و دەورووبەرو ناوچەکە ی دەپشکنی و پرسپاری جموجۆلی سەربازەکانی لە خەلکی ناوچەکە دەکرد. ئەو هەمیشە کە مینی بەیانانی بۆ خۆی دادەنا و هەمیشە دەیوت:

__ پێشمەرگە لە سەرەتای ژینای پارتیزانیدا، زۆر سەختە بۆی بەیانان بێدار بێت، کاتی دەوێت تا رادەهێنرێت، بۆیە حەز دەکەم جارێ هەرخۆم بەم کارە هەلبستم.

راستی دەکرد، مەروڤ لەم کێو دەتوانیت تا درەنگانێک بە خەبەر بێت، بەلام کە نووست هێندە شەکەت دەبیت کە بەیانان زوو ناتوانیت لەخەو هەستیت. خۆشم هەستم بەوێ کردبوو و بە کەم و کورپیم دادەنا. بەلام کاک ئەنۆهر هەردەم دەیوت:

__ هەمووتان رادین، پەلەتان نەبیت.

مەبەستی کاک ئەنۆهر ئەو بوو، کە ئەوکارە نەکا بە فرمان، چونکە پێشمەرگایەتی کاریکی ئیختیاری بوو، مەروڤ خۆی بپاری دەدا کە ببێ بە پێشمەرگە، ئەگەرچی ئەو راستییەش دەزانرا، کە ئەو ئەرکی هەموو هاوڵاتییهکە، یان راستی وایە بلێم، ئەرکی هەموو لاو و گەنجیکی کوردە کە بەشداری خەبات و تیکۆشان بکات، بەلام لەگەڵ ئەوێشدا ئەوکارە زۆرەملێ نەبوو. بپاری بە دەست خۆی بوو، ئەگەر مەروڤ لەو حالەتانه چاوبپۆشی کە رژیم زۆرجار خەلکی ناچار دەکرد کە پەنا بباتە بەر شاخ و ببێ بە پێشمەرگە.

کاک ئەنۆهر چاوی بەناو ماندا گێراو سەیری مەنجەلی سەر پشکۆکە ی دەکرد، سەیری کاک عەبە ی نەکرد، بەلام چاویکی سەرزەنشتای بە نێو هەمووماندا گێرا کە هەموو بە ئاسانی تێیگە یشتین.

کاتیکی نان ناماده بوو، تهنه کاک نه نوهر نه یخوارد. نه یویست دلی کاک عه بهش بشکینن و پاساویکی زور مونه ده بانه ی هینایه وه. دهستی کرد به گیرفانیداو پارچه یه ک نانی ره قی شهوی له گیرفانی دهرهیناو که وه کرماندن. جاروبار قومیک ناوی نیو مه تاره که ی بهر پشتینی ده خوارده وه. به نه سپایی پیی وتم:

__ کاریکی گرنگرمان، له چیشت لینان، له پیشه.

له په یامه که ی گه یستم بویه سه ری ره زامه ندیم بو له قاند. وایزیم پیشمه رگه کانیش له وه لویسته ی کاک نه نوهر به روونی تیگه یشتن، چونکه ئیدی چیشت لینان دوباره نه بووه وه.

چهند رۆژیک دوا ی نه وه، کاکه عه به، بی نه وه ی، شه پی ناوخوش رووبدات، ری شاری گرت بهر و ئیدی نه ماندییه وه.

هه واله كان ده هاتن، به تاييه تي بۆ كاك ئه نوه، كه له و ناوچه يه دا رۆلى
 فه رمانده ي عه سكه رى ده دى، سه باره ت به جموجۆلى سه ربازانى رژيم
 له و ده و روبه ره .

له راستيدا له ناو جه رگه ي ئه واندا بووين، ده ورمان به سه ربازو ره بايا
 ته نرا بوو، به لام ئيمه، چونكه گرووپى بچووك بچووك بووين، به
 ئاسانى نه ده بينراين .

ئه وانيش، سه ربازانى نيۆ ره بيه كان، نه ده ويران دابه زنه خواري،
 ئه گه رچى جاروباريش بۆ هه ندئ پتويستيان هه ر ناچار ده بوون،
 به تاييه تي به رۆژ، كه بيته نيۆ ديكان، له وكاته شدا، له سه ر داواى
 دانىشتوان، ئيمه به هيج جۆريك، ئه وىش بۆ پاراستنى ژيانى
 گوندييه كان ، ده ستمان، له وكاتانه دا، له سه ربازانى رژيم نه ده وه شاندا .

كاك ئه نوه ر ده مه و عه سريك كۆى كردينه وه، ئه و زانىاربيانه ي ده ستي
 كه وتبوون، بۆى باسكردين . ئه و وه كو ئه فسه ريكي سه ربازانى قسه ي
 بۆ ده كردين .

هه‌واله گه‌یشتووه‌کان باسیان له‌وه ده‌کرد، کاک ئه‌نوه‌ر پیتی وتین، که رۆژانه دوو زیل سه‌رباز، به‌یانیان له‌ دووکانیانه‌وه، ده‌چن بۆ سه‌رگه‌لو، ئیوارانیش، پیش تاریک بوون، ده‌گه‌رینه‌وه. ئه‌مه نیچیریکی چه‌ور بوو، به‌ ته‌عبیری کاک ئه‌نوه‌ر، که پتویستی ده‌کرد ده‌ستیکیان لیبوه‌شینین هه‌م وه‌ک چالاکیه‌ک و هه‌م بۆ رژی‌میش نیشان بده‌ین که ئی‌مه هه‌ین.

کاک ئه‌نوه‌ر پیلانه‌که‌ی وا بۆ باس کردین:

__ به‌ پیتی ئه‌و زانیاریانه‌ی پیم گه‌یشتوون، ئیواران دوو زیل له‌م نزیکانه‌وه تیده‌په‌ین.

هه‌موو گوی قولاخ بووین. ئی‌مه‌ش که‌م تا زۆر ئه‌و زانیاریانه‌مان، له‌ لایه‌ن گوندیه‌کانه‌وه پینگه‌یشتبوو، بۆیه ئی‌مه هه‌موو وه‌ک شاره‌زا گویمان لیده‌گرت.

پیلانه‌که بریتی بوو له‌وه‌ی که‌ من و کاک ئه‌نوه‌ر خۆی، بچینه‌ نزیک جاده‌ی (سیته‌ک) و سه‌ی پیشمه‌رگه‌ش، که هه‌ژارو جوتیارو هاوپی بوون له‌ پشتمانه‌وه، که بوو به‌ ته‌قه، بمانپاریژن.

شوینی که‌ مینه‌که‌مان دوور بوو له‌ ئاوه‌دانییه‌وه، ئه‌وه‌ش لای کاک ئه‌نوه‌ر گه‌لیک گرنگ بوو، که چالاکیه‌که‌مان نه‌بیته‌ مایه‌ی مالوێرانی بۆ دیکانی ده‌وروپه‌ر، چونکه له‌ هه‌موو چالاکیه‌که‌دا، به‌ تاییه‌تی گه‌ر نزیک گونده‌کان بوايه، ئه‌وا رژی‌م، هه‌ر بۆ تۆله‌سه‌ندنه‌وه، یان چاو ترساندن، ده‌که‌وته تۆپ بارانکردنی دیکان، به‌وه‌ش زیانیکی زۆری له‌ دانیشتووان، که زۆربه‌یان خه‌لکانی هه‌ژار و بی‌ ده‌رامه‌ت بوون و ته‌نها بۆ بژیوی ژیانیان ده‌گه‌ران، ده‌گه‌یاند.

هه‌ربۆیه‌ش، ئەو شوینە‌ی که کاک ئە‌نۆەر هه‌لێبژارد، زۆر له‌ بار بوو، به‌ تاییه‌تی که له‌ده‌مه‌و ئێواره‌دا ده‌ویسترا جێبه‌جێ بکری‌ت. رۆژ له‌ که‌له‌کانی ئە‌زمه‌وه‌ ورده‌ ورده‌ به‌ره‌و ئاوابوون ده‌چوو، سی‌هه‌ر ئە‌و لاپال شاخانه‌ی ئە‌زمه‌ری ته‌نیبوو، ئاسمان مسه‌ره‌نگیی ده‌ینواند، دره‌خته‌کانیش، بێ جوول‌ه‌ بوون، وه‌ک ئە‌وانیش چاوه‌ڕێی رووداوێک بن. کاک ئە‌نۆەر نزیک جاده‌که‌ خۆی دامه‌زراند. فه‌رمانی به‌ ئێمه‌ش دا‌بوو، بۆیه‌ منیش، له‌سه‌ر بریاری خۆی، له‌ لای چه‌پیه‌وه‌ خۆم دایه‌ پال گابه‌ردێک و تفه‌نگه‌که‌م ، که‌ کل‌اشینکۆف بوو، سو‌ار و ئاماده‌ی ته‌قه‌کردن کردبوو. ئاو‌رپم له‌ هه‌ڤالان دایه‌وه‌ ئە‌وانیش، له‌ پشت‌مانه‌وه‌، دوور له‌ ئێمه‌، هه‌ریه‌ک له‌ شوینی دیاریکراو دامه‌زرا‌بوو.

جاده‌ی نێوان سه‌رگه‌لۆ و دووکانیان، جاده‌یه‌کی سه‌ریازی بوو، به‌ تاییه‌تی دوا‌ی عه‌سر، هه‌چ جو‌ره‌ هاتوچۆیه‌کی تری له‌سه‌ر نه‌بوو، یان راسته‌تر وایه‌ ب‌لێم ، قه‌ده‌غه‌ بوو، بۆیه‌ بۆ ئێمه‌ به‌لگه‌نه‌ویست بوو که هه‌رچی به‌و جاده‌یه‌دا به‌هاتایه‌ ئە‌وا ئیتر ده‌بوو هاتوچۆی دوژمن بی‌ت، بۆیه‌ کاک ئە‌نۆەر پێی وتین:

— هه‌رچی به‌م جاده‌یه‌دا هات، ده‌ستی لێ نه‌پاری‌زن

بێده‌نگ له‌ پشت گابه‌رده‌که‌وه‌ چاوه‌ڕوان بووم. سه‌یری جاده‌که‌م ده‌کرد ک‌ش و مات . ئە‌وه‌ی لام سه‌یر بوو ده‌نگی بال‌نده‌ش نه‌ده‌بیسترا.

کاتیکی دیاریکراومان لانه‌بوو، که‌ به‌ وردی بزانی‌ن زیله‌کان که‌ی دێن. ته‌نها ده‌وترا ده‌مه‌و ئێواران، ئە‌مه‌ش به‌ حسابی گون‌دیه‌کان پێش رۆژئاوابوونی ده‌گه‌یاند، به‌لام وه‌کو کات، نه‌مانده‌زانی بۆیه‌ هه‌روا، هه‌موومان، له‌چاوه‌ڕوانیدا بووین. هه‌ستم دا‌بووه‌ قه‌ره‌ولێ تفه‌نگه‌که‌م ، ورده‌ ورده‌ جاسووسه‌که‌ی لێلێ ده‌نواند، ترسی ئە‌وه‌م لێنیشته‌بوو گه‌ر تو‌زێکی تر تاریک بی‌ت، ئە‌وا ئیدی، به‌ زه‌حمه‌ت ئامانج ده‌پیکری‌ت.

تۆزه تۆزه دهورووهر بولئیل ده بوو. کاک ئه نوهر ههستا بووه سه رپیی، به دووربینیک سهیری جاده کهی ده کرد. هیچ بهدی نه ده کراو هیچیش نه ده بیسترا. گویم له ترپه ی دلم و هه ناسه م ده بوو. مه خزنه ی کلاشینکو فیه که م ده رهینا و سهیری ناواخنیم کرد، پر له فیشه ک بوو، مه خزنه که م خسته وه شوینی خۆی. کاک ئه نوهر ئاویری لیدامه وه دیار بوو گوئی له و جوول هیه م بوو، به لاجاوی سهیری کردم، هیچی نه وت، شهرم کردو نه مزانی ئه وکاره م بۆ کرد. دلنیا نه بووم له تفهنگه که م، یان چاوه پروانی و بئ ئارامی خۆم بوو!

دهنگی هاتنی لۆری له دووره وه ده بیسترا، کاک ئه نوهر خۆی دایه وه پال بهره که ی و ئاویری لیدامه وه، سه ری بۆ له قاندم، له په یامه که گه یستم، دهستم له سه ر په له پیتکای تفهنگه که بوو.

له دووره وه دوو لۆری ده رکه وتن، به لام لۆری نه بوون، ئاسنی رووت بوو، جاده که ی ده کوتایه وه، تا لیمان نزیک ده بوو ترس و سامی زیاتری په خش ده کرد. لۆری نه بوو، تانکیش نه بوو، تایه کانی لاستیک و خۆی یه ک پارچه ئاسن بوو. ته نها کونیک ده بینرا. من تا ئه وکاته شتی له و بابه ته م نه دی بوو، که ته واو به رچاومان روون بوه وه، کاک ئه نوهر هاووری کرد:

__ ته قه نه که ن. ناقیله یه .

ئهمه ی وت، خۆی دانه واندو به ئیشاره ت به منیشی وت:

__ پال که وه با نه تبینن و ته قه ش نه که یه ت.

له راستیدا خەریک بوو ئیتمە بکەوینە بۆسەوہ . چاک بوو ناقلە کە
 لەبەر خێزایی، ئەو، ئیتمە ی نەدی، دەنا کارەسات دەقەوما . ئیتمە
 چەکیکی وامان پێ نەبوو کە بتوانین بەرەنگاری ئەو (کێوہ ئاسنینه)
 ببینەوہ . چەکە سووکەکانی ئیتمە کە کلاشینکۆف و سمیرنۆف بوو بە
 کەلکی ئەو شەرە نەدەهات .

دیار بوو کاک ئەنوەر وەکو ئەفسەرێکی دەرچووی کۆلیژی سەربازی
 عێراقی، ئاشنایی لەگەڵ ئەو جۆرە ئالیاتە هەبوو . ئیتمە تا ئەوکاتە هەر
 تانکمان دیبوو کە نەدەهاتە ناوچەکانی ئیتمە بەلام ناقلە ئالەتییکی
 عەسکەری تەواو نوێ بوو بۆ ئیتمە .

له گەرانیوەماندا بۆ بنکەکانمان له (گورگەپەر)، کاک ئەنوەر باسی
 ناقلە ی بۆ کردین کە چۆن هەموو لایەکی بە پلێت، کە گوللە ی
 ئاسایی نەیدەبێ، داپۆشراوہ ، هەر بۆیەش زوو فەرمانی بە ئیتمەدابوو
 کە بەو چەکە سووکانە تەقە ی لێنەکەین، چونکی هیچ سوودیکی
 نەدەبوو . هەرۆک باسی ئەوہشی بۆ کردین کە گەر بمانەوێ جارێکی
 تر بۆسە لەو شوێنەدا دا بنیینەوہ، ئەوا پتویست دەبوو کە بە لایەنی
 کەمەوہ، (ئار پی چی)مان لەگەڵ بێت کە ئەوکاتە لامان نەبوو . هەر
 بۆیەش کاک ئەنوەر زیاتر هانی داین کە جارێ لە گوندەکاندا خەریکی

پروپاگنده بین بۆ شوپش و بهرزکردنه وهی وره‌ی دانیشتوان .

که به گرده‌که‌ی پشتمان‌هوه سه‌رکه‌وتین، ده‌ورو به‌رمان ته‌واو تاریک بووبوو، بۆیه به زه‌حمت ری‌مان ده‌کرد. هه‌موو بی‌ده‌نگ ، چونکه راهاتبووین، که تاریک داده‌هات له‌گه‌لّ به‌کتری قسه‌مان نه‌ده‌کرد .

شه‌و گه‌یشتینه دئی عازه‌بان، وه‌ک عاده‌تی پیشمه‌رگه به سه‌ر ماله‌کاندا دابه‌شبووین .

زۆربه‌ی ماله‌کان هه‌ژار بوون، له‌م ناوچه‌یه (ئاغا) ی لی‌نه‌بوو، ته‌نانه‌ت جوتیاری ده‌وله‌مه‌ندی‌شی لی نه‌بوو، بۆیه پاش ناخواردن سه‌رو به‌تانیمان هه‌لگرت و چووینه نیو مزگه‌وتی دئی .

مزگه‌وته‌کان بۆ ئی‌مه به تایبه‌تی به شه‌و، ببوونه جیی حه‌وانه‌وه‌مان و تا رۆژ ده‌بووه‌وه لی‌ی ده‌ماینه‌وه .

ئه‌و شه‌وه‌ش کاک ئه‌نوه‌ر خسته‌ی پاسه‌وانی پیداین . سه‌ره‌ی پاسه‌وانی من ده‌که‌وته دوا‌ی نیوه‌شه‌و، ئه‌وه‌ش به ته‌واوی ئیستراحتی لی تیکه‌ده‌دام، چونکه نه‌تده‌توانی به ته‌واوی بنووی، باشت‌ترین کاتی پاسه‌وانی ئه‌وانه‌ی سه‌ره‌تای شه‌و بوون که دوا‌ی ئه‌وه ده‌توانی به ئاسووده‌یی بنووی، یان به‌ره‌به‌یانی زوو ، پیش رۆژ بوونه‌وه که زۆربه‌ی کات ئه‌نوه‌ر خۆی ئه‌وکاته ئی‌شکی ده‌گرت. هۆکه‌شی بۆ ئه‌وه ده‌گه‌راند‌ه‌وه که سوپا زیاتر له به‌ره‌به‌یانه‌دا هه‌یرش ده‌کاته سه‌ر پیشمه‌رگه . ئه‌و شه‌وه له مزگه‌وته‌که لی‌ی نووستین .

نهمه‌زانی چه‌نده نووستووم که هه‌ستم کرد که سیک به ئه‌سپایی ده‌مجوولینئ و بانگم ده‌کات، که چاوم هه‌لبیری وامده‌زانی خه‌وه . له راستیدا راجه‌له‌کیم، چونکه ئه‌وه‌ی ده‌یجوو‌ل‌اند‌م نهمه‌ناسییه‌وه، ئه‌ویش به هۆی ئه‌وه‌ی هه‌موو روخساری به جامانه پی‌چابوو .

که باشت‌ر سه‌رنجم دا، جوتیار بوو، له سه‌رماندا جامانه‌که‌ی له سه‌ر و

پۆته لاکییوه ئالاندبوو. چرپاندی به گوچکه مدا و وتی:

__ ههسته سه ره ی پاس رانیته .

یه کێک له و شتانه ی که له شاردای بووم، به هیچ شیوه یه ک پیشبینیم نه ده کرد، ئه م مه سه له ی پاسه وانیه بوو. بیرم له هه موو شتێک کردبووه وه ئه م پاسه وانیه نه بێ که له شیرینی خه ودا یه خه ت ده گری. به هه رحال خۆم توند کرده وه و تفه نگه که م که له ژێر سه رمدا دامنا بوو، کردم ه شانم و به ره و ده رگای مزگه وته که ملم نا .

ده ورووبه ر هیند تاریک بوو که هیچ شتێک نه ده بینرا، هه موو دنیا نوقمی تاریکی بوو که تا راده یه ک مه حال بوو بتوانی هیچ ببینی، ته نیا مه گه ر جووله، یان ده نگه ده نگێک بیتوانی بایه هه ستت به لای خۆیدا بجوولێن، ده نا به و شه وه تاریکه هیچ نه ده بینرا. لای خۆمه وه له دلی خۆمدا ده موت: «جا سوودی ئه م پاسه وانیه چیه گه ر نه توانی هیچ به دی بکه یت» .

له گه ل ئه وه شدا ئه م پاسه وانیه هه ر پێویست بوو بۆ ئه وه ی پیشمه رگه کان به دلنیا ییه وه بتوانن بنوون .

پاسه وانیه دوو کاتژمێر بوو، به لام ئه و دوو کاتژمێر ده بوو به سالتیک، هه ر نه ده برایه وه، بۆیه منیش له پال دیواری مزگه وته که دا هه ر سه رنجی تاریکیم ده دا. جاروپاریش سه دای خشۆکێک له نیو دره خته کانی نیو دیوه ده هاته به ر گوێ و ئه ویش هه ر زوو له نیو تاریکیدا ون ده بوو .

بیرم هه ر لای زیندانی «هه یته» بوو، ده بی ئه و زیندانیانه ئیستا له چ بارودۆخی کدا بن و چاره پێی چ داها توویه کی نادیار بکه ن و ئه و درپدانه چۆن هه لسه وکه وتیان له گه ل بکه ن! . ده بی وه زعی (غازی ئاوچی) که زیندانییه کی تورکمان بوو له گه لمان و به سه هو گیرابوو، ده بی ئه و چۆن بیته ؟! هه رچه ند به رپرسیانی زیندان گه یشتبوونه ئه و راستیه ی که غازی مرۆفیککی بیتاوانه، به لام بۆ ئه و درپدانه، ئه مه مه سه له یه کی

گرنگ نه بوو، چونکه هرچی ریښ بکه وتایه ته نه و ډۆزه خه، قوتار بوونی
هه روا سووک و ئاسان نه بوو.

پیلووه کانی چاوم قورس بوو بوون، خه ریک بوو خه و دایده گرتم، بویه
که وتمه پیاسه به ده وری مزگه و ته که دا. له راستیدا له کاتی پاسه وانیدا
باش نییه جووله، چونکه ده بی تو له جیگایه کدا بیت که هه سنت
پینه کری، به لام من بو زپاندنی نه و خه وه ډۆره ی تینی بو هینا بووم
ناچار بووم بکه ومه جووله، نه ده با خه و زه فهرم پی ببات و زال بیت
به سه رمدا.

دیکانی کوردستان به شه و له تاریکیدا ده ژین، هیچ ترووسکایه کی
رووناکی به دی ناکری، چونکه هر که شه و دادی نیتر هه موو چراکان
و قوتیله نه و ته کان خاموش ده کری. ته نیا رووناکیش به و شه وانه گه ر
مانگ نه بی نه و نه ستیره کانن که هیند رووناکی نابه خشن تا بتوانی
به ریپی خوت بیینی.

لایتیکی بچووکم له گیرفاندا بوو، ده رمهینا و سهیری سه عاته که ی
مه چه کم کرد، هیشتا ډۆری ما بوو بویه له شوینی خوم دانیشتم و
سهیری به رامبهری خوم ده کرد. نه مده زانی چه نده و دانیشتموم که
هه ستم کرد ورده ورده تاریکیه که کالتر ده بی و به ره به ره بهر پی
خوم و ټوزه ټوزه به رامبهرم ده دی، که چی خه و هر تینی بو ده هینام
. ده ستیک درا له سه ر شانم، کاک نه نوهر بوو، به نه سپایی وتی:

— هه سته برؤ ټوزیک بنوو.

به یانی وهک پیشه‌ی هه‌میشه‌یی، به سهر ماله‌کاندا، دابه‌شبووین. نه‌مه نه‌ریتیک بوو که خه‌لکی گونده‌کانی کوردستان پابه‌ندی بوون. نه‌بوونی باره‌گایه‌کی دیار، پێشمه‌رگه‌ی ناچار ده‌کرد که به‌و شتویه‌یه ژیان ببه‌نه سهر. له‌و مالا‌نه‌ش هه‌رده‌م به‌ رووخۆشییه‌وه پێشوازی ده‌کرین و له‌گه‌لێاندا هه‌رچی خۆیان بیانخواردایه ئیمه‌ش له‌گه‌لێان به‌شدار ده‌بووین. زۆربه‌ی کات هه‌ر نان و ماست بوو، جارجاره‌ش له‌ هه‌ندیک مال تووشی بپیک هیلکه ده‌بووین که به‌ ژه‌میکێ بێ وینه له‌ قه‌له‌م ده‌درا، به‌تایبه‌تی که له‌ رۆندا سوور بکرا‌بایه‌وه. گونده‌کانی کوردستان به‌ گه‌شتی، چه‌وری که‌م ده‌خۆن، به‌تایبه‌تی له‌ ژه‌می به‌یاناندا بۆیه به‌ ده‌گه‌من ریکده‌که‌وت له‌ مالتیکدا نان و که‌ره‌یه‌ک بخۆین. راهاتن له‌ سهر جۆری ژیا‌نی پێشمه‌رگایه‌تی ئاسان نه‌بوو، کاتی ده‌ویست تا مرۆف له‌گه‌ل ئه‌و ژیا‌نه سه‌خته خۆی رابه‌ینێ. ده‌بوو هه‌ر به‌و پۆشاکه‌ی که به‌ رۆژ ده‌تپۆشی هه‌ر به‌وانیشه‌وه شه‌و بنووی و جل گۆرین کاری نه‌کرده‌ بوو، که زۆرجار به‌ مانگ یان زیاتر هه‌ر ئه‌و جلانه‌ی ژیره‌وه‌ت ده‌پۆشی، چونکه که‌مجار مۆله‌ت ده‌رپه‌خسا که له‌ شوینیکدا ئه‌و جلانه بشۆی، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا مرۆف هه‌ر زوو راده‌هات و ئه‌وه نه‌ده‌بووه‌ گرفتیکێ گه‌وره. مه‌سه‌له‌ی خۆ شوشتنیش هه‌رابوو، چونکه له‌ گونده‌کانی کوردستان گه‌رماو نه‌بوو، بۆیه هه‌رجاریک له‌

نزیك رووباریکه وه بۆمان بپه خسایه، ئەوا دەستوبرد خۆمان له ئاو ههڵدهکێشا و جل و بهرگمان دهشت، ئەویش زیاتر له وهزری هاویندا، چونکه ئەوه، له زستاندا به هیچ جۆریک له بهر ساردی که شوههوا بۆمان نه ده په خسا.

ئەو به یانییه له و ماله ی بۆمان دهستنیشان کرابوو له گهڵ دوو هاوهالی تری پێشمه رگه دا، نان و چامان خوارد. به راستی مرۆف ههستی به ههژاری و نه داری خه لکی ئەو گوندانه ده کرد. خانووه کان هه مووی له قور دڕوستکرا بوون، هیچ سیمایه کی شارستانی پێوه دیار نه بوو، له هیچ ماله کدا نه گه رماو و نه توالیته هه بوو، پیاوان بۆ ئەو مه به سه ته په نایان ده برده بهر مزگه وت و ژنانیش بۆ کانیی ژنان. له راستیدا سه رم سوورده ما که بۆچی له هیچ ماله کدا ئاوده ست نه بوو، به لام له مه ودوا تیگه یه شتم که هۆکاره که ی نه بوونی ئاو بوو، هه ر ئەو ئاوه بوو که له کانی دیوه به ته نه که بۆ نیو مال ده هینرا، بۆیه له هیچ ماله کدا ئاوده ست نه ده بینرا، ئەمه سه ره پای نه بوونی ئاوه رۆ له هیچ شوینی کدا.

دیار بوو، خه لکی ئەو گوندانه، به وجۆره ژیا نه راهات بوون و بۆ ئەوان گرفتێکی گه وه نه بوو، به لام بۆ ئێمه که له شاره وه هات بووین، کاریکی ئاسان نه بوو.

رژیمه یه ک له دوا ی یه که کانی عێراق، هیچ دهستیکی ئاوه دانی بۆ ئەو گوندانه رانه کێشا بوو، هه روه ک هه زاران سالی له وه و پێش ژیا ن به و ساده یی و دوا که و تووی به ی خۆی به رده وام ده بوو. نه کاره با نه جاده ی قیرتاو، نه خه سه تخانه و نه هیچ شتی که جگه له مزگه وت که خه لکی دیکان به هه ره وزی دڕوستیا ن ده کرد، بۆ ئەو گوندانه کرابوو، ته نها شتی که له زۆریه ی گونده کاندا ده بینرا قوتا بخانه یه کی له قور دڕوستکرا و بوو که هیچی له خانووه کانی تر جیاواز نه بوو، هه رچه نده ئەوه بۆ خۆی لای دانیشتوان، زۆر مایه ی شانازی بوو، چونکه ده یانوت، هه ر نه بی منداله کانمان فیڕی خوینده واری ده که ن.

رادهی نه خوینده واری له گونده کان گه لیک زۆربوو، به دهگهمن له نهوهی پێشوو که سێکی خوینده وارت ده دی که ئه ویش له باشترین حالدا له قوتابخانه یه کی ئایینی که پێی ده و ترا حوجره فێری هه ندی خویندنی سه ره تایه ده بوو. له نیو ژناندا هه رگیز خوینده واریکت به رچاو نه ده که وت و سه د له سه دی هه موو ژنانی دی نه خوینده وار بوون. جاروبار له هه ندی مال رادیویه کی ترانسیسیتۆر به رچاو ده که وت که له زۆریه ی کاتدا بێ پیل و ته نها دیکۆر بوو، مه سه له ی بوونی کتیب له ماله کاندای، جگه له قورعان له هه ندی مالدا، ئه ویش به هه یج جوړیک به رچاو نه ده که وت، گه ر به ده گهمن ریکبکه وتایه و شتیکی له و بابه ته به دی بکرایه ئه و له چه ند لاپه ره یه کی شر و دپاو زیاتر که زۆریه یان شیعری کۆن بوون، زیاتر نه بوو.

هه موو له ناوه پاستی دی له ده وری کاک ئه نوهر کۆ بووینه وه، ئیدی رۆژیکه نوێ بوو، ده بوو پلان دابنێن که چی بکری، هه رچه نده، له زۆریه ی کاتدا، له جه وله زیاتر نه بوو، جه وله ش ئه و جه وله یه بوو که پێشمه رگه رۆژانه به نیو دیکاندا ده گه رپاو خۆمان به چه که وه نیشانی خه لکی ده دا که شوپش و مقاومه ت ده ستی پیکردۆته وه هه ندی جاریش خه لکی گونده کانمان کۆ ده کرده وه و بپێی باسی شوپش و زۆلم و زۆرو ناوه قی ده سه لاتمان له به غدا ده ره ق گه لی کورد بۆ ده کردن که له زۆریه ی کاتدا ته نها سه ریان بۆ ده له قاندين و که مجاریش ریکده که وت که که سیان پرسیا ری بکات. له راستیدا ئه و «موحازه رانه» هه میشه دووپات ده بوونه وه، چونکه نه ئیمه ئاستی وشیا ری سیاسیمان به و را ده یه بوو، ئه گه رچی هه موومان خوینده واریش بووین و له شار هه ر یه که مان شتیکی خویندنیبوو، له گه ل ئه وه شدا که سمان شاره زاییه کی ئه و توومان له خوتبه دان و تارخویندنه وه نه بوو. هه موو قسه ی گشتی بوون ته نانته لای ئه و که سانه ی که خۆیان به رابه ر سیاسیش داده نا، ئه ونده ی له گه ل قسه کانی ئیمه دا جیاوازی نه بوو.

هه موو خۆمان تا را ده یه ک به چه پ ده زانی، به لām که سمان به و را ده یه

له چه پیتی نه گیشتبووین هر نه و ندهمان دهزانی که ده بی دژی ناغا و دهره بهگ بین که له م ناوچانه ی جهوله مان تیدا ده کرد، نه ناغای لی بوو نه دهره بهگ، بویه نه و توزه زانیارییه ی هه شمان بوو هیئده که لکی نه بوو، به لام ئیمه هر بهرده وام بووین و به ئرکی رۆژانه ی سه رسانی خۆمان دهزانی و له و ریگه یوه ده مانویست جوتیاران و دانیشتوانی نه و ناوچانه هوشیار بکه ی نه وه، ئیدی نه وان خۆیان چه ند لی مان تیده گیشتن، نه وه کیشی ئیمه نه بوو.

کاک نه نهر فه رمانی پیداین که به ره و دبی چنگیان بکه وینه ری و سه ره تای جهوله ی نویمان به ره و نه وی بجین.

گوندی (چنگیان) بو ئیمه زۆر خوشبوو، چونکه ژماره ی خانووه کانی زیاتر و دئییه که ش له چاو دیکانی ناوچه که دا گه وره تر بوو. نه وه ی مایه ی دلخۆشی بوو بۆمان نه وه بوو، که له و دئییه دا چه ند دوکانیک هه بوون که نوقل و بنیشت و هه ندی که لوپه لی سه ره تای تیدا بوو، بویه به شه و قه وه به ره و نه و دئییه ملمان نا.

جوتیار به تهنیشتمه وه ده رۆیشت و زۆر خۆشحال دیار بوو که له هۆی نه و زهوق و خۆشییه ی به روخسارییه وه ده رده که وت لیم پرسی ، خیره وا ده تریقیته وه؟

له وه لامدا وتی:

— به ته مام هه ندی بسکیت و ناوینه یه کی بچکۆله و جوتی گۆره وی بکرم.

جوتیار له و ناوچانه رۆلی رابه ر سیاسی ده گپرا.

دهمه و نیوه پۆ گه یشتینه (چنگیان). ئەم دوو دێیه زۆر دوور نه بوون له یه کتری و ریگاگهش هێنده سهخت نه بوو له نێوانیاندا.

هه موو خۆشحال بووین به بینینی ئەو دێیه که بێک جیاوازتر بوو له دیکانی تر . هه ر به گه یشتنمان بۆ ناو دێ، یه کسه ر ملمان نا بۆ ئەو چه ند دوکانه ی که به په نجه ی ده ست ده ژمێردران، به لام بۆ ئێمه گه لێک زۆر بوو. هه ریه که و شتیکی ده کړی. من هه ندێ پارهم له گه ل خۆمدا هێنابوو که تا ئەو کاته نه مده زانی چی لێیکه م بۆیه منیش وهک ئەوان رووه و دوکانه کان مالم نا. دوکانه کان زۆر ساده بوون و هه یچی وا سه رنجراکێشی تێدا نه بوو، به لام بۆ ئێمه ی پێشمه رگه که نه مانده توانی به چینه نێوشارۆچکه کان گه لێک زۆر بوو.

من فانیله یه کی ژێره وه و جووتی گۆره وی و جووتیک پێلای لاستیکم کړی . ئەوانه ی خۆم زۆر ره ق و ته ق بوون و به که لکی ئەو شاخ و داخه نه ده هاتن.

به لام پێلای لاستیک زۆر عه مه لی تر بوو. وایزانم زۆربه ی خه لکانی ده ره وه ش، هه ر پێلای لاستیکیان به کارده هێنا، که پێویستی به هه یچ

خزمه تکر دنیگ ، وهکو بۆیاخ و قهیتان نه بوو، ههروهک به ئاسانیش دهشۆراو به زووییش وشک ده بووه وه .

پیلاره کۆنه کانم تووردا که هیچ که لکی پیوه نه مابوو تا به که سیتی دی بیه خشم . نانی نیوه پۆمان له ماله کانی نیو دی خواردو پاشنیوه پۆ که وتینه وه ری، یان وهکو خۆمان پیمان دهوت (جهوله) . به پشتی دیدا سه رکه وتین . هه ورازیکی قوچ بوو، به لام چارمان نه بوو، بۆیه هه موو به دوای یه کدا ریچکه مان به ست و به هه ورازدا هه لزانین ، که گرده که مان بپی دیهک له دووره وه به دی دهکرا، که له هاوه لئی ته نیستم پرسى وتی:

__ ناوی (باراو) ه .

داگه راینه ناو دی و له مزگه وتی دی پشوو یه کمان دا . من له وفرسه ته دا فانیله و گۆره و ییه کانم گۆری . زۆر نه بوو دانیشتی بووین که کاک ئه نوه ر فه رمانی داو وتی:

__ کورینه ناتوانین شه و لیره بین و ده بی بچین بۆ (حاجی مامه ند)

ئو ناوهم نه بیستبوو، هیچ پیویستی شی نه ده کرد که له هاوه له کانم بپرسم، چونکه خۆمان هه ر پی ده گه یشتین . له راستیدا چه زم نه ده کرد هینده له ناوی دی و دوورو نزیکیان بپرسم، چونکه ئه وه راده ی نه شاره زایی منیان ده درکاند .

که وتینه وه ری، ئه مجاره ریگه که گه لی سه ختتر بوو، به لام هه موو بیده نگ ملی ریگامان ده گرت و بی ورته ریمان ده کرد .

هه موو ورده ورده فیدی ئه وه بووین که له ریگه دا له گه ل یه کدی گه ر پیویست نه بی هیچ نه لئین و له باتی ئه وه گوئی قولاخ و به ناگای

ده‌ووبه‌ری خۆمان بین.

من له ده‌ووبه‌رم ده‌پوانی، هه‌مووی شاخ و به‌ردو ره‌قهنی و هه‌ل‌ت و گرد و دۆل بوو، ته‌ختایی، جگه‌ له‌ و توله‌رییه‌ی پێیدا ده‌پۆشتین، هه‌چی دی نه‌بوو.

ئێستا ئێتر هه‌یدی هه‌یدی درکم به‌و راستیه‌ ده‌کرد که بۆچی دوزمن ناتوانیت کوردستان کۆنترۆل و به‌ته‌واوی داگیر بکات. ئه‌و هه‌موو شاخ و کپوه سه‌ختانه به‌ کێ ده‌گیرا. ئه‌مه‌ش هه‌ر ئه‌و راستیه‌ی ده‌سه‌لماند که دۆستی هه‌ره‌ دێرینی کورد شاخه‌کانیه‌تی و ئه‌وه که توانیوه‌تی له‌ رۆژگاری دووردریژی میژوودا بیپاریزی و دوزمن نه‌توانیت، وه‌کو گه‌ل، له‌ناوی به‌ریت.

ئێمه‌ به‌ده‌وام ده‌پۆشتین و به‌ هه‌ورازدا سه‌رده‌که‌وتین و داده‌گه‌پاین. لێره‌ ژیان وه‌ک ژیان خۆی هه‌ورازو نشینو بوو. چه‌ند سه‌ختیمان ده‌کێشا که به‌ هه‌ورازدا سه‌رده‌که‌وتین، هه‌نده‌ش له‌ داگه‌پاندا ئاسووده ده‌بووین.

شتیک که هه‌ر زوو درکم پێکرد ئه‌وه بوو که پێشمه‌رگه‌ به‌ ده‌گه‌من له‌ رێگه‌دا پشووێ ده‌دا، وا بزانی که‌س چه‌زی نه‌ده‌کرد، له‌ رۆشتندا وای پیشان بدات که شه‌که‌ت بووه‌ و پێویستی به‌ پشوووه‌. هه‌موو یه‌ک له‌دوای یه‌ک ده‌پۆشتین و که‌سه‌یش سه‌کالای له‌ هه‌لاک بوون نه‌بوو. ته‌نها کاتیک که پێشمه‌رگه‌، بێ ئه‌وه‌ی داوا له‌ به‌رپرسه‌که‌ی بکات و دابنیشی ئه‌وکاتانه‌ بوو که ده‌گه‌یشینه‌ کانی و ئاوێک و ئیدی بێ پرس و مۆل‌ت، هه‌موو رووه‌و کانی ده‌چووین و سه‌رو چاوو ده‌ست و پلمان ده‌شۆری و تا بمانتوانایه‌ ئاومان ده‌خوارده‌وه‌ که هه‌ندیک چار ئاوخواردنه‌وه‌ی زۆر، تووشی گرفت و سه‌ک ئێشه‌ی ده‌کردین، بۆیه له‌مه‌ودوا فێر بووین کاتیک ده‌گه‌یشینه‌ سه‌ر کانیه‌ک، له‌ سه‌ره‌تادا

برپی بۆی داده‌نیشترین و پاشان ده‌ستمان به ئاوخواردنه‌وه ده‌کرد. خۆشبه‌ختانه ئاوی سازگاری کوردستان هیند پاک و روون و بی‌گه‌رد بوو که پێویستی به هیچ نه‌ده‌کرد و ده‌توانرا راسته‌وخۆ بخوریته‌وه. گه‌ر هه‌ندێ کاتیش په‌له‌مان نه‌بوایه و شوینه‌که ترسی له سه‌ر نه‌بوایه ئه‌وا ده‌مانتوانی چایه‌ک له سه‌ر کانی بخۆین که بۆ ئێمه‌ی پێشمه‌رگه‌ خۆشبییه‌کی بێ وینه‌ی پێ ده‌به‌خشین.

هه‌ندیکجار که هه‌ستم به شه‌که‌تی خۆم ده‌کرد، ژیا‌نی شارم ده‌هاته پێش چا‌و، که چۆن زۆریه‌ی کات به ته‌کسی، یان پاسی گه‌ره‌ک ده‌پۆیشتم، ئه‌گه‌رچی شوینه‌کان هینده لێک دووریش نه‌بوون، به‌لام من هه‌ر به پێ نه‌ده‌پۆیشتم. له دلی خۆمدا سه‌رزه‌نشستی خۆم ده‌کرد و ده‌موت، گه‌ر ئه‌وکاتانه تو‌زیک به پێ برپۆیشتمایه، ره‌نگ بوو ئیستا، به‌و شیوه‌یه هه‌ستم به هیلایه‌کی نه‌کردایه.

ژیا‌نی سه‌ختی لادینکانی کوردستان، هه‌ر به خه‌لکی گونده‌کانی ته‌حه‌مول ده‌کرا، بۆ ئێمه‌ی خه‌لکی شار، یه‌کجار سه‌خت بوو، له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا ورده ورده راده‌هاتین، ئه‌ی چارمان چی بوو؟

سه‌رم هه‌لبێری و سه‌یری لای شانی راستی خۆم کرد، شاخیکێ یه‌کجار به‌رز ده‌هاته پێش چا‌وم له سه‌ر لووتکه‌که‌یه‌وه به ئاسته‌م خانوویه‌ک به‌دی ده‌کرا، پێم سه‌یر بوو له سه‌ر ئه‌و لووتکه‌که‌ به‌رز ژیا‌ن به‌دی بکری، بۆیه به ئه‌سپایی له هاورپکه‌ی پشته‌وه‌م پرسی و وتم:

ئه‌و خانووه چییه به‌و به‌رزیه‌وه؟

زۆر به بێ بایه‌خیه‌وه وتی:

— ره‌بییه‌یه.

شهرم کرد ، نه ده بوو پرسیاری نه و بابه ته بکه م، نازانم خه یالم له کوئ بوو، له شار ؟ یان چوو بوومه نیو جیهانیکې تره وه، خانووی چی؟ خانوو له و بی ناوی و ره قه نی و به رزاییه چوڼ دروست ده کریت . نه وه هر ده بوو ره بایای سهریازی بیت و له بهر سه ختی شوینه کیش ته نیا به هه لیکو پته ر ده توانرا ناو و پتویستی ژیان بو سهریازه کان بیرئ، به راستی نه ده بوو نه و پرسیاره بکه م. هر بو داپوشینی نه و بی نه زمونییه م ناوړم له هاوړیکه م دایه وه و وتم:

__ تاقیم کردیته وه!

نه و وه لامی نه دایه وه و منیش بیده نگیم لیکرد، تاقیکردنه وه؟ نایا توانیم به م وه لامه م نه شماره زاییه که م په رده پوښ بکه م، بروا ناکه م، هر بویه به بی ورته له سهر رویشتنی ناسایی خوځم به رده وام بووم.

که سهرم بلند کرد، حاجی مامه ند له پال چند شاخیکدا وه ک تابلویه کی زه یتی به دی ده کرا...

کاتیک گەشتینە حاجی مامەند، رۆژ بەرەو ئاوابوون دەچوو، ناتوانم بۆلیم شەكەت و بیهیز نەبووم ، بەلام لە رۆژانی پیشووتر چاکتر بووم . رۆژ لە دواى رۆژ هەستم دەکرد کە رۆیشتن و رەوتم بەرەو پیشەوە دەچۆ و لە سەر رۆیشتنى بەردەوام رادەهاتم .

سەگەرپێكى بەهیز لە نیۆ دى پیشوازی لیكردين . من تیبینی ئەوهم کردبوو کە سەگ کاتیک چەك بەشانی دەدیت دەسلەمییهووە لە وەرپین و حەپەحەپ دەکەوت . لیترەش هەرۆا بوو، بۆیە بە زوویی لیمان دوورکەوتنەووە . لە مزگەوتى حاجی مامەند سەرۆچاومان شت و پشوویەکمان دا .

کە تاریک داهاات بە سەرماڵەکاندا دا بەش بووین، کاک ئەنوەر ئاگاداری کوێخای دێی کرد کە دواى نانخواردنى ئیوارە حەزەدەکات پیاوانى دى لە مزگەوتدا کۆ ببنەووە باسى شۆرشى نوێ یان بۆ بکات . ئەوە بوو، بە نەریتیك، لە زۆریەى دیکاندا پەیرەو دەکرا، هەم بۆ ناساندنى شۆرشى نوێ و ئامانجەکانمان و هەم بۆ ئاشنابوونی پیشمەرگەکان بە دانیشتوانى دیکان .

دوای نانخواردن زۆریه‌ی هه‌ره زۆری دانیشتوانی دئی له مزگه‌وت کۆبوونه‌وه و کاک ئه‌نوه‌ر وه‌کو سه‌ره‌تایه‌ک هه‌ندئ باسی شوپرسی بۆ خه‌لک کردو پاشان مۆله‌تی دا به‌ رابه‌ری سیاسی مه‌فره‌زه‌که‌مان که ئه‌ویش قسه‌ی خۆی بکات. له‌ راستیدا وته‌کان زۆریه‌ی سه‌باره‌ت به‌ رژیمی به‌عس و حکومه‌تی عێراق بوو که هه‌میشه له‌ هه‌ولئ ئه‌وه‌دایه‌، به‌ هه‌موو شیوه‌یه‌ک، گه‌له‌که‌مان له‌ناو به‌ریت.

بابه‌تی قسه‌کان له‌ زۆریه‌ی دیکاندا که بۆ دانیشتوان ده‌کرا دووپات ده‌بوونه‌وه، بۆیه بۆ ئیمه‌ی پێشمه‌رگه‌ هیچی وای نوئی تیدا نه‌ده‌بوو که له‌وه‌وپیش نه‌مانبیسیت، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا، ئیمه‌ش وه‌کو خه‌لکی دئی زۆر به‌ بایه‌خه‌وه‌ گوێپایه‌لی وته‌کانی رابه‌ر سیاسی ده‌بووین وه‌ک ئه‌وه‌ی بۆ ئیمه‌ش بابه‌تیک ئوئ بیت. ئه‌وه‌ی باش بوو وتاره‌کان زۆری نه‌ده‌خایاند و پاشان سه‌ره‌ ده‌هاته سه‌ر پرسیا‌ری دانیشتوان که هه‌ندی‌جار ده‌یانکرد، چونکه زۆریه‌ی گوێگران هه‌ر به‌ گوئی گرتن و بئ ده‌نگی هه‌ستیان ده‌دایه‌ وتارییژ. گه‌ر جاریکیش پرسیا‌ر بکرا‌بایه‌، ئه‌وا زیاتر باسی ئه‌وه‌ ده‌کرا که نیازی داها‌تووی رژیم به‌رانبه‌ر دانیشتوانی دیکانی کوردستان چی ده‌بئ، چونکه هه‌میشه ده‌نگۆی ئه‌وه‌ ده‌بیسترا که حکومه‌تی عێراق به‌ نیازه‌ ناوچه‌ سنووریه‌کان، له‌ دانیشتوان چۆل بکات و به‌ره‌و ناوه‌وه‌ی وڵات راپێچیان بکات.

زۆرجاریش، دانیشتوانی دیکان، نیگه‌رانی خۆیان نه‌ده‌شارده‌وه له‌ ها‌توچۆی پێشمه‌رگه‌، به‌تایبه‌تی به‌رۆژی رووناک و ده‌یانوت، گه‌ر سه‌ربازگه‌و ره‌بیبه‌کان به‌وه‌ بزائن، ئه‌وا سزای توندی دانیشتوان ده‌ده‌ن، بۆیه ئیمه‌ش دلنیا‌مان ده‌کردنه‌وه که تا بتوانین به‌رۆژ خۆمان ده‌رناخه‌ین و به‌شه‌و ها‌توچۆ ده‌که‌ین، هه‌رچه‌ند، هه‌ندیک جار، هه‌ر ناچار ده‌بووین که به‌ رۆژیش خۆمان ئاشکرا بکه‌ین، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا نیگه‌رانی خه‌لکانی دیمان ره‌چاو ده‌کرد و تا بمانتوانی‌بایه‌ به‌رۆژ

نه ده چوینه نه و دئیانه ی نزیك ره بایا و سه ربازگه كان بوون .

كاتیك خه لکی نئو دئ به جئیا نهیشتین ، كاك نه نوهر پاسه وانیی شهوی بۆ دیاری کردین و هاته نزیكمه وهو به نه سپایی پئی وتم:

__ نه مشه و سه ره ی پاسه وانیم زوو بۆ داناویت بۆ نه وه ی پاشان بتوانی بنووی، چونکه ده زانم دوینئ شه و باش نه نووستوویت .

له دلّوه سو پاسم کرد، چونکه دوا ی نه و رویشتنه دورودرئزه، پئویستیم به پشودانئیکی راسته قینه بوو . هه زوو لئی پالکه وتم، به لام هه رچه ندم ده کرد خوم نه ده هات ، به پیچه وانه ی دوینئ شه و که تینووی سه رخه وئیک بووم .

له شاردا وا راهاتبووم که شه وانه درهنگ بنووم، بۆیه بۆ من ئاسان نه بوو وا به زوویی بچه نئو جئگه . ده بوو ئیتر خۆم راهیتم، چونکه کاتی خه و تمنان دیار نه بوو، یان کاتئیکی دیاریکراو بۆ خه و نه بوو . نه وه په یوه ست بوو به و شوئینه ی بۆی ده چووین، گهر شوئینه که نزیك جاده و سه ربازگه و ره بایا بوایه، نه وا هه ر کات، نیوه شه ویش بوایه، هه رده بوو برۆین تا شوئینئیکی گونجاومان بۆ هه وانه وه ده ست ده که وت که مه ترسی له سه ر نه بوایه . له راستیدا ئیمه ده بوو، له و سه ره تایه دا، خۆمان له هیزه کانی رژیم بیاریزین و خۆمان تووشی شه ریکی نابه رانبه ر نه که ین .

من هه ر نه مدیوو نه و دیوم ده کرد و نه مده توانی بنووم که هاوه له که ی ته نیشتم به نه سپایی وتی:

__ ده لئیی خه وت لئناکه وئیت .

چرای دیواری مزگه وته که ته واو کز کرابوو، بۆیه به ئاسته م هاوه له که م

دهدى. من سهرم بۆ له قاندى. نازانم له و جووله يه گه يشت يان نا كه
ئهو وتى:

__ چه زده كه ي گوى له گورانيه ك بگرى؟

گورانى؟! وه مزانى پاده بوئى به و شه وه، به لام ئهو له تووره كه كه ي
ژير سهريدا راديوه كه ترانسستهرى بچكوله ي دهره ينا و وتى:

__ فهرموو

بروام نه كرد، به لام راستى ده كرد بويه به په له ميلى راديوكه م
به ئه سپايى بزواندى. ئيستگه ي مونتى كارلۆ بوو. دهنگى به سۆزو
دلته ژينى نه جات سه غيره ي له سهر بوو، تا كاتى پاسه وانيم خۆم
پتوه مه شغول كرد.

بە يانى كە ھەستايىن، ئەنۈەر ھەموومانى گىردىگىدە ۋە ۋە: دەبىن بە زووترىن كات ئەم ناۋچە يە بە جىن بەيلىن. لە پىرسىياري ئەۋەي ئايا ھىچ پىشھاتىكى نوئى ھاتۆتە كايە ۋە ۋە:

__ ئەمشە ۋە سەردانى مالى كويخاي دىم كىرد ۋە ھەندى زانىياري وردى پىدام، پىويست دەكات لەم دەقەرە نەمىنن.

ئىمەش زياتر لە سەرى نەپۇشىتىن ۋە ھەرىكە ۋە لە مالىك پاروويەك نانمانخوارد ۋە ئىدى ئامادە بووين. من مەراقم بوو بزىنم ھۆكاري ئەۋ پەلەپەلىيە لەچىدايە، بۆيە ھەر كە كەۋتىنە رى چوومە لاي ئەنۈەرۋ پىم ۋە:

__ تۆزى بە وردتر ھۆكاري ئەم جوۋلە ناكاووم بۇ باس ناكەيت؟

سەيرىكى قولى كىردم ۋە ۋە:

__ زانىيەكان دەلەن، سوپا بە نيازە ھىرشىكى بەربلاۋ بىكاتە سەر ناۋچەي شارباژىر. بۆيە دەبىن ئىمەش، بە زووترىن كات، لەم ناۋچە يە بىرۋىن ۋە خۇمان بىگەيىننە ئەۋ بەر.

لەبەر نەشارە زايىم لە جوگرافىيى ناۋچە كە ۋەم:

__ مەبەست لە ئەوبەر کوئییە؟

ھەر بە دەم رویشتنەوہ وتی:

__ مەبەست دۆلی جافایەتییە .

من ھیشتا وەک پیشمەرگە، دۆلی جافایەتیم نەدیوو، بەلام ھیچ پرسیاری ترم نەکرد، چونکە ئیمە بەرەو ئەوی دەچووین و خۆمان بەرپوشتن ھەموو ناوچەکانمان دەدیت. گرنگ ئەوہ بوو ئیمە تووشی سەربازەکان و ئابلۆقەیان نەبین، چونکە وەک ئەنوەر باسی کرد، جارێکی تریش تووشی ھێرش سەربازی بوون لەو ناوچەیداو زۆر بە زەحمەت رزگاریان بوو. من دەمویست بزنام ، کاتیگ ئیمە شوینی دیاری کراومان نییە، چۆن ھێرش دەکریتە سەرمان. ئیمە ھەمیشە لە جوولەدابووین و بارەگایەکی نەگۆرمان نەبوو، بۆیە ئەوہم وەک پرسیار لە ئەنوەر کرد .

لە وەلامدا وتی:

__ راستە ئیمە تا ئیستا، بارەگامان نییە، بەلام ئەوہ لای ئەوان گرنگ نییە. ئەوان بە گشتی سەیری ناوچەکە دەکەن و زانیارییان ھەبە کە ئیمە لەم دەقەرەین، ئیدی ئەوان لە ھەموو لایەکەوہ ھێرش دینن و ئابلۆقەیی تیکرای ناوچەکە دەدەن و پاشان وردەوردە ئابلۆقەکە تەسک دەکەنەوہ تا ئەو ئاستەیی کە مۆلەتی دەربازبوون ناھیلن. ھەرچەند تا ئیستا ئەوان لە بەر سەختی ناوچەکە و شاخ و کێو و دۆلی لەبن نەھاتوو، نەیانتوانیوہ سەرکەوتووبن، بەلام توانیویانە پیشمەرگە لەو ناوچانە دوور بخەنەوہ و ناچارمان بکەن ئەو ناوچانە بە جیبھیلن .

پاش تۆزیک بەردەوام بوو:

__ بەلام ھەرکە ئۆپراسیۆنەکانیان تەواو دەبوو، ئیمەش دەگەراپنەوہ بۆ ناوچەکەمان و ئەوانیش بە دەستی بەتال دەگەراپنەوہ، ھەرچەندە

له و هيرشانه ياندا تا بيان توانيبا نه زيه تي دانيشتوانى گونده كانيان دى داواى شوينى بوونى پيشمه رگه يان ليده كردن، به لام به حوكمى نه وهى نيمه هميشه له جووله دابووين، نه يانده توانى هيچ زانياريبه كى به سووديان بدهنى .

له راستيدا، دى بوو نيمه، هميشه، خو مان له سى رى زو سى رى زى گه كان بپارىزين، چونكه نه و چه كه ي كه نيمه پيمان بوو له كلاشيناكوف زياتر نه بوو كه به راورد نه ده كرا له گه ل چه ك و جبه خانى رژيما . هولى نيمه زياتر بو نه وه بوو كه به دانيشتوانى گونده كان بسى لمينين كه به رى نگارى ده سى پى كرى دته وه و گه ل خه باتى چه كدارى نوى كرى دته وه . نه مه بو نيمه گرنگ بوو، چونكه كه دانيشتوان نيمه يان به چه كه وه ده ديت گه شكه ده يگرتن و خوشحالى خو يان نيشان دى دا و له ناميزيان ده گرتين . نيمه ده مانويست بسى لمينين كه پيشمه رگه يان، هى رگيز كو ل ناده يان .

له پرسى رى نه وهى كه به چه ندى تر ده گه ينه دوى جافا يه تى ؟ نه نوه ر وتى :

__ ره نكه نه موى نه گه يان ، به لام هيوادارين خو مان بگه يينينه سى رى جاده ي چوارتا، بو نه وهى بتوانين به شه و له ويوه تپه پين . هى ر به و رى گايه كه پيدا هاتبووين بو حاجى مامه ند ريمان ده كرى، به لام نه مجاره يان خيرتر ره وتمان ده كرى .

تامه زى بووم بزى انم كه نايى به م زووانه نه و هيرشه ده كرى ته سى رمان ؟ له وه لامدا وتى :

__ روزه كه ي نازانى، نه وه نه ينى خو يانه، به لام خو ناماده كرى دنيان هى سى پيده كرى ت، بوى ده بى نيمه ش مؤله تيان بو نه رى خسى تين كه نابلقه بدرين .

دەمەو نیوہ پۆ لە دئی باراو لامان داو نانئیکی سەرپئیمان خوارد و لەسەر رۆیشتن بەردەوام بووین. گرنگ ئەوہ بوو تا ئیوارە، ئیمە، بگەینە شوئینی پەرینە...

دەمەو عەسر گەیشتینە (چنگیان) بەلام لامان نەدا، نەماندەو یست کات بە فیرۆ بدەین، پئویست بوو ھەر چۆنئیک بئت، پئیش تاریکبوون، بگەینە شوئینی مەبەست، ھەر لەبەر ئەوہ لە ھیچ جئگە یەک لامان نەدەدا. ئیوارە گەیشتینە دئی (گەرە دئ) ئەمە دوا جئگە مان بوو تا کاتی پەرینەوہ. لئره ئیدی دەبوو زۆر بەئاگا بین و بە ھۆشیارییەوہ ھەلسوکەوت بکەین.

پەرینەوہ لەجادەئ چوارتا گەلئیک ترسناک بوو، چونکە ھەمیشە کاروانئ سەربازئ تئیدا ھاتووچۆئ بوو. ئۆتۆمبئلی سەربازئ ھەمیشە دەبینرا کە لە شاخئ ئەزمەرەوہ بەرەو چوارتا دەچوو. ئەم ناوچە یە ناوچە یەکی سەربازئ بوو، رەبایاو سەربازگە و سەیتەرە، لە ھەموو شوئئئیکئ، دەبینرا. کە تاریک داھات ئەنوەر دەلئلیکئ پەیدا کردبوو کە لە پئشمانەوہ دەرۆیشت. گرنگ ئەوہ بوو، لە کاتی خۆیدا، بگەینە سەر جادەئ قیرۆ لە کاتی گونجاودا بپەرئینەوہ. ئیمە لە پشت دەلئلە کە نزیک جادەکە وەستابوو، بە دەست ئئشارەتئ بۆ دەکردین. ھەر کە مۆلەت دەبوو دوو دوو دەپەرینەوہ.

بئینئئ گلۆپ و جادەئ قیرتاو نئشانەئ ئاوەدانئ بوو کە ئیمە لئئ بئیرئ بووین.

دوا کەس ئەنوەر خۆئ بوو کە لە جادەکە پەرپئیەوہ.

خۆشبهختانه، هیچ پېشھاتېځې نه خواز او نه هاته پېشمان و هه موو به سهلامه تی له جاده که په پښه وه. له راستیدا په پښه وه له وجوره جادانه، کارېځې مه ترسیدار بوو، چونکه له هه موو ساتېځدا نه گه ری نه وه هه بوو دوو چاری مه فرزه په کی سه ریازی یان جاش ببینه وه و تووشی شه پ بین له گه لیان. هه رچنده نېمه هه میشه نه وه مان خستبووه به رچاوی خۆمان که بکه وینه شه په وه له گه لیان، به لام له سه رجاده ی قیر و له نیتوان دوو سه ریازگه ی گه وره دا که سه ریازه کان به ناسانی ده یان توانی به هانای یه کدییه وه بېن، بو نېمه کارېځې سه رکه وتوو نه ده بوو. بو یه ده بوو نېمه خۆمان بریار بده یین له کوئی و له چ کاتېځدا له دوژمن ده ده یین.

هه ریو په ش که په پښه وه بو نه و به ر جاده که، چووینه نیتو دئی (ته گه ران)، و هینده نه ماینه وه.

نه نوه که شاره زای ناوچه که بوو داوای لیکردین که به زووترین کات نه و نزیک جاده یه به جیبه یلین و بکه وینه ری به ره و گوندی (خه مزه).

گوندی (خه مزه) ده که وته نه مدیو شاخی گوژده وه، شوینېځې تا

رادیهک عاسی و باشبوو بۆ حهوانهوهی پێشمه‌رگه، نه‌گه‌رچی له‌راستیدا نه‌وه‌نده‌ش دوور نه‌بوو له‌ سه‌يته‌ره‌که‌ی نه‌زمه‌وه، به‌لام شوینه‌که‌ی نادیار بوو، بۆیه ده‌توانرا بۆ پشوو‌دان سوودی لێوه‌ربگیرێ.

رۆیشتنی شه‌وه‌میشه‌ سه‌خت‌تره‌ له‌ ره‌وتی رۆژ، بۆیه به‌و تاریکیه‌ کارمان ئاسان نه‌بوو، له‌گه‌ڵ نه‌وه‌شدا، بۆ دوورکه‌وتنه‌وه، ناچار بووین، هه‌ر مل بنیین.

له‌ دووره‌وه‌ چراکانی خه‌مزه‌ ده‌رده‌که‌وتن، بۆیه مایه‌ی دلخۆشی بوو بۆمان.

به‌لام هه‌ر ده‌رپۆیشتین و نه‌ده‌گه‌یشتین. نازانم هی تاریکی شه‌وه‌که‌ بوو، یان نه‌وه‌ورازو هه‌له‌ت و سه‌رکه‌وتنه‌ بوو که‌ رێگه‌که‌ی لێمان وا سه‌خت کردبوو. به‌ بێده‌نگی رێچکه‌مان به‌ستبوو، جاروبار سه‌رم هه‌لده‌بپی، دووری دئی، هه‌روه‌ک خۆی بوو، له‌وه‌ نه‌ده‌چوو هه‌چ به‌ره‌وه‌پێشه‌وه‌ چووین، من وا هه‌ستم ده‌کرد، یان به‌راستی له‌ جیی خۆمان ده‌خولاینه‌وه، هه‌ر کامیان بێت، لای من دووریه‌که‌ هه‌ر وه‌ک خۆی بوو.

سه‌راپای رۆژه‌که‌ به‌رپۆه‌بووین و به‌م تاریکه‌شه‌وه‌ش هه‌ر به‌رده‌وام بووین، بۆیه هه‌ستم به‌ شه‌که‌تی جه‌سته‌و قورسی هه‌نگاوه‌کانم ده‌کرد.

خاله‌ نه‌به‌ز که‌ له‌ دئی (گه‌ره‌ دئی) وه‌ ده‌گه‌لمان که‌وتبوو، زۆر باش هه‌ورازی ده‌بپی و هه‌لاکی هه‌چ پێوه‌ دیار نه‌بوو. نه‌و پێشمه‌رگه‌یه‌کی قالبووی خه‌بات و تیکۆشان بوو، به‌شدارێ شوێشی نه‌یلوولی کردبوو، له‌ شه‌رپکی زۆر سه‌ختدا به‌ فۆسفۆر بریندار بوو بوو که‌ شوینه‌واری به‌ جه‌سته‌یه‌وه‌ هه‌شتا هه‌رما‌بوو.

چهندجاریک لیم نزیك كه وته وه، ده یزانی تازه له زیندان هه لآتووم و روښتن، به تاییه تی به هه ورازدا، سه خته بۆم ، پښنیاری کرد كه تفهنگه كه م بۆ هه لښگری، له گه ل نه وه شدا كه من ته واو خهسته بووم، شهرم ده كرد كه نه و كاره قبول بگه م، چونكه ته نها له كاتی برینداریدا پښمه رگه بۆی هه یه كاریکی له و بابه ته نه نجام بدات، بۆیه سوپاسیکی زۆرم كرد و مه منوونی نه و جوامیرییه ی بووم .

هر به ریگه وه بووین و به قه دپالی شاخه كه دا سه رده كه وتین و هر نه ده گه یشتن كه جاریکی تر خاله نه به ز هاته وه لام و وتی:

__ پیش نه وه ی بگه یه (خه مزه) كویره دښه ك دښه ریگه مان ، گه ر حه زده كه ی له وئ لاده ده یه و توش پشویی خوت بده .

چونكه پرسیاره كه ته نها له من كرا، منیش رازی نه بووم و له سه ر روښتن به رده وام بووم، به لام تا ده هات هه نگاهه كانم خاوتر ده بوون كه ده بووه مایه ی دواكه وتنی پښمه رگه كان و له یه ك دابرا نیان . هه رچۆنیک بیته ، منیش هر به رده وام بووم .

شاخه كه تا ده هات قووج تر خۆی ده نواندو به و پښه ش، سه ركه وتنی، زه حمه تتر ده بوو، نه به ز هاته وه لام و وه ك دلنه واییه ك وتی:

__ هه موومان له سه ره تا دا وه ك تو بووین . كاتی ده وئ، تا جه سه ته له سه ر ره وتی نه م شاخ و داخه را دیته .

من جگه له هیلاکی، بنی پښم زریكه ی ده كردو ده سووتایه وه . ده توت چقل ده كه ن به ژیر پښدا و وامده زانی زه وی ژیر پښم بزمارپښ كراوه . ده مزانی بنی پښم هه مووی بووه به تلووق، بۆیه هه ستم به نازاریکی به كجار زۆر ده كرد .

نازانم رینگاکه خۆی هینده دوور بوو، یان تاریکی و هیلایکی ئاویتەیی
به کدی بووبوون و تا دههات دئییه که ی لێ دوور ده خستینه وه . چراکانی
دیی ، هەر بریسکه ی دههات، بۆیه له دلی خۆمدا وتم:

__ تو بلایی که ی بگهین؟ .

بۆ دواچار که نه به زهاته وه لام، ئیتر گومان له وه نه ما که ناتوانم له وه
زیاتر بپۆم بۆیه وتم:

__ ده توانین له شوینیکدا پشوو به ک بدهین؟

وه ک سه رزه نشتی ک وتی:

__ ئە ی نه موت با له و کویره دئییه لابه دین؟

راستی ده کرد، به لام من وام ده زانی هیشتا وزه م پیماره و ده توانم
بپۆم، به لام سه ره پای شه که تی جه سته م ، خه ویش تینی بۆ هینابووم
بۆیه وتم:

__ راست ده که ی ت، به لام ئیتر وزه م پێ نه ما .

له پال داربه پوو به کدا بۆی راکشام ، پيشمه رگه کانی تریش، بۆ پشوودان،
لایان دا . نه مزانی چه نده پال که وتووم که هه ستم به سه رمایه کی زۆر
ده کرد و امده زانی درزیه ئازتم ده که ن . چونکه رۆژ که هه مووی هه ر له
جووله دا بووین، هه ستم به سه رما تا ئه وکاته نه کردبوو، به لام ئیستا
که عاره قی له شم وشک ببوو وه وه له جووله که وتبووم، سه رما له رزی
لێهینابووم بۆیه هه سته مه سه رپێ .

تۆزیک هیلاکیم ده رچوو بوو، له وه ش نه ده چوو سه ر خه ویکم شکان دین

بۆیه به دهنگی بهرز وتم:

__ من نامادهی رویشتم.

دیار بوو هه موو پیشمه رگه کان خوشحال بوون، نه وان دهیانویست به
زووترین کات بگهینه خه مزه و فریای خواردن و خه ویک بگه ون.

کاتژمیر دوانزه ی شه و گه یشتینه خه مزه .

نه نوه ر که له پیشمانه وه ده رویشتم، پیش هه موومان گه یشتبووه نیو
دی و چاوه ری ئیمه ی ده کرد .

نیگایه کی به زه یی نامیزی کردم .

به یانی دوی بهرچایی، لای مزگه وتی دئی، کۆبووینه وه، به که مین
 فه رمانی نه نوهر نه وه بوو که به زووترین کات له دئی ده ربچین،
 نه ویش له بهر دوو هو، به که میان (خه مزه) زۆر نزیک بوو له ره بایاکانی
 شاخی نه زمه پ و دووهمیش بوونمان له نیو دئی، به رۆژ، نیگه رانی
 دانیشتوانی لیده که وته وه، بۆیه ئیمهش بی مشتومر به ره وه دهره وه ی
 دئی ملمان نا .

ئیمه له ناو دره خته کانی نزیک دیدا خو مان چه شار دابوو، کاتیگ دیمان
 دانیشتوو یه کی دئی له گه لّ پیشمه رگه یه کدا به ره ولامان دین . دیار بوو
 نه و گوندییه ته نها بۆ رینمایی پیشمه رگه و گه یاندنی به ئیمه پیشی
 که وتبوو، بۆیه هر که ئیمه ی دی ئیتر یه کسه ر بۆ ناو دئی گه پرایه وه .

که نزیک که وته وه من هر زوو ناسیمه وه . مامۆستا عه زیز بوو، کادریکی
 چالاکی خاوه ن نه زمون بوو له ناو کۆمه له دا .

له گه لیدا دانیشین، نه و وتی له قه ره داخه وه به مه به ست بۆ نه مبه ر
 هاتوو، له پرسپاری نه وه ی چۆن به ته نیا هاتوو وتی:

__ به نهیڼی چوومه شارو ریکخستن ده لیلیان بۆ په یدا کردم.

پاشان نامه یه کی پیچراوه ی دایه ده ست ئه نوهر و ئه ویش ده قی نامه که ی بۆ خویندینه وه .

نامه که له کاک ئارام بهرپرسی یه که می ریکخستنه کانی شار بوو که له قهره داخوه بۆی ناردبووین. کرۆکی نامه که باسی ئه وه ی ده کرد که چهک له سووریاوه هینراوه ته کوردستان و گه یشتوته سڼ گوشه ی سنووری (تورکیا) و (ئیران) و (عیراق)، له ناوچه ی خواکورک و داوای کردبوو که چهند پیشمه رگه یه ک له گه لّ مامۆستا عه زیزدا بچین بۆ هینانی به شی کۆمه له .

بۆ ئه و مه به سته ش ئه نوهر سه رپشکی کردین که کڼ ئاره زووی هه یه له گه لّ یدا بره و .

من چه زمه کرد ناوچه جیا جیا کانی کوردستان ببینم، به تاییه تی من ئه و ناوچانه م نه دی بوو، بۆیه هه ر زوو رامگه یانده که من ئاماده م. له گه لّ منیشدا سڼ پیشمه رگه ی تر ئاماده گیان نوانده، ئه گه رچی ئه نوهر هه ولّی دا له گه لّ م که من نه پۆم ، چونکه وتی رینگاکه یه کجار دووره و تۆیش تازه هاتوووته ده رڼی و له سه ر رۆیشتنی وا دوور رانه هاتوویت. له وه لامیدا وتم:

__ منیش ده زانم، هه ر له بهر ئه وه ش چه زده که م بۆ ئه وه ی به ته واوی له سه ر رۆیشتن رابیم.

سه ری ره زامه ندی بۆ له قاندم و هه یچ ناره زاییه کی ده رنه بری، بۆیه منیش سوپاسی هه مووانم کردو له گه لّ پیشمه رگه کان، مامۆستا عه زیز که وتینه ری.

هینده نه بوو به ریوه بووین کاتیک دهنگی هالیکۆپته ریگ له سه زمانه وه ده بیسترا، که سه رم هه لبرێ هالیکۆپته ریگی سه ربازی بوو، به ئاسمانی ناوچه که دا ده سووراپه وه. دیار بوو بۆ پێشمه رگه ده گه را. من گومانم هه بوو که ده بی زانیاریان سه باره ت به پێشمه رگه ده سته که وتبیت، چونکه ئه وه یه که مین جار بوو، له و ماوه یه دا، تووشی فرۆکه بین، بۆیه هه موومان به په له له نێو دره خته کانی سه ر ریگادا خۆمان هه شاردا، چه که کانی شانمان ئه وه نه بوو که بتوانیت به ره نگاری فرۆکه یه کی سه ربازی بیت، بۆیه خۆ مه لاس دان له بن دره ختیگدا، باشترین چاره سه ر بوو.

خۆشبه ختانه زۆر به سه ر ئیمه دا نه گه راو به ره و شاخه کانی ده ورووبه ری (چوارتا) ملی ناو له چاو ترووکانیگدا، له چاو ون بوو.

هه موو خۆشحال بووین که تووشی کاره ساتیک نه بووین، بۆیه ئیتر بریارمان دا که ئیدی به وشیاریه وه ری بکه ین، چونکه ئیتر ته نها ره بایاو سه ربازگه کان نه بوون که ده بوو خۆمانیان لی بپاریزین، به لکو ده بوو ناگاشمان له ئاسمان بیت و له کاتی بیستنی دهنگی فرۆکه دا، به زوویی خۆمان هه شار بده ین، ئه ی ئه گه ر له چۆله وانیدا تووش بووین و نه دره خت و نه په ناگه په یدا بوایه ده بوو چی بکه ین؟ ئه م پرسیاره م له خۆم کرد و وه لامم پێ نه بوو.

ده مه و نیوه رۆگه یشتینه دی (گه وره دی).

له وی چه ند پێشمه رگه یه کی ترمان دی، له ناویاندا پیاویک که ته مه نی سه روو په نجا ساڵ ده بوو زۆر گورج و گۆل و چاپوک هاته پیش چاوم. خۆی وه ک حاجی مه حموود پێ ناساندین. وه ک له مه ودوا بۆمان ده رکه وت خۆی خه لکی ئه و دێیه بوو، له باسی ئه وه ی به نیازین به ره و سن گۆشه ی سنوور برۆین زانیاری زۆدی لا بوو که بۆ ئیمه زۆر به

که لک و به نرخ بوون. نه و هک شاره زایه ک له گه ل پيشمه رگه کانی،
ويستی خويان راگه ياند که هزده کهن نه وانيش له گه لمان به ره و
سنگوشه ی سنور بئين.

به و برياره يان زور خوشحال بووين، بو نيمه ی تازه پيشمه رگه نه وه
وهک موعجيزه وابوو. زوربه يان له شوپشی نه يلوولدا به شدار بوون و
نه زمونی شاخ و شه پي پارتيزانيان هه بوو، پیکه وه هه موو بووینه
(۳۰) پيشمه رگه، بويه بريارماندا به يانی زوو پاش خوئاماده کردن ريک
بکوين.

لای عه سر له سه ر رئينمايه کانی کاک نارام که بو نه و گه شته دوورو
دریژه بين دلی خوئمان نه که بين، ماموستا عه زيز چهند مريشکيکی
کپی و له يهک دوو مال بوی ئاماده کردین بو ريگا. نه وه ش له سه ر
پيشنياری حاجی مه محمود بوو که پی وتين:

__ ريگا دووره و ده بين تيشووی ريگاتان پی بين.

پاش که ميک وتی:

__ نيمه ش بو پيشمه رگه کانی خوئمان بژیوی ريگا له گه ل خوئمان
ده ميتين.

بەيانى بۇ رۆيشتن ئامادە بووين كە ولاخدارىك گەيشتە لامان و خۆى
 وەك شىخ سىدىق ناساند، ئەو ولاخىكى بەرزەى پىش خۆى دابوو
 كلاشىنكۆفىكى كردبوو شانى. ئەوئەى سەرنجى راکىشام تەمەنى بوو
 كە بۇ سەرووى شەست سال دەچوو. لە پرسىارى ئەوئەى ئايا هېچ
 كارىكى بە ئىمە هەيە لە وەلامدا وتى:

— منىش پىشمەرگەم ، شەو بىستم بۇ سىنگۆشەى سنوور دەچن،
 منىش حەزەدەكەم لەگەلتان بەرىكەوم.

پىشمەرگە؟! جەستەى لاواز و تەمەنى ھەلكشاوى ماىەى تىپرامان بوو.
 بەلام مرؤف دەتوانى لەو تەمەنەدا ببىتە پىشمەرگە؟ ئەمە پرسىارىك
 بوو لە خۆم كەرد. من دەمزانى تەنھا گەنج و لاو دەتوانن بەو ئەركە
 قورسە ھەلبىستن كەچى ئىستا وا تەمەن پەنجاو شەست سال دەبىنم
 كە دەيانەوى بەشدارى لە شۆرشى نويدا بگەن.

كە ھەموو لە نىو دى گەردبووئەو ھاجى مەحمود ھاتە لامان و شىخ
 سىدىقى زىاتر پىتاساندىن. ئەوئەى بەشدارى شۆرشى ئەيلوولى كردبوو،
 بەو پىيە لە ئىمە بەئەزمون تر بوو. ئەوئەى كە زۆر خوشحالى كردىن،

شاره‌زایی له ریگه‌ویانی دیکانی کوردستان بوو. ئه‌مه بو ئیمه زۆر سوودبه‌خش بوو.

ئه‌و نان و مریشکه‌ی ئاماده‌مان کردبوو له نایلۆندا پێچامانه‌وه‌و له وڵاخه‌که‌ی شیخ سدیق شه‌ته‌کماندا، به‌و هیوایه‌ی تا ده‌گه‌ینه ئاوه‌دانیه‌کی تر به‌شی خواردنی پێشمه‌رگه‌کانمان بکات.

حاجی مه‌حموود و پێشمه‌رگه‌کانی له پێشه‌وه‌ که‌وتنه‌ ری و ئیمه‌ش به‌ دواياندا. له ریگه له شیخ سدیق نزیک که‌وتمه‌وه‌و هه‌ندی پرسیاری ناوچه‌که‌م ئاراسته‌ کرد، به‌لام هه‌ستم کرد باش تیم ناگات که له‌مه‌ودوا بۆم ده‌رکه‌وت، گوێچکه‌ی له ئه‌نجامی ته‌قینه‌وه‌ی بۆمبیکدا، له نزیکیه‌وه‌، تووشی تا راده‌یه‌ک که‌ری بووه.

ئیتیر له (گه‌وره‌ دئ)وه به‌و شوێنانه‌ی که ئیمه‌ی پێیدا تێده‌په‌رین، ئاوه‌دانی و هه‌یج دێیه‌ک نه‌ده‌هاته سه‌ر ریگه‌مان.

حاجی مه‌حموود هاته‌ لامان و دلنیای کردین که ئه‌گه‌رچی ئه‌وان له ئیمه‌ خیراتر ده‌پۆن، به‌لام ئه‌وان ئیمه‌ ون ناکه‌ن و هه‌ر بۆ ره‌واندنه‌وه‌ی نیگه‌رانیمان حاجی به‌ ده‌نگی به‌رز وتی:

__ له دئی «هه‌لشۆ» له ناوچه‌ی پشده‌ر یه‌کدی ده‌بینینه‌وه.

پاشان به‌رده‌وام بوو:

__ شیخ سدیق شاره‌زای ریگه‌یه و خه‌متان نه‌بیت له یه‌کدی ون نابین. ئه‌مه‌ی وت و له‌گه‌ل گرووپه‌که‌یدا، خیراتر له ئیمه‌ که‌وتنه‌ ری و زۆری نه‌برد له‌چاو ون بوون.

له پرسیاری ئه‌وه‌ی که ئایا جاریتر شیخ سدیق به‌و ریگه‌یه‌دا رۆیشه‌تووه‌، که من ئه‌و پرسیاره‌م زۆر به‌ ده‌نگی به‌رز لیکرد ، له‌وه‌لامدا وتی:

— به لئى به لئى .

ئەو دۆژە ھەر ھەمووی بە رینگەوہ بووین، تەنھا جارێک لاماندا بۆ نانخواردن کە ئەویش بریتی بوو لە نانی وشک لە گەڵ ئاو. ھیچ دەستکاری مریشکە کانمان نەکرد، چونکە وەک پێیان راگەیاندین، رینگە یەکی دوورو درێژمان لە پیش بوو کە دەبوو دەست بەو بپرە نازوو قەیەوہ بگراین و لە کاتی تەنگانەدا بیخۆین .

ئەو ناوچە یە ی بە ناویدا دەپۆشتین (کوێستانی شینکایەتی) بوو، کە بە راستی کوێستان بوو، ھەر لە عەسرەوہ ھەستمان بە گۆرینی کە شو ھەوا کرد، بۆیە رۆیشتنە کەمان خێراتر کرد، لە گەڵ ئەوہ شدا کە تاریک داھات بە ناچاری لە پال چەند گابەردیکی زەبەلاحدا، لامان داو کە وتینە کۆکردنەوہی پووش و پہلاش کە لەو کوێستانە زۆر نەبوون .

ھەرچۆنیک بوو ئاگرێکمان کردەوہ و لە دەوری دانیشتین . ئەوہی باش بوو کە ئەم کوێستانە لە رەبایاو سەربازگەوہ دوور بوو، بۆیە بئێ ترس ئەو ئاگرەمان کردەوہ، دەتا بۆ پاراستنی گیانی خۆمان نەدەبوو ئەو کارە بکەین .

شەو تا دەھات ساردتر دەبوو، ئێمەش کە سمان نە کیسە ی خەو نە بە تانییە کمان پئی بوو، چونکە ھەلگرتنی بە تانی کارێکی یە کجار زەحمەت و بارگرا نییە ک بوو بۆ پیشمەرگە . لە بەر ئەوہ ھەموو پشتمان کردە ئاگرە کە و تا بەر بە بیان لئی پال کە وتین . شەو یکی یە کجار ساردو درێژ، ئەمە سەرەپای ئەوہی لە نانی وشک زیاترمان نەخوارد . تیشووی سەر و لاخە کە ی شیخ سدیق مان بۆ تەنگانە دانابوو .

بە یانی کە وتینەوہ رئی و بەرەو شاخی (ئاسۆس) بەرێکە وتین . ھەرچەند لە سەر رۆیشتن بپێک باشتەر بوو بووم، بە لام سەرکەوتن بە سەر شاخی (ئاسۆس) بۆ من گەلێک سەخت بوو .

دهمه و نيوه پۆ له دئ يهك نزيك رووباري ئاسۆس لاماندا و نانئيكى به په له مان خوارد، چونكه ناوچه كه پر بوو له سه ريارزگه و ره بايا .

ده بوو له ئاوه كه كه زۆر به ته وژم ده پۆيشت و مۆله تى بوارى نه ده دا ، كه له ك پهيدا بكه ين . هه ر بۆ ئه و مه به سته ش له دئ، كه كه له كه وانئيكمان چنگ كه وت و يارمه تى داين بۆ په رينه وه .

ولاخه كه ي شئخ سديق به باره كه وه له بوارى دا . ئيدى هه موو هاتبووينه ناوچه ي پشده ر و ده بوو زۆر به وشياريبه وه ره وت بكه ين . به لاي دئى (نوره دين) دا تئپه رين و لامان نه دا، هه رچه ند برسئيتيش تينى بۆه ئينا بووين .

ئه گه رچى له مه ودا ريگه كه ئاسانتر خۆى ده نواند و وهك كوئستانى شينكايه تى سه خت نه بوو له گه ل ئه وه شدا مه ترسى زياتر بوو . رژيم هه موو پشده رى وهك سه ريارزگه يه كى گه وره ليكرديو، له هه موو گردو ته پۆلكه يهك، ره ببويهك به دى ده كرا ، كه ده بوو زۆر به ئاگاوه به لايدا تئپه رين .

خۆشبه ختانه هيج نه هاته ريگه مان و لاي عه سر گه يشتينه دئى (هه لئشۆ) به لام له وئيش لامان نه دا، به لكو به رده وام بووين بۆ ده ره وه ي دئ و له پال شاخى (هه لئشۆ) دا هه وارمان خست .

له وئى حاجى مه حمود و پئشمه رگه كانى تر چاوه پروانيان ده كردين و خۆشحالى خۆيان نيشاندا . له و قه دپاله دا تئبينى ئه وه مان كرد كه جگه له پئشمه رگه كان، ولاخدارئيكى زۆر له وئى دانئيشتبوون . كه پرسيارى ئه وه م كرد ئه مانه كئين؟، حاجى مه حمود له وه لامدا وتى :

__ ئه مانه هه موو قاچاخچين و له ئيرانه وه كالا دينن و له كوردستانئيشه وه چاى عيراقى ده به ن .

سهرم سوپما و له بویری نه وانه تینه ده گه یستم که چۆن ده ویرن به ناو
نه و هموو سهربازگانه دا کاری قاچاخ بکن. حاجی وتی:

__ زۆر شاره زان و له کون و که له بیری نه م ناوچه یه ناگادارن.

له راستیدا هیلاک بوو بووین و برسیتی تینی بو هینابووین بویه
ماموستا عه زیز پیشنیاری کرد که ئیتر کاتی نه وه هاتوو که نانیکی
باش بخۆین.

شیخ سدیق پشتیوانی له پریاره که ی ماموستا کرد و وتی:

__ شاخیکی سه ختمان له پیشه و پیوستی به خواردنیککی باش و
وزه بزۆین هه یه .

نه وه ی وت و به ره و لای و لآخه که ی رویشت و باره نانه که ی بو داگرتین.
هر که نایلۆنه کانی له نانه که کرده وه، بۆن خه ریک بوو کویرمان
بکات.

خواردنه که مان هیند توند و نه شاره زایانه پیچابوو وه که زۆر ده میک
بوو ترشابوو . هیچ سوودی کمان له و نانه وه رنه گرت، که زۆر ده میک
بوو به په رو شه وه چاوه پئی خواردنیمان ده کرد.

که سمان نه مانتوانی توخنی نه و خواردنه بکه وین، چونکه به راده یه ک
خراپ بوو بوو که به هیچ جوریک به که لکی خواردن نه ده هات.

له راستیدا، هیچی تریشمان پی نه بوو، بویه هر زوو پیشمه رگه کانی
لای حاجی مه محمود و قاچاقچییه کانیش ههستیان به وه کرد، بویه
هه ریه ک لای خویه وه که وتنه کومه کمان. حاجی چند نانیک و بریک
په نیری پیسته ی بۆ هینانین، قاچاقچییه کانیش نان و پیازو هیلکه ی
کولایان بۆ هینانین که بۆ ئیمه له وساته دا ژه میکی بی وینه بوو.

حاجی لامانه وه دانیشت و باسی نه وه ی بۆ کردین که بۆ ریگه ی دوور
نان و په نیر، به تایبه تی په نیری پیسته باشتیرین خواردنه، چونکه
ده توانری بۆ ماوه یه کی زور هه لگیری و خراپیش نه بییت.

ئیمه، جگه له شیخ سدیق، هه موو خه لکی شار بووین و هیچ
نه زموونیکمان له وباره یه نه بوو. حاجی مه محمود وتی:

__ له داها توودا هه رگیز گوشت به گه رمی نه پیچنه وه، چونکه زور به
زویی خراپ ده بی و ده ترشیت.

شیخ سدیق سەری رەزامەندی بۆ دەلهقاند، دیارە ئەویش شارەزایی
ژیانی شاخ و گوند بوو، بەلام بۆ ئێمە ژیانیکی نوێ بوو، ئەو بۆ
پێی نەوتین؟.

پاش نانخواردن کەوتینەوێ رێ. حاجی مەحموود لە کاتی رویشتندا
پێی وتین :

__ دیداری داھاتوومان لە (تۆکان) دەبین.

ئەمە ی وت و خۆی و گرووپەکە ی پێشمان کەوتن. دیار بوو ئەو ی
بۆیە پێوتین، چونکە دەیزانی ئەوان لە ئێمە خیراتر دەپۆن و پێش
ئێمە دەگەنە شوینی مەبەست.

دەبوو بە شاخەکە ی پشتی (هەلشۆ) دا سەربکەوین، شاخێکی یە کجار
بەرزو قووج .

بە هەرحال ئێمەش رێچکەمان بەست. شیخ سدیق بە دەنگی بەرز
پێی وتین:

__ هیوادارم پێش تاریک بوون بگەینە ئەو دیو.

ئەو دیو، دیارە مەبەستی دیوی ئێران بوو، وەک باس دەکرا ئەم شاخە
سنووری ئێران بوو.

سەرکەوتن بەو شاخەدا کاریکی یە کجار وزەبەزین و تاقەت پڕووکتین
بوو. رینگە ی پێچاوپێچی شاخەکە هیند لە یە کدییهوێ نزیك بوون ، کە
هیچ مۆلەتی پشوری نەدەدا. گویم لە هەناسە برکێی هەمووان بوو،
بەلام هەمووش بێدەنگ بووین.

بۆ ئېمە مايەى خۆشحاللى بوو كه دهچووينه ديوى ئىران، چونكه له سهريازگه و رهباياكانى رژيم دور دهكهوتينهوه، بهلام له لايهكى تريشهوه نهو كارهمان هر مهترسيدر بوو، چونكه گهر رژيمى شاي ئىران دركى به بوونمان له خاكى ئىراندا به چهكهوه بكرديه نهوا يان تووشى شهپ دهبووين، كه ئيمه خوازيارى نهبووين، يان گهر بگيريانيايه، نهوا به پىي نهو ريكهوتننامهيهى له نيوان عىراق و ئىراندا كرابوو، نهوا تهسليمى عىراق دهكرينهوه بويه كاتيك گهيشتينه سر لووتكهى شاخهكه، هيشتا به تهوارى رۆژئاوا نهبوو بوو، لهويوه ناسمانى مسرهنگى سر شاخى ناسوس بهدى دهكرا.

شىخ سديق وتى:

__ نىتر ليرهوه خاكى ئىرانه .

ئيمه خومان ههرگيز دانمان به سنوردا نهدهناو به كاريكى دهستكردمان لهقهلهم دهدا، بهلام له روى ياساييهوه ولائىكى تر بوو، بويه دهبوو زور به هوشياريهوه رهوت بكهين و نههئلين بكهوينه بهردهستى سهريازانى شاي ئىران .

شىخ سديق پيش نهوهى داگهريين وتى:

__ من شارهزاي نهه ريگه و بانهم و هيچ ترستان نهبيت .

نهوهش هر بو ئيمه ههوالئىكى خوش بوو، لهويوه سهيرى ديمهنى بهرانبهرم كرد، لهراستيدا هيچ جياوازييهك نهبوو ، تهنها نهوه نهبن كه بهم ديودا دارو درهخت زياتر دهبينراو وهك ديوى خومان رووتهنى نهبوو .

نهوهى مايهى خۆشحاليمان بوو، له ئىراندا رهبايا نهبوو، تهنها

سەربازگە بوو، بۆيە دەمانتوانى بە ئاسانى خۆمانى لى لادەين و توشيان نەبين.

ئەوھى باش بوو ئەمدىو يەكجار وا سەخت نەبوو، وەك ئەوھ و ابوو بە گردىكدا شۆر بينەوھ .

رۆيشتنەكەى خۆشم لە چاۋ رۆژانى پىشوو، زۆر باشتەر بووبوو، بەو شىۋەيە ھەستم بە ھىلاكى نەدەكرد، ئەگەرچى ھەر ھەستم بە برسیتی دەكرد، بەلام نزيكبونەوھمان لە دىتى (بنەخەلەف) ماىھى خۆشحاللى بوو. شىخ سدىق ئەوھى پى راگە ياندىن.

لئىرە لە (بنەخەلەف) دەمانتوانى شەوھكە بە ئاسوودەيى بەرىنە سەر و ترسى سەربازو سوپامان نەبىت.

دانىشتوانى ئاۋايى پىشۋازىيەكى گەرميان لىكردىن و گەلى بە بينىنمان، وەكو پىشمەرگە، خۆشحال بوون. بۆ ئەوانىش ھەوالىكى نوئ بوو، كە خەبات و بەرەنگارى لە كوردستانى عىراق دەستىپىكردۆتەوھ .

ئەو شەوھ ميوانداریيەكى بى وینەيان كردىن. بۆ يەكەمجار شىۋىكى گەرم و پىخەفىكى نەرم بوو بە نەسىبمان.

وەك شىخ سدىق پىتى راگە ياندىن، لئىرە پىۋىست بە پاسەوانى نەبوو، چونكە ناو دى نە سەرباز و نە لە نزيكىشىوھ سەربازگە ھەبوو.

بۆيە ئەو شەوھ زۆر بە ئاسوودەيى لىتى نووستىن.

له ته ق و هوږی ماله که خه به رم بووه وه . دنیا رووناک بیوو، ههستم به ناسوودهیی دهکرد، هیلاکی گیانم به ته واوی نه مابوو. نه وه یه که مین جار بوو دواى نه و ماوه دريژه، له ژوورنکی گه ږم و گوږدا به بی ترس و نیگه راتی بخه وم و پشووی ته واو بدهم .

که بیانوی مال زور به گه رمی به خیرهاتنی کردم، دیاره شه و من نه وم نه دیوو .

له گه ل خاوه ن مالدا پیکه وه له ده وری سینییه ک شیوی گه رم کڅبووینه وه . خواردنه که گه نم و ماش بوو، هه لاوی گه رمی__ له و به یاننیه سارده دا__ لپه لده سا . له راستیدا نه وه ش یه که مین به یانی بوو، که خواردنکی گه رم بخوم . ده مزانی ری دورمان له پیشه بویه له خواردن دریغیم نه کرد . خاوه ن مال هه ندی پرسیاری دیوی خومانی لیکردم و زور خوشحال بوو به وهی که شوږشمان ده سته پیکردو ته وه و به رده وامین له سهر خه بات . نه وان هیوا یه کی زوریان به نیمه بوو، سه رکه وتنی نیمه یان به هی خویان ده زانی .

له پرسیاری نه وهی که نایا سه ربازگه دپته ریمان، له وه لامدا وتی :
__ ته نها له چند شویننکی نریک سه رده شت هه ندی (پادگان) هه یه .

له بهر پیری و ته‌مه‌نی سواری و لاخه‌که‌ی بیوو. له راستیدا توانای
یاشیخ، له و ته‌مه‌نه‌دا، مایه‌ی سه‌رسورپمان بوو. شه‌ست سال ته‌مه‌ن
بو لادیکانی کوردستان ته‌مه‌نیکی دریژ بوو، به تایبه‌تی بتوانی بیته
پیشمه‌رگه .

له پرسپاری نه‌وه‌ی به چندی تر ده‌گه‌ینه مه‌نزل، شیخ وتی هیواداره
پیش تاریکی بگه‌ین نه‌گه‌ر زیاتر ده‌ست و برد بکه‌ین.

هه‌موو باش ده‌پویشتین و به‌به‌رده‌وامی به‌پژوه بووین و له و ریگه‌یه‌ش،
هیچ پشوویه‌کمان نه‌دا.

رۆژ ورده ورده به‌ره‌وئاوابوون ده‌چوو، به‌لام له ئاسودا هیچ دئییه‌ک
به‌دی نه‌ده‌کرا. چه‌زمان نه‌کرد پرسپاری دی له شیخ بکه‌ین و له
نه‌گه‌یشتنمان سه‌رزه‌نشتی بکه‌ین.

که به‌ته‌واوی رۆژئاوا بوو ، کزه بایه‌کی یه‌کجار سارد هه‌لی کرد،
نه‌گه‌رچی له‌شمان، له نه‌جامی رۆیشتن، گه‌رم داهاتبوو، به‌لام هه‌ر
هه‌ستمان به سه‌رما ده‌کرد.

تاریک داهات و نه‌گه‌یشتین، له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا که‌سمان پرسپارمان
نه‌کرد. نازانم چندی تر به‌پژوه بووین، که ترووسکاییه‌ک له دووره‌وه
ده‌رکه‌وت و یا شیخ به ده‌نگی به‌رز پتی وتین:

— کورپینه نه‌وه‌ش (نۆکان).

خۆشحالی له سه‌روپۆته‌لاکی شیخ سدیق ده‌تکا.

«نۆکان» دهکه وته ناو خاکی ئیترانه وه، بۆ ئیمه جیی سهرسورمان بوو، که باره گای پیشمه رگه ی لئ بیت، من زۆر تامه زۆر بووم له نهینی ئه و کاره بگه م. ئیمه نه مانده توانی له نیو کوردستانی عیراقددا بنکه و باره گا دابنیتین و هه میشه له جووله دا بووین.

به رپرسی باره گا که که خۆی وه کو (تالیب) ناساند و پیشمه رگه کانی پیشکه ش کردین، من له وه و پیش ده مناسی و له شارددا کاری مامۆستایی ده کرد، به لام ئه و له ئیمه زووتر چوو بووه ده ره وه و ببوو به پیشمه رگه .

تالیب خوشحالی خۆی به بینیم نیشاندا. دیار بوو داستانی هه لاتنی منی له (زیندانی هه یئه) بیستبوو، چونکه به کسه ر وتی:

— ده بیئ ئه مشه و باسی ئه و ده ریا زبوونه تم بۆ بکه ی.

منیش هه فالانم به ک به ک پێ ناساند. دیار بوو شیخ سدیقیش ئه وی ده ناسی، چونکه زۆر به گه رمی هه وائی به کدیان ده پرسی.

ئه و شه وه لای ئه و ماینه وه و نانیککی پیشمه رگانه که بریتی بوو له نان و نیسکینه ی پیشکه ش کردین که بۆ ئیمه ی برسی، گه لیک له

جیی خۆیدا بوو.

تالیب، جگه له باره گاکه ی خۆی، چهند خانوویهکی قورپینه ی بۆ
پیشمه رگه کانی دروست کردبوو.

له کاتی خه وتندا منی جیا کرده وه و وتی:

__ ئەمشه و لای من به ویا پیشمه رگه کان لای براده ران بنوون.

منیش ئەو پیشنیاره م پێ خۆش بوو، چونکه ئیتر ده مانتوانی پێکه وه
باسی شارو پیشمه رگایه تی و کارو چالاکییان بکه ین. من هه ر زوو
سه رسورمانی خۆم به رامبه ر ئەوه نیشاندا، که چۆن ده توانن، له نیو
خاکی ئێراندا، باره گای پیشمه رگه دابنێن. ئەو له وه لامدا وتی:

__ راسته ئەمه خاکی ئێران، به لام ئێره دوا یین دێی سنووری ئەم
ناوچه یه یه و هیندیش له سنووری عێراقه وه دوور نییه، خۆت به یانی
به رووناکی ناوچه که ده ببینیت.

هه روه ک باسی کرد، ته نها چه میک له نیوان هه ردوو سنووردا هه بوو
که له چهند مه تریک زیاتر نه ده بوو.

ئیدی ئەو که وته پرسیار له من و له چۆنیه تی گرتن و له مه ودوا هه لاتنم
له زیندانی که رکوک. منیش به دوورو درێژی هه موویم بۆ گێرپایه وه و تا
دره نگانی شه و پێکه وه دانیشتین که ئەو هه سستی به خه والوو بوونم
کرد، چونکه وتی:

__ ریگه یه کی دوورتان له پیشه و پێویسته پشوو یه کی باش بده ییت.

ئیدی هه ریه ک له جیی خۆی، بۆی راکشاین. ژووره که سارد و سه ر بوو،
پێخه فه کانیش پیشمه رگانه بوون، بۆیه من هه ر به جله وه لێی پال
که وتم و خۆم گرمۆله کرد.

شهو چهند جارېک ههستاو سهري دهرهوهی دا، دیار بوو له بهر نزیکی بارهگاگه کی له سنووری عیراقهوه دهیویست خوی ناگای له بارودوخه که بیټ .

بهیانی زوو ههستاین و پاش نانخواردن، تالیب پېشنیاری بو کردین که سهریک له کومه له کوپخایه که تازه له ناوچه کی قه لادزیوه هاتبوونه نیو پېشمه رگه بدهین و باسی ناوچه کی خو مان و چالاکی پېشمه رگه یان بو بکهین . دیار بوو تالیب دهیویست وره کی کوپخاکان بهرز بکاتهوه، چونکه نهوانه هه موو له تهمندا بوون و دیار بوو که ناچار کراون په نا بو پېشمه رگه بهینن و بیته شاخ .

کوپخاکان خوشحالی خو یان به بینیمان نیشاندا و نیمه ش، من و ماموستا عزیز و شیخ سدیق، هه ریه که و چهند زانیارییمان له ناوچه کانی خو مان هه بوو، بو مان باسکردن که به تامه زوییه وه گو یان بو شل ده کرد و جارو بار پرسیاریان ناراسته ده کردین . تا لای نیوه پو لای نهوان بووین و که ویستمان برۆین و باسی ریگه کی دووری خو مان کرد، ئیدی نهوان سوور بوون له سهر نهوه کی که ده بی نانی نیوه پو له گه لیان بخوین و ئینجا ریگه وین .

له راستیدا نیمه ش پیمان خوش بوو، به تایبه تی ده مانویست زانیاری پیویست سه باره ت به ریگه که به تایبه تی تپه بر بوون به شاخی قه ندیلدا که شاخیکی به کجار سهخت و بهرز بوو پهیدا بکهین .

نهوان له کاتی نانخواردندا هه ریه که و نه ونده کی زانیاری لابوو پیی راگه یان دین که زانیاری به که لک بوون بو نیمه . نهوان وتیان لیره که که وتینه ری ئیدی ناوه دانی نایه ته ریگه مان تا باره گایه کی تری پېشمه رگه که ده که وته نزیک شاروچکه کی (خانه) .

نهوان مه زنده کی ریگه که یان بو نیمه دیاری کرد و ده یانوت گه ر دوای

نانخواردن بهرئیکه وین بۆ لای ئیواره دهگهینه ئەو بارهگایه، ههچهند ئەوهیان دووپات کردهوه که دهبی باش برۆین.

شیخ سدیق مشووری ههندیك ئاردو شهكر و بری نانی بۆ خواردن، وهك تیشووی ریگا، بۆ ئاماده کردین و له وڵاخهکهی بهست. ئەزمونی ریگه مان، ئەوهی پیشانداین که ئیدی خواردنی گهرم بۆ ریگه نه بهین، بۆیه بهو شهکرو ئارده قایل بووین.

پیش ئەوهی بکه وینه ری، یه کیک له کوخاکان پیشنیاری ئەوهی بۆ کردین که چادریکی ههیه و دهتوانی پیمان بفروشی چونکه دلنیا بوو له ریگه پیویستمان دهبی. له راستیدا هه موو ئەو پیشنیاره مان لا په سه ند بوو، چونکه وهرز به رهو زستان دهچوو، ئیمهش روومان ده کرده ساردترین و سهختترین شوینی کوردستان. مامۆستا عهزیز بری پاره ی پیبوو بۆیه توانیمان چادره که بکړین.

ههچهند که سیشمان شاره زاییمان له هه لدانى چادر نه بوو، له گه ل ئەوه شدا، به کاریکی قورسمان نه زانی، به تایبه تی شیخ سدیق که وتی ئەزمونی چادر هه لدانى ههیه .

چادره که شمان له وڵاخه که ی یاشیخ بهست و کهوتینه ری. سه رم بهرز کرده وه هه ور ورده ورده به ری ئاسمانی دهگرت.

پاش نیوه پۆیه کی درهنگ بوو، حهزم نه ده کرد به و درهنگانه به ریبهک وین، به لام شهرم کرد نه وه بدرکینم . کویخاکان شوینه که یان وا بو نزیك کردینه وه که نه ده بوو خۆمان چیتر دوابخه یین، هر چند ده یانوت، گهر به باشی برۆن .

به ناو شاخ و داخ و هه له ت و ره قه نی و درک و دالدا، هر ده توانرا به و شیوه یه ی که ده پۆیشتین برۆین . خو نه مانده توانی وهک نه وان ده یانگوت غار بده یین .

که وتینه ری و ورده ورده ناوه دانی دیار نه ده ما و هه واش تا ده هات ساردتر ده بوو . جاروبار سهرم بو ئاسمان هه لده بپی . هه ور تا ده هات خه ستر خۆی ده نواند . شیخ سدیق و ولاخه که ی له پیشه وه و ئیمه ش به دوا یه که دیدا ده پۆیشتین . نازانم چند بوو ده پۆیشتین که ورده ورده هه ستم به پروشه ی به فر ده کرد . سه ری شاخه کان هه مووی به فر بوون، قه ندیل به هاوینیش به فری لی نابری ، نه مه م زۆر بیستبوو، بۆیه له دلی خۆمدا وتم رهنگه به فری سهر شاخه کان بی ت و با ده یه ئینی، به لام له راستیدا، پروشه ی به فر، تا ده هات زیادی ده کرد، بۆیه به دهنگی به رز پرسیارم له شیخ کرد:

__ یا شیخ ئەو بە فر دەبارئ، یان پرووشەى بە فرە؟

هیچ ... شیخ ھەر گوئی لە من نەبوو، بۆیە ھەمان پرسیارم لە مامۆستا عەزیز کرد، ئەویش سەری بۆ ئاسمان بەرز کردەووە پاش کەمیک وتی:

__ منیش نازانم کامیانە! .

بۆیە چۆمە نزیک شیخ سدیق و قیراندەم بە گوئییدا:

__ یا شیخ ئەمە بە فرە دەبارئ؟

باش بوو ئەمجارە گوئی لیم بوو، چونکە وتی:

__ لەو دەچئ .

چاوەرپی روونکردنەوێ زیاتر بووم ، بەلام ئەو لەسەری نەپۆشت و لەسەر رویشتن بەردەوام بوو. پێشمەرگەکانیش نینگەرانی خۆیان بۆ دەرپریم، بەلام ئەوانیش هیچ ناپەزاییەکی ئاشکرایان دەرنەبەری، بۆیە ھەموو بئ مشتو مەر بەردەوام بووین.

تا دەھات تاریکی تەنگی بە رووناکی ھەلدەچنی و دەوربەرمان ناپوون دەبوو، بە فرەکەش لە پرووشە تێپەری کردبوو، بە ئاشکرا دەبارئ. ئیدی هیچ گومان نەما کە ئەمەى روودەدا، بە فر بارینە. ناوەراستی مانگی ئۆکتۆبەر بوو، بۆیە بۆ ئەو ناوچە شاخاویە کارێکی چاوەرواننەکراو نەبوو. شیخ سدیق لە پریکدا وەستاو رووی تیکردین و وتی:

__ کورپنە ئەمە بە فر بارینە، بۆیە دەبئ تا بە تەواوی تاریک دایە برۆین و لە کوئێ توانای بینین نەما، لا دەدەین تا بە یانی.

وھک پێیان راگەیاندبووین، هیچ ناوەدانییەک نەدەھاتە رێگەمان، بۆیە نەماندەزانئ لە کوئێ لابدەین ، ھەر بۆیەش ھەموو گوئیپرایەئئ

پیشنیاره‌که‌ی شیخ بووین و بی ورته له پشتیه‌وه ده‌پویشترین.

به‌فر تا ده‌هات خه‌ستتر ده‌باری، به‌را‌ده‌یه‌ک که هم‌موو ده‌ور‌بو‌هرمان سپی هه‌لگه‌پا و هیچ په‌ناگه‌یه‌کیش نه‌هاته ریگه‌مان که به‌که‌لکی لادان و حه‌وانه‌وه بی‌ت. که ته‌واو تاریک دا‌هات ته‌نها کلوی به‌فره سپیه‌کان ده‌بینران، شیخ وه‌ستاو وتی ئیتر با لا بده‌ین.

له راستیدا ئیمه به ناو دۆلی قه‌ندیل دا ده‌پویشترین، به ته‌نیشت جوگه‌له، که سه‌ره‌وخوار ملی ده‌نا و ئیمه‌ش به که‌ناریدا ره‌وتمان ده‌کرد.

شیخ وتی:

— چادره‌که بکه‌نه‌وه با هه‌لبده‌ین و ئه‌مشه‌و له ژیریدا پشوویه‌ک بده‌ین و به‌یانیش خوا که‌ریمه.

هم‌موو ده‌ست و برد به خو‌ش‌حالییه‌وه چادره‌که‌مان داگرت. مام‌وستا عه‌زیز که ببوه خاوه‌نی چادره‌که، له هم‌موومان زیاتر تامه‌زرۆی هه‌لدانی بوو. که چادره‌که‌مان کرده‌وه و هه‌ریه‌که‌و جه‌مه‌سه‌ریکیان گرت، هیچی لئ حالی نه‌بووین. چه‌ند داریکی کورتی له‌گه‌لدا بوو، ده‌بوو بیچه‌قینی به ده‌وری چادره‌که‌دا، که له‌و ره‌قه‌نی یه‌دا کاریکی نه‌سته‌م بوو. نه چه‌کوشمان پئ بوو نه هیچ ئامیژیک، بۆیه به قونداغی تفه‌نگه‌کان که‌وتینه داکوتانی داره‌کان. هه‌رچی هه‌ولمان دا چادره‌که خۆی نه‌ده‌گرت و به‌فریش تا ده‌هات زیادی ده‌کرد. به پئی وه‌ستانیشمان هه‌ستمان به سه‌رمایه‌کی زۆر ده‌کرد.

هم‌موو هه‌وله‌کانمان بۆ هه‌لدانی چادره‌که سه‌رنه‌که‌وتوو بوو. نه‌شاره‌زاییمان هاواری ده‌کرد. دوا‌ی هه‌ول‌دانیتی زۆر، له‌و راستیه‌گه‌یشتین که چادره‌که‌مان، به‌نوقسانی پیدراوه، چونکه ئه‌وه‌ی که ده‌یتوانی چادره‌که له سه‌ر پئ رابگری داریکی دریژ بوو که ده‌بوو بخریته ژیر چه‌قی چادره‌که که له‌گه‌لیدا نه‌بوو. بی ئه‌و داره‌ش که پئی

دهوترا _ وهك شیخ وتی _ ئەستوندهك، به هیچ جوړیك نه ده توانرا، چادره لېږدړی. ماموستا عهزیز له داخی ئەو دهستېرینهی كوڅاكان، هرچی جنڅوی كوردی له بهر بوو، له رسته دا به كاری هینا، به لام بئ سوود بوو. كاتیك هه موو گه یشتی نه و راستییەی كه ناتوانړی چادره كه له سهر پئ رابگیرئ، من پئشنيارم بۆ كردن كه بۆ هه موو نه چینه ژیر چادره كه و بیدهین به سهرخۆماندا، هه ر نه بئ له به فره كه ده مانپاریزی و ده توانین تا رۆژ ده بیته وه له ژیریدا بجه وینه وه.

هه موو پئشنياره كه یان لا په سهند بوو، چونكه هیچ كاریكي تر نه ده كراو زیاتر خۆ ئالۆز كردن به هه لدانی چادره كه، ته نها به فیرو دانی كات بوو كه ده بووه مایه ی زیاتر سه رما بوونمان و ته ر بوونمان.

له راستیدا له و كاره ی كوڅاكان نه گه یشتی كه بۆ به و شیوه یه ده سته پړویان كردین. ئەوان ده یانزانی، ئیمه به و درهنگ عه سره، ناگه یه باره گای داهاتوو ئیدی بۆ وا پالیان پتوه ناین و نه یان هیشته ئەو شه وهش لایان بمینینه وه و رۆژی داهاتوو به زوویی بگه وینه ری.

ئهمه سه ره پای فروشتنی ئەو چادره بئ كه لکه ی، پئیان فروشتین، كه هیچ سوودیكي به ئیمه نه ده گه یاند و ته نها بار قورسییه کی بۆ زیاد كردین. تازه هیچ گله یی و گازنده یه ك به ده ردی نه ده خواردین و بپیر كردنه وهش له و هه له یه ی پئمان كرا ، دادی نه ده داین.

شیخ سدیق خه ریکی و لاخه كه ی بوو، له خورجه كه یدا هه ندی نانه وشكه ی ده رهیتا و به سه رماندا دابه شی كرد و ئیمه ش له ژیر چادره كه دا، به تاریکی كه وتینه جوینی نانه ره قه .

هه موو له ژېر چادره که دا دانیشتبووین، له بهر تاریکیش په کترمان نه ده دی. جاروبار شیخ سدیق چه رخه که ی گیرفانی ده رده هیئاو بو ساتیک ده وروبه ری روشن ده کرده وه. له وساته دا به وردی سهیری سه رو پوته لاکي پېشمه رگه کانم ده کرد. هه موو له مؤمیا ده چوون ، ته نیا به هه ناسه دان هه ست به زیندووبوونیا ن ده کرا. که چه رخه که ش ده کوژایه وه ئیدی تاریکییه کی گور ئاسا بالی به سه رماندا ده کیشا و هینده ی تر ده وروبه ری مه ترسیدار ده کرد.

په کینک له پېشمه رگه کان هه ر بو دۆزینه وه ی بابه تیک که له سه ری بدوین وتی:

__ ئه ری ئه مشه و پېویستمان به پاسه وانی نییه؟

گومانم نه بوو که رایده بوارد، ده نا له ئیمه زیاتر، له و که ژو کپوه سارده دووره ده سته که سی تری لیبوو؟ تا پېویستمان به پاسه وانی بیت. بپوام وایه له وشه وه دا له ئیمه زیاتر، هیچ زینده وه ریک له و ده وروبه ره نه بوو. کئ له ئیمه زیاتر خوی تووشی ئه و نادیاریه ده کرد، ئه گه رچی ئه وه به ته نیا هه له ی ئیمه نه بوو. ئه وانه ی رینماییان کردین ده بوو

تۆزى بە ويژدانه وه باسى ريگه كه و سهختى و دوورى ريگه وبانه كه مان
بۆ بكن، نهكو وا به سووكى و ئاسانى پيشانى ئيمه ي بدن كه
پيچه وانه ده رچوو.

هه وا تا ده هات سارد ترى ده كرد و به فريش سه ختر ده بارى. جاروبار
لكى چادره كه م به رز ده كرده وه و بريك ده مروانيه ده و روبه رمان،
ده روه به هوى به فره كه وه رووناكتر ده ينواند. هه موو جار يكيش كه
ئه و جووله يه م ده كرد ناره زاييه تيكي زور ده بيسترا، كه بۆ زير چادره كه
سارد ده كه مه وه. له راستيدا له سه ر هه ق بوون، به لام منيش بۆ
هه ناسه دان و بينينى ده و روبه ر ناچار بووم و گله ييه كانم قبول ده كرد.

كات نه ده رپويشت، ده توت زه مان وه ستاوه و ئه و شه وه كو تايى نه ده هات.

ماموستا عه زيز پرسيارى ئه وه ي له شيخ سديق كرد كه گوايه هيج
دارو كو ته ره يه ك له م ده و روبه ره ده ست ناكه وي ت په يدا ي بكه ين و
بيسووتينين و خو مانى پى گرم بكه ينه وه. شيخ له وه لامدا وتى:

__ ئه م قه نديله رووته نييه و جگه له گو ينى، هيج دارى كى لى نارو ي ت،
بو يه بروا ناكه م كو ته ره دار له م نزيكانه په يدا بىي.

گو ينى ناو يكي نو ئى بوو بو مان، من هه ر له وه و پيش ناوى وام هه ر
نه بيستبوو، بو يه زياتر منيش خو م خسته نيو و تو ويزه كه يانه وه و وتم:

__ ده ي با بچين تۆزى له و گو ينى يه به ينين و بيسووتينين.

له وه لامدا شيخ وتى:

__ ئه وه كار يكي زور زه حمه ته، نه وا به ئاسانى لي ده كر يته وه نه
ده توان ئى بشسووتين ئى.

لای هه موومان وه لامیکی سهیر بوو، چۆن دار ناتوانری بپریتته وه له بندا وه هلبکیشری و چۆن ناشسووتیت. ئیمه ئه وه مان وا لیکدایه وه که شیخ حهز نه کات له ژیر چادره که ببزویین و بن چادره که سارد بکهینه وه، به لام هیچ گویمان نه دایه و به ماموستا عهزیزم وت:

— له بری ئه وهی له بهر سهرما رهق هه لئین، بۆ هه ولئیک پیکه وه نه دهین و بزانیین شتی نادۆزینه وه و ئه مشه و خۆمانی پی گهرم بکهینه وه .

عهزیز یه کسه ر ئاماده گی خۆی نیشاندا، به لام ئه وانی تر دیار بوو و ته کانی شیخ قه ناعه تی پی هینابوون، بۆیه ئه وان له جیی خۆیان نه بزوان .

من و ماموستا عهزیز چووینه دهره وهی چادره که، چ سهرما یه ک و چ خهسته به فریک ده باری. به دهره وهی خۆمان روانیمان ، هیچی وا نه هاته پیش چاومان که به که لکی سووتان بیت. ته نها ئه و دهره نانه نه بیت که شیخ سدیق ناوی لئینابوو گوینی .

به حه ریه ی کلاشینکو فیه که م که وتمه برینه وهی بنی دهره نیک ، به لام کاری نه کرده بوو، هه مووی درکیکی هیند تیز به په لکه کانیه وه بوو که نه تده توانی دهستی بۆ به ری، ئه مه سه ره پای ئه وهی دهره نه که ته پر بوو، زۆر هه ولمان دا، هه موو جاریکیش په نجه مان درکی پئیداده چوون، به لا ئیمه له هه ولی خۆمان نه ده که وتین .

نازانم چه ندمان پیچوو تا توانیمان یه کتیک له و دهره نه گوینیانه بپرین و بۆ لای چادره که مان کیشی بکهین .

زۆر به خۆشحالییه وه وهک سهرکه وتنیکی گهره مان ، له و شه وه

ساردهدا، به دهستهینابی دهوهنه که مان برده ژیر چادره که .

هموو خوْشحال بوون به وکاره و دهستخوْشییان لیگردین که توانیمان هر نه بی شتیگ پهیدا بکهین و شهو له سه رما رهق نه بیینه وه .

به چهره که ی یا شیخ خه ریک بووین، به لام ئه و دهوه نه له عنه تیبه به هیچ شیوه یه ک ناگری نه ده کرده وه و گری نه ده گرت. ئیمه له هه ولئی خوْمان به رده وام بووین که شیخ سدیق وتی:

__ نه موت ئه مکاره سهخته و ئه مجوره دهوه نه زه حمه ته ناگر بگری .

ئه ی چارمان چی بوو، خوْ نه ده کرا تا روژ ده بووه چۆقه چۆقی ددانمان بیته و له بهر سه رما هه لبله رزئین . ده بوو له هه ولئی خوْمان به رده وام بین . چ رووه کئیکی عه جیب بوو، به هیچ شیوه یه ک ناگری نه ده گرت، جا هی ته رپوونی به فره که بوو، یان هر خوْی له ناخیدا ته رو بر بوو، بویه نه ده سووتا .

شیخ سدیق که زانی ئیمه هر سوورین له سه ر کاره که مان و کۆل نادهین وتی:

__ مادام وایه، جارئ په له مه که ن، با بزانیین له ژیر چادره که دا توژی وشک بییته وه و ئینجا هه ولئیکی تری له گه لدا بدهن، ئه گه رچی ده زانم سه رکه وتوو نابن .

شیخ خاوه ن ئه زموون بوو، ئه و له دهشت و کیتو ژیا بوو، ئه و راستییانه ی ده زانی، به لام له بهر ئیمه زۆر له سه ری نه رویشته و ته نها وتی:

__ شه و دریزه به شکو ئه م گوینیه توژی وشک بییته وه .

من لای خۆمهوه گه یشتبوومه ئه و رایه ی که مه حاله، ئه مجۆره ده وه نه بسووتینری، به لام راکه ی شیخیشم لا په سه ند بوو که چاوه پری بکه ین.

مامۆستا عه زیز له کار نه که وت هه ر به چه رخه که ی شیخ، خه ریک بوو، له گه لیشیدا فووی ده کرد. نازانم چه ند بوو خه ریکی بوو که چاروبار کلپه یه کی ده کرد و بو ساتیکی کورت ناگری ده گرت. به لام یه کسه ر ده بوو به دووکه ل، دووکه لێک که ته حه مول نه ده کرا.

ئه و هه ر خه ریک بوو، له دووکه ل زیاتریش هیچی تر په یدا نه ده بوو، هه موو خه ریک بوو بخنکیتین بۆیه به ناچاری چادره که مان لادا. یه کتیک له پێشمه رگه کان وتی:

— ره ق ببینه وه باشته ره له وه ی بخنکیتین.

هیچ جیاوازییه ک نه بوو، بۆیه هه موو گه یشتینه ئه و قه ناعه ته ی که ئه و گوینیه تور بده ین و هه موو بچینه وه ژیر چادره که و چاوه پروانی روژ بوونه وه بکه ین. بۆیه چادره که مان دا به سه ر خۆماندا و بی ورته له و تاریکییه دا بۆی دانیشتین. ده بوو هه ر زوو قه ناعه تمان به ده وه ن ناسی یا شیخ بکردایه . بو نه مان کرد؟

چ شه ویکی بی کۆتایی بوو، هەر رۆژ نه ده هات. هه موو له سه زماندا هه لده له رزین و خه ویش تینی بۆ هینا بووین، به لام که سمان نه مانده توانی بنووین. زه وی ژیرمان ته پ بوو، ژیر چادره که ش بوو بوو به ئاو. ویستم بریک پال بکهوم، به لام به هیچ جوریک بۆم نه ده ره خسا. ناچار تا رۆژ بووه وه هەر وه نه وزم ده دا. ئه وانیش هه روهک من وا بوون.

که سمان له سه رما قسه مان پێ نه ما بوو، هه موو چاوه پێی رووناک بوونه وه بووین.

ئای له دریزی شهو، کاتیکی چاوه پێی رۆژبوونه وه ده که یته، ئه و شه وه هەر کۆتایی نه ده هات، بۆیه به سه برو ناچار بیه وه له چاوه پوانی رۆژبوونه وه دا بووین.

له بۆله بۆلی پێشمه رگه کان به ئاگا هاتمه وه، له وه ده چوو وه نه وزیکم دابیت که لکی چادره که م لادا، ده ور به ر رووناک ببوه وه، به لام به فر هەر ده باری.

شیخ سدیق به دهنگی بهرز ناگاداری کردین و وتی:

__ کورینه با بکه‌وینه ری، بهم به‌فره، خوا ده‌زانی که‌ی ده‌گه‌ینه
ئاوه‌دانی.

ئاوه‌دانی مه‌به‌ستی باره‌گای دووم بوو که ده‌هاته ریگه‌مان. شیخ
سدیق پیش نه‌وه‌ی برۆین، جاریکی تر له ناو شه‌لته‌ی و‌لاخه‌که‌یدا
برۆی نانه ره‌قه‌ی بو ده‌ره‌ینانین و به سه‌رماندا دابه‌شی کرد. برسیتی و
سه‌رمای شه‌و کاری کردبووه سه‌ر جه‌سته‌مان، پئویسته‌مان به وزه‌یه‌کی
باش بوو، به‌لام له نانه ره‌قه زیاتر نه‌بوو، بۆیه به تامه‌زۆییه‌وه
هه‌ریه‌که‌مان به‌شی خۆی وه‌رگرت و هه‌ر به ریگه‌وه که‌وتینه کرماندنی.

که‌س ناره‌زایی نیشان نه‌دا، هه‌ر چه‌نده، تا ده‌رۆیشتین، هه‌ر چۆله‌وانی
بوو، به‌لام ئیمه‌ گویمان نه‌دایه و به‌رده‌وامبووین له سه‌ر رۆیشتنمان.
مامۆستا عه‌زیز له ریگه‌ لیم نزیك که‌وته‌وه و به ئه‌سپایی پئی وتم:

__ به مه‌زنده‌ی تو زۆرمان ماوه بو ئاوه‌دانی؟

منیش هیچ شاره‌زاییه‌کم له و ناوچه دووره‌ده‌سته‌دا نه‌بوو، هه‌موو
جگه له شیخ سدیق که رۆلی ده‌لیلی بو ده‌بینین، که‌سمان هیچ
زانباریه‌کمان سه‌باره‌ت به ناوچه‌که لا نه‌بوو.

بۆیه له وه‌لامدا وتم:

__ خوا ده‌زانی.

دیار بوو وه‌لامه‌که‌ی به دل نه‌بوو چونکه وتی:

__ نه‌ی تو چی ده‌زانی؟

ده‌مزانی هیلاکی و سه‌رماو برسیتی کاری له هه‌موومان کردبوو، بۆیه

نۆد به هیمنی پیم وت:

__ له م ولاتهی ئیمه، نێوان شوینهکان، به کاتژمێر حساب ناکرێ. ده بێ بلیی چهند دۆلی ترمان ماوه یان چهند شاخ و گردی تر

دیار بوو به و وهلامه ئاسووده بوو، چونکه ئیتر له سه ری نه پۆیشت. لای نیوه پۆ توژی به فره که که می کرد، به لام هه ر به رده وام بوو ، هیچ جینگه یه کی حه وان وه مان نه هاته ری تا پشوو یه کی تیدا بده ین. ئیمه به نێوان دوو شاخی یه کجار به رزدا ریمان ده کرد، به که نار چه می کدا که سه ره و خوار ده پۆیشت و وه ک شیخ سدیق باسی ده کرد، ئه م چه مه له کۆتاییدا روو له ئیتران ده کات.

ده مه و عه سر گه یشتینه شوینیک که ئیدی چه مه که ده بوو به تافگه و تیه پوون پیدایه مه حال بوو. هه موو به سه رسوپماوی سه یری یه کدیمان ده کردو به چاوی سه رزه نشته وه ده مانپروانییه شیخ سدیق.

ئه ویش ته واو شله ژابوو، له وه ده چوو چاوه پێی شتیکی وای نه کردبێ، بۆیه ئه ویش وه ک ئیمه سه رسوپمانی خۆی نیشانداین، له گه ل ئه وه شدا وتی:

__ ده بوو پیش ئه وه ی بگه یه نه م تافگه یه، به شاخه که دا سه ربکه وتینایه، چونکه که س ناتوانی به م تافگه یه دا بجیته خوارێ.

له پرسپاری ئه وه ی که بۆچی زووتر لای نه دا و ریگه ی راستمان پیشان بدات ، ریک و ره وان وتی:

__ بۆ که ستان هیچ ریگه یه کتان دیت؟

راستی ده کرد، به فر هه موو شوینیک داپۆشی بوو، که سیش له ئیمه

هیچ ریگه یه کی به دی نه کردبوو، بویه نه مانتوانی گله یی زیاتر بکه یین .
هموو دهسته وهستان نریک تافگه که دانیشتبووین . مامؤستا عهزیز
هاته لامه وه و تی :

— چیمان به سهر دئی؟

به و پئییه ی هیچ ریگه یه ک نه بوو، نه شمانده توانی بگه پئیینه وه چونکه وا
بؤ دوو روژ ده چوو به ریگه وه بووین، نه مهش هر نه وه ی ده گه یاند،
گهر بگه راینایه ته وه، نه وا ده بوو دوو شه وی تر له و شاخ و کتوه و له
ژیر به فردا، کات به سهر به رین که ته واو بؤسه ر گیانمان مه ترسیدار
ده بوو .

هموو له تاوتوئی نه وه دا بووین که چی بکه یین . که سمان چاره سه ریکی
نه و تو مان پئیینه بوو که دلخۆشکه ر بیئت .

هموو له و راستییه گه یشتبووین گهر له و جیگه یه بمیئینه وه نه وا
مه ترسییه کی گهره بؤ سهر ژیانمان په یدا ده بیئت و له باشتیرین
حاله تدا هموو ره ق ده بووینه وه .

یه کیکی له پئشمه رگه کان به شاخه که دا سهر که وت، لای ئیمه هه ولئیکی
بئ هوده بوو، هیچ ریگه یه ک نه ده بینرا، به لام له گه ل نه وه شدا که سمان
ریگریمان لئ نه کرد . ئیمه هه موو پئیکه وه سه یری نه و تافگه به خوره مان
ده کرد و هه رچه ند سه یرمان ده کرد تیپه ریپوون به و سه ره و خوارییبه دا
مه حال بوو .

هموو، به بئ هیواییه وه، له یه کدیمان ده پروانی . مامؤستا عهزیز
باسی خۆی و هاوسه رگیری خۆی بؤ ده کردین که ته نها چه ند مانگیکی
له وه و پئیش زه ماوه ندی کردووه . من هه ستم لای زیندان بوو، به راوردی

ئەو دە کرد که هەرچەند مانگیک لەو وپیش فەرمانی لەسێدارە دانم
لە بەندیخانە ی که رکوک بۆ دەرچوو بوو ، دەربازبوونم لەو زیندانە لە
موعجیزە دەچوو ، که چی وا جاریکی تر رووبەرووی مەرگ دەبمەو .
من لەو خەیاڵە دا بووم که پیشمەرگە که پر بە گەرۆوی هاواری کرد و
وتی :

— رینگە م دۆزییەو . سەرکەون .

لە راستیدا وەک خەو وا بوو، بۆیە هەر بە پەلە، هەموو روو و هاوارە که
رۆیشتین . خۆشحالیمان ئەندازە ی نەبوو .

له راستیدا هه‌والتیکی یه کجار خۆش بوو، بگره په رجوویهک بوو بۆ خۆی، بۆیه هه‌موو هه‌ر خیرا به‌ره‌و ده‌نگه که چووین، به‌لام تا نه‌گه‌یشتینه نزیکه‌هاوه‌له‌که‌مان زۆر دلنیا نه‌بووین. که شیخ سدیق له ریگه‌که‌ی به وردی نواری، سه‌ری ره‌زامه‌ندی بۆ له‌قاند. له پرسیا‌ری نه‌وه‌ی ئایا نه‌مه‌ ریگه‌یه و ده‌ریازمان ده‌کات وتی:

— به‌ئێ ریگه‌یه .

نه‌مه‌ی وت و و‌لا‌خه‌که‌ی پیش خۆی دا و ئی‌مه‌ش دوای که‌وتین. ریگه‌که‌ ته‌نگه‌رییه‌ک بوو که ته‌نها یه‌ک که‌س ده‌یتوانی پێیدا بپه‌وا، بۆیه هه‌موو له پشت شیخه‌وه ریچکه‌مان به‌ست. من له پشتیه‌وه ده‌پۆیشتم، له‌ویوه جاروبار، سه‌یری خواره‌وه‌ی خۆم، ده‌کرد، تا ده‌هات به‌رز ده‌بووینه‌وه . دیمه‌نه‌که‌شی ترسناکتر ده‌بوو، چونکه هه‌موو ترازانی‌ک که‌وتنه خواره‌وه‌ی له پشته‌وه بوو که هیوای رزگاری له دواوه نه‌بوو. من هه‌ر بۆ دلنیا بوون جارێکی تر له شیخم پرسییه‌وه که بپوای وایه نه‌مه‌ ریگه‌ بیته ، چونکه زۆر سه‌خت و ته‌نگه‌به‌ر بوو له وه‌لامدا بین سه‌برانه وتی:

__ به لئی به لئی

له پرسپاری ئه وهی که بۆ خۆی پیش و لآخه که ی ناکه وئ و جلّه وی بگری، چونکه زۆر به هئمنی ریی ده کرد وتی:

__ و لآخ شاره زایی ریگه ی زیاتره، ئه وان بۆنی زه وی ده که ن و به بۆن ده زانن ریگه یه یان نا.

ئو پئشمه رگه یه ی که هاواری ریگه دۆزینه وه ی لئکردین، له پشت منه وه ده پویشت، دیار بوو گوئی له وتووێژه کانمان بوو بۆیه ئه ویش هر له شوپن خۆیه وه وه ک روونکردنه وه یه ک بۆ من وتی:

__ هاوپی، من ته رسی وشکه وه بووی و لآخم له نه وایه کی سه ر ریگه دی، بۆیه هاوارم بۆ کردن.

ئه وه ی به ده نگه ی به رزوت به راده یه ک که شیخ سدیق به ئاسانی گوئی لئ بوو، چونکه یه کسه ر وتی:

__ منیش ئه و پاشه پۆکه م به دی کرد.

ئیدی هه موو دئنیا بووین که ئه وه ریگه یه ، بۆیه هه موو بئده نگیمان لئکرد و ورد ورد له پشت و لآخه که وه ره وتمان ده کرد. جاروبار و لآخه که بریک ده وه ستا ، دیار بوو بۆ ریگه که ده که پرا که تا ده هات به فر زیاتر دایده پۆشی، به لآم هر خئیرا ملی ریگه ی ده گرته وه .

هئشتا تاریک دانه هاتبوو، پرۆشه ی به فریش هر به رده وام بوو ، که و لآخه که گه یشته که لئینیک که له پشتیه وه به ره و خوار داده گه پرا. و لآخه که بریک وه ستاو شیخ سدیق به ده نگه کی نزم وتی:

__ که س په له نه کات، با ولاخه که به سه بری خوی پروات. گهر توانی بچیته نه و دیو، نه و امانای وایه دهر باز ده بین.

هه رواش دهر چوو، چونکه پاش توژیک، ولاخه که نه و دیو که وت و نیمه ش یه که یه که به دوویدا ناویدو بووین. چ خوشحالییه که سه رو پوته لاکي گرتین، له م دیوه وه ریگه که هینده به فر نه یگرتبوو، هه رچنده زوریش له به رزیدا بووین، به لام بن دۆله که مان به ناسانی ده بیني. دیمه نه کانی نه م دیو که لیک جیاواز بوون ده توت نه مه شاخیکی تره. سه وزاییه کی که م به لاپالی شاخه که وه ده بینرا و هه ندی گچکه دره ختیش به قه دپالی شاخه که وه دیار بوون. دیمه نه که مزده ی نزیک بوونه وه ی ناوه دانی راده که یاند. له خوشی نه و قوتار بوونه و رزگار بوونمان له ره قبوونه وه یه کی مسوگر، ده ستمان کرد به ته قه ی خوشی که ولاخه که ی شیخ له ترسا هه لبه زیه وه و په لی ترازو یه کسه ر له و شاخه به رزه وه که وته خوارئ و تا بنی دۆله که خوی پی پانه گیرا. به راستی هه له یه کی گهره مان کرد که بووه مایه ی فه وتانی نه و ولاخه به سته زمانه که چند ساتیک له وه و پیش نه و ببووه مایه ی دهر باز بوونمان.

شیخ سدیق ناوړیکي سه رزه نشت نامیزی لیداینه وه و به داخ و په ژاره یه کی زوره وه وتی:

__ مالتان به قور بگیرئ بۆ خوتان و کارتان.

هه موو هه ستمان به شه رمه زاری ده کرد. که سمان قسه یه کی نارامبه خشمان پی نه بوو، که به رامبه ر شیخ بیکه ین و داوای لیبور دنیش به که لکی هیچ نه ده هات. من هه ر بۆ دلدا نه وه ی یا شیخ وتم:

__ تو بلئی به ساغی بتوانئ بمینئ؟

هیچ وه لآمی نه دایه وه، خو شم دهمزانی پرسیاریکی زور ساده و ساکارم کردوه، به لام له راستیدا هر بۆ راگرتنی دلّی ئه و بوو، دهنّا خو شم دهمزانی له و به رزاییه وه که وتنه خواره وه به هیچ جوریک هیوای زیندوو بوونی لئ به دیناکرئ. که وتینه وه رئ ئه و شادی و خوشییی له مه و پیش دهرمانبری بووه بیده نگییه ک که بۆنی ماته مینی لیده هات.

ئیمه ورده ورده داده گه پاین به شاخه که دا که شیخ که وتنه و ناخاوتن وه ک نامۆزگارییه ک وتی:

__ و لاخه که به قوربانی ئیوه بیت. ئیوه له داگه پاندا ناگاداری خوتان بن.

ترسی که وتنه خواره وه هه موومانی داگرتبوو، بۆیه هه موو هه نگاومان زور به حه زه ره وه دهنّا. کاتیک گه یشتینه نیو دۆله که تاریک داهاتبوو، ده وره بریش بۆنی ئاوه دانی لیده هات.

هه موو گورج که وتینه وه رئ. ئه مجاره یان به گور و تینیکی تره وه نازانم چه ندی تر به ریوه بووین که له دوره وه تروسکاییه ک به دی ده کرا. شیخ بریک وه ستا، ئیشاره تی بۆ روشنیاییه که کرد و به ده نگی به رز وتی:

__ ئه ویش باره گای پیشمه رگه .

مروّف نابیت هه رگیز بن هیوا بیت.

خۆشحالی به سه رو پۆته لاکى هه موومانه وه، جگه له شیخ سدیق، دیار بوو، ئه وهیشتا خه فه تی له ده ستدانی و لآخه که ی له که لله دا بوو، ناهه قى نه بوو.

به هۆى بى ئەزمونى ئیمه و لآخه که ی له ده ستدا. له گه ل ئە وه شدا هه چ له سه رى نه پۆیشت و گله یى لى نه کردین. ئیمه ش ئیدى خۆمان لى که پ کرد.

له دووره وه ترووسکاییه ک به دى کرا. تا زیاتر نزیک ده که وتینه وه، جموجۆل باشتتر هه ستى پیده کرا. مامۆستا عه زیز هاته ته نیشتمه وه، زه وق و خۆشى لیده بارى وتى:

__ ئە مشه و تیر ده خۆین و باشیش ده خه وین.

بیگومان. من هه ر ئە ونده م وت ، من بیرم له باقیاتى رێگا که ده کرده وه، چونکه وه ک شیخ سدیق پى راگه یاند بووین، ئە م باره گای پێشمه رگه یه نیوه ی رێگایه . ده بوو چه ند سه ختى تر بێته رێگه مان، تا ده گه یشتینه سینگۆشه ی سنوور. بۆ ئیمه هه چ شتیک روون و ئاشکرا نه بوو. کاتى که یشتینه باره گای پێشمه رگه، هه موو به پیرمانه وه هاتن و باوه شیان

پیدا کردین، دیار بوو هه والیان لا بوو که ئیمه به ریگه وهین، چونکه پیش ئیمه حاجی مه محمود و پیشمه رگه کانی تر گه یشتیبوون.

ئوهی له سه ره تادا سه رنجی راکیشام، هیچ خانوو به کم نه دی، ته نها چادر بوو له ملاو له ولا هه لدرابوون. دیار بوو نه وانیش ده میک نه بوو، هاتبوونه نه و ناوه، چونکه هیشتا فریای خانوو دروستکردن نه که وتبوون.

به هه رحال بو ئیمه چادریکی گه رم و شیویکی ئاماده نه و په پی داوامان بوو. خوارده که یان نیسکینه بوو. ئای به چ تامه زۆرییه که وه نانمان تیده گوشتی و ده مانخوارد. له راستیدا ئیمه ش زۆر شه که ت و هیلاک و بیهیز بووین، نه مه سه ره پای برسیتیمان که برستی لی بریبووین. له و دوو رۆژهی پیشوو، ته نها نانی وشکمان به به فروه خواردبوو، بویه نه و شیوی درنگ ئیواره به بو ئیمه بی وینه بوو.

نیو چادره کان رووناک بوو، له هه موو چادریکا چرایه ک ده سووتا و ده ووبه ری رووناک ده کرده وه.

پاش به کتر ناسین له گه ل پیشمه رگه کاندایا و پرسپاری نه وهی بو له م سه رمایه دا له شاخی قه ندیل و له ژیر چادردا ده ژین، وتیان نه وانیش تازه هاتوون و هه مووشیان پیشمه رگه نین، به لکو خه لکی گونده کانی عه شیره تی ئاکۆن که رژیم له گونده کانیان ده ری په پاندوون. نه وهی که سه رنجی ئیمه ی زیاتر راکیشا کوره ئاغایه کی عه شیره تی ئاکۆ بوو که نه ویش په یوه ندی به شوپشه وه کردبوو، هه ر بویه ش خه لکی دیکانی نه وانیش به ژن و منداله وه دوا ی که وتبوون. به راستی بو ژن و مندال و پیر، ژیانیکی به گجار سه خت و دژوار بوو. بو پیشمه رگه هه ر چۆنیک بوو ده گوزه را، به لام بو ژن و مندال و له نیو نه و به سه له که دا، کاریکی به گجار زه حمه ت ده بوو. له گه ل مامۆستا عه زیزدا بو نووستن ناریدیانین بو نیو چادریکی تر و له وئ دوو هه فالمان به دی کرد که خۆیان وه ک

نامه‌بەر پيشكەش كردين. ئەوان نامەيان لە سەرکردايەتییەوه بۆ ئاغا
هێنا بوو. يەكێك لە پيشمەرگەكان خۆی وه‌كۆو (خەسرەو) ناساند،
خەلكی دەورووبەری خانەقین بوو، لاویکی خۆین گەرم و زیرەك و
چابووك دەهاته پيش چاوا، باسی ئەوهی بۆ كردین كه لە لایەن
سكرتیرەوه، نامەیه‌کی هێناوه، بۆ بايز ئاغای سەرۆکی عەشیرەتی
ئاكۆ.

خەسرەو باسی رینگەو بانى بۆ كردین و هەندى زانیاری بە سوودی
سەبارەت بە دوور و نزیکى رینگەكه بۆ باسكردین. بە پىی وتەكانى،
دەبوو تا دوو سئ رۆژى تر بە ریدا برۆین، تا دەگەینە سینگۆشەى
سنوور. وه‌ك ئەو وتى دەبوو بەیانى زوو بەرپیکه‌وین. بۆ ئیمە زۆر
مایه‌ی خوشحالى بوو، كه كه‌سێكى شارەزا له‌گەلماندا بێ و ریتنماییمان
بكات، چونكه زانیارییه‌كانى شیخ سدیق سەبارەت بە رینگاكه زۆر
ورد نەبوون.

ئەو شەوه حاجى مەحمود هاته لامان و من زۆرم گله‌یى لیکرد سەبارەت
بە جیه‌پشتنى ئیمە. ئیمە زۆر شارەزا نەبووین و دەلیلەكه‌شمان كه
یاشیخ بوو، ئەوه‌نده بە‌لەد نەبوو وه‌ك خۆی بانگەشەى بۆ دە‌كرد.
حاجى مەحمود بە‌لینى دا، ئیدى له‌رینگەدا بە‌جیمان نەهیلنى.

ئەو شەوه له‌لای خەسرەو نووستین و تا درەنگانى شەو خەریكى
وتووێژ بووین، ئەگەرچى من و مامۆستا عەزیز زۆر هیلاكیش بووین،
بە‌لام قەسەكانى خەسرەومان زۆر پيخۆش بوو. كۆمه‌لیك زانیاری وردى
لابوو. وه‌ك بۆم دەرگوت حەزى له‌ شیعرۆ ئەدەب دە‌كرد، چونكه
دە‌فته‌ریكى له‌ خورجەكه‌ی دەرھیناوه‌ندى نووسین و شیعرى فارسى
تەرجومە كرده‌بوو، وه‌ك خۆی دە‌یوت چەند سالیك دواى هەرەسى
شۆرش ژيانى له‌ ئێران بردۆته‌ سەر و فارسىیه‌كى زۆر چاك فیتر بووبوو
كه دە‌یتوانى تەرجومەى ئەدەبىياتى فارسى پيڤكات. بە‌یانى هەر بۆ
بەرچایى نسكینه‌ی گەرم بوو كه بۆ ئیمە شوینى گله‌یى نەبوو. حەزم

ده کرد له و فرسه ته دا ناغای عه شیره ت ببینم، به لام بوم نه په خسا، چونکه که نیمه که وتینه ری، ناغا هیشتا به خه بهر نه هاتبوو. له گه ل پشمه رگه کانی حاجی مه محمود هموو یه کمان گرتنه وه و که وتینه ری. چند کاتزمیریک به ریگه وه بووین که تووشی چند پشمه رگه یه کی تر بووین که ئه وانیش له سیگوشه ی سنوره وه به ره و سلیمانی و ناوچه ی خومان ده گه پانه وه. هه ندیکم لیناسین و ئه وانیش هه ندیک باسی ریگه یان بو کردین و سه رسورپمانی خویان نیشاندا که به و زستانه نیمه تازه به ره و سنور به ریده که وین. له راستیدا ئه وان زور باسی سه ختی و دژواری ریگه یان بو کردین و ایان نیشاندا که نه وه ی تا ئیستا بریومانه هر هیچ نه بووه له چاو نه وه ی دیته پشیمان. به هه حال نیمه تازه بریارمان دابوو، نه ده کرا په شیمان ببینه وه و دو دلایش به دردی که سی نه ده خوارد.

ئه مجاره ژماره مان له سی پشمه رگه تیده په پری و به پی ئه و به لینه ی حاجی مه محمود پیدابووین، هموو پیکه وه بووین و له یه کدی نه ده پچراین. هیچ گوندیک یان ناوه دانیه ک نه ده هاته ریگه مان. هه مووی هر شاخ و داخ و نشیو و هه وراز و هه له ت بوو. به فریش سه ر شاخه کانی ته نیبوو. له پرسیری نه وه ی که نیمه ئیستا به ره و کوئ ده پوین، خه سه ره ئیشاره تی لای راستی خو ی دا و وتی:

__ نه و دیو نه و شاخه شاری (خانه) یه، که ئیرانییه کان پی ده لئین پیرانشار.

من سالی ۱۹۷۴ شاری «خانه» م دیوو، به لام نه وکاته له حاجی ئومه رانه وه به ئوتومبیل ده چووین و به لاریدا نه ده پویشترین، بویه یه کجار وا سهخت نه بوو بۆمان. به لام ئیستا و به م زستانه و به نیو قه ندیل دا، کاریکی زۆر تاقهت پرووکیئن بوو. خۆم له خه سره و نزیک کرده وه، ده مویست هه ندی پرسیاری سه بارهت به ریگه که لی بکه م، هه رچه ند نه و شه وی پیشوو زۆر باسی بو کردبووین، به لام من هه ر بو دروستکردنی ده مه ته قییه ک و بزواندنی وتم:

— نه مپۆ ده گه یه شاری خانه؟

له وه لامدا وتی:

— بپوا ناکه م، زۆرمان ماوه، به لام هه ر نه م شاخه بپیرین، له و دیو پیشوو ده ده یین.

له بهر نه وه ی به ره و ئاوه دانی ملمان ده نا، هه موو زۆر چالاکانه ده پویشترین. سه رنجم دایه پیش خۆم، حاجی و پیشمه رگه کانی هه نگاوی گورج و پته ویان ده نا. ئه وان زۆر له ئیمه باشتر ره وتیان ده کرد. هه ر بو کردنه وه ی بابه تیک له گه ل خه سره و پرسیاری نه وه م لیکرد که چۆن ریی که وتۆته ئیران و له وی بو بووه به په نابه ر؟

له وه لآمدا وتی:

__ دوی هه ره سی شوږشی نه یلوول، من نه گه پامه وه بۆ عیراق و په نابه ریم له ئیران هه لېژارد.

که میگ وه ستا، دیار بوو ده یویست رووداوه کان بهینیته وه یاد خوی، چونکه پاش توږیک وتی:

__ کاره ساتیکی ناخۆش بوو، من هه رگیز بپوام نه ده کرد به و درده بچین و شوږش ئاوا له ناکاودا تیک بچئ و ئیمهش ناچاری دربه ده ری بین.

منیش خۆم به شدار بووم له شوږشدا، به لām پيش نسکۆکه، بۆ خویندن چوو بووم بۆ ولاتی ئه لمانیا، به لām به گه یشتنی من کاره ساته که قه وما، بۆیه منیش وازم له خویندن هیناو گه پامه وه ولات. ئه مانه م هه موو بۆ خه سره و باس کرد. زۆر به پایه خه وه گوئی بۆ شل کرد بووم، له گه رانه وه شم سه ری سورما بوو، به لām من پاساوی گه رانه وه م بۆ شیکرده وه که نه مده توانی دوی ئه و لیقه ومانه دووره ولات بم. بۆ من هه ره س خه ونیکی به گجار ناخۆش بوو، به لām ئیدی ده سه لات چی بوو.

من زۆر به وه خۆش حال بووم، که زۆر به زوویی، خه بات و به رخۆدان ده ستیپیکرده وه و نه مانه یشت دوژمن له زهت، له و به حیساب سه رکه و تنه، وه رگریت.

خه سره و باسی ژیانی نیو ئیرانی بۆ کردم که چۆن به ره زالهت له و شارانه ژیاون و له شاره دووره ده سه ته کانی ئیراندا جیکیر کراون و هه موو ناچاری کاری جه سه تیی سه خت کراون، به لām له گه ل ئه وه شدا هه ر به ئاواتی روژیکیی وه کوو ئه مپۆ بوون که ده ست بده نه وه چه ک و به شداریی خه باتی چه کداری بکه ن.

خه سره و له جووله به کی نا ئاساییدا ، کلاشینکۆفه به ک لاقیبه که ی له

شان کرده‌وهو دهستی کرد به ماچ کردنی، ده‌توت له ژواندایه له‌گه‌ل
خۆشه‌ویسته‌که‌ی. خه‌سره‌و وتی:

__ ئای چهند تامه‌زۆی ئه‌وه بووم رۆژیک ئه‌م چه‌که بکه‌مه‌وه شانم.
ئێستا ته‌واو ئاسووده‌م که چه‌ک به شانی خۆمه‌وه ده‌بینم.

قسه‌کای زۆر شاعیرانه بوو، هه‌ستی وه‌ک مرۆفییکی به هه‌ست و
سۆز ده‌رده‌بپی. دیار بوو سوودی له فیزیوونی زمانی فارسیش
باش وه‌رگرتبوو، چونکه جاروبار شیعریک، یان به‌یتیکی فارسی بۆ
شیده‌کردمه‌وه که بۆ من مایه‌ی سه‌رنج و بایه‌خدان بوو. ئه‌و به ده‌م
رۆیشتنه‌وه باسی چیرۆکه‌کانی (سه‌مه‌دی بێهره‌نگی) بۆ ده‌کردم و
ناماژه‌ی به‌وه‌شدا که هه‌ندیک له چیرۆکه‌ کورته‌کانی وه‌رگێراوه‌ته سه‌ر
زمانی کوردی.

خه‌سره‌و ئیشاره‌تی به کۆله‌پشتیه‌که‌ی دا و وتی:

__ هه‌ندی له‌و چیرۆکه‌نهم وه‌رگێراوه‌ته سه‌ر زمانی کوردی، ده‌توانی له
فرسه‌تیکدا بیانخوینیه‌وه.

منیش خۆشحالی خۆم نیشان دا، به تایبه‌تی که ماوه‌یه‌کی زۆر
بوو به هۆی ژبانی پێشمه‌رگایه‌تی و پارتیزانییه‌وه ئه‌و مۆله‌ته‌م بۆ
نه‌ده‌ره‌خسا که کتیب بخوینمه‌وه بۆیه وتم:

__ به خۆشحالییه‌وه، هه‌ر مه‌جالیک بره‌خسێ، ده‌یان خوینمه‌وه.

خه‌سره‌و که‌وته باسی ژبانی خۆی که چۆن رۆژانه له شاره‌کانی
رۆژه‌لاتی ئێراندا کرێکاری کردوه، به‌لام له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا فرسه‌تی
ئه‌وه‌ی په‌یدا کردوه که خۆی فیزی زمانی فارسی بکات، به‌پاده‌یه‌ک
که ئیدی پتووستی به که‌س نه‌بووه.

له هاواریکی حاجی مه‌حموود به ئاگا هاتینه‌وه. داوای ده‌کرد که
هه‌موو پیش ئه‌وه‌ی به سه‌ر شاخه‌که‌ی به‌رامبه‌رماندا سه‌ر بکه‌وین

پشووېك بدهين. له راستيدا پېشنيارېكې به جې بوو، هموو هيلاك بووبووین. له بهيانبيیه وه که به پړکته وتبووین نه وه به که م پشوو مان بوو. هموو له قه دپال شاخه که دا لیتی دانیشتن، نه وسا به ته واوی سهرنجی خه سره وم دا. ته مه نی، ده ورو به ری سی سال ده بوو، هموو جهسته ی پارتیزانیکې نمونه یی به رجهسته ده کرد. له که سایه تیبیه شوړشگپړه کانی نه مریکای لاتین ده چوو، به ریشه رهش و سمیله قه ترانی و قره پره که ی، به چه کی سهرشان و کول ه پشتییه که ی نمونه ی پېشمه رگه یه کی شوړشی نو ی بوو.

کات پاش نیوه پړ بوو، حاجی مه محمود که پېشمه رگه کانی چند ولاخیکیان پې بوو، هه ندی نانی له تووره که یه کدا ده رهینا و سه رو نانی پیداین. به راستی له کاتی خویدا بوو، چونکه برسیتی تینی بو هینا بووین. له راستیدا نیمه که سمان بیری نه وه مان نه بوو که له باره گای ناغا که وتینه ری، نان له گال خو مان ه ل بگرین، چونکه وامانده زانی ناوه دانی دیته ریگه مان.

حاجی نانیکې دایه دهستم و به پیکه نینه وه وتی:

— دیاره نیوه نانتان نه هیناوه!.

توانجیکې به جې بوو که پتووستی به وه لامدانه وه نه بوو. لیره شدا بې نه زمونی خو مان نو اند.

پشوویه کی باش بوو، برپیک تین و وزه مان تیگه پایه وه . حاجی هاته وه
لامان و توزیک راویژی له گه لّ خه سره و کرد . نه گه رچی وه ک بو مان
دهر که وت حاجیش شاره زاییه کی باشی له و ریگه و بانه هه بوو، له گه لّ
نه وه شدا پیویستی به رینمایی خه سره و هر هه بوو ، چونکه نه و
تازه گی له و ریگه یه وه هاتبوو .

خه سره و، له کاتی ده ستنیشان کردنی ریگه که دا، به حاجی وت :

__ هر نه م ریگه یه هه یه که تا شاری (خانه) بمانبات، ئیدی ریگه ی تر
نییه ، بویه هیچ نیگه ران مه بن و ریگه مان لّ تیکناجیت .

هه وائیکی خوش بوو بۆ هه موومان، چونکه ئیمه ئیتر دلنیا بووین . له
راستیدا خه سره و شوینه که باش شاره زا بوو . حاجی پیشمان که وت
و ئیمه ش به دوا یه وه ریچکه مان به ست . له پرسیری نه وه ی که بۆچی
خه سره و خۆی پیشمان ناکه ویت وتی :

__ له بهر نه وه ی هر نه م ریگه یه هه یه و مه جالی ون بوونی تیدا نییه .

به شاخه که دا هه‌لده‌زناین و ورده ورده ریگه که سه‌ختتر ده‌بوو، به‌لام به هوی ئه‌وهی که ئیدی به‌رهو شوینیکی دیار ده‌پویشتین، هه‌موو خۆشحال بووین.

له هه‌ورازدا، قسه‌کردن خۆش نییه، ئه‌وه‌م هه‌ر زوو تیبینی کرد که پیشمه‌رگه له کاتی هه‌لگه‌پاندا بی دهنگی هه‌لده‌بژی‌ریت و که‌س ورته ناکات. ته‌نها دهنگی‌ک که ده‌هاته به‌رگویی پرمه‌ی ئاژه‌له‌کان بوو که تیکه‌ل به شریخه‌ی نالی بارگیره‌کان ده‌بوو که ده‌خشا له به‌ردی ساف و لووسی شاخه‌که.

من بیرم هه‌ر بۆ لای ریگاکه ده‌چوو، بی‌ری قسه‌ی پیشمه‌رگه‌کانی سه‌رپیمان که‌وته‌وه که به‌رهو ناوچه‌ی سلیمانی ده‌چوون و ده‌یانوت هیشتا ریگه‌ی سه‌خت نه‌هاتۆته پیشتان. راستیان ده‌کرد، چونکه تا ده‌هات شاخه‌کان بلن‌دتر و ده‌شت و دۆل‌یش که‌متر ده‌بینرا.

بۆ من ئه‌وه یه‌که‌مجار بوو، ئاوا به به‌رده‌وامی برۆم. من وام دانابوو که ده‌چمه ده‌ره‌وه ئیتر له باره‌گای پیشمه‌رگه ده‌حه‌ویمه‌وه. به‌لام واده‌رنه‌چوو. ئیمه وه‌ک پیشمه‌رگه هیشتا ئه‌وه‌نده نه‌بووین که بتوانین باره‌گای سابیت و شوینی چه‌وانه‌وه‌ی هه‌میشه دابین بکه‌ین. ئه‌مه سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی که چه‌که‌کانیشمان هه‌مووی چه‌کی سووک بوون و به‌رگه‌ی هیترشی سه‌ریازی نه‌ده‌گرت. ئه‌وان ، رژیم، خاوه‌نی سوپایه‌کی گه‌وره‌و مه‌شقی‌پیکراو و پرچه‌ک به تازه‌ترین جووری چه‌ک ، ئه‌مه سه‌ره‌پای فرۆکه‌ی جه‌نگی و هالی‌کۆپته‌ر و توپی دوورهاویژ. بۆیه بۆ پاراستنی خۆمان و گیچه‌ل دروست نه‌کردن بۆ دانیش‌توانی گونده‌کان، جه‌وله سه‌لامه‌تترین چاره‌سه‌ر بوو. هه‌رچه‌نده ئه‌م گه‌شته‌ی ئیمه بۆ سێ گۆشه‌ی سنوور له پیناو هیتانی چه‌کدا بوو، که نه‌شمانده‌زانی چ جووره چه‌کین ، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا بۆ ئیمه‌ی پیشمه‌رگه زۆر هیوا به‌خش بوو.

ئىمە لە رووی چەكەوہ پىئويستمان بە ھەموو جۆرە چەكەك بوو، بە تايبەتى چەكى دژە ئاسمانى كە زۆر پىئويست بوو. رژيم بە چەكى ئاسمانى دەيتوانى گەورەترين زەربە لە پيشمەرگە بدات. بۆ سەربازانى رژيم زۆر سەخت بوو كە بتوانن لە شاخ و دۆل و پەنا پەسیرەكانى كوردستان رۆلى كاریگەريان ھەبیت، ھەر چەكى ئاسمانى بوو كە كۆلى پيشمەرگەى دەكوتا، بۆیە ھىوای گەورەمان و خەونى ھەمیشەبيمان دەستكەوتنى چەكى دژە ئاسمان بوو. تۆ بلیى بە دەستمان بگات؟.

ئەم پرسيارەم ھەمیشە لە خۆم دەكرد، لەگەل ئەوھشدا، بېرم لەوہ دەكردەوہ كە چەكى دژە فرۆكە ئايا دەتوانی بە شان ھەلبگیرى و بە ئاسانى بگوازیتەوہ!. من ھېچ دەربارەى كاری سەربازى تا ئەوكاتە نەدەزانى، چونكە وەك زۆربەى زۆرى دانیشتوانى ئەم ولاتە خزمەتى سەربازیم نەكردبوو، بۆیە دەبوو ھەر ھەمووشتیك بە تاقیکردنەوہ فېریم و خۆم لە سەريان رابھینم. من ئەوانەم بۆ داھاتوو داناوو، ئەگەرچى ئەو ئەزمونە كەمەى سالى ۱۹۷۴ م لە شۆرپشدا ھەبوو، بەلام ھیندە نەدەبوو كە وەك سەربازى مەشقپیکراو ھەلسوكەوت بكەم.

كاك ئەنوەر ھەر لە سەرەتاوہ ئەو راستییانەى لا دركاندەم، چونكە ئەو دەیوت پيشمەرگە پىئويستی بەو جۆرە راھینانە نىیە كە سەرباز دەيكات. پيشمەرگە بە ئەزمونى رۆژانە و بە كردار فېرى بەكارھیتاننى جۆرەكانى چەك و چۆنیەتى شەر دەبیت. ئەنوەر راستى دەكرد، چونكە زۆربەى ئەوانەى دەبوونە پيشمەرگە ھېچ ئەزمونىكى شەريان نەبوو. زۆربەیان گەنجى ئاسایى بوون، قوتابى، كاسبكار، دوكاندار و كریكار و ھەندى جارىش مروفى بە ئەزمونى تیدەكەوت كە بەشداربوون لە شۆرپشەكانى پيشوو. بەلام ئەوانە ھەر كەمتر بوون لە بى ئەزمونەكان. من تا ئەو كاتە تووشى شەرى بەرەنگارى و رووبەروو نەبووبوم و نەمدەزانى لە یەكەم شەردا چۆن دەبم. بەلام ھەستم ھەمیشە لای

ئەو بوو كە ئىمە داكۆكى لە ولاتىكى داگىركراو دەكەين. ئىمە لە سەر
حەقەين بۆيە لە خۆم دۇنيا بووم كە دەتوانم لە كاتى پىويستدا بە ئەركى
سەر شانم هەلبىستم.

سەرم بەرز كردهووە شاخەكە هەشتا زۆرى ماىبوو، تا سەرىش دەكەوتىن
بەفرەكە خەستەر دەبوو، بەلام رىگەكە خۆشبەختانە شكىندرابوو، بۆيە
بۆ ئىمە هەندە سەخت نەبوو ئەمە سەرەپاى ئەوەى كە ژمارەمان زۆر
زىادى كردبوو، بەو پىيەش رىگەكە باشتەر دەشكىندرا و ئاسانتر دەبوو.

بە ئەسپاىى بە خەسرەوم وت:

— چەندمان ماوہ بگەين.

هەرچەندە ئەو راستىيەش شارەزا بووبووم كە رىگەكانى كوردستان بە
سەعات ناپىورئ، بەلكو بە دۆل و بە دى و بە شەوو رۆژ ديارى دەكرئ.
ئەو وەلامى نەدايەو، نازانم گوئى لئ نەبوو يان نەيوست. هەر كاميان
بىت ، منيش بىدەنگ بووم و لە سەرى نەپۆيشتم.

ئیمه به ردهوام به بیدهنگی ده پویشترین که خهسرهو به دهنگی بهرز
وتی:

— به حاجی بلین توژی خیراتر بپوات .

هه ریهک به پیشمه رگه ی پیش خوی دهوت، ئه وه نه ریتی گواستنه وه ی
فه رمان بوو، له سه ره وه بو خواره وهو به پیچه وانه شه وه . که
فه رمانه که ت ده گه یانده ئه وی بهر ده مت، ئه ویش راسته وخو ده یگه یانده
ئه وه ی پیش خوی .

له راستیدا نه ده کرا له وه خیراتر برپوین، هه ورازه که تا ده هات قووچتر
ده بوو، بۆیه وهک پرسیار به خهسرهوم وت:

— بپوا ناکه م له وه خیراتر بتوانین برپوین .

خهسرهو ئاوپی لیدامه وه و بریک وه ستا، وهک پشوو یه کی خیرا بدات
وتی:

منیش ده زانم، به لام مه به ستمه، پیش تاریک بوون، بگه ینه ئه و دیو .
مه به سستی له و دیو، دیوی ئیران بوو ، ئیمه ده بوو تا ده مانتوانی له

سنووری حاجی ئۆمەران که تژی بوو له سه‌ربازگه و ره‌بایا دوور
بکه‌وینه‌وه .

خه‌سره‌و وتی:

__ ئه‌و دیو به‌فری که‌متره و ده‌توانین له په‌نایه‌کدا تا رۆژ ده‌بیته‌وه
بچه‌وینه‌وه . به‌لام گرنه‌گ ئه‌وه‌یه پیش تاریک بوون بگه‌ینه ئه‌و دیو
شاخه‌که . نابن شه‌و له سه‌ر شاخ بمیتینه‌وه، ده‌نا هه‌موو ره‌ق
ده‌بینه‌وه .

کرۆکی ئه‌و وتانه‌یم بۆ پیشمه‌رگه‌کانی پیش خۆمان به‌ ده‌نگی به‌رز
روونکرده‌وه .

دیار بوو هه‌موو ده‌مانزانی مانه‌وه به‌ شه‌و له سه‌ر شاخیکی وا
به‌رزو له زستانداو له ناوچه‌ی قه‌ندیل چه‌ند مه‌ترسیداره، بۆیه هه‌موو
هه‌نگاوه‌کانیان گورجتر کرد و به‌ هیمه‌تیکي نوێوه ره‌وتیان ده‌کرد .

له‌کاتی مه‌ترسیدا، هیلاکی رۆل نابینی و نه‌ برسیتیش ریگر ده‌بن،
بۆیه هه‌موو به‌و هه‌ستی ترسه‌وه، وزه‌ی نوێ ده‌چوو هه‌سته‌مان .
که‌س نا‌ره‌زایی له‌و پیشنیاره نه‌بوو، بۆیه هه‌موو وه‌ک فه‌رمانیکي
سه‌ربازی پیره‌وی وته‌کانی خه‌سره‌ویان ده‌کرد، به‌ تاییه‌تی چونکه ئه‌و
تازه به‌و ریگایه‌دا هاتبوو، بۆیه که‌س پرسیا‌ری هیچی لینه‌کرد .

هه‌ر به‌و هه‌سته‌وه، هه‌موو به‌رده‌وام بووین، هه‌نگاوه‌کانمان خیراتر
ده‌نا و ده‌مانویست هه‌رچه‌نیک بیت، پیش تاریک بوون، له مه‌ترسی
قوتار بین .

هه‌رواش بوو، پیش رۆژئاوایان ئیمه‌ بۆ ئه‌و دیو شاخه‌که داگه‌راین .
خه‌سره‌و راستی ده‌کرد تا ده‌هات به‌فره‌که که‌متر ده‌بوو . رووناکی
چرای دیکانی سه‌ر سنوور له دووره‌وه ده‌بینران و ئاهیکي خۆشی
ده‌کرد به‌ گیانماندا . مامۆستا عه‌زیز خۆی هینایه‌وه نزیکم و خۆشحالی

لێدهباریی، وتی:

__ تۆ بَلْیَی بگهینه دێیهک و ئەمشه و پشووێهکی راستهقیینه و نانێکی ئاسایی وهک خهڵکی بخۆین.

مهزندهی دووری ئەو دێیانه نهدهکرا، رووناکی ههندی جار ههڵخهلهتینهوه، بهلام که بهرهو پیری دهپۆی ههڕ پێی ناگهیت، بۆیه نهمتوانی وهلامێکی ئاسوووه بهخشی بدهم و تهنا وتم:

__ منیش هیوادارم.

داگهراڤان ئاسانتر بوو، ورده وردهش نزیک تهختایی دهکهوتینهوه.

خهسرهو وتی:

__ وا چاکه لانههین، چونکه نازانری ئەو دێیانه پاسگای تێدایه، یان نا.

پاسگا وهکو سهربازگهی لای خۆمان بوو، ئێمه گرووپهکهمان کهم نهبوو، به وڵاخ و چهکارهوه نهدهکرا وا به ئاشکرا روو بگهینه نیو دیکانی ئێران، ههڕچهنده گهڕ بشروۆشتینایه نهدهزانرا که ی دهگهین بهو دێیانه.

خهسرهو زیاتری بۆ روون کردینهوه وتی:

__ وا چاکتره ههڕ به قهدهپالی شاخهکهدا بهرهو خانه بچین، چونکه گهڕ بچینه نیو دیکان زۆر دوا دهکهوین و ئەو کارهش بۆ ئێمه گهڵیک مهترسیداره.

راستی دهکرد، ئێمه ئێسته وهک دهلێن به قاچاخ هاتووینهته نیو سنووری وڵاتیکی دیکه، ئەگهڕچی ههڕ بهشینکی تری کوردستانه، بهلام کورد خۆی بهپۆیهی نابات و به کردار ئەویش داگیرکراوه.

هه موو ئه و راستییه مان ده زانی، بۆیه کهس داوای ئه وهی نه کرد که
به ره و دیکان مل بنیین و هه موو بی ورته وه کو خه سره و پی و تبووین،
به ره و خانه ریچکه مان به سته وه .

حاجی مه محمود وه ک پیشمه رگه یه کی کارامه و دنیا دیده هه مووانی
راگرت و به دهنگی بهرز وتی:

__ باشه له هیچ شوپینیک لا نادهین، ئه ی توژیک نان نه خوین .

نانیش مه به سستی هه ر نانی وشک بوو، هیچی زیاتری پی نه بوو، بۆیه
هه موو به پیشنیاره که ی خه نی بووین .

نانی وشکیش له کاتی برسیتیدا، عه جیب له زه تیک به مروف ده به خشی .
حاجی به کارامه یی خۆی و لآخه که ی راگرت و سه رو نانی به سه ردا
دابهش کردین .

هه موو له جیی خۆمان هه لئرووشکاین و ده ستمان کرد به کرماندنی
نان .

ئه وهی باشبوو به فره که ، له م قه دپاله ، به ره و توانه وه ده چوو، رۆلی
ئاوی بۆ ئیمه ده گپرا .

پاش پشوویه کی کورت که وتینه وه رهوت، دهووروبه ر ته او تاریک بوویوو، ته نها رۆشنایی دئی پهرش و بلاوه کانی خانه ده بینرا . به پئی نه و برپاره ی که له کاتی پشودا درا، نه ویش له سه ر پئیشنیا ری خه سره و بوو که هه رچۆنیک بیّت خۆمان له جاده ی گشتی دوور بگرین و خۆمان له رووداوی ناکاو لابدهین.

بینینی جاده ی قیر بۆ ئیمه ههستی بینینه وه ی شار و ئاوه دانی لا بزواندین، چونکه ماوه یه کی زۆر بوو توخنی جاده و ری گشتی نه ده که وتین، به لام له گه ل نه وه شدا نه گه رچی نه شمانتوانی بچینه سه ر جاده که هه ر به بینینی گه شکه دایگرتین.

وهک خه سره و ده یوت، ده بی ئه م شه و تا ده توانین برۆین، چونکه به پئی زانیاری نه و، به ره به یان ده گه یشتینه نزیک «خانه» و ئیدی ده بوو تا تاریک دادیته وه له په نایه کدا خۆمان هه شار بدهین، چونکه به هه یچ شیوه یه ک نه ده بوو وا بکهین ئیرانییه کان به بوونمان له خاکیا ندا بزائن و به و پئی هه ش تووشی گه یچه ل و ده ردی سه ری ببین.

ئیمه تا راده یه ک پشوو مان دابوو، توژنیکیش هه سابووینه وه و شتی کمان خواردبوو، هه ره ک ریگه که، تا ده چووین، ته ختتر و له بارتر ده بوو،

بۆیە ھەموو بە بێ ورتە بە دواى یەكدیدا دەرویشتین.

لە راستیدا کاریکی ترسناکیش بوو، سى پێشمەرگە بە چەكەو، بە قاچاخ، بە ولاتیکی تردا، بە ولآخەو، تێپەربوونی ھەروا کاریکی سانا نەبوو، ھەموو ساتیک مەترسی كەشفیونمان ھەبوو، ئیدی پاش ئەو ھەر خودا دەیزانی تووشى چى دەبووین.

وھك خەسەرەو بۆى باسكردین، تێپەربوون لە رینگەى حاجى ئۆمەرەنەو مەحەل بوو، چونكە رژیم ھەموو ھیزی خۆى لەو ناوچە سنوورییە لەگەل ئێراندا بلاو كردبوو ھەو دەرفەتى پەپینەوھى بە ھیچ جۆریك نەھێشتبوو ھەو. بۆیە ئیدی چار ھەر ئەو بوو كە بە نێو خاكی ئێراندا گوزەر بكەین و بە پەلە خۆمان بكەینەو بە سنوورى عێراقدا. من ئەو شیعەرەى شاعیری گەرەمان «سالم» م بیر دەكەوتەو كە دەلى :

لەگەل دل شەرته سالم گەر نەجاتم بوو لە تاران

بەھەشت گەر بێتە دەشتی (پەى) بە ئێران گوزەر ناكەم.

ئەوھى باش بوو لەو شەوھە تارىك و نووتەكەدا، رینگەمان بەرەو دەشتیكى پانوبەرىن دەچوو بۆیە بە ئاسانى دەرویشتین و ھەستمان بە شەكەتى نەدەكرد.

لە راستیدا من نەمدەزانی رینگەكەمان یەكجار وا دوور دەبى، رەنگە بریاردان بۆ گەیشتنە سى كۆشەى سنوور ئاسان بووبى، بەلام بەجێپێنانی وا ئاسان نەبوو. دەبى ھۆكاریش ئەوھە بووبیت كە ئیمە ھەمیشە لاپى و شوپى دوورەدەستمان دەگرتەبەر، بۆیە رینگە وا دوور دەھاتە پێش چاو. رویشتن بە پى و لەگەل ولآخداو بە چەكەو و بە نینگەرانىیەوھەو لە ولاتیکی تردا، رینگەكەمانى ھیندەى تر دوورخستبوو ھەو. بە ھەرحال، ھىوای ئەوھى كە بەرەبەیان دەگەینە نزىك شارىك، وزەو تىنى نوپى پى دەبەخشىن، بەرادەھەك كە ھەستم نەدەكرد كە سىك لە نێوماندا گلەبىھەكى ھەبیت.

ئەوھى باش بوو بۇ ئىمە ، رژیمی ئىران وەك عىراق لە سەر ھەموو تەپۆلكە و گرد و نزیك ئاوەدانىيەك، رەبايا و سەربازگەى نەبوو، بۆيە ئىمە يەگجار، وەكو دیوی خۆمان، ھىندە بە حەزەرەوہ نەدەپۆیشتىن. ئەوھى زۆر سەرنجى راکىشام، لەگەل ئەوھشدا كە ھەندىك لە پىشمەرگەكان تەمەنيان سەرو پەنجا سالىش دەبوو، بەلام كەسيان سواری و لاخ نەبوون و ھەموو وەك ئىمە ھەر بە پى رەوتيان دەکرد.

ھىچ ئاوەدانىيەك نەھاتە رىگەمان، يان ئەوہ بوو كە ئىمە قەدپال شاخەكەمان جى نەدەھىشت و زۆر لىى دوور نەدەكەوتىنەوہ يان ھەرخۆى ناوچەكە كەم ئاوەدانی بوو.

لە نيوەشەودا، پشووئەكى ترمان دا، بەلام ھىچ مۆلتى نووستن نەبوو، بۆيە ھەر خىرا كەوتىنەوہ رى. ھەموو ھيوامان لەسەر رۆژبوونەوہ ھەلچنى بوو كە ھەر نەبى دەگەين بە نانئىكى گەرم و پىخۆرىكى راستەقىنە، چونكە بەرەو شارئىكى تا رادەيەك گەورە دەچووین.

لە برسیتيدا مرۆف خەيالى ھەر بۆ لای خواردن دەچى، ھەر ئەوہش بوو كە مامۆستا عەزیز لىم نزیك كەوتەوہ بە ئەسپایى وتى:

__ ئای بۆ خواردنىكى گەرم.

ئەوہ ھىندەى تر ھەستى برسیتى وروژاندم. بىرم بۆ لای كاكە عەبە دەچوو كە لای خۆمان ھەمىشە باسى خواردنى بۆ دەکردىن و ھەمىشە ئامادەگى خۆى بۆ لىنانى خواردنىكى خۆش و بە لەزەت نیشان دەداين.

لە وەلامى مامۆستا عەزیزدا وتم:

__ ھەموو حەزمان لىيە، بەلام چار؟ با چاوەپى سبەى بكەين. ھيوادارين ھەموو نانئىكى باش بخۆين.

ئىتر عەزیز كەوتە باسى خواردن، بەرادەيەك لە بىرى چوو لە

له شه ودا نابئ ، پټويست نه بئ ، قسه بکات . ئه م ورته ورته ی سه رنجی
پيشمه رگه کانی راکيشا ، به لام که سيان مته قيان لئوه نه ده هات . من
دلنيا بووم که هه موو حه زيان له وه بوو باسی خواردن بکړئ ، بويه
هه موو گوټقولاخ بوون ، له گه ل نه وه شدا ، من به ناگام هينايه وه که نابئ
هيند له سه ر ئه و بابه ته بروات .

عه زيز وه ک پياويکی رووخوش و قسه خوش و خوشمه شرفه
ره خنه که می به روحيکی وه رزشيبه وه وه رگرت و له باتی وتی :

_ ئئ باشه . که ناتوانين به پراکتیک ، ئيستا ئه م داخوازيه جيبه جي
بکه ين ، با به تيوري پياده ی بکه ين

ده يويست قسه کانی ، و ابرانم هه ر بو خوشی ، بخاته به رگيکی سياسي وه
، بويه تيوري و پراکتیکی تیکه ل به قسه کانی ده کرد .

بو کوتايی هينان به وتووژده که مان ، که خه ریک بو ئیدی پيشمه رگه کان
سه غله ت بکات وتم :

_ ئيستا نه به تيوري و نه پراکتیک و نه به دايله کتیک ، خواردنمان
چنگ ناکه ویت . با چاوه رپی به يانی بين .

ئەو شەوہ تا بەرەبەیان، بىن وچان بەرپوہ بووین. تارىک و روون
رۆشنايیەکی زۆر لەدوورەوہ دەرکەوت، خەسرەو بە ئەسپایی پىی وتم:

_ ئەو رۆشنايیە شارى (خانە)یە .

یەكسەر وتم:

_ زۆرمان ماوہ بگەین؟

نازانم هیلایى و شەكەتى رىگە بوو یان تین و وەنەوزى خەو بوو كە
ئەو پرسىارەى پىكردم. بە ھەر حال ئەو تەنھا سەرى لەقاند، منیش
زیاتر لە سەرى نەرۆیشتم.

من وەمزانی وەلام ناداتەوہ كەچى ھەر پاش تۆزىك وتى:

_ تا تەواو رووناك دەبیتەوہ، دەبى برۆین.

وەلامىكى بە جى و ئاسوودەبەخش و شارەزایانە بوو، بۆیە ئىتر
پرسىارم نەكرد.

که ته‌او د‌وروپ‌ه‌ر رووناک بووه‌وه، له دووره‌وه شاری خانه به‌دی ده‌کرا. شاریکی گه‌وره ده‌هاته پیش چاو، ماوه‌یه‌کی زۆر بوو ئاوه‌دانی وا گه‌وره‌مان نه‌دی بوو، بۆیه هه‌موو به تاسووقه‌وه تیمانده‌پروانی.

سه‌رنجم بۆ لای چه‌پم دا، شاخیکی بل‌ند که له‌وه‌ده‌چوو به‌رده‌وامی شاخه‌کانی پشتی حاجی ئومه‌ران بیت به ئاسانی ده‌بینرا. نه‌ویش به‌فر سه‌راپای پۆشیبوو. لای راستمان ده‌شتیکی پانوبه‌رین بوو، تا چاو بری ده‌کرد ته‌ختایی بوو.

خه‌سره‌وه هه‌موومانی راگرت و ئیشاره‌تی بۆ دۆل‌یک له شاخه‌که‌ی ته‌نیشتمان کرد و وتی:

— ده‌بی هه‌موو ئیتر لێره بارو ب‌نه بخه‌ین، تا ئیواره تاریک دادی، چونکه ئیتر ناتوانین به روژ به نێو خاکی ئێراندا برۆین.

که‌س تا‌قه‌تی پرس‌یاری نه‌بوو، و‌اب‌زانم هه‌موو چاوه‌پ‌رسی ئه‌وه بوون بگه‌ینه جینگه‌یه‌ک و که‌می پ‌شوو بده‌ین، چونکه سه‌راپای شه‌وه‌که به‌پ‌تیه بووین.

هه‌موو ریچکه‌ی سه‌ره‌وه ژوورمان بۆ لای دۆلی لاپال شاخه‌که گرت و هه‌ر به گه‌یشتمان هه‌موو لیتی دانیشترین و ئه‌وانه‌ی و‌لاخیشیان پ‌تیبوو، باری و‌لاخه‌کانیان داگرت که وا بزانم هه‌چی وای تیدا نه‌بوو.

خه‌سره‌وه به بی ئه‌وه‌ی پ‌شوو بدات، قه‌مه‌سه‌له‌که‌ی به‌ری داکه‌ند، که خاکی و سه‌ربازی بوو به قه‌مه‌سه‌له‌یه‌کی تری، له‌گه‌ل پ‌تشمه‌رگه‌یه‌ک، که چه‌رم بوو گۆرپیه‌وه. هه‌موو به تاسووق و چاوی پرس‌یاره‌وه تیمانده‌پروانی. دیار بوو هه‌موو ده‌مانویست له نه‌یتی ئه‌وه قه‌مه‌سه‌له گۆرپینه‌وه‌یه بگه‌ین، بۆیه یه‌کسه‌ر وتی:

__ نابئ به جلی پیشمه رگه وه بچمه نئو (خانه). قه مسه له ی خاکیش
مایه ی گومانه .

پاشان دوو پیشمه رگه ی له گه لّ خویدا ده ستنیشان کرد که یه کیکیان
خاوه ن و لاخ بوو. ئه وان جله کانیان ئاسایی بوو، ته نها پیویستی ده کرد
چه که کانیان دابنئین و ئیدی جئی گومان نه بوون.

خه سره و وتی:

__ له گه لّ ئه م براده رانه ده چینه نئو شاری (خانه) و هه ندئ خواردن و
ورده پیویستی ده هئینین.

هه موو به و خه به ره دلخوش بووین. مامؤستا عه زیز خئرا خۆی گه یانده
لام و به چرپه پئی وتم:

__ تو بلئی چیمان بو بهئینی!

له وه لامدا وتم:

__ که ی ئه وه گرنگه مامؤستا، گرنگ تئیر بوونه .

نازانم وه لامه که ی به دل بوو یان نا. به لام ئه و ئیتر بئده نگ بوو، دیار
بوو وه لامه که ی به مه عقول ده زانی، چونکه هئچ گرئییه کی پیوه دیار
نه بوو.

خه سره و و پیشمه رگه کانی ئاماده ی روئستن بوون که خه سره و وه ک
بیری که وتبئته وه به دهنگی به رز وتی:

__ پیویستمان به سی پشتئینه .

داوايهكى سهير بوو، هه موو به چاوى پرسياره وه تيماندە پروانى، بۆيه به ئيشاره تى بۆ پيشمه رگه كان وتى:

جامانه كان دانين و له باتى ئه و پشتينانه بنينه سهرتان و وهك ميژه ره بيهستن.

له روونكردنه وهيدا بۆ ئه و كارەى وتى:

__ ليره باوى جهمه دانى نيه و كهس نايهستن، يان به دهگهمن ده بيهستن. هه موو هه ر قوماش ده كه نه ميژه ر. ئه مه له كوردستانى ئيران باوه، با ئيمهش سهرنجى خهلكى به خوڤايى رانه كيشين.

وته كانى مايهى وتوويزو پرسيار نه بوو. كه پشتينه كه يان نايه سهر يان ، ته واو گوڤان، هه رچه نده ئه وه بووه مايهى پيكه نين بۆ هه موومان، به لام به راستى ئيدى له خهلكى ئه و ناوه ده چوون.

ئه وان كه وتنه رى، تا له چاو و نيوون، هه ر تيماندە پروانين. پاشان من له جيبى خۆم له پال به رديكدا شانم بۆى دادا . ماموستا عه زيز جاريكى تر هاته لامه وه و هه ر بۆ كردنه وهى با به تيك وتى:

__ خو به روژيش قسه كردن قه دهغه نيه!

ديار بوو ده يويست هه قى بيدهنگ كردنه كهى شه و بكاته وه بۆيه وتم:

__ نه خيز به ئاره زوى خو ت قسه بكه، به لام تكايه وشهى قه به و گرانى سياسى تيكه ل مه كه

دياره هه ر بۆ خو شى وام وت. ماموستا عه زيز كه وته قسه و وتى:

__ ئيستنا ئيتر به ته ماي چيت؟

به ته‌مای چی بم؟ به لām له‌وه‌لامیدا هه‌ر بۆ ئه‌وه‌ی ده‌روونی ئاسووده
بکه‌م وتم :

— یه‌که‌مینجار به‌ ته‌مام سه‌رخه‌ویک بشکینم و شه‌که‌تی جه‌سته‌م به
بابده‌م. پاشان پر به‌ دلّ چاره‌پیی ژه‌می خواردنی چه‌رد و گه‌رم و
هۆقه‌یه‌ک شیرینی ده‌که‌م.

ئه‌مه‌م وت و چاوم لیکنا.

له غه‌لبه‌غ‌لب و دهنگه دهنگ خه‌به‌رم بووه‌وه، دیار بوو خه‌ویکی
 قوولم لیکه‌وت‌بوو، چونکه می‌شکم ساف و به‌رچا‌ویشم روون بوو. نازانم
 چون له و دۆله سارده‌دا خه‌وم لیکه‌وت، هیلاکی و شه‌که‌تی، برسیتی و
 سه‌رما، هه‌رکامیان بیته، من ئیتر بۆ خۆم لیتی نووستبووم. چاوم به
 ده‌وری خۆمدا گێرا. پێشمه‌رگه‌کان هه‌موو له ده‌وری خه‌سره‌و نه‌لقه‌یان
 به‌ستبوو، ئه‌ویش خه‌ریکی داگرتنی خورجی سه‌ر و لاخه‌که بوو. له‌وه
 ده‌چوو باریک خواردنی هینابن چونکه تووره‌که‌که‌ی به ئه‌زیه‌ت بۆ
 داده‌گیرا. که‌می‌ک به دهنگی به‌رز هاواری کرد و وتی:

__ تکایه هه‌رکه‌س بجیته شوینی خۆی با به ئاسانی خواردنه‌که
 دابه‌ش بکه‌م به سه‌رتاندا.

مامۆستا عه‌زیز له ته‌نیشتمه‌وه بوو، دیاره ئاگای له دهنگ و باسی
 خواردنه‌که هه‌بوو، چونکه وتی:

__ بریتییه له سه‌موونی گه‌رم و په‌نیر و مره‌با.

له‌راستیدا مرۆف برۆای نه‌ده‌کرد، دوا‌ی ئه‌و برسیتییه‌ی دوینی شه‌و،
 بگه‌ینه خواردنیکی له‌و بابته. خه‌سره‌و هه‌ر خێرا ده‌ستی‌کرد به

دابەشکردنی خواردنەکه .

تام و لەزهتی ئەو وهجبه خواردنە وهسف ناکرێ. وامدهزانی له ئۆتیلێکی گرانبهها دابهزیوم و نانی بهیانی دهخۆم .

سهڕیکی شیخ سدیقم دا، له پهنا بهردیكدا هه‌لترووشكابوو، كه‌مێك خه‌مبار ده‌هاته پێش چاو، دیاریوو هه‌یشتا هه‌ستی له‌ده‌ستدانی و‌لاخه‌كه‌ی هه‌ر له‌بیردا بوو. سه‌باره‌ت به‌ ریگه‌ی داها‌توو لێم پرسى:

__ له‌ كوێوه‌ به‌ره‌و كوێ ده‌پۆین؟

شیخ سه‌رى له‌قاند و كه‌مێك به‌ ناره‌زاییه‌وه‌ وتی:

__ له‌ خه‌سره‌و بپرسه‌ .

له‌وه‌ده‌چوو كه‌مێك په‌ست بووبیت، له‌وه‌ی كه‌ خۆی رۆلی ده‌لیل و رینیشاندەر ناگێرێ. من هه‌ر بۆ كردنه‌وه‌ی بابه‌تێك، ده‌مویست بیخه‌مه قسه‌، ده‌نا ده‌مزانی ده‌بوو ئەو پرسیاره‌ خۆم له‌ خه‌سره‌وی بكه‌م .

هه‌موو رۆژ به‌ شه‌وقه‌وه‌ خه‌ریکی خواردن بوون، هه‌موو رازی و بێ گله‌یی بوون، له‌وه‌ ده‌چوو هه‌ر هه‌موویان هه‌یلاکیی دوینێ شه‌ویان كه‌ تا رۆژ بووه‌وه‌ به‌ ریگه‌وه‌ بووین، له‌ بێر چووینته‌وه‌ .

خه‌سره‌و ها‌ته‌ لامه‌وه‌ و وتی:

__ به‌كدوو سه‌موون بخه‌ره‌ گیرفانه‌كانت بۆ ریگا، چونكه‌ خوا ده‌زانی كه‌ی ده‌ستمان به‌ ژه‌مێکی تر ده‌گات .

من خۆم ئەوهم كردبوو، برسیتی ریگا ئەوه‌ی فێر كردم كه‌ هه‌میشه‌ ئیدی گه‌ر ده‌ستم به‌ پێخۆریك گه‌یشت، چه‌ندیشه‌توانم له‌گه‌ڵ خۆم هه‌لگرم بۆیه‌ هه‌ر به‌ سه‌ر نیشانه‌ی ره‌زاهه‌تدیم نیشاندا . كاتێك تارێك

دامات، هه موو کۆبووینه وه و نامادهی رۆیشتن بووین که خهسره وه به دهنگی بهرز وتی:

__ ئیستا به ره و ناو شاری (خانه) ده چین، تکایه جیگۆرکی به جامانه و پشتینه کانتان بکن و چه که کانتان له خورجی و لاخه کانتان بشارنه وه .

مه بهستی له جیگۆرکی جامانه و پشتین، نه وه بوو که پشتینه که بکهی به میزه رو جامانه کهش له پشت ببه ستریت له جی پشتین .

دیاره مه بهستی نه وه بوو که هه موو وه ک خه لکی نه و ناوچانه بنوینین و کهس گومانمان لئ نه کات .

له راستیدا دیمه نیکی سهیر بوو ، نه و پۆله پيشمه رگه یه ئیستا له کۆمه لئ قاچاخچی، یان خه لکی گونده کانی ده و روو پشتی خانه ده چووین . که ئیدی بهروا نه ده کرا سه رنجی کهس بو لای خو مان رابکیشین .

له روونکردنه وهی نه وهی که بو به ناو شاردا برۆین به و لاخه وه!

خهسره وه وتی:

__ ئیدی کهس گومانمان لئناکات و واده زانی خه لکی ده ره وهی شارین و ده گه ریینه وه بو گونده کانمان .

پاش که میک هه ر بو زیاتر روونکردنه وه وتی:

__ گه ر به قه راخ شاردا برۆین، رهنگه تووشی سه ریا زگه یه ک، یان لئپرسینه وه یه ک بین ، به لام رۆیشتن به و ئاشکراییه، به نیو شاردا، مۆله تی گومان ناهیلئ .

قهسه کانی له نه زموونی خو یه وه ده کرد . که نزیک شار بووینه وه و

پنکامان کهوتە سەر جادهی قیرتاو، ههستم به خۆشییهکی یهگجار
زۆر کرد، به تایبەتی که له ناو شاردا ئه و هه موو رووناکی و رێستۆران
و چاخانه و خه لکه ئاساییه م ده دی، ئه وه ههستی دوور بوون له شاری
لا زیندوو کردمه وه. له دله وه ئیره ییم به و خه لکه ده برد و به راوردم
له گه ل خۆماندا ده کرد. ئیمه به رێگه وه بووین، بۆ هینانی چهک و
داکۆکی له بوونی خۆمان. که ی ئه م درپدانه ده سته ردارمان ده بن و
که ی ده توانین وهک خه لکی ئاسایی بژین؟. له راستیدا بۆچوونه که ی
خه سره و راست ده رچوو، نه گه رچی ئیمه سی که س به و لاخه وه به
ناو جاده کانی شاردا تیده په رین، که چی که س، به تایبەتی ، سه رنجی
نه داین. دیاره هه موو وایان ده زانی که ئیمه خه لکی گونده کانی
ده ورووبه ریانین و ده گه پینه وه بۆ شوینی خۆمان.

پۆشینی خۆمان له سەر پێشنیاری خه سره و گه لیک سه رکه وتوو بوو،
به تایبەتی میزه ره کانمان که هه رچه ند زوو زووش شلده بووه وه و ناچار
ده بووین خیرا خیرا، ببه ستینه وه، یاریده ده ریکی زۆرباش بوو بۆ
گۆرینی سیمامان.

مامۆستا عه زیز هاته ته نیشتمه وه و ئانیشکیکی لێدام و وتی:

— تو شه رف له چاوه ش ناچم !

چاوه ش، گۆرانیبیژه میلییه کان بوو، بۆیه به توندی دامه قاتای
پنکه نین . راستی ده کرد. ئه ی ئیمه له چی ده چووین؟؟.

ورده ورده رووناکی شاره که مان به جیهیشت و رووه تاریکی ملمان نا. به پئی رینمایی خه سره ئیدی ده بوو له جاده دوور بکه وینه وه و به لاریدا برۆین، له پاساویش بو ئه وه ده یوت:

__ و لاخدار به جاده ی قیردا ناروات.

که س لاری نه بوو، ئاورم له شاره که دایه وه، ته زوو یه ک به گیاندا هات. به جیهیشتنی، شاری سلیمانیم بیرکه وته وه، چرکه ساتیکی ههسته ژین بوو.

تا ده رۆیشتین، ده وروو بهر تاریکتر ده بوو، که س پرساری نه کرد، چونکه دیار بوو به ره و سنوور و دیوی خۆمان ده رۆیشتین.

نازانم چه ند بوو به ریگه وه بووین که ورده ورده باران ده ستیپیکرد، به فر نه بوو، باران بوو، له سه ره تا لامان خووش بوو که به فر نییه، به لام هه ر زوو بۆمان ده رکه وت که له چۆله وانیدا هه چ جیاوازییه کیان نییه.

دیار بوو ئیمه سه ره و ژووور ده رۆیشتین، چونکه تا ده هات ریگه که

سهختتر ده بوو، من خۆم گه يانده لای خه سره و ده مويست به وردی
بزائم مه نزلای داهاتوومان کوئی ده بیی.

له وه لامدا پیتی وتم:

__ ئیمه به ره و دتی (زیوکه) ده چین، که ده که ویتته سه ر سنووری
خۆمان، نه مشه و گه ر بگه یین نه وا شه و له ویی ده میتینه وه و به یانی
به ره و لای خۆمان ده پۆین.

ئهم زانیارییانه م هینایه وه بو لای پیشمه رگه کانی خۆمان. هه موو
دلخۆش بوون که به ره و ناوه دانیه ک ده پۆین و مۆله تی پشوو دانمان
بو ده ره خسی.

مامۆستا عه زیز خۆشحالی خۆی نه شارده وه و وتی:

__ به س نییه له و به سه ته له که رزگارمان بوو.

مه به سستی شاخی قه ندیل بوو، نه گه رچی ئهم شاخانه ی کوردستان
هه مووی سهخت و بلندن، به لام بپوامان نه بوو وه ک قه ندیل دژوار بن.

نازائم شیخ سدیق به و گوینگرانییه وه ، چۆن گوئی له ئیمه بوو، چونکه
به دهنگی به رز وتی:

سهختی زۆرمان له پیشه، په له مه که ن بزائن چی ده بینن.

شیخ که له و ماوه دوورو درێژه دا بیدهنگ بوو، دیار بوو ده یویست
شاره زایی خۆی، جاریکی تر، بو ئیمه ده ریخات.

باران تا ده هات خورتر ده باری و هیهچ په ناگه به کیش له ئاسۆدا به دی
نه ده کرا که خۆمان به دینه پالی و تا باران خۆشه کاته وه، له بنیدا

بەوێنەوه، بۆیه هه‌موو به ناچاری هه‌ر به‌رده‌وام بووین.

قه‌مه‌له‌که‌ی من بارانی نه‌بوو، ب‌روام وایه هه‌موو نه‌وانیتریش هه‌روه‌ک
من بوون، بۆیه هه‌موو به‌ته‌واوی ته‌ر بووین. به راده‌یه‌ک من هه‌ستم
کرد که ئاو ده‌خزێته نیو شان و ملم و به پشت‌مدا داده‌چۆرێت.

قه‌مه‌له‌کان هه‌چی بارانی نه‌ده‌گێرایه‌وه. بۆ که‌سمان بیرمان له‌وه
نه‌کرده‌وه که له‌م زستانه سه‌خته‌ی کوردستاندا، پۆشاکێک په‌یدا
بکه‌ین که باران و به‌فر بگێرێته‌وه. به‌لام نه‌وه‌مان به‌و ده‌ست و بردییه
بۆ په‌یدا ده‌بوو؟

که‌س نا‌په‌زایی نیشانه‌دا، له‌وه ده‌چوو لای هه‌موو پێشمه‌رگه‌کان به‌فر
و باران به‌ دیارده‌یه‌کی ئاسایی له‌قه‌له‌م ده‌درا و ته‌ر بوون بۆیان هه‌چ
کێشه نه‌بوو.

ئه‌م ته‌ر بوونه، یه‌کجار منی نا‌په‌حه‌ت کردبوو، سه‌یریشم لێده‌هات که
که‌س بۆ ئه‌و بابته فه‌زی لێنه‌ده‌هات. سه‌راپای گیانم نوقمی ئاو بوو،
ئاو ده‌چوو نه‌تۆ پێلاوه لاستیکیه‌کانم و به‌و پێیه‌ش ره‌وتی رویشتنی
سه‌ختتر ده‌کردم، به‌لام منیش وه‌ک هه‌موو نه‌وانیتر، بێده‌نگیم
هه‌لبژارد. ئه‌ی چیم بکردایه‌؟

تا به‌ره‌و سه‌رتیش ده‌رپۆشیتین، رێگه‌که‌مان تاریکتر ده‌بوو، هه‌چ
رووناکییه‌کیش له‌ پێشمانه‌وه به‌دی نه‌ده‌کرا تا هیوایه‌کی له‌سه‌ر بنیات
بنیین.

پێموايه هیواو نزای ده‌روونیمان، هه‌ر بۆ ئه‌وه بوو که ئه‌م بارانه
خۆش بکاته‌وه، به‌لام له‌ زستانی سه‌خته‌ی کوردستاندا و له‌م ناوچه
شاخاویانه‌دا، نزا هه‌چی بۆ ده‌کرا و هیواش چۆکی دانه‌ده‌دا؟!.

له کاتی وادا ئیدی مرۆف ده بێ بیهوئیت یان نهیهوئیت به رهنگاری
سروشته ببیته وه . نهو نایهوئیت باران خووش بکاته وه و ئیمهش نابێ
کوژل بدهین و دهسته و نه ژنۆ لیبی دابنیشین، بۆیه بێ گویدانه ته پهبوون،
هه موو به رده وام بووین . نازانم چه ند بوو به پێوه بووین که په یامیک له
پیشمانه وه گه یشته لامان و دهیوت:

__ به رانه رمان په ناگه یه ک دیاره و له نه شکه وت ده چن .

خه به ریکی زۆر خووش بوو، هه ر نه بێ توژیک پشوومان ده دا .

که هه موو گه یشتینه نزیک نه شکه وته که و به وردی له بهر چه رخی
پیشمه رگه کان تیمان پوانی، نه شکه وت نه بوو، په ناگه یه ک بوو، بۆ
ئیمه سه رو زیاد بوو . هه ر بۆیه هه موو خوومان خزنده په ناگه که، هه ر
نه بێ باران ئیدی نه یده گرتینه وه .

حاجی به دهنگی به رز وتی:

__ وایزانم ئیتر لیره پشوو بدهین و تا دنیا رووناک ده بیته وه چاوه پئ
بکه ین .

که س لاری نه بوو، خه سه ره ویش پشنگیری پیشنیاره که ی کرد، دیار بوو
به و شه وه نه ده گه یشتینه هه یچ شوئینیک و دبی داها توو که (زئوکه)
بوو زۆری ما بوو .

حاجی دیسانه وه وه ک وتار بدات وتی:

__ هه رچی ده توانی با هه ندی پووش و په لاش و کوته ره دار کو بکاته وه،
با بهیئنی و ناگریک بکه ینه وه و خوومان بریک وشک بکه ینه وه .

پووش و په لاش به م بارانه جا چ سوودیکی ده بئ؟ نه مه م به خۆم وت،
به لام منیش وهک پیشمه رگه کان که وتمه گه ران، به شوین هر شتی کدا
که به که لکی سووتاز بیت . من هیچی وام چنگ نه که وت ، ده توت
نه و ناوچه په هه مووی رووته نییه و هیچی لئ شین نابیت .

به لام نه وانیتز له من سه رکه وتووتر بوون ، به تاییه تی حاجی مه محمود
که نازانم چون توانیبووی کوته ره داریکی گه وره په یدا بکات و خه ریکی
گر تیبه ردانی بوو .

ناگرکردنه وه له بارودوخی ئاوادا، نه زمون و شاره زایی ده وی که
حاجی هه ردوکیانی به زیاده وه هه بوو .

نه و شه وه تا روژ بووه وه به دیار ناگره که ی حاجییه وه خه ریکی خو
وشککردنه وه بووین، که هر وشکیش نه بووینه وه .

که ده‌وروو بهر رۆشن بووه‌وه، بارانه‌که‌ش خۆشی کرده‌وه. له‌وه ده‌چوو سروشت برپاری دابج هه‌موو شه‌وه‌که باران ببارینن به‌سه‌رماندا، بۆیه تا به‌ره‌به‌یان هه‌ر ده‌باری.

هه‌موو توانیمان له‌ ده‌وری ئاگره‌که خۆمان گه‌رم بکه‌ینه‌وه، به‌لام جله‌کانمان هه‌ر بۆ وشک نه‌ده‌بووه‌وه، ئێمه به‌ جۆریک ته‌ر بووبووین ده‌توت بالنده‌ی به‌ر بارانین.

ئوه‌ی راستی بیته‌ ئه‌و په‌ناگه‌یه، به‌و شه‌وه تاریک و باراناوییه بۆ ئێمه دیارییه‌کی خودایی بوو.

له‌ راستیدا ئوه‌ی بیرمان لێنه‌کردبووه‌وه بارانێکی وا خه‌ست و به‌رده‌وام بوو. ئه‌وه هه‌یج خۆمان هه‌موو نوقمی ئاو بووین، ئه‌وه‌ش هه‌ر کێشه نه‌بوو، به‌لام هه‌رچی خواردنمان پێبوو، که له‌ خورجی و لآخه‌کاندا بوو، هه‌ر هه‌مووی به‌ تایبه‌تی نان و سه‌موونه‌کان، بوو به‌ هه‌ویر، به‌ راده‌یه‌ک به‌ هه‌یج جۆریک نه‌ده‌خورا.

سه‌رزه‌نشتی کێمان بکردایه، که‌سما‌ن بیری ئه‌وه‌مان نه‌بوو، یان

چاوه پړی نه وه مان نه ده کرد تووشی بارانیکی به وچوره بین. به لام تازه کار له کار ترازابوو. هیچ چاریک له فریدانی نان و سه مونه کان، زیاتر نه بوو. نه وهی باش بوو چهند شووشه یه کی گچکه له مره با که لکی پیوه مابوو، بویه توانیمان سوودی لیوه رگرین و سه رو یه ک که وچکی لئ ه لئینجین که بؤ ئیمه له وکاته دا وزه به خشیکی بیوینه بوو. که وتینه ری، به لام له مه دای چاودا هیچ ناوه دانیه ک نه ده بینرا. له پرسپاری نه وه که چندی تر ده گه یه زئوکه، خه سره و تی:

— بپوا ده که م ده مه و نیوه پؤ بگه یین.

رهنگ بوو، گه دوو چاری نه و بارانه زوره نه بووینایه و شه و به رده وام برؤیشتینایه ده گه یشتینه ناو دئ. به لام نه و توف و بارانه خوړه، مؤله تی ده دا؟

نه و خه به رهش بؤ ئیمه، هر باش بوو، هیوا یه کمان په یدا کرده وه که به و زووانه ده گه یه ناوه دانی و پشوویه کی باش ده دین.

خه سره و هاته تهنیستمه وه، ده یزانی شه وی پیشوو زور هیلاک بووین، هر بؤ دلنیایی و تی:

— من ناسیاوی باشم له زئوکه هیه.

وهک خوی باسی کرد، نه و هر له و ریگه یه وه به ره و قه ندیل هاتبوو. چهند شه ویک له و دئییه مابوو وه و ناسیاو و دوستی په یدا کردبوو. له راستیدا مرؤف زوو ده بووه براده ری خه سره و. مرؤفیکي رووخوش، قسه زان، به ناگاو نیشتمانپه روه. نه وهی تیبینی ده کرا، هه میشه ناماده گی خوی بؤ هه موو ده سته پیشکه ریبه ک نیشان ده دا و مرؤف ههستی ده کرد که سه راپا گیانی تزیه له قوربانی، من له و ماوه

که مه دا، نه گه رچی زیاتر هر به پړوه بووین و هیڼده مۆله تی قسه
کردنمان نه بوو، به لآم له گه لّ نه و توو یژه که مانه ی پیکه وه ده مانکرد،
زانیم که مروثیکې پاک و کورد په روه ریکی بی گرده .

مامؤستا عه زیز، نه ویش هاته نزیکمان ، دیار بوو چه زی ده کرد به شداری
و توو یژه کانمان بکات. نازانم گوئی له پرسپاره که ی من نه بوو، چونکه
نه ویش هر نه و پرسپاره ی کرد که چه ندمان ماوه بگه ی نه زتوکه .

من وه لآم دایه وه، ده مویست منیش شاره زایی خۆم نیشان بدهم،
نه گه رچی زانیاریه کانم هه مووی له خه سره وه رگرتبوو. وتم:

__ به نیحتمالی زۆر ده مه و نیوه پۆ ده گه یین .

مامؤستا عه زیز به سه رسوپمانه وه سه یری کردم و یه کسه ر وتی:

__ جا تۆ چوزانی؟

وهک مروثیکې شاره زاو دونیادیده سه رم بۆ له قاند و وتم:

__ زۆر شاره زام ، تۆ نازانی! .

هه ردوو چاوی نه بلّ ق بوو، وتی:

__ ناخر چۆن؟

ماوه یه ک بیده نگ بووم، وام نیشاندا که بیر له پرسپاره که ی ده که مه وه .
بیسه برانه وتی:

__ وه لآمت نه بوو؟

سه رم بۆ له قاند و پاشان زۆر له سه رخۆ وتم:

— هه موو ئەم زانیارییانەم هەر ئیستا ، گەرم و گورپ، لە هاوێی
خەسرهو بیست، بۆیه هیچ جێی گومان نین.

مامۆستا عەزیز دایە قاتای پیکەنین.

بە هەرحال وەلامەکە ی زۆر پیخۆشبوو، تا رادەیه کیش دڵنیا بوو کە
بەو زوانە دەگەینە ئاوه دانی.

لای نیوه پۆ، لە دووره وە دێیک بەدی دەکرا، تا نزیک دەکەوتینه وە
خانووەکانی باشتر دەردەکەوتن. دوکەلی سەربانەکان، قەف قەف
رووه و ئاسمان دەچوون، سەگورپ دەبیسترا، ژنان و کچانی دێ رووه و
کانی دەچوون، هەندیک بەر ماله کانیاں لە بەفر پاکدەکرده وەو چەند
پیاویکیش لە چەند سەربانیکی دووره وە دەهه بیندران کە بە بەفرمال
خەریکی مالینی بەفری سەربانەکانیاں بوون .

دیمەنەکە هه موو زیندوویی ئاوه دانیه کە ی نیشان دەدا.

پیش ئەوهی بگەینە ناو دێ، خەسرهو هه مووانی راگرت و وتی:

— ئیستا لە سەر دەستووری خۆمان بە ماله کاندایا دابەش دەبین،
ئەوهی باشە ئەم دێیه هیچ سەربازگەو بوونی دەولەتی تیدا نییه . بۆیه
دەتوانین تا سبە ی، ئاسوودە تیدا بەسینە وە و سبە ی بەردەوام
بین.

ئەوهش خەبەریکی خۆش بوو کە دڵنیا ی کردین کە دەولەتی ئێران
لەو دێ سەر سنوورییه هیچ بوونیکی نییه، بۆیه دەمانتوانی پشوویه کی
بێ ترسی تیدا بدەین.

کە هه موو پیشمەرگەکان، بە ماله کاندایا دابەشکران، خەسرهو پەلی

منی گرت و وتی:

__ ئیمهش دهچینه مالی ناسیاوه که م.

ئو پیشوازییه گهرمه ی لیمان کرا له و ماله، گهواهی راده ی دوستایه تی
و خوشه ویستی خانه واده که یان بۆ خه سره و ده نواند .

ئای ئو رۆژه چ خزمه تیکیان کردین و تا درهنگانی شه و هه ر میهرو
ریزو میواندۆستی خۆیان به سه ماندا ده پڕژاند .

که به یانی له مال هاتینه‌دهر، هه‌ستم به پشودانیکی ته‌واو ده‌کرد. جله‌کانم هه‌مووی له لایه‌ن که بیانونوی ماله‌وه به‌ته‌واوی وشککرا بیونه‌وه، نه‌ویش هینده‌ی تر باری ده‌روونی ئاسوده‌تر ده‌کردم. له ناوه‌ندی دئ هه‌موو پیشمه‌رگه‌کان گرد بیونه‌وه و چاوه‌پئی ئیمه‌یان ده‌کرد، یان راستتر وایه بلئیم چاوه‌پئی خه‌سره‌ویان ده‌کرد، چونکه شاره‌زای سه‌ره‌کیمان نه‌و بوو. من سه‌رم بو ئاسمان به‌رز کرده‌وه. ئاسمانیکی سافی بیگه‌رد، شین ده‌چۆوه، رۆژیش له شاخه‌که‌ی لای چه‌پمانه‌وه ورده‌ورده هه‌لده‌کشاو تیشکی زیوینی به سه‌ردئ دا ده‌پرزاند. رۆژیکی تا بلئی خۆش بوو، به‌لام سه‌رما هه‌ر وه‌ک خۆی بوو، به‌فر به شاخه‌کانی ده‌وروو به‌رمانه‌وه ده‌بینزان، دیمه‌نیکی دل‌رفین بوو.

خه‌لکی گونده‌که‌ش له نزیک پیشمه‌رگه‌کانه‌وه ده‌بینزان و گوئیان بو و تووپیژی نیتوانیان شل کردبوو. باس هه‌ر باسی ریگه‌ویان بوو. بپۆین یان نه‌پۆین و شه‌ویکی تر له دئ بین یان نه‌بین.

دوور و نزیکی ریگا که مان تاووتوی کرد. هه‌موو به‌شدار بووین، به تایبه‌تی نه‌وانه‌ی شاره‌زای نه‌و ریگه‌یه بوون. وه‌ک ده‌رکه‌وت، حاجی

مهحموود و شېخ سهديق نهوانيش شارهزاي نه و ريگهيه بوون، هه رچه ند هه موو گويمان زياتر له خه سره و ده گرت.

خه سره و ده يوت ريگا که مان روژيکي ته واو ده خاييني و گه ر بمانه وي برون ئيدي با زياتر خو مان دوا نه خه ين. من زوو زوو سه يري ناسمانم ده کرد، سه ره تاي زستان بوو، تا دوا بکه وتينايه زستان سه ختر ده بوو، بويه له به رزه وه ندي هه موو لايه کمان بوو که برون.

خه لکي ديه که ش به شداري و توويژه کانيان کردين، وه ک عاده تي هه ميشه يي ده يانوت ريگه که هينده سه خت نييه و گه ر باش برون زووتريش ده گه ين. نازانم هوکاري نه و ري نزيک کرده يه به لاي گونديه کان نه وه يه که زوو ديکانيان جيده يلي و تووشي ده ردي سه رييان نه که يت يان له شاره زاييه وه نه وه يان ده وت. به هه ر حال نهوانيش لايه نگري نه وه بوون که هيج دوو دل نه بين و برون.

خه لکي گونده که وه ک دلنيا بووين له رويشتمان تووره که يه ک نان و په نيرو پيازيان بو هينان و به شه رمه وه وتيان:

__ رهنگه پيوستيش نه بيت، به لام ناني زياد سه ر ناشکيني.

نه وه ش ماناي خواحافيزي بوو، بويه ئيتر که سمان دوو دل نه بووين و لاريمان له رويشتن نه بوو.

که وتينه ري، به هه ورازيکدا سه رکه وتين، هه وا تا ده هات ساردرت ده بوو، تا نيوه پروژ سه ره وژوور ده پرويشتين، من جاروبار سه يري ناسمانم ده کرد. ورده ورده هه وري سپي به ناسماندا بلاو ده بووه، سه ره تايه کي باش نه بوو. به دوو دلييه وه تيمده پرواني، ماموستا عه زيزيش به گومانه وه سه يري ناسماني ده کرد، ليوي ده بزواند. نازانم چي ده وت به لام له

سەروەيئەتيدا گومان بەدى دەكرا. تا زياتر سەردەكە وتين بەفرى سەر شاخەكە زياتر دەبوو. كە گەيشتینه سەر شاخەكە من وامدەزانی ئیدی داگەرانەوہ سەروەخوار دەپۆین. بەلام وا دەرنەچوو، تا چاوپرى دەکرد شاخى تر بوو. من وامدەزانی ئەم شاخەى پیايدا سەردەكەوین، ئەو دیوی، دیوی خۆمان دەبێ، بەلام وا دەرنەچوو.

كە سەرم بۆ دوايین جار بەرز کردەوہ، ئاسمان بە تەواوی ھەور داگیرتوو، ھەورێكى خەست. بای ساردى سەر شاخەكەش تا دەھات زياتر سارد دەبوو.

لە ناكاودا، پرووشە بەفر ھەلیکرد، لە سەرتادا، شتێكى ئەوتۆ نەبوو، بەلام لە ساتێكى یەكجار كورتدا، بەفر بە جۆرێك داىکرد، چاوپارى نەدەبینى. من وامزانی دەگەپۆینەوہ بۆ خوارەوہو دەچینەوہ ناو دى و چاوپرى دەكەین تا بەفر خۆشەكاتەوہ، بەلام وا دەرنەچوو. حاجى بە دەنگى بەرز ھاواری کرد، دیارە دواى بۆلە بۆلى پێشمەرگەكان كە بۆ نەگەپۆینەوہ، وتى:

— چى بگەپۆینەوہ وا بۆ پێنج سەعاتە بەرێگەوہین. ئەوئەندەى دەگەپۆینەوہ دەگەپۆینە دیوی خۆمان.

پاش تۆزێك ھەك فەرمانى سەربازى بدات وتى:

— بەردەوام بن لە رویشتن. دوو دل مەبن زۆرمان نەماوہ.

تا ئەو ساتە بەفرى وا چر و خەست و بەردەوام نەدى بوو، دەتوت ھەزاران فەردە لۆكە پێكەوہ لە ئاسمان بەردەدرێتەوہ بە سەرماندا. مرووف پێش خۆى نەدەدى.

حاجى و خەسرەو پێشمان كەوتبوون، من سەیری پێشەوہم دەکرد،

هیچ ریگایهک به دی نه ده کرا، هه موو ده ورووبه ر سپی ده چوه وه .
نازانم نه وانهی پیشه وه چون رییان ده کرا!

عهزیز هاته لامه وه به نیگه رانییه وه وتی:

— به م به فره ریگه نابینری. نه مانه چون ده پۆن .

تیبینییه کی به جی بوو، به لام چار له وه زیاتر که برۆین و نه وه ستین،
هیچی تر هه بوو؟ .

ده ورووبه ر تا ده هات تاریکتر ده بوو، هه ر کلوی به فر که به لیشاو
ده هاته خواری به دی ده کرا. داگه پان نه بوو، نه و سه ر شاخه ده توت
ده شتیکی ته خته و تا چاو بری ده کرد هه ر به فر بوو .

ئیمه هه موو هه ر ده پۆشتین، بی پشودان، بی وه ستان، هه موو،
هه رچی هیزو توانامان هه بوو خستبو مانه خزمه ت قاچه کانمان و
به فرمان ده شیلا. ناسۆی به رده میشان بی کوتایی بوو .

شه و داها ت و به فریش هه ر زیاتر ده بوو، ئیمه ش هه ر ده پۆشتین .
نازانم ، هیچ ریگه یه ک نه ده بینرا، به لام نه وانهی پیشه وه مان هه ر
ده پۆشتن .

من گومانم نه ما که نه مه رۆیشتنیکی بی ناکامه ، چونکه هیچ نه ده بینرا،
سه رو خواری راست و چه پمان بۆ جیا نه ده کرایه وه . له راستیدا ته نها
دوای و لاخه کان که وتبووین . ده لیلمان ته نها نه وان بوون . ئیدی نازانم
بۆ کوئیان ده بردین .

به فر هه ر به رده وام بوو، هه ستم کرد، ته ختایی نامینی و سه رده که وین
به لام بۆ کوئی؟ که س نه یده زانی به لام ئیمه هه ر به رده وام بووین .

كەس باسى خواردن و برسیتی نه ده كرد. گرنگ له و كاته دا خواردن نه بوو. ژيانمان كه وتبووه مه ترسییه وه، نه مانده زانی بو كوی ده پۆین. هیچ روشناییه كیش به دی نه ده كرا. به ره و نادیار ده پۆیشتین.

حاجی هاواری لی هه ستایه وه و تی:

__ له راستیدا هیچ ریگه یه ك نابینم، نالیم ریگه مان ون كردووه، به لام رهنگه ونیشمان كردبیت.

خه به ریگی خوش نه بوو بو ئیمه ، به لام هیچمان نهوت ، مامۆستا عهزیز هاته لامه وه . ده له رزی و ده می گزی نه ده كرد و تی:

__ چیمان به سه ر دیت؟

وه لام پینه بوو.

بەفر بەردەوام دەبارى و وچانى نەدەدا، تەنھا دەنگىك كە بە ئاسانى دەبىسترا، پرمەى و لاخەكان بوو، وابزانم ئەوانىش لە بى پشوویدا، تىنيان بۆ ھاتبوو. ئىمە بى ئامانج دەپۆشتىن، چونكە ھىچ رىگايەك نەدەبىنرا و نەماندەزانى رووھو كوئى دەپۆين. تەنھا شتىك كە لامان ديار بوو، ھەر ئەوھ بوو كە بەرھو ناديار دەپۆشتىن.

ھەموو ترسى ئەوھمان لىنىشتبوو كە شەو لەم كپوھدا بە سەر ببەين، بەو سەرمايەش گومان نەبوو كە ھەموو رەق دەبىنەوھ.

دەنگى ناپەزايى بەرز بووھوھ كە بەرھو كوئى دەچىن و بۆ ناگەپىنەوھ، بۆيە كاروانەكەمان ھەمووى وھستا. لە ژۆر ئەو تەوژمە بەفرەدا كە مۆلەتى بىننى بەتەواوھتى نەدەدا، كەوتىنە وتووێژ. نە حاجى و نە خەسەرەو، نە كەس دەيزانى بەرھو كوئى دەچىن. تەنھا چارپىش ھەر ئەوھ بوو كە بپۆين، چونكە حاجى وتى:

— كەپانەوھ مەحالە، وا بۆ نيوھشەو دەچى ئىمە بەرپىگەوھىن واتا گەر بشگەپىنەوھ، كە نازانىن چۆن، يانى ئەوھندەى ترمان دەوئت، بۆيە بەردەوام بىن چاكتەرە.

هەر یه که و شتیکی دهوت ، کهس پیشنیاریکی به جیتی پینه بوو، چونکه هیچ ریگه یهک بۆ گه رانه وه شمان به دی نه ده کرا. له راستیدا ئیمه له به فردا ون بوو بووین، پاشان حاجی به دهنگی بهرز وتی:

__ چار هەر رویشتنه، بۆ ئه وهی له سه رما رهق نه بینه وه .

چاره سه ر هەر ئه وه بوو. که وتینه وه ری. تا ده هات وزه و تینمان لیده برا، له گه ل ئه وه شدا ترسی مردن، وزه ی نوێی پی ده به خشین، بۆیه هه موو به رده وام بووین.

نه مزانی چهنده به ریوه یین که جاریکی تر حاجی هاواری کرده وه، وتی:
__ له راستیدا ئیمه به ده وری خۆماندا ده خولیتینه وه .

هه موو چه په ساین. مه به سستی چی بیت. مامۆستا عه زیز هاته نزیکه وه و وتی:

__ ئه وه چی ده لئ؟ شیت بووه؟ خولانه وه ی چی؟

حاجی که وته باسی تیۆرییه که ی ، وه ک که سیکی شاره زا له ریگه وباندا وتی:

__ سه یری جی پیکان بکه ن، ئه وه هه مووی شوین پی ئیمه و ولاخه کانه. ئه وه ش یانئ ئه وه ی ئیمه ماوه یه کی زۆره به ده وری خۆماندا ده سوورپیننه وه .

هه موو سه یری بهر پی خۆمان ده کرد، حاجی ئیشاره تی بۆ شوین پیکان ده کرد. راستیه کی حاشا هه لنه گر بوو.

مامۆستا عه زیز هاواری کرد و وتی:

__ ئه ی حاجی چار؟ چی بکه یین؟

حاجی وهک مروفتیکی دنیادیده که سهختی و نارپهحتی زوری دی
بیّت وتی:

چار هر رویشتنه، تا رۆژ دهبیتهوه. بهم شهوه تاریک و نووتهکه
هیچمان لئ حالی نابیّت.

یانئ تا ئه و ساته ئیمه تهنه به فرمان دهشیلا و بیهوده دهپویشتین.
تهنها سوودنیک لهو رویشتنه هر ئهوه بوو که رهق نه بیینهوه.

حاجی جاریکیتزر کاروانه که ی راوهستاند و وتی:

__ با پشوویهک هر به پیوه بدهین.

ئهمه ی وت و خورجی و لاخیکی داگرت و کهوته دابهشکردنی نان.
هر چند که س داوای نانیشی نه کردبوو، چونکه هه موو مهترسی
گه وره ترمان له برسیتی له پیش بوو، له گه ل ئه وه شدا سه رو نانمان
وهرگرت. مامۆستا عهزیز بی سه برانه وتی:

__ ئه ی ئاو؟.

پرسیاریکی به جئ بوو، که سمان ئاومان پینه بوو، هر چند زۆربه ی
پیشمه رگه مه تاره هه لده گری بۆ کاتی پیویست، به لام ئیمه که سمان
مه تاره مان پینه بوو. هۆکاره که ش هر ئه وه بوو که ئیمه به ره و کویتستان
ده چووین و ده وروویه ر هه مووی ده بوو کانیاوو سه رچاوه بیّت، به لام
له م شاخه سه خته و به م به فره، کانی ده سته ده که وت؟

له په ناوه به مامۆستا عهزیزم وت:.

__ وهختی ئاو نییه، به به فره وه بیخۆ.

عهزیز دیسانه وه هاواری لئ هه ستاو وتی:

__ ئەى پەنير؟ ئەى پياز؟! .

كەس وەلامى نەدايەو، بۆيە منيش وتم:

__ دايناو، بۆ كاتى تەنگانە! .

ئەويش لە سەرى نەپۇشت، ئەگەرچى تەنھا نانئىكى وشك و بەو
ھىلاكييە ھىندە وزە بەخش نەبوو ، لەگەل ئەو شدا ئاھىكمان
پىداھاتەو، لە سەر رۇيشتن بەردەوام بووينەو. ئەو ھى سەرنجى
راكىشام ، نانەكان تەپ نەبوون. دەبى ئەمجارە شارەزايانە پىچابىتەو .

ئەو ھى كە ئىمە بە دەورى خۆماندا دەخولايەو، تەواو بىن ھىواى
كردىن، لەگەل ئەو شدا ھەر بەردەوام بووين. گرنگ ئەو بوو بەجۆرىك
بپۆين نەگەينەو، سەر شوپىن پىكەنى خۆمان، بۆ ئەم مەبەستەش رىك
و راست دەپۇيشتىن و بە ھىچ لايەكدا لامان نەدەدا .

نازانم چەندى تر بەردەوام بووين، كە لە دووربىيەكى زۆرەو، رۇشنايىيەك
لە ئاسماندا دەبىنرا. لەو دەچوو ئاوەدانى بىت، چونكە ئەو رۇشنايىيە
زۆرە ھەر لە رووناكى شار دەچوو .

مامۇستا، عەزىز ھاتەو، نىزىك ، ديار بوو ئەويش ئەو رۇشنايىيە سەرنجى
راكىشابىت، چونكە وتى:

__ ئەو رۇشنايىيە بە چى تىدەگەيت؟

لە راستىدا نەمدەزانى چىيە، چاومان رەشكەو پىشكەى دەکرد يان
ئەو ھىماى ئاوەدانى بوو. ھەر بۆ دلخۆشکردنى وتم:

__ ئەو شارە! .

لە وەلامدا وتى:

دهۆك؟!.

دهۆك دهكهوته ناوچهی بادینان، ئیمة جاری هیشتا له سنووری ئیران بووین. نازانم بۆ خوۆشی وای وت یان به راستی وای ههست دهکرد كه ئه و رۆشناییه دهبن هه ر دهۆك بیته. دیار بوو ئه و حسابی ئه و ماوه زۆرهی دهکرد بهرپوه بووین و به و پێیهش ، لای ئه و دهبوو ئه و رۆشناییه ناوچهی بادینان بیته.

كه زیاتر نزیك كهوتینهوه خوۆشحالی هه موومانی گرتهوه، چونكه شاخهكەش دادهگهراو ئیمة سه ره وخوار دهجووین.

به فرورده ورده خوۆشی دهكردهوه، تهنها پرووشهی بهفر، كه وابزنم با دهیهتاو به سهروچاومانی دا دهدا، دهنا ئیدی بهفر نهدهباری.

كهس نهیدهزانی ئه و رووناکییه كوێیه ، بهلام هه موو دلنیا بووین كه ئه وه شارێکی گه ورهیه ، ئه وهش بۆ ئیمة هیماي قوتار بوون بوو له مه رگیکی مسۆگه ر.

مامۆستا عه زیز، له گه ل ئه وهی ده رویشیکی (ماوتسیتۆنگ) یش بوو وتی:

خوامان له پشته!!.

له وه لامدا وتم:

توخوا؟

رۆشناييەكە، بۆ ھەموومان، ھيواي بەردەوامي ژيانى رادەگەياندا.
 مروف لەو پەپى سەختيدا نابيت وەر بەربەدات. من زۆر خوشحال بووم
 كە ئەمجارەش لە مەرگىكى مسۆگەر رزگارمان بوو، وا بزانم ئەوانى
 دىكەش ھەر وەك من بوون.

بە شاخەكەدا دادەگەراين و روو و رۆشناييەكە ملمان دەنا. كە لە
 شاخەكە ھاتىنە خوارەو دىيەكى گەرە ھاتە بەردەممان كە تا ئەو
 كاتە لىمانەو ديار نەبوو. ئەگەرچى كات لە نيوە شەويش تىپەپى
 كەردبوو، بەلام چراي زۆر بەي مائەكان ھەر دەسووتا. لەراستيدا
 نەماندەزاني ئەو شوينە كوئيە، بەلام ئەو بۆ ئىمە ھىچ گەنگ نەبوو
 ، گەنگ ئاوەدانى بوو.

كە چووينە نۆ دى و بە كۆلانەكاندا دەپۆشتىن، ھەندىك لە خاوەن
 مائەكان بە خەبەر ھاتن. ديارە رۆشتىنى ۳۰ كەسى بەدواي يەكديدا
 و بە ولاخووە نەدەتوانرا بە بىدەنگى رەوت بەكات.

لە سەرى كۆلانىكدا دوو پياو وەستا بوون و بە سەرسورمانەو تىيان
 دەپوانىن. ديارە لايان سەير بوو كە خەلكى بە چەكەو بە ناو دى دا

تێپه پێ .

ئێمه وهك مامۆستا عهزیز پێشبینی ده كرد، چاره پێی ئه وه بووین كه خهلكی به زاره وهی بادینی بماندوین، به لام وا ده رنه چوو، چونكه به سۆرانییه کی رێك و ره وان به خێره اتنیان كردین بۆیه به كسه ر به مامۆستام وت:

__ بۆچوونه كه ت وا ده رنه چوو .

ئه ویش بێ سێ و دوو وتی:

__ ئه وه هه ر گه رگ نییه، گه رگ ئێمه گه یشتینه ئاوه دانی، جا سۆران بێت یان بادینان .

له پرسیا ری ئه وهی كه ئه و دێیه کوپیه، به كێك له گوندنشینان به شانازییه وه وتی:

__ شیخان .

پاشان وتی:

__ ئێمه دێیه کین سه ر به شارۆچکه ی شنۆ .

ئه مه ی وت و ده ستی بۆ لای رۆشنا ییه کی ئاسمان را کێشا و وتی:

__ ئه وه ش شاری شنۆیه .

كه واته حاجی راستی ده كرد، ئێمه به پێچه وانه وه ره وتمان ده كرد، له با تی ئه وهی روو بکهینه سنووری خۆمان و بۆ دیوی کوردستانی عێراق بچین، به ره و ئێران داگه پاره وین . ئه مه ش هه ر ئه وهی ده گه یاند

که ئیمه سهراپای رۆژ و شهوه که به خۆپرای رویشتبووین و هاتبووینه
نیو قوولایی ئیرانهوه، هه ربۆیهش گوندیهکان وا به سهرسامیهوه له
چهکهکانیان دهروانی.

حاجی مهحمود پرسپاری له گوندیهکان کرد و وتی:

__ ئه دی مزگهوت له کوپیه؟

ئهوانیش به خۆشحالیهوه پێشمان کهوتن و بردینیاینه نیو مزگهوتی
دی.

هه موو شهکهت و برسی و هیلاک و شپریو بووین. ههستم کرد زۆربهی
پیاوانی دی هاتبوونه دهرهوهو رووهو مزگهوت دههاتن. له ناوخۆیاندا
مقو مقویان بوو، هه ربۆیهش خهسرهو وهک روونکردنهوهیهک به دهنگی
بهرز وتی:

__ براینه، ئیمه هه موو پێشمه رگه ی کوردستانی ئه و دیوین و ئه مشه و
رێگه مان لی بزر بووه، بۆیه روومان لی ره کردووه.

هه موو زۆر به خێرهاتنیان کردین و ئیمهش یهک به دوا ی یه کدا چووینه
ژووری مزگهوت.

مزگهوتی دی تا بلتی گه وره، پر فهرش، تا رادهیهک گه رمیش بوو.

له وه ده چوو هیشتا گه رمی زۆیا گه وره که ی که له ناوه پاستی ژووره که دا
بوو، پێوه مابن، له گه ل ئه وه شدا خه لکانی نیو دی هه ر خیرا جارێکتر
ناگریان به ردایه زۆپاکه و زۆربه زوویی گه رمی به نیو ژووره گه وره که دا
بلاو بووهوه، هه ربۆیهش هه موو له ده وری گه ردهبوینهوه.

ئەمە وەك موعجیزە، یان خەویکی خۆش دەھاتە پێش چا، پێش ئیستا، ھەموو ھیوا بپاوی بووین و چاوپێی ئەو مان دەکرد که له سه‌رما ره‌ق بینه‌وه، که‌چی وا له‌ به‌رده‌م زۆپای گه‌رمدا، ژیان جارێکی تر ده‌چیته‌وه به‌به‌رماندا.

دانیشتوانی دێ زۆر به‌ زوویی فریامان که‌وتن، یه‌کێ نانی ده‌هینا، یه‌کیک به‌ کتری چای ده‌هینا. له‌چاوی ترووکانیکیدا به‌ ده‌یان سینی پر له‌ پێخۆر، خۆی کرد به‌ ژوورا. میواندارییه‌کی، له‌و نیوه‌شه‌وه‌دا، بپۆینه‌ بوو.

هه‌موو تا توانیمان خواردمان، ده‌توت له‌ ده‌می گورگی برسی به‌ربووین. پاشان هه‌ر ماله‌و به‌ تانییه‌ک، یان لیقه‌یه‌ک یان دۆشه‌کیکی له‌ گه‌ل خۆی بۆ مزگه‌وته‌که‌ هینا. له‌ راستیدا به‌ ماوه‌یه‌کی کورت هینده‌ خزمه‌تیان کردین که‌ نه‌مانده‌زانی چۆن سوپاسگوزاری خۆمانیان بۆ ده‌ربپین.

مامۆستا عه‌زیز پێکه‌نینی لێ ده‌باری، هاته‌ نزیکه‌وه‌، منیش هه‌ر بۆ خۆشی وتم:

__ تۆ واتده‌زانی ئێره‌ ده‌ۆکه‌.

دیار بوو له‌ مه‌به‌سته‌که‌م تێده‌گه‌یشته‌، چونکه‌ له‌ وه‌لامدا وتی:

__ کورد هه‌ر کورده‌ له‌ هه‌ر کوێ بێ، بۆ ئێمه‌ هه‌ر یه‌که‌.

سه‌ری ره‌زامه‌ندیم بۆ له‌قاند و وتم:

__ بپوات ده‌کرد ئەمشه‌و بگه‌ینه‌ ئاگر و پێخۆر؟

دایه‌ قاقای پێکه‌نین و وتی:

__ به شهرفم له ژیرهوه شایهتمان دههینا، نهوه تو دهلیتی چی؟ .

خهسرهو نیگه‌ران دههاته پیش چاو، من وامزانی به گه‌یشتنمان به
ئاوه‌دانی خوشحال دهی، بویه وتم:

__ بیتاقه‌تیت یان هیلاک؟

له‌وه‌لامدا وتی:

__ هیجیان .

وتم:

__ نه‌ی بو وا نیگه‌ران دیاری؟

سه‌ری له‌قاند . تینه‌گه‌یستم . وتی:

__ ئیره ئیرانه .

به‌لگه‌نه‌ویست بوو، خه‌لکی نیو دئ، جوگرافیای ناوچه‌که‌یان بو
باسکردین . ده‌مانزانی له‌کوئین بویه وتم:

__ جا با ئیران بیت . ئیمه ئیشمان به ئیران چیه، به‌یانی ده‌که‌وینه‌وه
رئ .

خهسرهو سه‌ری باداو وتی:

__ ئیمه زور هاتووینه‌ته قوولاییه‌وه .

راستی ده‌کرد، به‌لام چار چی بوو، ئیمه به ئاره‌زووی خو‌مان
نه‌هاتبووین . ریگه‌مان ون کردبوو، ده‌نا ئیمه کارمان به نیو ئیران چی

بوو.

سه‌ری له‌قاند بۆم. دیاره نه‌یده‌ویست زیاتر له سه‌ری برۆین. حاجی و پیشمه‌رگه‌کان هه‌ریه‌که‌و به‌تانییه‌کی به خۆی دا داو له سووچێکی مزگه‌وته‌که لێی راکشا.

چاوم به‌ناو پیشمه‌رگه‌کاندا گێرا، بۆ شیخ سدیق ده‌گه‌پام. خه‌ریکی وت و ویژ بوو له‌گه‌ڵ گوندیه‌کدا. له‌وه ده‌چوو پرسیا‌ری رینگه‌و بانی لێ بکات. بانگم کرده لای خۆمه‌وه و وتم:

— چیه‌ یا شیخ بۆ وا بیده‌نگی؟

چاوی بریه‌ نێو چاوانم، وه‌ک سه‌رزه‌نشتم بکات، وتی:

— بۆ ده‌لیل، من چاکتر نه‌بووم؟

پرسیاریکی گران بوو، بۆیه بیده‌نگ بووم. نه‌مویست دلی یاشیخ زویر بکه‌م. ئه‌ویش ده‌لیل بوایه هه‌روا ده‌بوو.

له گه‌ل خه‌سره‌و ، ئی‌مه‌ دو‌ایین‌ که‌س بو‌وین‌ که‌ راکش‌این‌ له‌ نزیک‌ زۆ‌پاکه‌وه‌ . نازانم‌ چه‌ند ده‌بوو‌ نووستبووم‌ که‌ گویم‌ له‌ ده‌نگیک‌ بوو، به‌ زمانیکی‌ تر ده‌دوا . چه‌ند جاریک‌ چاوم‌ هه‌لب‌ری، تارمایی‌ که‌ سینکم‌ به‌ جلی‌ سه‌ریازییه‌وه‌ ده‌دیت .

چاوم‌ لیکه‌نایه‌وه‌، به‌لام‌ هه‌رگویم‌ له‌ وته‌کانی‌ بوو‌ که‌ هه‌چیش‌ تینه‌ده‌گه‌یشتم . وامده‌زانی‌ خه‌و ده‌بینم‌، چونکه‌ جگه‌ له‌ من‌ که‌س‌ به‌ خه‌به‌ر نه‌بوو، نه‌گه‌رچی‌ نه‌وه‌شم‌ ده‌زانی‌ که‌ پیش‌ نوستن، پیشمه‌رگه‌یه‌کمان‌ وه‌ک‌ پاسه‌وان‌ له‌ به‌ر ده‌رکی‌ ژوره‌که‌ دانا‌بوو، بۆ‌یه‌ وام‌ هه‌ست‌ ده‌کرد‌ که‌ ده‌بن‌ ، نه‌وه‌ی‌ ده‌بینم‌ هه‌ر خه‌و بیت . تارماییه‌که‌ هه‌ر به‌رده‌وام‌ بوو، چاوه‌کانم‌ هه‌لگه‌لۆ‌فی، نه‌مجاره‌ مروفینکم‌ به‌ جلی‌ سه‌ریازییه‌وه‌ له‌به‌رچاو‌ به‌رجه‌سته‌ بوو . نه‌و قسه‌ی‌ بۆ‌ ئی‌مه‌ ده‌کرد . که‌ باشته‌ر سه‌رنج‌ دا، نه‌گه‌رچی‌ نیتو‌ ژوره‌که‌ش، له‌به‌ر تیشکی‌ لاوازی‌ چرای‌ سه‌ر دیواره‌که‌، زۆ‌ر رووناک‌ نه‌بوو، به‌لام‌ من‌ نه‌ستیره‌ی‌ سه‌ر شانی‌ سه‌ریازه‌که‌م‌ به‌ جوانی‌ به‌دی‌ کرد . دیار بوو‌ نه‌فسه‌ر بوو، به‌لام‌ بۆ‌ هاتبووه‌ ژوری‌ مزگه‌وت‌ و بۆ‌ قسه‌ی‌ بۆ‌ ده‌کردین‌ که‌ ده‌شیزانی‌ هه‌موو‌ خه‌وتووین‌، ده‌یویست‌ چی‌ بلن‌ی‌ یان‌ چی‌ ده‌ویست . من‌ هه‌چ

حالی نه بووم، هر بویه ش ئانیشکینکم له خه سره و کوتاو به خه بهرم
هینایه وه . وهک ئه ویش بپوا به و دیمه نه نهکات، چهند جاریک دهستی
به سه روچاویدا هینا و سه یریکی منی کرد . وتم:

__ ئه م سه ربازه چی ده لئی و چی ده وی به م شه وه .

من وای بۆ ده چووم ئه ویش وهک ئیمه ریگه ی لیتیکچوویت، ده نا بۆچ
ده هاته نیو ئه م مزگه وه .

خه سره به ته وای گوئی شل کردبوو، پاشان رووی تیکردم، وتی:

__ با هه موو پیشمه رگه کان خه بهر بکه ینه وه .

منیش بیسه برانه وتم:

__ بۆ؟

له وه لامدا وتی:

__ ئه م ئه فسه ره ده لئی چوار ده ورتان گیراوه به سه ربازی ئیرانی و
ئیوه کین و بۆ چه کدارن .

له مشتومپی ئیمه، زۆربه ی پیشمه رگه کان، خه بهریان بووه وه .
ئه وانیش نه یانده زانی چی رووده دات . بپوام وایه که سیش له وته کانی
ئیمه تینه ده گه یشت .

کابرای ئه فسه ر وهک راگه یه ندراوئیکمان بۆ بخوینیته وه، هر به رده وام
بوو له سه ر قسه کردنی .

خه سره پوخته ی قسه کانی بۆ وه رگیرام و وتی:

— ده لئ به خیر بین بو خاکی شاهه نشاهی ئیران، ئیره ئیرانه و پیوسته چهک دابنن.

ئهمه ی به دهنگی بهرز وت و به پاده یهک هموو پیشمه رگه کان له بارودوخه که گه یشتن.

هر بویه بوو به وتووژ له ناو خو ماندا و دهنگی ناره زایی بهرزبووه و که ئیمه به هیچ جوریک چهک دانانین و ئیمه نه هاتووین بو شه پ.

خه سره و کرۆکی قسه کانی ئیمه ی به فارسی بو ئه فسه ره که وه رگتیرا.

دانانی چهک لای پیشمه رگه واتای ته سلیم بوونه که که سمان قبوولی ئه و نهنگیه مان نه ده کرد. جاریکی تر به خه سره وم وت که به و ئه فسه ره بلئ ئیمه هیچ کاریکمان به ئیران نییه و ته نها به ناچاری خو مان کردوه به نئو خاکی ئه واندا و هر رۆژ بیته وه، ولاتیان به جئ ده هیلین.

ئوه ی لام جیی سه رنج بوو، ئه فسه ره که زۆر به باشی گوئی بو شل ده کردین، به لام ئه و هر قسه کانی خو ی دووپات ده کرده وه که ده بن گه ر ده مانه وی له خاکی ئیراندا بین، ئه و ده بن چه که کانمان ته سلیمی ئه وان بکه ین.

پیشمه رگه کان هه ریه که و په لاماری چه که که ی خو ی داو خو ی بو شه پ ناماده ده کرد که مئ بو هیور کردنه وه ی ئه وان وتم:

— ئه و پیاوه ی قسه مان بو ده کات، سه یر که ن بی چه که ، پاشان ئه و په یامی سه رووی خو ی ده گه یه نیت به ئیمه .

ئوه ی لام سه یر بوو، ئه فسه ره که هیچ له کاردانه وه ی ئیمه خو ی تیک

نه دده دا، نه و هر قسه ی خو ی ده کرد و ده یویست بارودوخه که هیور
بکاته وه، چونکه چند جاریک به خیرهاتنی نیمه ی بو نیتو خاکی ئیران
دوویات ده کرده وه .

ماموستا عزیز هاته ته نیشتمه وه و لئی پرسیم:

__ نه م سهربازه چی ده وی لیمان؟ .

له وه لامدا په کسه ر وتم:

__ سهرباز نییه و نه فسه ره، به خیرهاتنمان ده کات، به ناری شاهه نشاوه
بو ناو خاکی ئیران .

له وه لامدا زور به جددی وتی:

__ نیمه ش سوپاسی ده که یین، به لام به راستی چی ده وی؟

خه سره وه لامی دایه وه و وتی:

__ به کورتی ده لئ چه که کانتان ته سلیمی نه وان بکن .

له باتی ماموستا عزیز پیشمه رگه کان به دهنگی به رز وه لامیان دایه وه و
وتیان:

__ مه گه ر هه موومان بکوژن، ده نا نیمه چه ک بو که س دانانین .

خه سره وه له ویستی پیشمه رگه کانی بو نه فسه ره که روون کرده وه،
به لام نه و هر له سهر هیمنی و هیوری خو ی به رده وام بوو . چه ندین
جاری تر به خیرهاتنی کردینه وه و دوایین جار وتی:

__ نه مه په یامی سه روو خو مه، په یامی جه نابی سه ره نگ، په یامی

دهوله تی ئیران .

خهسره و چوه نزیك ئهفسه ره كه و دووبه دوو كه وتنه و توویژ، دیار بوو
ئویش لای خۆیه وه دهیویست و تهی پیشمه رگه كان وهك په یامیك
بگه یه نیت، به لام به هیمنی .

ئهفسه ره كه چوه دهره وه . كه خهسره و هاته وه لام وتی:

__ به راستی تووش بووین .

ماموستا عزیز زۆر به په له وتی:

__ بو؟

پرسیاریکی ساده و ساکار بوو. ئیمه پیشمه رگهین، چه کدارین، به
چه كه وه هاتووینه ته نیو خاکی ولاتیکی تر و ئه وانیش به مه یان زانیوه .

خهسره و به ئه سپایی پتی وتم:

__ ده ورممان گیراوه .

نازانم پیشمه رگه كان چۆن گوئیان له وه بوو، چونكه پیکرا وتیان:

__ تا مردن شه ر ده کهین .

له نیو خۆماندا کهوتینه وتووێژ، برپاری هه موو ئه وه بوو که به هیچ جوړیک چهک دانه نیین. چه ماسه تی شوړشگیږی هه موومانی گرتیووه وه. هه موو ئه و داوایه ی به ئیهانه ده زانی. له راستیدا ئیمه به خوشی خۆمان نه هاتبوینه نیو ئیرانه وه. ئه وه ناچاری بوو.

به سه ر په نجه ره ی مزگه وته کاندا. که سی په نجه ره ی گه وه بوون، پیشمه رگه مان دابه ش کرد. هه ر هه موو چه که کانمان هینایه سه ر پی و له ئاماده باشیدا بووین. مامۆستا عه زیز هاته ته نیشتمه وه، وه ک ئیمه گری نه گرتبوو، هیمن ده هاته پیش چاو ، وتی:

__ با خه سه ره و بانگ بکه ین، ئه و فارسی ده زانی، با هه ولئیک بده ین، به ناشتی له م وه زعه قوتاربین.

خه سه ره و خۆی گوئی له قسه کانمان بوو، چونکه هینده دوور نه بوو لیمانه وه. به کسه ر وتی:

__ تا روژ نه بیته وه هیچ ناکرئ.

حاجیش بۆ وتووېژ خۆی نزيك كردهوه، خهسرهو وتى:

__ به پېشمه رگه كان بلّی له خۆيانه وه ته قه نه كهن.

ئېمه به يانی له ههولّه كانمان به ردهوام ده بين.

راستى ده كرد، تازه به و شهوه درهنگه هېچ نه ده كرا، له گه لّ شهوشدا حاجى وتى:

__ زۆر باشه، به لام با هه ر ناماده باش بن.

حاجى كه وته قسه له گه لّ پېشمه رگه كان و وهك بېيارىكى سه ربازى رابگه به نیت، وتى:

__ ته نها له كاتى پېويست و بۆ داکۆكى ته قه ده كهن، ده نا ته نها ورياو به ناگا بن.

ئېمه خاوهنى چهكى سووك بووين، له كلاشينكوّف زياترمان پينه بوو، ئه وانيش سوپای دهولّه تيك بوون. ئېمه ته نها ۲۰ پېشمه رگه بووين. ئه وان خاوهنى هه زاران بوون. ده بوو زۆر به وردى هه لسوكه وت له گه لّ بارودوخه كه بگه ين. ئېمه لايهنى لاواز بووين، ئه وه به لگه به كى حاشاهه لّ نه گر بوو.

هه موو چاوه رپى رۆژبوونه وه مان ده كرد، به و تاريكويه له هېچ حالى نه ده بووين، چونكه كه له په نجه ره كانه وه سه ىرى ده ره وه مان ده كرد ته نها تاريكى بوو و هېچى تر نه ده بينرا.

ئو چه ند كاتژمي ره ی تا دنيا رووناك بووه وه، ليمان نه ده رپويشت. له چاوه روانيدا له وه ده چى زه من دريژ ببیته وه و كاتيش، هه ر ناروات.

له ناکاودا، کابرایه کی بن چک ، خۆی کرد به ژووردا، هەر زوو خۆی
پیشکش کرد و به دهنگیکی بهرز وتی:

__ هاتووم بانگ بدهم .

بانگ؟ ئەمەم وا به سەرسۆرمانەوه وت که سەرنجی هەموو لایه کی
پاکیشا . حاجی مەحموود وهک توانجم تییگری وتی:

__ ئە ی بۆ نازانی ئیره مزگه وته! .

راسته، دەمزانی ئەوه مزگه وته، به لام خه یالم بۆ ئەوه نه ده چوو که به م
شه وه درهنگه که سیک بانگ بدات .

مامۆستا عەزیز خەریک بوو نەهیلێ کابرا بانگ بدات و وتی:

__ بێقه زابی که ی وهختی بانگه ئیستا ، نابینی ده ورمان سه ربازه! .

حاجی له وه لامدا وتی:

__ لیگه ری با مامۆستا بانگی خۆی بدات . بپوا ناکه م کهس ئەمڕۆ بێت
نوێژ بکات! .

کابرا هیچ گوێی نه دایه قسه ی ئیمه، ئەو بانگی خۆی دا، به بن
بلندگو، نازانم کهس گوێی لی بوو، یان نا . ئەوه ی راستی بێت کهس
به دهنگ بانگه که وه نه هات . نازانم کهس گوێی له بانگه که نه بوو ، یان
سه ربازه کانی ده ورووبه ری مزگه وت، نه یانده هیشته کهس به ره و مزگه وت
بپوات .

که بۆ دوا جار له په نجه ره که وه سه یرم کرد، ده ورووبه ر ورده ورده رووناک
ده بووه، ئینجا به ته واری سه ربازه کان و ئابلۆقه که مان به دی کرد .

هه موو سهريان و بن باني ماله كاني ده وروويه رمان به سهرياز ته نرابوو ،
هه موو رووي چه كه كانيان كه هه نديكيان له بي . كه ي . سي ده چوون ،
روويان له مزگه وته كه كردبوو . چهند تانكيك له ده وروويه ر ده بينرا .
نازانم ئيمه چۆن له دهنگي ئه و (تانك) انه به خه بهر نه هاتبوينه وه .
هيند هيلاك بووين ؟ .

له راستيدا ، هه موو له و راستييه گه يشتين كه ئيمه ئابلوقه يه كي مه حكه م
دراوين ، كه دهرياز بوون ليي مه حال بوو .

خه سره و دواي ئه وه ي له سهيري ئه و ديو په نجه ره كان بووه وه وتي :

__ چار هه ر وتوويزه ، شه پ له گه ل ئه م هه موو سهريازه ، به و چه كه
قورسانه وه ، له مه حال زياتره .

كه دنيا ته واو رووناك بووه وه ، جاريكيتر ئه فسه ره كه هاته وه ژورئي ،
بي چه كو ته نانه ت به روويه كي خو شه وه ، وه ك قسه كاني دويني شه و
دووپات بكاته وه ، پتي وتين :

__ به خير بين بو ئيران ، به لام لي ره ، جگه له سهرياز ، ري به كه س
نادري چه كي له شان بيت .

زوري تري قسه بو كردين . خه سره و هه ر خه ريكي وه رگيزان بوو ، ئيمه
هه ر هه ولمان ده دا كه مه سه له كه به شيويه كي ئاشتيانه چاره سه ر
بكه ين . هه ر ئه وه مان دووپات ده كرده وه كه ئيمه به هه له هاتوينه ته
خاكي ئيرانه وه .

خه سره و هاته وه لام و وتي :

__ ده ليي چي بچه ده ري و قسه له گه ل به رپرسه كه يان بكه م .

دیاره ئەم ئەفسەرە هەر ئەو پەيامەى پێیه . ئێمه دەبێ قسه له گه‌ڵ
گه‌وره‌که‌یان بکه‌ین .

هه‌موو رازی بووین . بۆیه یه‌کسه‌ر ئاگاداری ئەفسه‌ره‌که‌ى کرد و ئەویش
سه‌رى ره‌زامه‌ندى له‌قاندو وتى :

__ ده‌چم په‌رسىار ده‌که‌م و وه‌لامتان بۆ ده‌هێنمه‌وه .

که ئەفسه‌ره‌که‌ چوه‌ ده‌ره‌وه‌، هه‌موو له‌ ده‌ورى خه‌سره‌و گه‌ردبووینه‌وه .
پاش وتووێژیکى دوورو درێژ، په‌ریار درا که خه‌سره‌و په‌يامى ئێمه
بگه‌یینه‌ى که بریتى بوو له‌وه‌ى ئەوان مۆله‌تمان بده‌ن، به‌ چه‌که‌وه‌،
خاکی ئێران به‌جێبه‌نێلین و کێشه‌که‌ کۆتایى پێدیت .

هه‌موو چاوه‌پێى وه‌لامى ئەفسه‌ره‌که‌ بووین . ئەوه‌نده‌ى نه‌برد، کابرای
ئەفسه‌ر به‌ ده‌نگى به‌رز هاواری کرد و وتى :

__ ئەو براده‌ره‌ى که فارسی ده‌زانى با بیته‌ ده‌رى، جه‌نابى سه‌ره‌هنگ
بانگى ده‌کات .

خه‌سره‌و به‌بێ چه‌ک له‌گه‌ڵ ئەفسه‌ره‌که‌ چوه‌ ده‌رى .

ته‌مه‌نای سه‌رکه‌وتنه‌مان بۆ ده‌خواست .

هه موو چاوه پروان بووین، ده مانویست بزانیین خه سره و له گه ل ئیترانییه کان چیمان بو ده کات. وتووژی نئوانمان زیاتر له سره ئه وه بوو که نابیت به هیچ جوریک چهک دابنئین، به لام ده بوو ئه و راستیه ش بزانیین که ئیمه بو شه پ نه هاتووینه ته نئو ئیران. ئه وان ده وله تن و سنووری دیاریکراوو یاساو ریسه ی تاییه تی خویان هه یه. راسته ئیمه مه به ستمان نه بوو بیینه نئو خاکی ئه وان، به لام ئه وه له یاسادا ناخوات. ئیمه بی ره زامه ندی ئه و ولاته هاتووینه نئو خاکیانه وه، سه ره پای ئه وه ش به چه که وه.

له گه ل ئه وه شدا، هه موو خوازیاری ئه وه بووین که کیشه که به گفتوگو ته واو بیت و ئیمه بگه پئینه وه بو دیوی خومان.

سه رنجم دایه ماموستا عه زیز، که میک له ئیمه زیاتر نیگه رانی پئوه دیار بوو، لیم نه پرسه ی، کاتی ئه وه نه بوو، هه رچه ند چه زم ده کرد، له و نیگه رانییه ی بگه م، به لام دامنا بو کاتیکی گونجاو.

له ناکاو خه سره و خوی کرده وه به ژوردا، هه موو خیرا له ده وری گه رده بووینه وه و تامه زووی دوا هه وال بووین. خه سره و وتی له گه ل

بەپرسی سەربازیی کە پلە ی سەرھەنگ بوو، دانیشتوو، بە گشتی
ھۆکاری ھاتنە ناوھە ی ئێران ی بۆ روون کردوونەتەو، کە مەسەلە کە
لە بنەپەتدا رێگە لێتێکچوون بوو، دەنا ئێمە بە هیچ جۆرێک نیازی
نیو ئێرانمان نەبوو. مامۆستا عەزیز لە پرسیارێکدا وتی:

__ خۆ نەت وت بە نیو ئێراندا ھاتووین؟

خەسرەو وەکو بەو پرسیارە خۆشحال نەبوویت وتی:

__ چۆن شتی وا دەلێم. من وتم، شەو لە سەر سنووری خۆمان،
رێگەمان ھەلە کردوو. چۆن باسی شتی وا دەکری.

دیار بوو کە مێک پەستی دایگرت، ھەرچەند پرسیارە کە ی مامۆستا
عەزیز لە دلپاکییەو بوو.

خەسرەو زیاتر لە سەری رویشت و وتی:

__ ئێرانییەکان دەلێن، مادام ئێو ھاتوونەتە نیو ئێران و وەک خۆتان
دەلێن، بێ مەبەست، ئیدی دەبێ چە کە کانتان دابنێن تا کێشە کە تان
چارەسەر دەبێ.

حاجی مەحمود بە کسەر وتی:

__ باشە چۆن چارەسەر دەبێ؟

لەو لامیدا بە پەلە وتی:

__ ئەوان دەلێن پێوھندیان کردوو بە تارانەو و چاوەپێی برپاری
ئەوان.

حاجی بەردەوام بوو و وتی:

__ ئەى تا ئەوكاتە؟

خەسرە و تى:

__ دەلەين تا ئەو كاتە چەكەكانتان لە سووچىكى مزگەوتەكەدا دابنەين و خۆتان پاسەوانى بكن تا بپريارمان بۆ ديت.

لە راستيدا بپريارىكى سەير بوو، ئەوان دەيانويست چەك دابنەين، بەلام چەكەكانيش ھەر لای خۆمان بىت. ئەمە تۆزىك بۆ ئيمە ئالۆز بوو، پيشمەرگەكان كەوتنە پرسىياری ئەوھى كە ئەوان لە مەبەستى ئيرانيەكان تيناگەن.

خەسرە و ھەر بۆ زياتر روونکردنەوھ و تى:

__ بۆ ئەوھى ئەمان بە سەرووى خۆيان بلەين چەك دانراوھ، بۆ ئەوان ئەوھ گرنگ بوو كە ئاگادارى سەرووى خۆيان بكن.

لە نيو خۆماندا كەوتينە گفتوگۆ. ھەبوو دەبوت مادام چەكەكان لای خۆمانەو ھەر لەم ژورەدايە ئيدى بۆ بە چەكکردن حساب بكرى.

خەسرە و لە كۆتايى قسەكانيدا و تى:

__ ئەوان ئامادەن كە دوو چەك لای خۆمان بمىنن بۆ پارىزگارى لە چەكەكانمان.

ديارە مەبەستيان ئەوھ بوو كە دلنيامان بكن كە ئەوان نيازى خراپەيان نيبە بەرانبەرمان.

لە پرسىياری ئەوھى كە ئەو دوو چەكە بە كى دەبن ، لە وەلامدا و تى:

__ يەككيان بە خۆم و ئەوى ديش...

ئىشارەتى بۇ من كرد؛

__ به و دەبى .

من خوشم سەرم سوپما، ھۆكار چى بوو كه خەسرەو لە ناو ھەموو
پىشمەرگەكاندا، منى ھەلبژارد، وتى:

__ دواى پىت دەلیم .

پىشمەرگەيەك بە دەنگى بەرز وتى:

__ ئەى ئەگەر بىرپارى سوپامان رەفز كرد؟

پرسىارىكى بە جى بوو، ھەموو چاوەرپى خەسرەو بووين، ئەوئىش
چاوى بە نىو ھەمووماندا گىپراو وتى:

__ ئىمە ئىستا ئابلۆقە دراوین لە ھەر چوار لاوہ . ئەم ئابلۆقەيە ھەر
بەردەوام دەبى . ئەوان وتیان كه ناهیلن كەسئىش تەنانەت بۇ سەر
ئاودەست بچىت .

لە راستیدا ھەلوئىستى ئىمە ئىدى ھىند بە ھىز نەبوو، تا چەند دەمانتوانى
بى خواردن بىن . ئەى ئاو دەست؟ وەك ئەوئى تازە بىرمان بکە ویتەوہ
كە يەكئىك لە پئوىستىبەكانى ژيانى رۆژانە ، ئاودەست بوو، كە ئەوئىش
دەكەوتە ژىر كۆنترۆلى سەربازەكانەوہ . ئاودەستەكان لە ئىمەوہ دوور
بوون بۆيە ئىمە نەماندەتوانى سوودى لىوہرگىن، ئەمە لەگەل ئەوئى
كە سەربازەكان ھەموو لە دەرەوہ لە ئامادەباشیدا بوون و بە ھىچ
جۆرىك مۆلەتى چوونە دەرەوہيان نەدەدا، بۆيە ئىدى بە جىددى
كەوتىنە وتووئىژ لە سەر پىشنىارەكانى سوپا .

ئیمه تا چند دهمانتوانی، بئ نان و ئاو و بئ به کارهیتانی ئاودهست،
به ردهوام بین. خالیکی زور لاوازی ئیمه بوو، بویه دهبوو به جوریکی
تر بیر له داهاتوو بکهینهوه.

پاش مشتومریکی دوورو دریز، هه موو گهیشتینه ئه و قه ناعه تهی، به
راسپارده کانی ئه وان رازی بین. له وه زیاتر چیمان پیده کرا؟

پاش ئه و وتووێژه خه سره و وتی:

__ که واته ده بئ ئیستا بچه وه و بریاری خویمانان پئیگه بیتم.

خه سره و چوه ده ری. سه رنجی ناو پئشمه رگه کانم دا، شیخ سدیق
بیده نگ دانیشتبوو، هیچ به شدارییه کی له قسه کانماندا نه کرد، وا
بزانم گوئی له زۆریه ی قسه کانمان هه نه بوو، یان خه یالی هه ر لای
ناژه له که ی بوو.

تا ئه و ساته ی خه سره و باسی ئاودهستی نه کردبوو، من هیچ ههستم
به تهنگاوی نه ده کرد به لام ئیستا، ئیدی په ریشان بووم.

مامۆستا عه زیز که هه ر سهیری منی به وردی ده کرد، له وه ده چوو
ههستی به ئالۆزیم کردبئ، وتی:

__ تو بلئی بهیئن سهردانی ئاودهست بکهین.

تهنها سهرم بوو بادا، نازانم تیده گه یشت چی ده لئیم یان نا.

ئىمە لە نىۋو خۆماندا، خەرىكى ھەلسەنگاندنى پېشنىارەكانى سوپاى ئىران بووين. ھەندىك ھەر بە گومانەو ھە داوانەيان دەپروانى، بە لام چار چى بوو. ئىمە تەواو ئابلۆقە درا بووين و لە بەرگريپەكى نەرىنى دا بووين، چونكە گەر ببوايە بە شەر، ئىدى بە ھىچ جۆرىك مۆلەتى دەربازبوونمان بۆ نەدەما، بۆيە ھەولئى زۆرىنە ھەر ئەو ھەبو، كە ھەر جۆنىك بېت نەھىلېن مەسەلەكە بگاتە شەر.

تا لای نىوہرۆ ھەر چاوەپۆئى بووين و تا رادەيەكيش كەوتىنە گومانەو ھە. مامۆستا ەزىز لېم نىك بوو ھەو وتى:

__ تۆ بلېئى نەيانگرتبېت.

ھىچ ۋەلامىكم لا نەبوو، بۆيە وتم:

__ چاكتەر وايە چاوەپۆئى بېن.

لە سەر دواكەوتنى گەرانەو ھى خەسرەو ھەر كەسەو قسەيەكى دەکرد، يەكىك وتى:

__ کئ دەلئ نەیانبردووہ بۆتاران !

ئیمە میژووہکی بئ متمانہییمان، لەگەل ئیراندا، ھەبە بۆیە وتەکانی
ئەو برادەرە جیی رامان بوو، راستی دەکرد. ئەمانە لە کاتی وتووێژدا
ھەمیشە فرسەتیان لێھێناوین، ئەوہ سمکۆ، ئەوہ پێشەوا .

ئیمە لە تاووتویئ مەسەلەکەدا بووین، کە لە ناکاو خەسرەو ئەفسەرە
ئێرانییەکە خۆیان کرد بە ژورا.

ئەفسەرەکە کەوتە ئاخواتن بۆمان، دیارە دەبیوست دوا بپارمان
پێبگەینیت. خەسرەو وتەکانی بۆ تەرجومە دەکردین. ئەفسەرەکە
وہک لە سەر قسەکانی پێشووی بەردەوام بیت وتی:

__ ئیوہ ئیستا میوانی ئیمەن.

مامۆستا عزیز لە پەناوہ بە ئەسپایی وتی:

__ بە راستی میوانداری ھەر وا دەبیت.

بە کورتی ئەفسەرەکە دەبیوت کە دەبئ چەکەکان لە سووچیکی
ژورەکەدا دابنئ و تەنھا دوو چەک لای ئیمە بئ و خۆمان پارێزگاری
چەکەکان بکەین تا بپاری سەر خۆیان بۆ دیت. ئەوہش ھەر قسەکانی
پێشووی خەسرەو بوو.

لە راستیدا ئیمە چارمان لەوہ زیاتر نەبوو، یان دەبوو بۆ شەپکی
نابەرامبەر و ناسەرکەوتوو مل بنئین، یان پێشنیاری ئێرانییەکان قبوول
بکەین. ئەفسەرەکە زۆری لە سەر رویشت و دەبیوت ئەمە چەک کردن
نییە و با بە ھەل تێنەگەین. ئەو دەبیوت ئەمە چەک دانائیکی کاتییە
تا لە ئێران دەچینە دەرئ. ئەفسەرەکە ھەر بۆ دلنیا کردنمان وتی:

__ نه وانه هه موو چه کی خۆتانن و که ی بریار هات هه موویان ده دینه وه، به لام له سهر سنوور.

ئیدی پتویستی به وتووێژی زیاتر نه ده کرد، بۆیه هه موو چه که کان له سووچیکی ژووره که دا دانرا و ته نها دوو چه ک مایه وه که به کینکیان درا به من.

پاش نه وه ی نه فسه ره که له وه دلنیا بوو، وتی:

کی کاری سهر ناوی هه یه با به فرموی.

من به که م که س بووم که دهستم هه لپری، له راستیدا ده مویت به و هۆیه وه ده ره وه ی مزگه وته که ببینم و له بارودۆخه که بگه م.

نه وه ی ده یووست، سه ربازنکیان له گه ل ده نارده. خه سره و لامه وه دانیشته، زۆر ئالۆز ده هاته پیش چاو. له پرسیا ری نه وه ی بۆ له ناو هه موو پیشمه رگه کاندای منی بۆ پاسه وانی چه که کان له گه ل خۆیدا هه لپژارد وتی:

__ له ریگه زۆر باسی زیندانته بۆ کردم، که چۆن روویه پووی مه رگ بوویته وه و ورته به رنه داوه و پاشان هه لاتووی. بۆیه که سیک وا له مه رگ نزیکه بوته وه له مانای ژیان ده گات و هه له شه یی ناکات.

من لای خۆمه وه سوپاسم کرد. سه یرم کرد زوو زوو خه یالی ده پروات، بۆیه جاریکه تر پرسیا رم کرده وه و وتم:

__ که میک نیگه ران دیتته به رچاوم، خیره؟

سه یری نه ملالونه ولای خۆی کرد و وتی:

سهرهنگه که گومان له من دهکات. دهیوت گوايه من ئیترانیم، دهنا چۆن وا چاک فارسی دهزانم. ههرچه ند من پیم وت که له زانستگای بهغدا ئه ده بیاتی ئیتران و زمانی فارسیم خویندوو، به لام ئه و بر وای به قسه کانم نه ده کرد.

پاش که میک به رده وام بوو، سه ری هینایه بن گویمه وه و وتی:

— هه ندی پیناسه م پییه، له سووریاوه بۆیان ناردووم، به ناوی خوازاوه وه به عه ره بیسه، گه ر ئه وانه م پی بگیری ئه وا هه موومان به یه کجاری تووش ده بین.

بی سئ و دوو وتم:

— بیده به من، بۆت چاره سه ر ده که م.

دیار بوو ده یویست به زووترین کات له ده ست ئه و به لگانه رزگاری بیته ، بۆیه یه کسه ر پیناسه کانی دا به من و منیش خسته م باخه لمه وه .

له پرسیا ری ئه وه ی که چی لیده که م ، به ئه سپایی پیم وت:

— ئیستا به ناوی سه رئاوه وه ده چه ده ری و له وی چاری ده که م.

من وام دانا که گه ر بچه ده ری ئیدی ده توانم له شوینیک فری بدهم، هه رواشم کرد، کاتی مۆله تی سه رئاوی بۆ وه رگرتم و چوومه ده ری، بی سئ و دوو فرمدا یه نیو ئاوده ستی مزگه وته که وه .

که گه رامه وه به چاوی پرسیا ره وه تی ده روانیم بۆیه یه کسه ر وتم:

— ئاسوده به ، له ناوم بردن.

مامۆستا عزیز ئاگای له وتووێژو پیناسهکان بوو، چونکه ئه‌ویش وتی:

__ منیش پاسپۆرتیکی عێراقیم پێیه و فیزه‌ی سووریاشی له سه‌ره .
به‌پاستی ئه‌وه، گهر بگه‌یراهه، زیاتر گومانی ده‌خسته سه‌رمان ، بۆیه
وتی:

__ به پای تو چی لێبکه‌م؟

__ زۆپای مزگه‌وته‌که ده‌سووتا، په‌لی مامۆستا عزیزم گرت، به ناوی
خۆ گهرم کردنه‌وه لێی نزیکبووینه‌وه، وتم:

__ ئێستا من ده‌رکی زۆپاکه‌ت بۆ ده‌که‌مه‌وه و تۆش هه‌ر خه‌یرا
پاسپۆرتکه‌ فرێده‌ره نێوی .

له چاو‌ترووکانه‌کاندا، کاره‌که‌ی ئه‌نجامدا، ئیدی ئاسووده ده‌هاته پێش
چاو .

خه‌سه‌ره‌و به‌ ته‌نها چوووه شوێنی میحرابی مزگه‌وته‌که، له‌وه ده‌چوو
حه‌ز بکات به‌ ته‌نها بێت . دیار بوو له‌ بێرکردنه‌وه‌دا بوو، چوووه
نزیکیه‌وه . وه‌کو باسیکی پچراوم بۆ ته‌واو بکات وتی:

__ گهر ئه‌مانه‌ بزانی ، من دوو ساڵ له‌ ئێران بووم و سه‌فه‌ری ده‌ره‌وه‌ی
ئێرانم به‌ نه‌ینی کردووه، ئێوه‌ش به‌ هۆی منه‌وه توشی ده‌رده‌سه‌ره‌ی
ده‌بن .

پاشان که‌وته‌ باسی گه‌شته‌ نه‌ینییه‌کانی بۆ تورکیا و سووریا و باسی
پێوه‌ندییه‌کانی خۆی بۆ کردم . من به‌ ته‌واوی گویم بۆ قسه‌کانی شل

کردبوو، خه سره و هک قسه له گه لّ خویدا بکات وتی:

__ ئەم سهرهنگه وا دهزانی من ئیرانیم و په یوه ندیم به گرووپه کانی
دژ به شاوه ههیه .

من هه ر بۆ دلنیا کردنه وهی وتم:

__ هیند ره شبین مه به .

ئهو سه ری با داو وتی:

__ ئەوانه گومانم لیده کهن .

ئهمه ی وت و له شوینی خوی راکشا .

لای ئیواره چوموه لای خه سره، له خه وهستا بوو، به لام هر شهکته دههاته پیش چاو. کهوتینه ناخوتن، نه و هر نهوهی دوپات دهکرده وه که ئیرانییهکان به گومانه وه تییده پروانن، منیش هر بۆ دلنیاکردنی وتم:

__ نه وان، چونکه ئیمه هه موو چه کدارین، گومان له هه موومان ده که ن.
پاشان وتم:

__ پیشمه رگه یه کی خه لکی مه هابادیشمان له گه لدایه، نه ویش ترسی ئاشکرا بوونی هه یه .

له و یه ک دوو رۆژه دا ، هه موو پیشمه رگه کانم ناسی، فرسه تیکی چاک بوو، چونکه تا نه وکاته مۆله تی ومان بۆ نه په خسابوو که ئاوا پیکه وه دابنیشین و له نزیکه وه یه کتر بناسین.

من باسی نه و پیشمه رگه یه م بۆ کرد که خۆی وهک عه لی مه هابادی ناساند و وتی که هر له سه ره تایی ده ستپیکردنی شوێرشێ نوێوه،

ئەویش ھاتۆتە دیوی خۆمان، چونکە کاتی خۆی پېشمەرگەى ئەیلوول
 بوو. ئەو شەوہ زۆر پیکەوہ قسەمان کرد، مامۆستا عەزیز و حاجی
 مەحمود و لەمەوداش عەلى مەھابادى ھاتنە نزیکمانەوہ. خەسرەو
 ھېچ نینگەرانی خۆى لای ئەوان باس نەکرد و لە باتى باسى ژيانى
 پېشووى خۆى بۆ کردین کہ لە خانوادەيەكى ھەژارە و باوکی کرێکاریکی
 رۆژانە بووہ لە شارۆچکەى خانەقین. ئەو زۆر باسى سەختى ژيانى
 خۆى بۆ کردین کہ چۆن ئەویش ناچار بووہ رۆژانە ، پاش دەوامى
 قوتابخانە کہ لە چاخانەيەک شاگردى بکات و واز لە خویندن نەھێنئ
 و پاشان بشبیتتە مامۆستا لە يەکئ لە گوندەکانى نزیک شارەکەيان.
 زۆر باسى زۆلم و زۆرى حکومەتى بەعس و بەعسىيەکانى بۆ کردین
 کہ چۆن بە تايبەتى لەوناوچانە دەيەوئ کورد دەرپەرپینئ و عەرەب
 نیشتەجئ بکات. باسى ئەوہشى بۆ کردین کہ ئەو لە سەرەتای
 ھەفتاکاندا، فەرمانى گرتنى بۆ دەرچووہ و ئیدی ناچار بووہ ببيتە
 پېشمەرگە. بەلام نسکۆى شوپش لە ھەفتاو پینج دا، سەرپای ژيانى
 گۆپوہ و بە ناچارى رووى کردۆتە ئێران و لەوئ بووہ بە پەنابەر و
 بە کرێکاری بزئوى خۆى پەيدا کردوہ.

بەلام نوپوونەوہى شوپش ھىوای لا پەيدا کردۆتەوہ و پئوہندى بە
 ریکخستنە نھینبىيەکانەوہ کردوہ تا ئەو رۆژەى لە ئێران ھەلاتوہ و
 بووہ بە پېشمەرگە.

عەلى مەھابادى زۆر بە وردى گوئى دەگرت، ئەویش ھەک باسى
 سەرگوزەشتەى ژيانى بگيرپتتەوہ وتى:

_ داستانى منیش نزیکە لە کاکە خەسرەو، بەلام من جوتيار بووم
 و زۆلم و زۆرى نە ئاغا و نە ئەوانم_ ئیشارەتم بۆ ئەو دیو دەکرد
 دیارە مەبەستى سوپا بوو_ پئى قبوول دەکرا ، بۆيە منیش ھەر لە

ناوه‌پراستی شه‌سته‌کانه‌وه چوممه نه‌و دیو و بووم به پیشمه‌رگه .

وهک تیبینییهک خه‌سره‌و وتی:

__ به‌لام کاک‌عه‌لی ده‌بی به هیچ جوریک نه‌زانی که خه‌لکی نه‌م دیویت، ده‌نا به ته‌واوی لیمان ده‌قه‌ومیت .

عه‌لی مه‌هابادی سه‌ری بو له‌قاندین وهک مرؤفئیکی کرده، وتی:

__ چۆن ده‌هیلم بزانی .

حاجی مه‌حموود که زۆر به جددی گوئی بو وتووێژه‌کان شل کردبوو وتی:

__ وا چاکه ئیتر به خۆت بلئی عه‌لی ماوه‌تی، له باتی مه‌هابادی .

پیشنیاریکی به‌جی بوو، بۆیه هه‌موو پشتیوانیمان کرد .

مامۆستا عه‌زیز له‌گه‌ل شیخ سدیق له وتووێژیکی گه‌رمدا بوون . نازانم باسی چییان ده‌کرد و هه‌ر بو به‌شداری قسه‌کانیان و دروستکردنی بارودۆخیکی ئاسایی وتم:

__ قه‌ت ناشی باس هه‌ر باسی و‌لاخه‌که‌ی یاشیخ بیته .

شیخ سدیق به چاوی سه‌رزه‌نشته‌وه تئیده‌پوانیم، چونکه وتی:

__ که‌می خزمه‌ت نه‌کردن .

تا دره‌نگانی شه‌و، پیکه‌وه دانیشترین، من سه‌رنجی سووچی مزگه‌وته‌که‌م ده‌دا که چه‌که‌کانی لی هه‌لچنرابوو و بیرم له مه‌به‌ستی سوپا ده‌کرده‌وه‌و له دلی خۆمدا ده‌موت:

__ گەر ئەمانە نیازیان خراب بوایە، بۆ دەیانھەشت ئەو چەکانە لای
خۆمان بێت.

چار ھەر چاوەپوانی بوو، تازە ئێمە تووشی گرفتیک بووبووین و دەبوو
ناکامی ھەرچۆنیک بێت تەحەمولی بکەین.

لە نزیک خەسرەووە لێی راکشام. خەوم نەدەھات، ھەر تاووتوویی
داھاتووم دەکرد. من لە نیگەرانییەکانی خەسرەو دەگەیشتم. ئەم
رژیمانە گومان لە ھەموو شتیک دەکەن، بە روڵەت خۆیان بە شارستانی
لە قەلەم دەدەن، بەلام بە کردار تا بلێی دواکەوتوو و کۆنەپەرستن.
خەسرەو بە ناچاری پەنای بردبوو بەر ئێران، دواي شکستی شوپش
و ئیستاش گە شوپش دەستپێکردۆتەوہ ئەویش ھاتووہ بەشداری
دەکات، ئەمە ھیچ پتوہندییەکی بە ئێرانەوہ نییە. ئەو نەھاتووہ چەک
دژی رژیمی ئێران ھەلبگرئ، ئەو ھاتۆتەوہ بۆ ولاتی خۆی و لە سەر
خەبات بەردەوام دەبێ. ئیتەر ئەوہ گومانی بۆ دەوئ!

مامۆستا عەزیز دیار بوو ئەویش خەوی نەدەھات، بۆیە ھاتە لای
منەوہ و ھەک باسیکی پچراوم بۆ تەواو بکات وتی:

__ بۆ ئەو پاسپۆرتەم سووتاند، لە داھاتوودا ھەر سوودیکی بۆم
دەبوو.

لەوہ دەچوو پەشیمان بێ، بەلام تازە کار لەکار ترازابوو. بۆ پیشمەرگە
پاسپۆرت چ سوودیکی دەبێ، بەتایبەتی بۆ کەسانیک کە لە شاخ و
کیۆ ژیان بەسەر بەریت، بەلام ھەر بۆ دلنەوایی ئەو وتم:

__ کاتێ بە ئامانج دەگەین، ئاسانتترین شت پاسپۆرتە، ئیستا با بیر
لە چەکەکان و خۆمان بکەینەوہ. چیمان بە سەر دئ..

مامۆستا عەزیز پشتیوانی لە قسەکانم کرد، بەلام وتی:

__ ئاخەر نازانی، کاتی خۆی، بە چ دەردەسەرییەک ئەو پاسپۆرتەم چنگ کەوت.

لە عێراقی ژێر دەستی بەعس، سەختترین کار، بە دەستەئێنانی پاسپۆرت بوو. رژێم دەبیست کەس نەچیتە دەرهوهی ولات، هەمووی هەر لە نێو عێراقدا زیندانی بیئت، بۆیە کاتێک کە سێک پاسپۆرتێکی چنگ دەکەوت بە دەستکەوتێکی گەوره لە قەڵەم دەدرا، چونکە بەهۆیەوه دەیتوانی لە دۆزهخی عێراق رزگار بیئت.

ئێمە هەر خەریکی قسەکردن بووین کە گویم لە خەسرەو بوو بە دەم خەوهوه دەینالاند و داوای دایکی دەکرد.

سەیری مامۆستا عەزیزم کرد و بە ئەسپایی وتم:

__ با ئێمەش بنووین و خەوهکە ی لێ تێک نەدەین.

له غه لښه غه لښی نیو ژوره که به ناگا هاتمه وه، پیشمه رگه کان تا راده یه ک
نالوز و شله ژاو ده هاتنه پیش چاو. له پرسپاری هوکاري نه و شله ژانه
یه کیک له پیشمه رگه کان وتی:

__ له به یانی زووه وه تیبینی ده که ین که هیزی زیاتر ده وری مزگه و ته که
ده دات و جموجولیکي نااسایی هه ست پیده کریت.

خه سره ویش به خه بر هاتبووه وه. که وتینه راویژ، نه و وتی:

__ دور نییه گورینی سه ربازه کانیاں بیت. بروا ناکه م له وه زیاتر بیت،
به لام با سه بر بکه ین.

هه موو له ده وری زوپاکه گردبوینه وه، هه ریه که و رای خوئی نیشانده دا،
حاجی مه محمود سه یری خه سره وی کرد و وتی:

__ تو فارسی ده زانی بو پرسپاریان لښ ناکه یت و بزانی به نیازی
چین؟

نه وه نه ده گونجا، نیمه نابلزقه درا بووین و بو نیمه نه بوو پرسپاری
له وجره بکه ین، نه وه کاری سه ربازی خویان بوو، بویه خه سره و

وتی:

__ ئیمة ناتوانین هیچ بلّین و ده بی چاوه پئی نه وان بین.

له گه لّ نه وه شدا که ئابلۆقه یه کی مه حکم درابووین، به لام سئ ژمه خواردنیان بۆ ده ناردین، بۆیه که س ههستی به برسیتی و سه رماش نه ده کرد. له راستیدا گهر ئیمة دوو چاری نه و بارودۆخه نه بووینایه و سوپا دهوری نه داینایه، بۆ ئیمة پشوو دانێکی بیۆینه بوو.

هه موو خه ریکی به رچایی خواردن بووین، هه ستم کرد خه سره و ده ست نابات بۆ نانه که، له پرسپاری نه وه ی بۆ هیچ ناخوات وتی:

__ له راستیدا له دوینئ شه وه وه هه ست ده که م دلّم هیچ نابات.

هه ر چه ند زۆریشمان لیکرد، به لام نه و هه ر هیچی نه خوارد. من وای بۆ ده چووم که رهنگ بیّت مان له ناخواردن بگریّت، یان به نیازی نه و هه ولّه بیّت. نه گه رچی هه ریه ک له مامۆستا عه زیز و حاجی مه حموودیش زۆر هه ولّیان له گه لّ دا به لام نه و به پاساوی نه وه ی دلّی هیچ نابات دهستی بۆ هیچ نه برد.

هه موو له تاووتوئی نه وه دا بووین که ده بی چى روو بدات که له ناکاودا نه فسه ره که، که هه میشه هه ر نه و په یامی پیژاده گه یان دین هاته ژورئ بانگی خه سره وی کرد.

خه سره و سه بیرکی قوولّی کردم که زۆر مانای ده به خشی، سه ریکی له قاند و وتی:

__ به لّئ.

له گه لّ نه فسه ره که چووه ده رئ، ئیدی هه ریه که و شتیکی ده گوت و پیشبینییه کی ده کرد، مامۆستا عه زیز هه لّیدایه و وتی:

__ پټويست به و هه موو رمل ليدانه ناکات. توژيکي تر ده گه پټه وه و هه موو شتيک ده زانين .

له راستيدا من خوّم هيند ره شبين نه بووم، چونکه ئيمه هيچ کاريکمان دژي ده ولته تي ئيران نه نجام نه دابوو، ري لټيکچوونيش، به تايبه تي له کټوو له نيو به فردا، به کاريکي ناسايي داده نري و ناکري به تاوان حيساب بکري. نه مه سه ره پاي نه وه ي ئيمه به نه فسه ره که و به لټپرسراواني، ده يان جار دووپاتمان کرده وه که ئيمه هيچ نيازتيکي خراپمان نيه و مه سه له که ش ته نها ري هله کردنه .

به لام نايا نه وانيش وه کو ئيمه بيريان ده کرده وه، نه وانه سوپاي ده ولته تيک بوون، به ره نگاري کومه لي چه کداری به نيسبه ت نه وانه وه نياسايي بوون که هاتونه ته نيو ولاته که يان به بي موله ت ، که دياره ئيدي نه وان ده بوو به جوژيکيتر له ئيمه بير بکه نه وه .

ئيمه خه ريکي وتووژي نيو خوّمان بووين که خه سره و خوي کرده وه به ژووردا. نه مجاره به وردی سه رنجم دا، زياتر نيگه ران ده هاته پيش چاو و تاراده يه کيش تووره يي له سه روچاويدا ده بينرا و به گشتي په شوکا بوو .

هه موو له ده وري گردبووينه وه و گشتمان تامه زروي هه وال و وتووژه کاني بووين .

نه و زور له سه ر خو وتي :

__ نه م هيزه تازه يه ي که هاتوه، له گه ل شانديکي (ساواک) و (ئيتلاعات) هاتوه .

ئينجا که وته باسي نه و دوو شوينه که يه کيکيان که ساواکه، نه واه به رپرسی ناسايشي ناوخوي ولاته و نه وپتريشيان که ئيتلاعاته، زولي

فەرمانگەى ئىستىخباراتى لاي خۆمانى دەدى .

ئەو وتى، كە ھەردوو دەستگاگە لە لايەن بەرپرسانيانەو ھەراسەتداران
كە لايكۆلئىنەو ھەلگەلماڭ بگەن و ھۆكاری ھاتنمان بۆ نۆو خاكي ئيران
روون بگەينەو ھە .

خەسرەو زياتر بەردەوام بوو و وتى :

__ رەنگە پاش ماو ھەيەكي تر يەكەيەكەمان بانگ بگەن بۆ لايپرسينەو ھە .

پاشان چاوي بە ناو ھەمووماندا گيڤاوتى :

__ بۆيە پيويستە كەس ناوي راستەقينەى خۆي نەلئ و تا دەشتوانئ
كەمترين زانيارى بدات .

شيخ سديق كە زۆر ھاتبو ھە پيشەو ھە دەيويست بە باشى لە وتەكانى
بگات وتى :

__ ئەى ناوي خۆمان نەلئين، چى بلئين .

مامۆستا ھەزىز ھەلامى داھەو ھە وتى :

__ مەبەستى ئەو ھە ناو ھەكەى خۆت بگۆرە، بە ناويكى تر .

شيخ سديق بە سەرسوپمانەو ھە تئيدەپوانى ، بۆيە مامۆستا ھەزىز وتى :

__ تۆ ئيستا شيخ سديق نيت ؟

ئەميش يەكسەر وتى :

__ بئى گومان .

ئەويش زۆر بە جددى وتى :

__ ده بلی ... شیخ سادق و برپایه وه .

هر چند کاتی پیکنین نه بوو، به لام نه مانتوانی خو مان رابگرین و له ژیره وه پینه کهنین .

خه سره و هیچ به و نوکته یه پیکنین نه مات . تفهنگه که ی هه لگرت و چوو شوینی میحراب و له وی به ته نها لئی دانیشنت .

هر خیرا چوموه لای و لیم پرسى :

__ نه ی هیچی تریان نه وت ؟

خه سره و داوای جامن ناوی کرد، که خواردیوه سه یریکی قوولی کردم و وتى :

__ نه موت نه مانه گومان له من ده کهن .

هیچم نه وت ، له راستیدا نه مده زانی بلیم چی ؟

من هاتمه وه لای زوپاکه و خه ریکی ده ستگه رمکردنه وه بووم، له ناکاودا سه دای گولله یه ک هه موومانی شله ژاند . که ناویم دایه وه خه سره و به پشتا ده که وت ...

من یه کسه ر بۆ لای خه سره و رۆیشتم، به پشتا که وتبوو، خوین له سنگی ده هات، سه ریم به رز کرده وه، هیشتا مابوو، نه مده زانی چی بکهین، که سیشمان له گه لدا نه بوو که شاره زایی، یان که رهسته یه کی ته ندروستی پئ بیت. من جامانه یه کم خسته سه ر برینه که ی، هیچ سوودی نه بوو. پیشمه رگه کان هه موو له ده وری گردبوونه وه، هه ر که سه و شتیکی ده وت.

ئیمه هه موو خه ریکی خه سره و بووین که له ناکاودا به ده یان سه ر باز به چه که وه خو یان کرد به ژووردا، سو راخی ته قه که یان ده کرد. نه فسه ره که هاته پیشه وه رووی کرده لای خه سره و، دیمه نه که بوخۆی ده دوا، پئو یستی به شرو فیه نه ده کرد. داوای لی کردین که خه سره و هه لگ رین و بۆ ده ره وه ی مزگه وته که بییهین. له ده ره وه هه موو سه ر بازه کان به ئاماده باشی راوه ستابوون و تفه نگه کان یان هینابووه سه رپئ و به چاوی گومانه وه تییان ده پروانین.

ئیمه خه سره و مان له هه یوانی مزگه وته که دا پالخت. به رپرسه که یان که هه موو سه رشانی نه ستیره بوو هاته پیشه وه و سه رپئکی کرد. هه ر چو نیک بوو تیمان گه یاند که نه و کاره خو ی کردوو یه تی. من سه رم

برده لای سه‌ری خه‌سره‌وه و تم:

__ نه‌مهت بۆ کرد!

چاوی به‌رز کرده‌وه و به‌نیوماندا ده‌یگتیرا، وتی:

__ له‌ به‌ر ئیوه ...

ئهو له‌ و چەند رۆژە‌ی پێش‌بو‌دا، هه‌میشه‌ ئه‌وه‌ی دو‌ویات ده‌کرده‌وه که ئێرانییه‌کان گومانی لێ‌ده‌که‌ن، دیار‌بو‌و ئه‌و گومانه‌ به‌ هاتنی ساواک و ئیتلاعات زیادی کرد‌بو‌و، چونکه‌ هه‌ر دو‌ای بینینی ئه‌وان ئه‌و کاره‌ی ئه‌نجام‌دا. ئه‌و پێی ده‌وتم که ئه‌م دو‌و ده‌زگایه‌ چەند ترسناکن، به‌ تایبه‌تیش زۆر له‌ سه‌ر (ساواک) ه‌وه‌ ده‌دوا‌و ده‌یوت به‌ جۆرێک ئه‌شکه‌نجه‌ی گیرا‌وو به‌نده‌کان ده‌ده‌ن که که‌س ته‌حه‌مولی ناکات و هه‌ر ناچاری ده‌که‌ن شتی‌ک بدرکێنن و به‌‌وی‌پیه‌ش زه‌ره‌ر __ وه‌ک خۆی ده‌یوت __ به‌ ئی‌مه‌ بگه‌ی‌نن.

وه‌ک ده‌رکه‌وت له‌ دێیه‌که‌دا خه‌سته‌خانه‌ نه‌بو‌و، که ئه‌وه‌ش به‌لامانه‌وه شتیکی نامۆ نه‌بو‌و، به‌لام ئه‌وه‌ی لاما‌ن سه‌یر بو‌و، سه‌ربازه‌کان هه‌یچ که‌ره‌سته‌یه‌کی ته‌ندروستی یان دکتۆریان له‌گه‌ڵ نه‌بو‌و، چونکه‌ لێ‌پرسراوه‌که‌یان فه‌رمانی دا که به‌ زووترین کات به‌ پیکا‌بێکی سه‌ربازی خه‌سره‌و بگه‌ی‌ننه‌ شاری شنۆ. به‌رپرسه‌که‌یان مۆله‌تی به‌ من و پێشمه‌رگه‌یه‌ک دا له‌گه‌ڵ پیکا‌به‌که‌دا برۆین و ئی‌مه‌ش هه‌ر خێرا برینداره‌که‌مان خسته‌ پشتی پیکا‌به‌که‌و له‌گه‌ڵیدا سوار بو‌وین. رێگا‌که زۆر سه‌خت و ناقو‌لاً بو‌و، بۆیه‌ سه‌ری خه‌سره‌وم نایه‌ سه‌ر رانم و که‌وتمه‌ دلنیاکردنی که‌وا به‌ره‌و خه‌سته‌خانه‌ی شارێک ده‌چین و خه‌می نه‌بیت. نازانم تا چەند قسه‌کانمی لا مه‌به‌ست بو‌و، ئه‌و به‌ مه‌به‌ستی خۆ کوشتن ته‌قه‌ی له‌ خۆی کرد‌بو‌و، وه‌ک ئه‌و ده‌یوت له‌ به‌ر ئی‌مه‌ ئه‌و کاره‌ی کرد‌وه.

ههستم کرد توانای قسه کردنی هیشتا پیمابوو، بویه ویستم زیاتر ههولئی له گهال بدهم بهوهی که ئیمه بهرهو خهسته خانه دهچین و لهویش هه مووچۆره چاره سه ریک دهست ده که ویت. من ده مویت هیوای ژیا نی پی بیه خشمه وه، به لام ئه و هه ر سه ری ده له قاند.

کاتیک گه یشتینه خهسته خانه که، که تا رادهیه ک په رپووت ده هاته پیش چاو، چونکه هیچ سیمایه کی خهسته خانه ی مؤدی رنی پیوه دیار نه بوو، زیاتر له مالیک ده چوو. که چووینه ژوره وه هیچ پیشوازییه کی نه وتومان لینه کرا، که مایه ی سه رسورمان بوو بۆمان. له سو رخی دکتور و ژوری عه مه لیات، برینپنچیک زۆر به ساده یی پی وتین:

— هیشتا دکتور نه هاتوه .

من تا رادهیه ک توو په بووم که ئه وه چ پیشوازییه که له برینداریک ، که چی ئه و زۆر به ساده ییه وه وتی:

— ئه ی بۆ برینداره که تان نه برد بۆ خهسته خانه یه کی سه ربازی!

پرسیاریکی سه یر بوو لام ، بویه وتم:

— بۆچی بیبه ین بۆ نه خو شخانه ی سه ربازی؟

له وه لامدا چاوی به ناواماندا گپراو سه یری سه ربازه که و پیکابه سه ربازیه که ی کرد و وتی:

— ئه ی ئیوه شه ر بۆ ئه مان ناکه ن؟

دیار بوو به سه هو تیمان گه یشتبوو، ئه و و هاوه له کانی وایانده زانی ئیمه به کریگیروای رژیمین یان وه ک ئه وان پیمان دهوت (دلاور) ، دلاور ئه و کوردانه بوون که چه کیان بۆ رژیم هه لده گرت و پیوای ده سه لات بوون و دژایه تی هه موو چۆره جموجۆلیکی کوردانه یان دکرد.

وتم:

__ کاکي برا فريامان که ون، ئيمه پيشمه رگه ي کوردستاني عيراقين و ريگه مان هه له کردووه. ئيمه ئيراني نين.

هر که نه و راستييه يان زاني ئيتر ده ستوبرد په لاماري خه سره ويان دا و رووه و ژووري نيو خه سه خانه که برديان. هر هه موو داوای ليبورديان ليده کردين.

هينده ي نه برد هه موو له ژووره که هاتنه ده ري، په کيکيان که له به رپرسیان ده چوو، وتي:

__ وا چاکه به زووترين کات بيگه بينه (ره زاييه)، نه مه بريندارييه که ي زور قورسه و ليتره چاره سه ر ناکري.

نه وان له سه ر بازه که يان گه ياند، بويه ئيتر زور به خيروي خه سره و مان خسته وه پشتي پيکابه که وه و به ره و (ره زاييه) به ريکه وتين. نه وه ي لام ناروون بوو له و خه سه خانه يه هيچ ده ستکاري شويني برينداره که يان نه کرد، جا نه يانده زاني يان دکتوري لي نه بوو، يان نه يانده ويرا له به ر سه ختي برينه که هيچ شتيک بکن.

پيکابه که به خيروي ده پويشت، خه سره و چاوه کاني ليکنابوو، ليوه کاني ده بزواند سه رم نزيک کرده وه، داوای دايمي ده کرد. جاروبار چاوي هه لده بري، ده يويست قسه يه ک بکات، نه يده تواني.

ريگاي نيوان (شنو) و ره زاييه هر نه ده بپرايه وه و تا ده هاتيش خه سره و بي توانا ده بينراو ته نها سيمايه کي زيندوويي که پتوه دياربوو بزواندي ليوه وشکه کاني بوو.

نه گه رچي پشتي پيکابه که زور سارد بوو، به هوي تيژ رويشتنيشه وه،

ئىمە ھىندەي تر سەرمامان دەبوو، بەلام كەسمان ئاگامان لە سەرما نەبوو، ھەموو لە خەمى ئەو ھەدا بووین كە بە زووترین كات بگەینە خەستەخانەيەك و چارەسەریكى بریندارەكەمان بگەین.

نازانم چەندە بەرپۆھ بووین، كە ھەستم كرد خەسرەو بەتەواوى شل بوو، دەستی راستیم بەرز كردهوھو پەنجەم نایە سەر دەمارەكانى مەچەكى. خۆشەختانە لىي دەدا، ئەو ھەش ھەر بووزانەوھى ھىوايەك بوو بۆمان.

كاتىك گەيشتینە خەستەخانەكە، سەرمان لە گەورەيى و پاك و تەمیزی سوپما. ھەر لە گەل ئەوھى (شەنۆ) دا بەراورد نەدەكرا. ئەمەي ئێرە ھەر لە خەستەخانەي ولاتىكى پىشكەوتوو دەچوو.

ھەموو بە گەرمى بە پىرمانەوھ ھاتن، ديار بوو ئاگادار كرابوون، چونكە دكتۆرەكان ھەموو لە ئامادە باشیدا بوون.

لە سەر نەقالەيەك خەسرەويان يەكسەر برده ژوورى عەمەليات ، من و پىشەمەرگە و سەربازەكەش لە بەردەم ژوورەكەدا، لە سەر كورسىيەك، لىي دانىشتين و نزامان بۆ بریندارەكەمان دەكرد.

ئیمه هر سهیری ده‌رگای ژووری عه‌مه‌لیاتمان ده‌کردو چاوه‌پیی
 خه‌به‌ریکی دلخۆشکه‌ر بووین، هه‌رچه‌ند ده‌مزانى برینکه‌ی یه‌کجار
 سه‌خته، به‌لام بئ هیوا نه‌بووم، چونکه‌گه‌یاندبوومانه‌خه‌سته‌خانه‌یه‌کی
 باش له‌شاریکی گه‌وره‌داو چه‌ند دکتۆریکیش خه‌ریکی بوون.

ئیمه‌هر چاومان له‌سه‌ر ده‌رگاکه‌بوو، له‌ناکاودا کرایه‌وه، دکتۆریک
 هاته‌ده‌روه‌بۆیه‌خێرا که‌وتینه‌پرسیار، زیاتر سه‌ریازه‌که‌پرسیاری
 ده‌کرد، به‌لام من یه‌کسه‌ر بئ هیوا بووم، چونکه‌دکتۆره‌که‌چاوی
 پ‌ر‌بوو له‌ئاوو فرمیسیکی ده‌پشت. نه‌گه‌رچی وا باو نییه‌دکتۆر
 راستی هه‌ستی خۆی به‌و شیوه‌یه‌نیشان بدات، چونکه‌رۆژانه‌ده‌یان
 بریندار و نه‌خۆشیان دیته‌به‌رده‌ست که‌رهنگه‌زۆربه‌یان نه‌توانی
 له‌مه‌رگ قوتار بکری، به‌لام دیار بوو مه‌رگی خه‌سره‌و کاریگه‌ری له
 سه‌ریان دانا‌بوو، چونکه‌که‌باقی دکتۆره‌کانیش هاتنه‌ده‌ری نه‌وانیش
 ته‌واو خه‌مناک و بیتاقه‌ت ده‌هاتنه‌پیش چاو. به‌کورتی ئیمه
 زوو له‌دیمه‌نه‌که‌تیگه‌یشتین که‌نه‌یان‌توانیوه‌هیچی بۆ بکه‌ن، بۆیه
 ئیشاره‌تیان پیداین که‌ده‌توانین سه‌ردانی ژووره‌که‌بکه‌ین.

که‌چوومه‌ژووره‌وه، ته‌رمی خه‌سره‌و له‌سه‌ر نه‌قاله‌یه‌ک دانرابوو، که
 قوماشی سپی سه‌ر ته‌رمه‌که‌م لادا، خه‌سره‌و چاوی نوقابوو، جوولگی

نە دەکرد، چەند جار ئ دەستىم راوەشاندا، بېھودە بوو.

لە گريان زياتر هيچ چاره يەكى ديكە نەبوو، ئەو هەي سەرنجى راكيشام لەو كاتەدا، سەربازەكەش لەگەل ئيمەدا هۆن هۆن فرميسكى دەپشت. ماو يەك هەروا دەستەوەستان لە دەورى تەرمەكە راوەستا بووين و نەماندەزانی چى بكەين. نازانم چەند دەبوو وەستاوين كە كەسيك خۆى كرد بە ژوورەكەداو بە زمانى كوردى خۆى پيشكەش كردين و وتى:

__ كارمەندى ئەم خەستەخانە يەم، دكتورەكان دەلئين بەداخو و نەمانتوانى هيچ بكەين، چونكە بريندارييه كەى يەكجار كاريگەر بوو. لە پرسىارى ئەو هەي كە ئايا دەتوانين تەرمەكە لەگەل خۆمان بەزويى بېهينەو، لەو لآمدا وتى:

__ تا توپكارى نەكړئ بروا ناكەم مۆلەت بدرئ.

ئينجا كەوتە باسى توپكارى تەرم، كە دكتورەكان هەميشە بۆ تيگەيشتن لە هۆى مردنەكە دەبوو ئەوكارە بكەن، بەلام ئيمە ئەو مان رەتكردەو و من پيم وت:

__ ئەمە شەهيدە و رازى نين بە هيچ جورىك دەستكارى جەستەى بكرئ.

كارمەندەكە زۆر بە هيمنى پيى وتين:

__ ئەو رۆتيني خەستەخانە يە و دەبئ بكرئ.

پاشان وتى:

__ بەلام من هەر پرسىارىكتان بۆ دەكەم.

ئيمە لە سألۆنى خەستەخانەكەدا راوەستا بووين و چاو پيى برىارمان

ده کرد که هه و آلمان پیگه یشت که ده ستگایه کی نهینی له ناو شاره وه دیت و دهیه وی له ته واوی رو داوه که بگات.

له راستیدا ئیمه له و داوایه تینه ده گه یشتین، تازه ده یانویست چی بزانت؟.

له گه ل نه وه شدا، چاره پوانی گه یشتنی شانده که یان بووین.

له ده ستدانی خه سره و کۆستیک کی گه وه بوو، نه گه رچی بو ماوه یه کی کورت یه کترمان ناسی به لام ده توت ده یان ساله براده رین. ئیمه به جۆریک تیکه ل بو بووین و هه میسه پیکه وه بووین وامده زانی له مندالییه وه هاو پین، خه سره و نمونه ی پیشمه رگه یه کی قاره مان و له خۆ بردوو بوو، هه ر قوربانیدان به خۆی شایه تی گه وه یی و شوهرشگیری بوو. نه و له دوا جاریشدا ده یوت له بهر ئیمه خۆی ده کوژی، بو نه وه ببیته قوربانی و ئیمه له داها تویه کی نادیار قوتار بگات. من له و ماوه یه دا وام هه ستده کرد که ده بی جۆره په یوه ندییه کی له گه ل گروپه چه په کانی دژ به شادا هه بوو بیت. وا بزانت هه ر نه وه ش بوو که نه و بریاره ی دا. وه ک خۆی ده یوت، نه کو نه توانی، له ژیر گوشاری نه شکه نجه دا به رگه بگری و شتیگ بدرکیتی و به و پینه ئیمه ش به سه ر به و گروپانه له قه له م بدرین.

من له خه یالی رۆژه سه خته کانی پیشوودا بووم که چه ند پیاویک که دیار بوو کارمه ندی ده ولته ن، ها تنه لمان و کۆمه لی پرسیاریان لیکردین که له ری کارمه نده کورده که وه بو یان ده کردینه کوردی.

ئیمه هچی شارا وه مان نه بوو، پیشمه رگه ی کوردستانی عیراقین و دژی حکومه تی به عس ده جه نگین و به فر ریگه ی لی هه له کردووین و ها تووینه ته نیو خاکی ئیران و ده مانه وی به زووترین کات بگه رپینه وه دیوی خۆمان.

وابزانت هه موو نه و زانیارییه نه بو ئه وان نوی نه بوو، چونکه هه چیان

نه ده نووسی، له وه ده چوو بیان هوی شتیکی نویمان لئ ه لکرینن که
ئیمه له وه زیاترمان پی نه بوو.

نه مانه ده ستگای جوراوجوری سیخوری بوون و هه ریه ک ده یویست
خوی زانیاری زیاتری ده ست بکه ویت.

هه رچونیک بوو، پاش نیوه پو، مؤله تیان داین که تهرمه که له گه ل
خومان به رینه وه. کارمه ندی خهسته خانه که ههستی کوردانه ی خوی
بو نه ده شاردرایه وه، له راستیدا زیاتر هه ولی ئه و بوو که وا به ناسانی
تهرمی شه هیدمان چنگ که وته وه.

تهرمی شه هیدمان له به تانییه که وه پیچاو خهستمانه نیو پشته
پیکا به که وه و که وتینه ری. من سهیری تهرمه که ی به رده مم ده کرد،
بروام نه ده کرد، هه مووی چهند کاترمیریک پیش نیستا زیندوو بوو،
وه کوو ئیمه قسه ی ده کرد، که چی نیستا جهسته یه کی بی گیان و بی
جولله یه. نه که رچی هه موومان که بریاری نه وه مان دا ببینه پیشمه رگه،
چاوه پیتی نه وه مان ده کرد که له شه پیکدا، له گه ل دوژمن شه هید بین،
به لام من هه رگیز بیرم بو ئه وه نه ده چوو که مرؤف به دهستی خوی
کووتایی به ژیانی خوی بهینیت. من بروام وایه خه سره وه که هه میشه
بومانی دوویات ده کرده وه که ئه و خو کوژییه ی له پیناوی ئیمه دا
کرده وه که له راستیدا هه ر واش بوو، له غیره ت و پیاوه تی و نازایه تی
خوی ئه و کاره ی نه انجام دا بوو. گه ر نه م شه هیده بمابایه ده بوو چ
قاره مان و چ سه رکرده یه کی لیها تووی لئ پهیدا بوايه.

خه یالم بو لای پیشمه رگه کانی خومان ده چوو، ده بی چیبیان به
سه رها تبیت، یان خومان چیمان به سه ردی. تو بلینی نه مانه به ناسانی
کیشه که مان چاره سه ر بکن. ده بی نیازی چیبیان هه بیت. من تاووتوی
هه موو نه مانه م ده کرد و چاره سه ر نه ده هاته پیش چاوم. نه وان هه ر به
گومانه وه له ئیمه یان ده پوانی، نه وان تا راده یه ک له سه ر هه ق بوون،
ئیمه زور هاتبووینه قوولایی ئیرانه وه، نه وه بو نه وان به ناسانی هه زم

نه ده کرا. نازانم دواى له ده ستدانی ئه م شه هیده هه لۆیستیان ده گورئ. ئه مانه هه موو پرسیار بوون له مێشکدا گیتنگلی ده دا.

سه یری پێشمه رگه که ی هاوه لَم کرد، ئه و هه ر به بیده نگى ده گریا و فرمیسکی ده پرشت.

له پرسیارى ئه وه ی له که یه وه شه هید ده ناسیت وتی:

__ هه موو پیکه وه له قه ندیل نه ماندی.

راستی ده کرد ، من خه یالَم رۆیشتبوو ، یان مه به ستم هه ر هئورکردنه وه ی ئه و بوو.

ده مه و ئیواره گه یشتینه وه ناو دئ. پێش ئه وه ی به ره و مرگه وت بچین شو فیری پیکابه که ئیمه ی برده لای گه وره لئیرسراوه که یان.

له راستیدا ئه ویش هاوخه می ده ریری، به لام وتی:

__ تکا ده که م باسی مه رگی مه که ن. ئیمه هه ر ئه مشه و ره وانه تان ده که یان. با ته ره که لای ئیمه بیّت.

که گه یشتینه وه نزیك مزگه وته که . سه رنجم دا، سه ربازه کان هر وه ک پیشوو ناماده، به دهوری مزگه وته که دا بلاو کرابوونه وه . کاتیک چوینه ژوره وه، پیشمه رگه کان به خوشحالی و تامه زرویه وه پیشوازیان لیکردین، هه موو خیرا له دهورمان گردبوونه وه هر هه موو تاسووقی هه والی خه سره و بوون . ماموستا عه زیز به کسه ر وتی:

__ نه ی خه سره و؟

نه مده زانی به کسه ر هه والی مه رگی رابگه یه نم، یان وه ک لئپر سراوی سه ربازه کان پیی وتم، تا سبه ی چاوه پروان بین . من وام به باش زانی بارودوخه که نه وروژینم و باری دهروونی هه مووان ئالۆز نه که م ، بۆیه وتم:

__ له خهسته خانه یه له شنۆ و له ژیر چاودییری پزیشکیدایه .

هه موو عه ودالی باری ته ندروستی بوون، ده یانویست بزانی چی بۆ کراوه، ئایا هیوای ژبانی له به رده مدایه . من به گشتی بۆ ده ربازوون له پرسپاری زیاتر وتم:

__ هیوادارم بتوانن کاریکی بۆ بکهن، به لام برینه که یه کجار قوول و سهخت بوو.

ده مویست به وه نیشانی بدهم که له بهر سهختی برینه که ی، دوور نییه نه توانن چاره سهری بکهن، هه ر بۆیه ش زیاتر وتم:

__ فیشه که که سه ر دلّی گرتووه .

هه موو پهست و غه مبار دههاتنه پیش چاو، من چاوم به ناویاندا ده گێرا که ههستم کرد تفهنگه کان ههچیان له سووچی ژووره که دا نه مابوون، له پرسپاری نه وه ی که چی به سه ر تفهنگه کان هاتووه، حاجی مه محمود هاته پیشه وه لیم و وتی:

__ هه ر دوا ی ته که که و رویشتنی ئیوه سه ر بازه کان دایان به سه رمانداو هه موو تفهنگه کان یان برد و ئیمه ش فریای ههچ نه که وتین.

که میک راهه ستا و پاشان وتی:

__ به لام نه فسه ره که، که له نیوانماندا دیت و ده چی هه والی بۆ هیناین که خه مان نه بیّت، چونکه له سه ر سنوور وه ری ده گرینه وه .

منیش هه ر بۆ نه وه ی خه به ریکی خویشیان پێرا بگه یه نم وتم:

__ لێ پرسراوه که شیان ده لّی رهنگه هه ر نه مشه و به ره و سنوورمان ببه ن.

مامۆستا عه زیز راسته وخۆ وتی:

__ نه ی خه سه ره و؟

پرسپاریکی به جیبوو، که میک راهه ستام، بۆ وه لامیکی مه عقوول

دهگه پام، پاشان وتم:

__ دياره نه ويشمان دده نه وه .

په لي ماموستا عه زيم گرت و بردمه سووچيكي ژوره كه وه و پيگه وه
دانيشتين . زور به نه سپايي سهرم نايه بن گويي و وتم:

__ مه يگه به هه را، با نه واني دي نه زانن . شه هيد بوو .

ماموستا عه زيم رهنگي هه ليزرکا و يه كسه ر چاوه كاني پرپوون له ناو ،
به لام خوي راگرت و هيچي نه دركاند . ته نها سه ري شور كرده وه و سه يري
به رده مي خوي ده كرد، ده يو يست به وكاره ي نه هيلئي پيشمه رگه كاني
تر، درك به باري نالوزي بگهن .

پاشان ماموستا عه زيم باسي نه وه ي بو كردم كه هه ر به روشتني نيمه
نيدي ده ستگا نه نينييه كان يه كه يه كه بانگي كردوون و پرسياي هوي
هاتن بو نيران و ناوي خويان و خانه واده يان و گه ليك زانباري تري
ليكردوون و نه وانيش هه ر هه موو ناوه كاني خويان گوريوه و كه مترين
زانباريان به ده سته وه داوه . خوشبه ختانه كه سيش پيتاسه ي پينه بووه
تا ناوي راسته قينه ي ناشكرا بكات .

منيش باسي نه وه م بو كرد كه چون چووين بو ره زائيه و چون نه وان
له وي هه مان ليكولينه وه يان له گه ل نيمه ش كردووه ، به لام له ويش
هيچيان ده ست نه كه وتووه .

ماموستا عه زيم له سه ر قسه كاني به رده وام بوو، نيشاره تيكي بو شيخ
سديق كرد و وتي:

__ سه ير نه وه يه شيخ سديق وه ك شيخ سادق خوي پيشكه ش كردووه .

کاتی پیکه نین نه بوو، ده نا دهمدایه قاقای پیکه نین، به لام له باتی وتم:

__ دیاره نه یو یستوو ده سته ردارای شیخایه تییه که ی بیټ.

وابزانم بزه یه ک گرتی، به لام هر زوو ناوای کرد و وتی:

__ تو بلئی نه مانه راست بکن له گه لمان!

له راستیدا نه ده زانرا، به لام هیوادار بووم و نه و هم دووپاتده کرده وه که نیمه هیچ کاریکمان دژی ده وله تی ئیران نه نجام نه داوه، بویه بروام وایه هر ده بی لیگه ریټن، خاکه که یان به جیبه یلین.

پاشان ماموستا عزیز وتی:

__ ئه ی ئه م ته قه کردنه ی خه سره و نایانخاته گومانه وه. له تو یان نه پرسى بو فیشه کی ناوه به خو یه وه.

منیش وتم:

__ به به رپرسه که یانم وت که مه سه له که سو دغه بووه، چونکه بی ناگا بووه له وه ی تفهنگه که ی له سه ر پییه، په نجه ی بهر په له پیتکه ی تفهنگه که که وتوو، ده نا مه سه له ی خو کوشتن له نارادا نه بووه.

له راستیدا نه وانه م له ره زائیه به ده ستگا نه پنییه کان وت، چونکه به هیچ شیوه یه ک نه ده کرا باسی خو کوشتن بو نه وانه بکه یت. وابزانم نه وانیش تاراده یه ک بروایان پی کردین.

نه وه ی باش بوو نه وانه هیچیان ده رباره ی خه سره و نه ده زانی، دیاره هیچ زانیاریه کی وایان لا نه بوو، چونکه من هر زوو پیناسه که یم له

ناو بردبوو. ئەوان برۆایان کرد که ئیمه هه موو پێشمه رگه ی کوردستانی
عیراقین، چونکه ئیدی له سه ری نه پۆیشتن.

وابزانم شه هیدبوونی خه سه رو زیاتر قه ناعه تی پێ هێنان که به زووترین
کات ئەو دیو سنوورمان بکه ن و له ده ستمان رزگار بن.

له گه ل مامۆستا عه زیز و شیخ سدیق و حاجی مه محمود ئەو شه وه تا
درهنگانی شه و پێکه وه دانیشتین و باسی داها توومان ده کرد، هه میشه
هه ر ئەو پرسیاره ده کرا، تو بلی ئه مانه له گه لمان راستگو ده رچن و
بگه پێینه وه بۆ لای خۆمان.

حاجی مه محمود وه ک شیکردنه وه یه کی بارودۆخه که وتی:

— من برۆام وایه وازمان لێ بهینن، چونکه نانێکی زۆرو په نیریان بۆ
هێناوین که له گه ل خۆمان ببهین. من ئەمه وا تیده گه م که به زووترین
کات بهرمان بدهن.

له جی خۆم لێ پال که وتم. زۆر هیلاک بووم. دیمه نه کانم پچرپچر
دههاته وه پێش چاو. منیش وتم:

— هیوادارم.

له غه لېبه غه لېبی دهره وهی مزگه وته که به ناگا هاتمه وه ، جموجو لیکي نانا سایی هه ست پیډه کرا . پيشمه رگه کان هه موو خه به ريان بيو وه . دهنگی هاتوچوی ئوتومبیلکی زور دهات . که له کاتزميرم پرسى وتیان چواری سهر له به یانییه ، له وه نه دهچوو خه وم لیکه وتبیت ، ئهفسه رى په یوه ندى هاته ژوروی بۆ لامان ، باسی ئه وه ی کرد که هر ئیستا ده مانبه ن بۆ سهر سنوورو له وی مالئاوا ایمان لیده که ن . بۆ هه موومان خه به ریکی خوش بوو ، به لام ئه ی چه که کانمان .

له پرسیا رى ئه وه ش ئهفسه ره که وتی :

__ هه موویتان له سهر سنوور ده دریته وه .

که چوینه دهره وه ، چه ندين لۆرى سهر بازی له به رده م مزگه وته که وه ستابوون ، سوپایه کی زۆریش له و ده ورو به ره بوون . شه ویکی په کجار سارد بوو له دهره وه . هر دوو پيشمه رگه یان خسته پشتی لۆرییه که وه ، به و پییه به سهر پانزه لۆریدا دابه شکراین . من و ماموستا عزیز به ریه ک که وتین . که له جی پیشته وه ی لۆرییه که دانیشترین وتی :

__ تو بلیی به راستیان بیت و بو شوینیکی نادیار نه مانبهن؟

پرسیاریکی به جی بو، به لام تازه کار له دهست ئیمه دا ترازابوو. له وه لامدا وتم:

__ بپوا ناکه م.

خوشم گومانم هه بوو، به لام نه مده ویست نه و زیاتر دلخورت بکه م. نه و وتی:

__ نه ی بو به م شه وه درهنگه ده مانبهن؟ بو چاوه پریان نه کرد تا روژ ده بیته وه.

راستی ده کرد، به لام لای من وه لامیکی گونجاو نه بوو، بویه وتم:

__ ئیستا کاره که له دهست ئیمه دا نییه . با بزانی چى روو ده دات.

لۆرییه کان که وتنه جووله، نه وسا ئیدی به ته واوی هه ستمان به سه رما کرد، تا توندتریش ده رویشت سه رما زیاتر ده بوو، بویه له سه ر زه وی لۆرییه که دانیشترین و پشتمان نا به پشتی یه کدییه وه بو نه وه ی ره ق هه لئه یه یه یه . له راستیدا سوودی هه بوو، بریک گه رمی که وته نیو گیانمان.

هه ر دووک بیدهنگ دانیشتیبووین و له هه موو پیچ و تاسه یه کیشدا به م لاولادا ده که وتین، ماموستا عه زیز په تی بیدهنگی پچراندو وتی:

__ نه ی ته رمه که ی شه هید؟

له وه لامیدا وتم:

__ ھيوادارين ئەويشمان لەگەڵ بېت .

سەرنجى دەرەوھى لۆرپىيەكەم دا، دنيا وردە وردە رووناك دەبوو وەو دەورووبەر دەبينرا . ئىمە بەرەو چۆلەوانى دەپۆيشتىن، ديار بوو بەرەو سنوور دەچووین، بۆيە بە مامۆستا عەزىزم وت:

__ ترست ئەبى بەرەو سنوور دەپۆين .

ئەمەم بۆيە وت، چونكە ھىچ ئاوەدانىيەك نەدەھاتە بەرچاۋ و بەرەو ناوچە شاخاوييەكان دەپۆيشتىن و بەو پىيەش دەبوو بەرەو سنوور بچين .

بەيانىيەكى يەكجار سارد بوو، ئىمە بەرەو كوئىستان دەچووین، شاخەكانى دەورووبەرمان سەراپاي بەفر بوو .

لۆرپىيەكان ھەمووى لە قەدپال شاخىكدا راوەستان، ھەك دەرەكەوت ئىتر رىگاي ئۆتۆمبيل نەدەماو لەوە زياتر نەدەكرا پۆن .

كە لە لۆرپىيەكە ھاتىنە خوارى، سەدان سەرباز ئەو ناوھى تەنى بوو، گەردەكانى نزيكمان بە پاسەوان گىرابوون . لىپرسراۋە گەرەكە ھەموومانى كۆ كەردەو وەك وتار بدات وتى:

__ براينە، ئەوا گەيشتىنە سنوور و ئىرە دوا مەنزلى ئىمە يە .

كەمىك راوەستا، يەككە لە ئەفسەرەكان بە كوردىيەكى زۆر رەوان تەرجمەى بۆ دەكردىن . ئەفسەرە گەرەكە بەردەوام بوو وتى:

__ بەداخوۋە برادەرىكتان بەھۆى سەختى برىنەكانىيەو ھە گىيانى لەدەستدا . ئەوا ھەر ئىستا ئەويشتان تەسلىم دەكەين، بەلام تەكايە لە

نۆ خاکی ئىراندا مەينىژن و بيبه نه ديوى خۆتان .

بۆ من ئەو هەوالىكى تازە نەبوو، بەلام بۆ پيشمه رگه كاني ترخه به ريكي
كتوپ و چاوه پواننه كراو بوو، چونكه من له سه راسپاردهى ئەفسه ره
گه وه كه پيم وتبوون كه له خسته خانه يه و له ژير چاره سه ريديا يه .
له گه ل ئەوه شدا كه س هيچى نه وت و هه موو چاوه پي بينيني
ته رمه كه يان ده كرد .

پاشان ئەفسه ره كه به رده وام بوو:

__ ئيستا هر هه موو چه كه كانتان ده ديه نه وه بي نو قساني و هه ندي
خواردني دي كه شمان بۆ هيتاون بۆ ريگاتان .

ئهمه ي وت و ئيشاره تي به سه ربازه كاني كرد و ئەوانيش هه موو
چه كه كانيان كه له لورييه كدا بوو به ته نها، به سه ردا دابه شكردينه وه .

ئەفسه ره كه دواي وه رگرتنه وه ي چه كه كانمان وتي:

__ پاچ و كفن و هه موو پيداويستي ناشتني ته رمه كه شمان بۆ ناماده
كردوون . به لام تكايه له ديوى خۆتان بينيژن .

هيچ گومان له وه دا نەبوو كه ئيمه ش به هيچ جوړيك نه مانده ويست
له ديوى ئيراندا بينيژن . ئەوه ي زۆر سه رنجي راكيشام به و به يانيه
سارده ، ئەو ئەفسه ره كورده بوو كه به كورديه كي ره وان ته رجه مه ي
بۆ ده كردين، هه ستم كرد چاوه كاني پر بووه له ئاو . ديار بوو ده گريا،
بۆيه چوومه نزيكيه وه و وتم:

__ بۆ ئيمه ده گري؟

یه کسه ره وهک چاوه پیتی نهو پرسیاره بیت وتی:

__ به لئ، منیش کوردم و خه لکی سنه م.

نۆر به چاوی به زه بیه وه تییده پروانین که خوشه ویستی لی ده باری،
وتی:

__ ئیوه کاریکی مه زن ده که ن.

بو نه فسه ره له ناو سوپای ئیراندا، نهوه کاریکی ئاسان نه بوو که بهو
شیوه یه هستی به رامبه ره به کورد دهر بریتی، به لام سه لماندی که بویری
زاله به سه ترسداو ناتوانی هستی کوردایه تی خوی دهر نه بریت. به
نه سپایی پی وتی:

__ لیپرسراوه که شمان __ مه به هستی نه فسه ره گه وره که بوو __ نه ویش
کورده.

نه مه وای له من کرد که بچه نزدیک نه فسه ره گه وره که و پی بلیم:

__ به پریتان کوردن؟

سه یریکی کوردم و چاوی به ناو سه ربازه کانیدا ده گپراو وتی:

__ من ئیرانیم.

بهو هه موو نه ستیره و نیشانه وه ده بوو له زه نه رال که متر نه بی، له
وه لامیدا وتی:

__ ده زانم ئیرانیت، به لام به پریتان کوردن؟

جاریکیتر به له هجه یه کی سه ربازیانه وتی:

— من ئىرانىم .

ھىچ پىۋىستى بە مشتومپى زياتر نەدەكرد . سوپاسىم كردو ئەوئىش
خواحافىزى لىكردىن .

تەرمەكەيان بۆ خستبووئىنە سەر نەقالەيەك و دوو پىشمەرگە ھەلىيان
گرت .

ئىمە كەوتىنە رىئ، ئەفسەرە كوردەكە ھاتە نىزىكمەوہو ئىشارەتى بۆ
شاخەكەى بەرامبەرمان كرد و وتى :

— ئەوہش كئىلە شىنە .

كە بۆ دواجار ئاوپم لىدایەوہ، ئەو ھەر دەگىيا .

بەرەو سنووری خۆمان کەوتینە رێ، دەمەو نیوہ پۆ گەیشتینە سەر لوتکە ی شاخەکە، لەوێ میلەکانی سنوور بە ئاشکرا دەبینران. لای میلی ژمارە (۱۲۰) ھەموو پشوو ماندا. ھەلگرتنی تەرمی شەھید و بە نەقالە، کارێکی یەکجار دژوار بوو، ئەگەرچی زوو زوو نۆرەمان دەکرد و تەرمەکەمان ھەلدەگرت، بەلام لە ھەورازدا زۆر ئەزیەتمان بە دەستیەوہ دەخوارد. چەند جارێک تەرمەکە لە نەقالەکە کەوتە خوارێ، بەلام خۆشبەختانە بە یەکجاری گلۆر نەدەبووہوہ بۆ بناری شاخەکە.

لە سەر شاخەکە، کەوتینە وتووێژ، سەبارەت بە چۆنیەتی ناشتنی تەرمی شەھیدەکانمان ھەبوو دەیوت با تا ئاوەدانییەکی لای خۆمان ببینین و لە دێیەکی لای خۆمان بینیزین، بەلام ئەو کارە ھەروا ئاسان نەبوو بۆیە ھەموو پاش بیروپا گۆرینەوہ گەیشتینە ئەو قەناعەتە ی کە باشتر وایە لە نزیک میلی سنوورەوہ بە دیوی خۆمان، گۆپی بۆ ھەلبکەنین و تەسلیمی ژێر خاکی بکەین.

ھەلکەندنی چال لە سەر ئەو شاخە بەردینە کارێکی یەکجار ئاسان

نەبوو، ئەگەرچی سەربازەکان پاچ و خاکە نازو ھەموو پێداویستی ناشتینیان پێ دابووین، لەگەڵ ئەوەشدا دۆزینەوێ شوینی ھەلکەندن کە بتوانی بە ئاسانی ھەلبکەندرئ بە ئاسانی بۆمان پەیدا نەدەبوو، بەلام چار چی بوو، ھەر دەبوو بەردەوام بین.

بەھەول و تەقەلای ھەموو پێشمەرگەکان، کە نۆرمان دەکرد لە ھەلکەندن توانیمان چالێکی وا ھەلبکەنین کە بتوانین تەرمەکە ی تێدا بشارینەو، ئەگەرچی لە راستیدا نەمانتوانی گۆرەکە بە تەواری ھەلبکەنین، بەلام کاتێک ویستمان تەرمەکە بشارینەو، زۆربەیان دەیانوت دەبێ بشوێرئ و ئینجا بە خاک بسپێردرئ، بەلام ئاو لەوشاخە ساردە لە کوێ پەیدا دەبوو. بۆیە ئیمە ھەموو بەو رازی بووین کە مادام شەھیدە ئیدی دەتوانرئ بە جلەکانییەو، بئ شتن، بنیژرئ.

ھەر واشمان کرد، پاش داپۆشین، کار ھاتە سەر ئەوێ تەلقین بدرئ. لە راستیدا ئەوێ کە بە خەیاڵدا نەدەھات مەسەلە تەلقین بوو، ئەو لە کاتی ئاساییدا و لە نیو شارو ئاوەدانیدا دەبوو بە ئاسانی بکری، بەلام لەم شاخ و کێوہ چۆن دەکرا؟ ئەئ مەلا؟

لەو ئەلامی ئەوہدا ، ھەموو دەستیان بۆ شیخ سدیق درئ کرد. لە راستیدا من تا ئەوکاتە وامدەزانی ئەوہ تەنیا نازناو، بە ناوہکە یەو، کەچی دەرکەوت کاری مەلایەتیش دەزانی.

بۆیە بە تیکرا داوا لە شیخ سدیق کرا کە بەو کارە ئایینیە ھەلبستی، بەلام شیخ نەیدەویست جیبە جیبی بکات و دەیوت کە حەز ناکات ئەو ئەو کارە بکات. مامۆستا عەزیز بە دەنگی بەرز کە ھەموو گویمان لئ بوو، وتی:

__ رەنگە تەلقینی بیر چوو بیتەوہ .

شیخ سهدیق تورپه‌یی له سه‌روچاویدا به‌دی ده‌کرا، وتی:

__ نه‌خیر، به‌لام نویژی نیم.

من هیچ حالی نه‌بووم، بۆیه داوای روونکردنه‌وه‌مان له شیخ کرد،
ئه‌ویش له وه‌لامدا وتی:

__ کاکای برا، ده‌بێ ئاوم بۆ په‌یدا بکه‌ن بۆ ئه‌وه‌ی ده‌ستنویژ هه‌لبگرم.

مامۆستا عه‌زیز هاته‌ لامه‌وه‌و به‌ ئه‌سپایی پێی وتم:

__ شه‌و خه‌وی دیوه!!

ئێرانییه‌کان چه‌ند مه‌تاره‌یه‌ک ئاویان پیدابووین بۆ ریگا، بۆیه یه‌که‌و
مه‌تاره‌ ئاومان کرد به‌ ده‌ست و قاچ و سه‌روچاوی شیخدا، ئیدی که‌وته
ته‌لقین.

نازانم تا چه‌ند ئه‌وه‌ی له‌ سه‌ر گۆره‌که‌ خویندی له‌ ته‌لقین ده‌چوو ،
چونکه‌ به‌ زمانیکی عه‌ره‌بی زۆر په‌رپووت، رسته‌کانی ده‌وته‌وه‌ . بۆ
ئێمه‌ ئه‌وه‌ هیچ گرنگ نه‌بوو، ده‌مانویست کاره‌که‌ هه‌رچۆنیک ده‌بیت
به‌ خێرایی ئه‌نجام بدات و بکه‌وینه‌ ری.

حاجی مه‌حموود پاشان پرسی که‌ ئایا ئاوه‌دانی نزیک ده‌که‌وێته
ریگه‌مان، شیخ له‌ وه‌لامدا وه‌ک هه‌میشه‌ وتی:

__ گه‌ر باش برۆین ره‌نگه‌ پێش تاریک بوون بگه‌ین.

ئه‌وه‌ لای من هه‌ر ئه‌وه‌ی ده‌گه‌یاند که‌ ئه‌مپۆش به‌ هیچ شوینیک
ناگه‌ین، بۆیه هه‌ر که‌ شیخ سهدیق له‌ مه‌راسیمه‌که‌ی بووه‌وه‌، هه‌موو
مالئاواییمان له‌ گۆری شه‌هید کرد و سه‌ره‌و خوار که‌وتینه‌ ری. له‌

دهستدانی خه سره، کاره ساتیکی خه مناک بوو بۆ هه موومان، له و ماوه کورته دا، هه موو له وه تیگه یشتین که خه سره و مروفتیکی چه ند به که لک و پیشمه رگه یه کی چه ند ئازاو قوربانی ده ر بوو.

جاریکیتر رووه و نادیار که وتینه ری، به لام باشی نه مجاریان هه ر نه ونده بوو که ئیمه له ناو خاکی خۆمانداین و ریگه ش هه له بکه یین تووشی به لا نابین. مامۆستا عه زیز به ته نیشتمه وه ده رۆیشت و به نه سپایی پیی وتم:

__ نه ری ئه وه شیخ سادق به عه ره بی چی ده وت.

نه متوانی پینه که نم. وتم:

__ گرنگ نییه چی ده وت، گرنگ نه وه یه پیشمه رگه کان که س له زمانی عه ره بی ناگات.

وه ک پشتگیرییه ک بۆ شیخ سدیق چومه نزیکیه وه و وتم:

__ مه لا سدیق نه زمانی ئه م به زمه ش ده زانی.

شیخ سدیق نه وه ی به وه سفی خۆی له قه له مدا، چونکه سه ره به رزانه وتی:

__ مروّف له ژياندا ده بی هه موو شتیك بزانی.

عه زیز به ده م ریگاوه ئاوړی لیدامه وه و وتی:

__ به شه ره ف خۆشی نه یده زانی ده لئی چی!

ئه مه ی زۆر به نه سپایی وت، به راده یه ک، که بپروانه ده کرا شیخ سدیق

گوئی له هیچی بوویت، چونکه نهو ریڅ و راست ده پوښت و ناوړی
لینه داینه وه .

جاریکی تر خوم گه یانده وه حاجی مه محمود و له پرسپاری نه وه ی
که ر هیچ ناوه دانیه ک تا شهو نه هاته ریگه مان چی بکهین . نهو وتی:

_ هندی دئی گواستراوه و کاولکراو دیته ریگه مان، کهر نه گه یشتینه
ناوه دانی نهوا ده توانین شهو له که لاهه یه کدا روژ بکهینه وه .

نهو هس هر هیوایه ک بوو، تر ووسکاییه کی ده دا به داهاتوو .

ئىمە زۆر بە باشى دەپۆيشتىن بە تايىبەتى كە سەر كە وتىمان بېرى بوو، تەنھا بەرەو خوار دەھاتىن، نان و پىخۆرى باشىشمان پى بوو، لەگەل ئەو شىدا وەك حاجى مەحمود پىشېنى دەكرد، نەگە يىشتىنە هېچ ئاوە دانىيەك. پىش تارىك بوون كە لاوەى دىيەكى رووخىتراو هاتە سەر رىگەمان، بۆيە حاجى پىشنىياری بۆ مەمووان كە شەو لەو دى روخواوە بە سەر بەرىن، بە تايىبەتى كە دارو پەردوويەكى زۆرى لىبوو كە دەمانتوانى بۆ ئاگر كەردنەوہ سوودى لىوہ رگىن.

پىشمەرگەكان ھەر زوو كەوتنە ئاگر كەردنەوہ و ھەر چوار پىنجىك لە دەورى گەردە بوونەوہ. مامۆستا عەزىز كە سەرما بىردەلەيى خۆى نەدەشاردەوہ دارە پايەكى گەورەى دۆزىيەوہ و بە يارمەتى يەك دوو پىشمەرگە، بۆ لای ئىمە ھىناو كەوتە گەردانى كە لە بەر گەورەيى و ئەستوورى كاریكى زۆر دژوار بوو. ھەرچۆنىك بىت وەك دار گۆيىنيەكانى قەندىل نەبوو كە ھەر گەنەگى. بە شارەزايى حاجى مەحمود و فوو كەردنى بەردەوامى شىخ سدىق دارەكە كەلپەي لى ھەستاو ھەموو دەورەوبەرى رۆشن كەردەوہ. عەزىز ھاتەلامەوہ و بە خۆشحالىيەوہ لە گەرى ئاگرەكەى دەپوانى، وتى:

— بېوام وايە ئەم ئاگرە تا بەيانى نەكۆرئىتەوہ.

ئەو شەو، ئىمە و تىكرا پىشمەرگە كان لە دەورى كۆبووینەو و ھەموو پشتمان كرده ئاگرەكە و چاوەپوانى رۆزى داھاتوو بووین.

ئەگەرچى ئەو شەو ھەر نەدەپۆشت، بەلام بوونى خواردن و گەرمى و نزیكبوونەو ھەمان لە بارەگاكانى سەرکردایەتى ھیواى دەخولقاند بۆیە بە دەمەتەقتیو ھەرچۆنیک بیت، شەو ھەمان برده سەر.

كە رۆژ بوو ھەو، عەزیز راستى دەكرد ھىشتا ئاگرەكە ھەر ما بوو، بەلام بوو بوو بە پشكۆ.

رۆژىكى خۆشبوو، ھەر بەرى ئاسمانى بەردابوو، خۆر لە پشتى شاخەكەو و رده و رده سەرى دەردەھینا و یەكجار گەرە دەھاتە پىش چا و زۆریش رووناك بوو. دەبوو ھى پاكى ژینگەى ئەو ناوہ بوو بیت كە ھىچ ئاوەدانىیەكى لى نەبوو.

كەوتینەو ھەو، ھیزو وزەو تىنى نویمان بە بەردا ھاتبوو ھەو، بە تايبەتى ئەمجارە دەمانزانى كە ھەر ئەمرو دەگەین بە برادەران و ئىدى پشوو یەكى راستەقىنە دەدەین.

و ھەك حاجى لە رىگە بۆى باس كردین، ئەو ناوچە یە پىیدا تىدە پەرىن، پىیان دەوت ناوچەى (لۆلان) كە عەشیرەتى برادۆستى تىدا دەژیا.

ئىمە دەمەو عەسەر گەیشتىنە دىى جورجان و بە بینىنى پىشمەرگە، گەلىك شادمان بووین. ھەر زوو پىشمەرگە كان لە دەورمان كۆ بوونەو، ھەموو دەبووست ھەوالى ناوچەى سۆران بە تايبەتى سلیمانى بزانی.

ھەر لەوئى تىبىنىم كرد كە زۆر بەى پىشمەرگە كان خەلكى یان سلیمانى یان دەورووبەرى بوون و ھەر لەوئى كۆمەلئى برادەرى كۆنم دى كە لە زوو ھەو نەمدىبوون و بە بینىنیان گەلىك كە یف خۆش بووم.

یەكێك لە وانە مولاژم عومەر بوو، كە لە سالەكانى ھەفتاوە یەكترمان دەناسى، بەلام ھىند تىكەل نەبووین، بۆیە لەو دى دوورە دەستە

فرسه‌تییکی باش بوو بۆ هردووکمان که له نزیکه‌وه یه‌کتر زیاتر بناسین. مولازم عومه‌ر ئه‌فسه‌ریکی سوپای عیراق بوو، له سه‌ره‌تای چه‌فتاکاندا به‌شداری له شوپرسی ئه‌یلوول کردبوو، پاش شکستی شوپرش، وه‌کو هه‌زاران پیشمه‌رگه‌ی دیکه‌گه‌رینرابوه‌وه بۆ خوارووی عیراق، به‌پله‌یه‌کی مه‌ده‌نی دامه‌زرابوو. به‌لام ئه‌م هه‌ر له سه‌ره‌تای دروستبوونی شوپرسی نوێوه، په‌یوه‌ندی به‌پیشمه‌رگه‌وه کردبوو. ئه‌و سالیک پێش من چووبوه‌وه ده‌ره‌وه. ئه‌و شه‌وه له‌یه‌کیک له‌ماله‌کانی دێ دابه‌شکراین و پیکه‌وه تا دره‌نگانی شه‌و خه‌ریکی قسه‌و باس بووین. من باسی سلیمانی و چۆنییه‌تی ده‌ربازبوونم له‌زیندان بۆ ده‌کرد و به‌سه‌ره‌تای جه‌وله‌که‌مان له‌قه‌ندیل و له‌ئێران بۆ ده‌گه‌یپه‌یه‌وه، ئه‌ویش باسی ژیانی خۆی له‌خوارووی عیراق و ئه‌و ماوه‌ی پیشمه‌رگه‌یه‌تییه‌ی بۆ ده‌گه‌یپه‌یه‌وه. هه‌ر زوو هه‌ستم به‌نزیکه‌بوونه‌وه‌یه‌ک کرد له‌یه‌کتری.

ئه‌و شه‌وه زانیارییه‌کی زۆری سه‌باره‌ت به‌ناوچه‌که‌ پێدام که‌ بۆ من زۆر پێویست بوو. ئه‌و باسی ئه‌وه‌ی بۆ کردم که‌ ئه‌م ناوچه‌یه‌ عه‌شیره‌تییکی گه‌وره‌ی تێدا ده‌ژی و ئیستا ئیمه‌هه‌موو میوانی ئه‌وانین و له‌ماله‌کانی ئه‌وان نان ده‌خۆین و ده‌نووین، تا ئه‌وه‌کاته‌ی چه‌که‌کان ده‌گات و ئه‌م ناوچه‌یه‌ به‌جێ ده‌هێلین.

مولازم ئه‌وه‌شی بۆ باسکردم که‌ ئه‌مانه‌هه‌موو پابه‌ندی سه‌رۆک هۆزه‌که‌یانن و هه‌یج په‌یوه‌ندیان به‌حزب و ریکه‌سته‌وه‌نییه‌ و ئه‌وان ته‌نها وه‌ک میوان سه‌یرمان ده‌که‌ن.

لای خۆشمه‌وه، به‌دوو درێژی، باسی چۆنییه‌تی شه‌هید بوونی خه‌سه‌روم بۆ کرد. دیار بوو ئه‌و پێشتر ده‌یناسی و زۆر دلگران بوو به‌شه‌هید بوونی. تامه‌زرۆی گه‌یشتنی چه‌که‌کان بووم، بۆیه‌پرسیاری ئه‌وه‌م لیکرد که‌کی ئه‌و چه‌کانه‌له‌سووریاوه‌ ده‌گات له‌وه‌لامدا وتی:

__ نازانری که‌ی. به‌لام ده‌گات چونکه‌چه‌که‌کان ئاماده‌کراون.

له راستیدا، هر گه یشتنمان به سیڅوڅه‌ی سنوور سهرکه وتنیڅ بوو
بو څوی. به لای منه وه یه کیڅ له ئامانجه کان به دی هینرابوو، نه ویترا
چاوه پوانی گه یشتنی چه که کان بوو. نه وه ی گرنګ بوو ئیدی ری و
دوور و دريژ به و نزيکانه له به رده مدا نه بوو. ده مانتوانی پشوو یه کی
باش به دین و له گه ل پيشمه رگه کانی تر دا یه کتر بناسین.

هه ستمکرد مولازمیش څوی ده هات بو یه وتم:

__ دياره توش وهک ئیمه هیلای.

پیاو راست بللی مه به ستم څوم بوو، هیلای نه و چند روژه وا به
زووی له جه سته مان دهر نه ده چوو. من زیاتر څوم ده هات و نه وه ی
وتم هر پاساویک بوو بو نه وه ی څوشم بنووم.

پاشان وتم:

__ روژانیکی زورمان له به رده مدایه.

نه ویش هه سستی کرد که ته واو شه که تم و باویشک له سهر یه کدی
ده دم. به دم راکیشانی به تانیبه که ی به سهر څویدا وتی:

__ بیگومان بیگومان .

به یانی له سەر پێشنیاری مولازم عومەر گەشتیکمان بە ناوچە کە دا کرد. له راستیدا دیکانی ئەو ناوچە یە هەمووی خانووی پەرت و پلۆ بوون و له نێو دۆڵە کە دا کە دەکەوتە نێوان دوو شاخی یە کجار بەرزە وە له کەنار رووباریکی کەم ئاو کە له شاخە کە وە بۆ نێو دۆڵە کە دەهات دروستکرا بوون وەک دەرکەوت سێ دێی لەو ناوچە یە هەبوون گەر بە دێی ناوژەد بکریین، «خەینە» کە دەکەوتە سەر و مانە وە دوایین دێی کوردستانی عێراق بوو کە له سەر و یە وە سنووری هەر سێ دەوڵەتی عێراق و ئێران و تورکیا تێکەڵ دەبوون. شوینی حەوانە وە ی ئیمەش «جورجان» ی ناو بوو و له خواریشمانە وە دێی «لۆلان» بوو کە شوینی سەرۆک هۆزی برادۆستییه کان بوو.

ئیمە پێشمەرگە یەکی زۆرمان له نێو دۆڵە کە دا بە دی کرد کە ژمارە یان بە چەند سەد کە سێک دەخەملێندرا، بە لام ئە وە ی سەرنجی راکێشاین، هیچ بارە گایەکی سابیتمان نە دی و له روونکردنە وە ی ئە وە دا، مولازم وتی:

— هەموو چاوە پێی گە یشتنی چە کە کان دەکە یان کە له سووریا وە بۆمان

دیت، بۆیه پیشمه‌رگه‌کان به سەر مالانی ئەم دێیانەدا دابەش کراون.
لای نیوهرۆ کۆمەڵی برادەری مندالیم بەدی کرد که زۆر دەمیک بوو
نەمدیوون. یه‌کیک له‌وانه عوسمان قادر منه‌هر بوو که له‌وی به
عه‌فان ناسرابوو، که له‌ ناوه‌پاستی ساڵه‌کانی (۵۰) دا پیکه‌وه له
قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی بووین. بینینی ئەو، کۆمه‌لیک یادگاری مندالی
بیرخسته‌وه.

عوسمان کورپیکی رووخۆش و قسه‌ خوۆش و پیشمه‌رگه‌یه‌کی خاوه‌ن
ئەزموون بوو، ئەو له‌ شوپشی ئەیلوولیشدا به‌شداری کردبوو، بۆیه
وه‌ک پیشمه‌رگه‌یه‌کی قالدبوی مه‌یدانی خه‌بات و شوپش ده‌ناسرا.

لای ئیواره، له‌ سەر ده‌ستووری پیشمه‌رگه‌، به‌ ماله‌کاندا دابه‌شیان
کردین. من و مامۆستا عه‌زیز به‌ر یه‌ک ماله‌که‌وتین.

خاوه‌ن ماله‌ وه‌ک سه‌ید شه‌ریف خۆی پێ ناساندین، ئەو شه‌وه‌ تا
دره‌نگان به‌ده‌م خواردنی شیوی ساوه‌ره‌وه، گه‌لیک بیره‌وه‌ری خۆی
بۆ گێزاینه‌وه. ئەوه‌ی لای من مایه‌ی پرسیار بوو، ئەوه‌ بوو که‌ چۆن
ئەو که‌ خه‌لکی ئەو ناوچه‌ دووره‌ده‌سته‌یه، وا به‌ سۆرانییه‌کی بێ گه‌ی
و گۆل له‌گه‌لمان ده‌ئاخفیت و ئەم پرسیاره‌شم راسته‌وخۆ لیکرد، له
وه‌لامدا وتی:

__ ئیتر به‌ هۆی مملانیی عه‌شیره‌ته‌وه‌ ماوه‌یه‌ک له‌ هه‌ولێر ژیاوین بۆیه
وا باش فی‌ری سۆرانی بووین.

پاشان زۆری باسی عه‌شیره‌ت و مملانیی هۆزه‌کانی ئەو ناوچه‌یه‌ی بۆ
کردین و داخی بۆ شه‌ری نیوانیان ده‌خوارد و هیوای ده‌خواست که
جاریکی تر ئەوه‌ دووپات نه‌بیته‌وه.

ئىمەش لاي خۆمانەۋە بە تايىبەتى مامۇستا عەزىز كە ۋەكو كادرىكى
حزب خۆي ناساند باسى ناۋچەي خۆمانى بە درىژى بۆ كرد و ئىنجا
كەۋتە باسى سىياسەت .

عەزىز ئەۋ شەۋە ۋەكو موحازەرە بدات ھەرچى دەربارەي ماركسىيەت
ۋ خەباتى چىنايەتى دەزانى بۆ سەيد شەرىفى باس كرد . ئەۋ دەيوت
خەباتى ئەم جارە دژى ئاغاۋ دەرەبەگ ۋ سەرمايەدارىيە . ئاگام لى
بوو سەيد ھەر سەرى بۆ دەلەقاند، گومانم نەبوو كە زۆر لە قسەكانى
نەدەگەيشت، بە تايىبەتى كە باسى سەرمايەدارى ۋ نەمانى لە داھاتوودا
دەكرد . چەند جارېك بە چاۋ ۋ جاروبارېش بە دەست ئىشارەتم بۆ
دەكرد كە ۋاز لە ۋ قسانە بھىنئىت ۋ وتارەكەي كورت بكاتەۋە، بەلام
ئەۋ ۋەك ئەۋەي بېرىرى دابىت، مەسەلەكە بە كۆتايى بھىنئىت ، ھەر
بەردەۋام بوو .

ديار بوو سەيد شەرىف بەۋ قسانە زۆر كەيفى نەدەھات ۋ رەنگە لە
زۆرىشى نەگەيشتبىت چۈنكە وتى:

__ تۆ لەۋە گەپى . ئىۋە مرۆفى كىن؟ .

- مرۆف؟! .

حزبايەتى بەۋ جۆرەي ئىمە دەمانكرد ، لەۋە نەدەچوو گەيشتبىتە ئەۋ
ناۋچانە يان ھەر نىزامى خىلايەتى لەۋ شويئە دوردەستانە پەيرەۋى
دەكراۋ لەۋيئش تەنھا ئاغا يان سەرۆك ھۆز حوكمى دەكرد، بۆيە
پرسىيارەكەي لە جىيى خۆيدا بوو، بەلام مامۇستا عەزىز بەۋ پرسىيارە
گەلىك قوشقى بوو، وتى:

__ مرۆفى چى؟ من مرۆفى كەس نىم .

جاریکی تر که و ته باسی حزبايه تی و رۆلی کاریگه‌ری له نیو میلیله تدا. له وه ده‌چوو ده‌میک بیټ تامه‌زۆی شروڤه‌ی بیروباوه‌پی بیټ، چونکه به‌رده‌وام بوو، وتی:

__ ته‌نانه‌ت من مرۆفی (ماو) یش نیم.

گومان له‌وه‌دا نه‌بوو که مام سه‌ید هه‌ر نه‌یزانی (ماو) که مه‌به‌ستی (ماوتسی تۆنگ) بوو کێیه، بروام وایه هه‌ر نه‌شیبیستیوو، بۆیه زۆر به‌ساده‌یی وتی:

__ ئه‌ی که‌واته مرۆفی کێیت؟

دیار بوو مامۆستا عه‌زیز خه‌ریک بوو به‌ راستی تووڤه‌ بیټ، بۆیه هه‌ر بۆ هیتور کردنه‌وه‌ی وتووێژی نێوانیان وتم:

__ ئی ده‌ تو له‌ و بپرسه، بزانه مرۆفی کێیه.

سه‌ید شه‌ریف که‌یفی زۆر به‌ قسه‌که‌م هات، چونکه وتی:

__ من مرۆفی حاجی موحه‌مه‌دم.

ئه‌گه‌رچی چرای ماله‌که‌ کز کز ده‌سووتا و به‌ ئاسته‌م سه‌روپۆته‌لاکی یه‌کدیمان ده‌دی، به‌لام من نیشانه‌ی پرسیارو سه‌ر سوڤمانیکی گه‌وره‌م له‌ ده‌مو چاوی مامۆستا عه‌زیزدا خوینده‌وه.

حاجی موحه‌مه‌د، سه‌رۆکی خێله‌که‌یان بوو، زۆر به‌ ریزه‌وه‌ باسی بۆ ده‌کردین. لای ئه‌و حزبايه‌تی و ئه‌و جۆره‌ شتانه‌ نه‌ی ده‌خوارد.

مامۆستا که‌وته‌وه‌ باسی رێکخستن و رۆلی له‌ نیو کۆمه‌لدا، تا که‌یشه‌ ئه‌وه‌ی خه‌ریک بوو باسی نه‌مانی رۆلی هۆز بکات، بۆیه خێرا فریا

که وتم ، چونکه گەر وانه‌بوایه گومانم نه‌بوو به‌و شه‌وه سه‌ید شه‌ریف
مالتاوا‌یی لیده‌کردین، بویه رووم کرده سه‌ید و وتم:

__ ئیستا بیمان ده‌لّیت .

له‌و کاته‌دا، له‌ ده‌رگای ده‌ره‌وه‌ درا . حاجی مه‌حموود بوو ، بۆ شوین
ده‌گه‌را . سه‌ید پیشوازییه‌کی گه‌رمی لیکرد .

منیش بۆ کۆتایی هینان به‌و مشتومره، ئیشاره‌تم به‌ حاجی داو زۆر
به‌ جدی وتم:

__ ئیمه‌ش هه‌موو مرۆفی حاجی مه‌حموودین .

مام سه‌ید زۆر به‌ وردی سه‌رنجی حاجی ده‌دا . نازانم بپوای ده‌کرد یان
نا ...

وهك نه ریتی گوندییه كان، سهید شه ریف تاریک و روون له خه وهه ستاو به وپییه ش ئیمه له گه لئی هه ستیان و دواى خواردنی به رچاییه کی سه ر پییی که ته نها نانی وشک و جوره په نیریکی بۆندار بوو که خواردنی بو ئیمه زۆر نامۆ نه بوو، به لام له وه زیاتریش چنگ نه ده که وت و ده بوو ئیمه مه منوون بین، ئیمه ش له گه لئی چووینه ده ری.

گوندییه كان، وهك پیشه ی هه میشه بیان، هه موو زوو له خه وهه لده ستن و خه ریکی کاروباری رۆژانه ی خۆیان ده بن و ئیمه ش ده بوو تا له نیو ئه واندا بین په پیره وی ئه و عاده ته بکهین، به لام ئیمه هه چ کاریکی ئه وتۆمان نه بوو، هه رچه ند حاجی مه حموود وهك یارمه تییه ک بو خانه خویکه مان، به ته ورداسیك خه ریکی برینی داری سووتان بوو. له راستیدا من و مامۆستا عه زیز نه مانده زانی چ جوره یارمه تییه ک بدهین بۆیه وهك به رده ستی حاجی یارمه تیده ر بووین.

مامۆستا عه زیز پیش نیوه رۆ کتیرییه کی کۆنی قوپاوی له نیو دی ده ستکه وتبوو، خه ریکی چا لیتان بوو که به هۆیه وه کۆمه لیک پیشمه رگه ی بیکاری وهك خۆمان له ده ورمان گردبوونه وه.

باس باسی وتووژ بوو له گه ل حکومتدا، که بو نیمه خه به ریکی گه لیک ناکاو بوو، چونکه پیشمه رگه جارې نه و هیزه ی نه بوو که داوای وتووژی له گه ل بکری، بویه نیمه زیاتر وهک پروپاگنده ی نیو پیشمه رگه له قه له ممان ده دا، هرچه ند په کی که له پیشمه رگه کان که خوی وهک دکتور چالاک ناساند سوور بوو له سر راستی هه واله که و ده یوت:

__ حاجی موحه مد له نیوان نیمه و نه واندايه .

حاجی موحه مد مه به سستی سه روکی خیلې برادوست بوو، بویه ماموستا عه زیز که نه یوانی خوشحالی خوی بوو نه و ده نگویانه بشارتته وه وتی:

__ نیمه له مالی په کی که له پیاوانی حاجی موحه مد دامه زراوین و نیواره که ده چینه وه لئی ده پرسین و له راستی و دروستی هه واله که ده کولینه وه .

هه موو به تاسووقه وه چاوه رپی نیواره مان ده کردو ده مانویست له ده می سه ید شه ریفه وه که مروفی حاجی بوو، شتی که بیستین .

نه و روژه تاده هات، هه واله که زیاتر له نیو پیشمه رگه دا بلاو ده بویه، به راده یه ک گه یشینه قه ناعه ت وهک عه ره ب ده لئ، دووکه ل بی ناگر نابیت .

به لام هیزی نیمه، وهک به چاو ده بینرا، به هیچ جوړیک له گه ل هینو توانای ده ولته تی عیراق به راورد نه ده کرا، بویه زیاتر گومان له و ده ستنپشکه ریبه ی حکومت یان رازی بوونی بوو گفتوگو ده کرا .

نیواره له مالی سه ید شه ریف، له ده وری سینیه ک ساوهر، به نانی جووه، گردبوینه وه، هه موو په له ی نه وه مان بوو زوو له خواردنه که

رزگار بین و پرسیار له حاجی بکهین.

بۆیه هر دواى نانخواردن يه کهم پرسيار مامۆستا عهزیز کردى:

__ تو بلیى حکومهتى عیراق ملی دابى و وتووێژ له که لمان ئەنجام بدات.

پرسیاری بوو رووی ده می ده کرده سهید شهریف، بۆیه ئەویش وتی:

__ ماوهی يهک دوو مانگه سه رۆک هۆزمان خهريکه . دياره حکومه تيش موافقه تى کردوه .

له راستیدا هه موو خۆشحال بووین، به وهی که به زووترین کات ده که پێینه وه بۆ ژيانى ئاسایى خۆمان، مامۆستا عهزیز له هه موومان زیاتر خۆشى به سه روچاويه وه ده بینرا، چونکه ئەو تازه ژنى هینابوو.

ئەو شه وه ئیدی که وتینه شیکردنه وه، هه ر يه که و بارى سه رنجیکى ده دا، هه مووش هیواى سه رکه تنیمان ده خواست.

به لام رژیمیکی ئاوا درنده، که هه ر يه ک دوو سال پيش ئیستا، هه موو هه ولێکی دا بۆ شکست پێهینانى شۆرشى ئەیلوول و هه رچى ته نازولات هه يه بۆ شای ئیران کردى، چۆن و بۆ، ملی بۆ ئەم پۆله پيشمه رگه يه داوه، که به به راورد له گه ل شۆرشى ئەیلوول هه ر به قه ده ر به تالیۆنیك ده بووین. ئەوه منى ده خسته گومانه وه و ده موت ده بى حکومه ت مه به ستیکى له و وتووێژه هه بى که له به رژه وه ندى خۆى و دژ به ئیمه بێت.

ئەو شه وه، باس هه ر باسى وتووێژ بوو، مامۆستا عهزیزيش به وپێيه وازى له شیکردنه وه ی چينايه تى هینابوو، هه روه ک باسى رۆلى گرنكى

سەرۆك ھۆزی دەكرد كه له ولاتی نیمچه دەرەبەگی و نیمچه بورژوازیدا دەتوانیت بیگێریت. نازانم ئەوانەى ھەر بۆ موحامەلەى سەید شەریف دەوت یان برەواى پێبوو.

من زیاتر قسەکانى بە موحامەلەى سەید تێدەگەیشتم، چونکە ھەر شەوی پێشوو، ھەك کادریكى ولاتی چين بۆ مام سەید دەئاخفى.

كە رۆژمان لێ بوو، ھەر زوو وەدەر كەوتین، زیاتر مەبەستمان بیستنى ھەوالی نوێ بوو.

ھەرواش بوو، دەنگ بە زوویى لە ناو پێشمەرگەدا بلأو بوو، كە ھەر ئەمڕۆ، شاندى خۆمان لە رێى لۆلانەو بە میانگیری حاجى موحەممەد بە ھالىكۆپتەر بەرەو بەغدا دەچن.

لەناو دى دكتور چالاكمان بینیبەو، ھەر خیرا دوا ھەوالی پێگەیاندىن و كەوتە شروڤەى بارودۆخەكەو دەیوت ھەرچەند رۆژىكى دى نابات، ھەموومان دەگەڕینەو بە بۆ شارەكانى خۆمان.

پێشمەرگەكان، دەستە دەستە، پێكەو كۆدەبوونەو ھەر باس ھەر باسى وتووێژ بوو، بەلام من ھەرچەند سەیرم دەكرد، تەرازووى ھیز بە ھیچ جۆرى لە بەرژەوئەندى ئیتمە نەبوو. ئەى حكومەت بۆچى بەو وتووێژە رازى بوو، ئەو پرسیارىك بوو لە مێشكەدا گینگلى دەدا و بى وەلام دەمايەو.

گه پانه وهی شانده که به دهست به تالی ، بۆ من و زۆربه مان ، مایه ی سهرسورمان نه بوو. ئیمه هیشتا نه بوو بووین به هیزیک که حسابی جدیمان بۆ بکری. ته رازووی هیز هینده ی به لای حکومه تی به غدادا دهشکا که به هیچ جۆریک مۆله تی به راوردی نه ده دا. هه موو هیزی پیشمه رگه به قه ده ر فه وجیکی رژیمی عیراقی نه ده بوو، نه وه چه ک هه ر لینگه ری. نه ی که وابن مه به ستی حکومه ت له وتووژی چی بوو. من وای بۆ ده چم هه ر داوای گه پانه وه بوویت بۆ به ر سیبه ری رژیم، چونکه نه وان له وپه ری هیزو ئیمه ش_ بیروبا وه ری لئ لابده یت_ له وپه ری لاوازیدا بووین.

دهنگزی سه رنه که وتنی وتووژی ئیمه و حکومه ت، هه ر زوو له ناو دۆله که دا بلاو بووه وه، بۆیه هه موو به په له که وتینه خۆمان، به تایبه تی کاتیک زانرا که حکومه ت داوای چۆلکردنی نه و ناوچانه ی که سه رکردایه تی لیبوو کردبوو. هه ر بۆیه ش پاش نیوه پۆ، فه رمان درا که هه موو به ره و سنووری تورکیا برۆین و بچینه نیو خاکی تورکیا، له گه ل نه وه شدا وره ی پیشمه رگه کان به گشتی هه ر به رز بوو. تیزه کانی (ماو) سه باره ت به شوێرش، بروای به شوێرش درێژخایه ن بوو، بۆیه

کەس ناپەزایى نیشان نەدا، ئەگەرچى خۆشحالىش نەبووین.

هەموو ملی شاخەکەى سەرۆى خۆمان، کە سەراپا بەفر دایپۆشیبوو گرتە بەر. وەک دەرکەوت حکوومەت مۆلەتى بیست و چوار کاتژمێرى بە شاندهکە دابوو، بۆیە دەبوو پێش تەواو بوونی ئەو کاتە، ئەو ناوچانە بە جى بهێلین.

لەرستیدا ئێمە خاوەنى ئەو هیزە نەبووین، کە بتوانین بەرگرى لە بنکەیهکى سابیت بکەین، بۆیە هەر دەبوو، ئەو ناوچەیهى کە ئاشکرا بووبوو وەک سەرکردایەتى بە زووترین کات چۆل بکری و بەوپیەش ئێمە بکەوینە جەولە و گەپان، بەلام تا ئەو بریارە جێبەجێ دەکرا، دەبوو بۆ خۆ ریکخستنهوه بچینه نێو خاکی تورکیا و لەوێ چاوه‌پوانى گەیشتنى چەکەکان بین.

سەرکەوتن بەو سەرەتای زستانه‌و بە شاخێکى وا بلنددا، یەكجار کارێکى سەخت دەهاتە پێش چاوى، لەگەڵ ئەوەشدا، هەموو بە هیزێکى نوێوه‌و بە برۆایەکى تیۆرییه‌وه، بە شاخەکەدا هەلەزناین.

مامۆستا عزیز، بە دەم هەلگەپان بە شاخەکەدا، باسى شوپشى درێژخایەنى بۆ دەکردین کە نازانری چەند دەخایەنیت و دەبى مەیدانى بەرەنگارى بەرفراوان بکریت و سەرتاسەرى کوردستان بگریته‌وه‌و لە هەموو شوپنیک گورزى کوشنده‌و لە دوژمن بدری تا ئەو کاتەى شوپش لە شاخەکانه‌وه، بەرەو شارەکان دەرواو رزگار دەکری. هەموو گویقولآخى شیکردنه‌وه‌کەى بووین، کە شیخ سدیق، نازانم چۆن وا باش گویى لە قسەکانى عزیز بوو، وتى:

— دە کە وابیت ئەوه فریای من ناکه‌ویت و برۆا ناکەم جارێکى تر جاده‌ى قیر ببینمه‌وه.

شیخ مه بهستی ته من بوو، نهو له سه روو شه ست سالییه وه ده بوو، به وپییهش که عزیز باسی ده کرد، نهو جوړه شوړشه دهیان سالی دیکه ی ده خایاند و به پتی ته مهنیش، ئیدی نهو فریای شیخ سدیق نه ده کهوت و وهک خوئی دهیوت، نهو، ته من مه ودای نه ده دا، نهو سهرکه وتنه ببینیت .

ئیمه که هموو می شکمان تژی بوو له تیوری شوړشگیپی، نهو ه مان به جوړیک له لاوازی بیرکردنه وه، بو یاشیخ، له قه له م ده دا.

راسته ئیمه وهک تیوری بروامان به شوړشی دريژخایه ن بوو، به لام ولاتی ئیمه و چین، به هیچ شیوه یهک به راورد نه ده کرا، له گه ل نه وه شدا، وهک حاجی مه محمود دهیوت تازه هموو تووشبووین و ده بوو له سهر شوړش به رده وام بین .

من لای خو مه وه ته قدیری شیخ سدیقم ده کرد که به و ته مهنه یه وه و به خوینده واره سه ره تاییه وه هاتبووه نیو شوړشی نوئ و به شداری ده کرد . نهو خوئی له خویدا نه وپه ری بروابوون بوو، به توانای گه له که ی و نمونه یه کیش بوو بو لاوانی ولات که موقتیک له و ته مهنه بالایه دا بتوانئ وهک گه نجیک به شداری له خه بات و به رهنگاریدا بکات . که سهرکه وتینه سهر شاخه که، له ویوه ده مروانییه ده وروبه ر، تا چاو بر کات هر شاخی تر بوو، که به فر دایپوشیبوو، به لام نه وه ی ئیمه له همووی به رزتر بوو، چونکه هموو شاخه کانی تر له خوارمانه وه له گردولکه ده چوون و سپی ده چوونه وه .

له داگه پاندا، که خه ریک بوو، ورده ورده ده وروبه ر تاریک ده بوو ، پییان راگه یان دین که ئیستا له نیو خاکی تورکیاین، که له راستیدا پارچه یه کی تری کوردستان بوو .

ئەو شەوئە لە نزیك دێیەك بە ناوی (گەلیشم) بنەو بارەگامان هەلدا. باش بوو زۆریەى پێشمەرگەكان چادرو بەتانیان پێبوو. ئێمەش لەگەڵ چەند پێشمەرگەیهكى تردا ، لە ژێر چادریكدا، تا رۆژ بووئەوه، هەلماندا.

ئەگەرچى دەوروبەر یەكجار سارد بوو، لەگەڵ ئەوئەشدا، ئێمە هەستمان بە سەرمانەكرد وەك ئەوئەى لە شاخى قەندیل بە سەرمان هات. ئەم پێشمەرگانە لە ئێمە شارەزاتر بوون، لەو بوارەدا، چونكە زۆر بە زوویی و بە سەرکەوتویی چادەرەكەیان بۆ هەلدا كە ئەوئە هەر بۆ ئێمە لە قەندیل نەپەخسا. خراپی چادەرەكەمان بوو، یان نوقسانی یان نەشارەزاییمان ، ئێمە ئەو كارەمان لە قەندیل بۆ جێبەجێ نەكرا.

كە رۆژ بووئەوه سەرنجى دەوروپێشتمان دا، ئەوئەى لامان سەیر بوو ئەوئە بوو كە هیچ سەربازگەیهكى توركى یان مەخفەرى پۆلیس كە لێرە پێیان دەوت (قەرەقۆل) نەدەبینرا، ئەوئەش بۆ ئێمە مایەى خوشحالی بوو كە دەمانتوانى تا چەكەكان لە سووریاوئە دەگات لەو ناوچانە، بێ ترس، بحەوئینئەوه .

كاتێك خەلكى گوندەكانى ئەو ناوچەیه، هەستیان بە بوونمان كرد لە خاكیاندا، زۆر یارمەتییان داین و نان و خۆراكێكى زۆریان بۆ دەهێناین، كە نمونەى هەستى یەك نەتەوئەى بوو. ئەوان بە بینینی ئێمە، بە چەكەوه و بە جلی پێشمەرگایەتیئەوه، سەربەرز بوون، چونكە لەو ولاتەى ئەوان، تا ئەو كاتە دانیان بە كوردبوونی خەلكەكەو ناوچەكەدا نەدەنا، بۆیە بینینی ئێمە لای ئەوان بەرجەستە بوونی كوردو كوردستان بوو.

بینینی هەستى ئەوان بۆ ئێمە مایەى سەربلندی بوو، لەراستیدا بە هەموو شێئەیهك دەیانویست هەستى كوردانە و جوامیریان دەربێن.

شیخ سدیق که زۆر به وردی سهرنجی رهفتاری خه‌لکی ئەو ناوچانه‌ی ده‌داو ئەو هه‌سته کوردانه‌یه‌ی رۆژانه به چاوی خۆی ده‌دی. وتی:

— بڕوام وایه ، به چاوی خۆم سه‌رکه‌وتن ده‌بینم.

مه‌به‌ستی، هه‌ستی کوردانه‌ی، کورده‌کانی تورکیا بوو، له‌راستیدا نمونه‌یه‌ی بوو، هه‌ستمان نه‌ده‌کرد له ولاتیکی ترداین.

وه‌ک ده‌رکه‌وت بۆمان، مه‌سه‌له‌ی گه‌یشتنی چه‌ک له سووریاوه کاریکی هینده ئاسان نه‌بوو، وه‌ک پێشبینی ده‌کرا، چونکه ده‌بوو به قاچاخ چه‌که‌کان بگاته نێو خاکی تورکیا و له سنووری (قامیشلی) یه‌وه بۆ شاری (نه‌سیبین) ده‌ریاز بکری و ئینجا شاره‌وشار بگوازیته‌وه تا ده‌گاته شارۆچکه‌ی (شه‌مدینان) و ئینجا به ده‌ست ئیمه‌ بگات، بۆیه ئاگادار کراین که ره‌نگه ئەو کاره چه‌ندین هه‌فته، بخایه‌نیت، هه‌ر بۆیه‌ش دوا‌ی وتووێژ له‌گه‌ڵ گه‌وره‌ پیاوانی ناوچه‌که‌دا بپیار درا که هه‌رچه‌ند پێشمه‌رگه‌یه‌ک به سه‌ر مالتی‌کدا دابه‌ش بکری تا چه‌که‌کان ده‌گات، چونکه له‌راستیدا نه‌ده‌توانرا له‌و کۆیستانه ژیان له ژێر چادردا به سه‌ر ببری، بۆیه ئەو کاره‌ی خه‌لکانی ئەو گوندانه ده‌رهه‌ق پێشمه‌رگه کردیان به کاریکی مه‌زن و بی وینه له لامان له قه‌له‌م درا.

حاجی مه‌حموود که له شوێرش پێشوو‌دا به‌شداری کردبوو، زۆر به دلناییه‌وه ده‌یوت:

— ئیمه‌ خاوه‌نی ئەم گه‌له بین هه‌ر سه‌رده‌که‌وین.

ئەو هه‌سته کوردانه‌یه‌ی له‌و ناوچانه دیمان ، مۆله‌تی به تیورییه شوێرشگێتپیه‌کانی مامۆستا عه‌زیز له‌ق کردبوو ، بۆیه پیم وت:

— وابزانم ماو باسی ئەم هه‌سته‌ی، له کتێبه‌کانیدا، نه‌کردوه.

مامۆستا عەزیز سەیریکی قوولئى کردم ، ديار بوو له مەبەستەكەم
دەگەشت، چونكە وتى:

__ خۆ ماو ككتیى بۆ ئیمة نه نووسیوه .

من هەر دەمویست بیجوولئینم ، بۆیه بۆ دلنه وایی وتم:

__ بەلام دەتوانین سوودی لئوه رگرین

بزهیه ك گرتی، هیچی نه وت .

پیشمه‌رگه‌کان به سەر مائی گونده‌کانی ئەو ناوچه‌یەدا، دابەشکران .
 ئیمه بهر مائی که سایه‌تییه‌کی ناسراوو دەست‌پۆشتوو که‌وتین له دئی
 (گه‌لیشم).

خاوه‌ن مأل وهک کوێخا موزه‌فەر خۆی ناساند، تا بلئی مرۆفئیکی
 میواندۆست و رووخۆش و دەست و دل فراوان بوو. به‌هیچ جۆری
 رووگرژی نیشان نه‌ده‌دا ، ئەگه‌رچی ئیمه پینچ پیشمه‌رگه بهر مائی
 ئەو که‌وتبووین.

هه‌موو چاوه‌پۆی گه‌یشتنی چه‌که‌کان بووین، به‌لام له باتی گه‌یشتنی،
 هه‌وآلی ناخۆشمان پیده‌گه‌یشت که ده‌یوت، له‌و سنوورانه‌ی نزیک
 سوریا، شه‌پو پینک‌دادان له‌ نێوان گرووپه‌ کوردییه‌کانی نێو عێراق
 رووده‌دات که بۆ ئیمه هه‌وآلیکی زۆر نازار به‌خش بوو.

ئیمه‌ی کورد ئەزموونییکی دووردریژی شه‌پی ناوخۆمان هه‌بوو که
 مایه‌ی شانازیمان نه‌بوو. له‌ ناوه‌راستی شه‌سته‌کانی سه‌ده‌ی پیشوودا،
 لیکترازانیک له‌ بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی رووی داو هیزه‌کانی کورد و
 پیشمه‌رگه‌ی کرد به‌ دوو که‌رته‌وه . ئەگه‌رچی له‌ راستیدا هه‌یچ پاساوئیکی

لۆژیکی، بۆ ئەو لەت بوونه، نەبوو، گەر مۆف چاوا له بهرزه وهندی تهسکی حزبی و سوودی شهخسی بپۆشی. له گهڵ ئەوهشدا ئەو بزوتنه وه گه وره یه ی که مایه ی ئومیدی هه موو گه له که مان بوو، که و ته بهر ره شه با ی دووبه ره کییه ک که چه ندین سالی خایاند و جگه له مآویرانی و به کتر کوشتن، هه یچ سوودیکی تری نه بوو.

ئه گه رچی ده یان پاساوا، بۆ ئەو بارودۆخه، ده دۆزرایه وه گوايه لایه نیک چه په و ئەوی دی راستپه و، به لام له راستیدا ئەوه نه بوو، چونکه لایه نی خو به چه پزان په نای برده بهر حکومه تی عیراقی و که و ته دزایه تی لایه نه که ی تر، به هاوکاری چه ک و جبه خانه ی حکومه ت. جا سه یر ئەوه بوو ئەو تاقمه ده یویست له گوشه یه کی ئەم ولاته داو به ره زامه ندی حکومه تیکی عه سه کهری و فاشی به هه شتیکی سوسیالیستی چین ئاسا له گوندیکی نزیک سلیمانی بنیات بنی که زیاتر له خه یال و خه و ده چوو، وه ک راستی. چون ده توانی له ژیر سیبه یری دیکتاتۆریه ت و حوکمی عه سه کهری داو له ولاتی کدا که هه یچ ژیرخانیکی ناماده کراوی بۆ سوسیالیزم نه بوو، سوسیالیست ئەویش به ره زامه ندی رژیمیکی فاشی بسازینئ. ئەمه له خه یال زیاتر نه بوو که بووه مایه ی شه پئیکی دووردریژ و سوودمه ندیش ته نها حکومه تی عیراقی بوو.

ئه مانه م له گه ل مامۆستا عه زیزدا مونا قه شه ده کرد. ئەگه رچی ئەو خۆی ده رویشیکی ریازی (ماو) بوو، له گه ل ئەوهشدا، ئەویش نیگه رانیی خۆی نهشارده وه و ناره زایی له شه پی کوردو کورد به ئاشکرا ده ربپی.

وتووژی رۆژانه مان بریتی بوو له هه لسه نگاندنی ئەو هه والانه. هه ریه که و پای خۆی ده دا، ئەوانه ش که م نه بوون که تا ئەو کاته میشکیان پاک نه بوو بووه و شه پی ناوخۆشیان نه ک به ئاسایی به لکو وه کو شه پی چینیایه تی ده نه خشاندا. کوپخا موزه فه ری خانه خویمان زۆر به وردی

گوئی له موناقه شه کانمان ده گرت. مرۆفئیکى دونیادیده بوو، ئەویش
ته مەنى له شهست سال تێپه‌رى کردبوو.

زۆر باسى مێژووی خهباتی کوردهکانی تورکیای بۆ دهکردین،
زانباریهکی باشی له سه‌ر شۆرشه‌کانی شیخ سه‌عیدی پیران و سه‌ید
ره‌زاو ئیحسان نوری پاشا پیداین، ئەمه‌ جگه‌ له‌ مێژووی به‌ردخانیه‌کان
و ململانێی نێوانیان که وه‌ک هۆی سه‌ره‌کی دارمانی به‌ردخانیه‌کانی
نیشانده‌دا. زۆر باسی شۆرشه‌که‌ی شیخ عوبه‌یدلّای نه‌هری و خهباتی
بێ وچان و له‌وه‌ودواش تیکشکانی، بۆ ده‌کردین و له‌ ئەنجامگیری
هه‌مووشیاندا هه‌ر هۆی تیکرمانی ئەو شۆرشانه‌ی بۆ هۆکاری ناوخۆ و
نه‌سازان له‌گه‌ڵ یه‌کدی ده‌گێرایه‌وه‌.

له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا، ئێمه‌ هه‌ر هیواخوازی ئەوه‌ بووین که ئەو هه‌والانه
ناراست بن و دوژمنانی ئێمه‌ بلّوی بکه‌نه‌وه‌. من هه‌میشه‌ ته‌نکیدم
له‌ سه‌ر ئەوه‌ ده‌کرد که تۆ بلّی میلیه‌تیک که به‌و هه‌موو ئەزمونه‌دا
تێپه‌ریییت، هێشتا په‌ند و ده‌رسی وه‌رنه‌گرتی؟ میلیه‌تانی دنیا، به
هه‌له‌دا ده‌پۆن، به‌لام دووپاتی ناکه‌نه‌وه‌. تۆ بلّی ئەم گه‌له‌ی ئێمه
جیاواز بییت. هیوام ده‌خواست وا نه‌بییت.

هه‌ندێ رۆژ، ده‌نگوباسی چه‌ک ده‌هات و گوايه‌ سنووری سووریای برپوه‌و
گه‌یشتۆته‌ نێو خاکی تورکیا، به‌لام ئیدی ده‌نگ نه‌ده‌ما. ئەوه‌ی راستی
بییت، هێچ ئامیڕیکی په‌یوه‌ندی نه‌ ته‌ل و نه‌ بێ ته‌ل له‌ به‌رده‌ستدا
نه‌بوو تا له‌ راست و دروستی هه‌واله‌کان دلّیا بین. هێچ گوندیک له‌و
ناوچه‌ی شه‌مدینانه‌ که ئێمه‌ی لێ بووین، نه‌ کاره‌باو نه‌ ته‌له‌فۆن و نه
هێچ بابه‌تیکى په‌یوه‌ندی لێ بوو، بۆیه‌ ده‌بوو چاوه‌پێی هه‌والی داها‌توو
بین که ئەویش نه‌ده‌زانرا راسته‌ یان نا.

رۆژه‌کانمان به‌ گه‌ران به‌ ناو دیکانی ئەو ناوچانه‌دا بۆ شاره‌زابوون

به سهرده برد. ناوچه که هه مووی شاخی بلند و لیڤه وارو دۆلی قوول
بوون، هه ده تگوت خوا بۆ شه ږی پارتیزانی خولقاندوویه تی.

نزیکتین قهزا لیمانه وه (شه مدینان) بوو که وهک ده وترا که وره ترین
شارۆچکه ی ئه و ناوچه یه بوو. ئیمه که سمان نه مانده توانی بچینه ناوی،
چونکه ده ورووبه ږی به سوپای تورک ته نرابوو. ئه و هه والانه ی که
ده رباره ی ده مانزانی ته نها ئه وانه بوون که له زاری گوندییه کانی ئه و
ناوچه یه وه پیمان ده گه یشته.

ئه وه ی لام سه ږیر بوو، له و دیانه دا هه ڇ سیمایه کی سه ریازی پتیه دیار
نه بوو، نه سه ربازخانه و نه قه ره قوول، که ئه وان به مه خفه ری پۆلیسیان
ده وت و نه هه ڇ. له وه ده چوو حکومه تی تورکیا ئه و ناوچانه ی به
یه کجاری پشتگوئ خسته بیت، چونکه نه قوتابخانه یه که به دی ده کرا و
نه خه سته خانه یه که. ناوچه که هه مووی به ده ست نه خوینده وارییه وه
ده ینا لاند و که سمان نه دی بتوانی نامه یه که به کوردی بنووسن .
ئه گه رچی هه موو ئه وه شمان ده زانی که حکومه تی تورکیا زمانی
کوردی قه دهغه کردبوو، له گه ل ئه وه شدا قوتابخانه یه کیشمان به زمانی
تورکی به دی نه کرد. دیار بوو حکومه ت ده یویست ئه و خه لکه نقومی
جه هل و نه خوینده واری بیت.

ئه مه سه ره پای ئه وه ی که هه ڇ ریگه ویانیکی قیرتاو کراومان له و
ناوچانه به دی نه کرد و خه لکه که ی هه ر به پین، یان به سواری ئاره ل،
هاتوو چۆی ده کرد. ناوچه که به گشتی له تابلویه کی ره نگینی سروشت
کرد ده چوو که ده ستی مرۆفی به ر نه که وتبوو. له راستیدا دیمه نی ئه و
شاخه به رزانه که به فر دایپۆ شیبوون دلی مرۆفی ده هه ژاند و خه یال
ده یبرده وه و بیری بۆ ئه وه ده چوو که که ی رۆژنی دادنی ده ستی
ئاوه دانی به و ناوچه یه بگات که بی شک ده بوو به به هه شتیگ بۆ خۆی.

ژیانی رۆژانه مان له مالى كۆیخا موزه فەر تا بلیى خۆش بوو، ئه وهى سهرنجى هه موومانى راکیشابوو، ئه وه بوو هه موو به یانییهك ماستى تازهى بۆ ده هیئانین كه له و ناوه پاستى زستانه دا، به ده گمهن چنگ ده كه وت، لای ئیمه ما یه ی سهر سو پمان بوو.

له پرسىارى ئه وهى چۆن ماست په یدا ده بێ له و ناوه كۆیخا وتى:

__ ئه وه ماستى به هاره و ئیمه له ته نه كه دا دا یده نئین و پاشان رۆنى قرچاوى به سهر دا ده كه ین. ئیدى به و هۆیه وه تا به هار بر ده كات و بێ ماست نابین.

له وه لامى ئه و روونكر د نه وه یه دا شیخ سدیق وتى:

__ گهر چه كیش نه گات و هیچمان ده ستنه كه ویت ، من ئه م زانیارییه به ده سته كه وتیكى گهره بۆ خۆم و ناوچه كه مان ده گوازمه وه و جێ به جێی ده كه م.

مامۆستا عه زیز له ژیر لیوه وه وتى:

__ ئه وه مانای وایه ئیتر تا قه تى شو پشى نه ماوه .

هیواخواز بووین شیخ سدیق گوێی له و توانجه نه بوو بیت .

به یانییه که تازه له خه وه ستابووین، له ده رگای مالی کوخا موزه فەر درا، پیشمه رگه به کی خۆمان بوو، هه والی گه یشتنی چه که کانی پیتر گه یاندین. ئه و زۆر به خۆش حالیه وه ده بیوت که شه و چه که کانمان، به لۆرییه کی باره لگر، گه به نراوه ته دیه کی نزیک شه مدینان.

هه واله که بۆ ئیمهش دلخۆشکه ر بوو، چونکه له راستیدا زۆر له مالی کوخا مابووینه وه له میوانیکی ئیسک قورس ده چووین، هه رچه نده به هیچ شیوه به ک ئه وه مان له رووی مام کوخادا به دی نه کرد، به لام هه ر مانه وه، ئاوا بۆ ماوه به کی درێژ له تاچه مالی کدا زه حمه تیکی زۆره بۆ خاوه ن مال و مندالی به لام چاریش نه بوو.

ئه وه نه ریتیک بوو که پیشمه رگه، به ناچاری، په پیره وی ده کرد، به تایبته له و شوینانه دا که باره گای لئ نه بوو.

به هه رحال، ئیمهش، به زوویی له مال ده رپه رین و له نیتو دئ گرد بووینه وه. بریار ئه وه بوو که چه ند ولآخمان پئ پهیدا ده کری، به کری بی یان به خواهیشت له گه ل خۆمان به رین بۆ گواستنه وه ی چه که کان بۆ لای خۆمان.

بۆ ئەمەش حاجی مەحموودو شیخ سدیق دەستپەرەنگینی و توانای
خۆیان نواند و ولآخیان زۆر بە زوویی لەناو دێ، بۆ خۆیان و ئێمە،
پەیدا کرد.

لەگەڵ مامۆستا عەزیزدا، کە هەردوو کمان شارەزای بارکردنی ولآخ
نەبووین، هەندێ زانیاری سەر پێییمان لە شیخ سدیق دەربارەی
جۆری بارکردن و شەتەک دانی ولآخ وەرگرت کە لەمەودوا تا
را دەیهک سوودبەخش بوو. هەموو پێشمەرگەکان دەستە دەستە بەرەو
گوندی (ماسیرۆ) ملمان نا کە تا ئەو شوێنە لۆرییە کە توانیبوو بڕ
بکات، چونکە ئیدی ئیتر لە وێتیه وە هیچ رینگە و بانیک، نەبوو، نە لۆری،
یان هیچ ئۆتۆمۆبیلێک نەیدەتوانی لە بەر نەبوونی جادە رەوت بکات.

چە کە کان، لە ژێر باری فەردە ئاردا، لە نیو لۆرییە کە دا شاردرابوونە وە
کە بریتی بوون لە کلآشینکۆف و ئار. پی. چی و یەک دوو رەشاش
و هەندێ مین و دوو دۆشکە و فیشەکیکی زۆر، لەگەڵ چەند دانە یەک
لە هۆکی تۆکی کە زۆر قورس و قەبە دەهاتنە پیش چاو. بۆ ئێمە
ئەو دەستکە و تیکێ گەورە بوو. حکوومەتی عێراقی دواي شکستی
حەفتا و پێنج هەموو هەولێ ئەو بوو کە چەک لە کوردستان نەهێلێ و
مۆلەت نەدات کورد دەستی بگاتە وە چەک، بۆیە ئەم وەجە چە کە هیوا
بەخش بوو کە لە رینگە یەو دەمانتوانی بە شانازییە وە بۆ ناوچەکانی
خۆمان بگەرێنە وە.

بە یارمەتی حاجی و شیخ سدیق چە کە کانیاں بۆ بار کردین و ئێمەش
کە و تینە دواي ولآخەکان. هەورازو نشیوی رینگا، زوو زوو، بارە کە ی لار
دەکرده وە ناچار دەبووین شەتەک و گرتی بدەینە وە کە بۆ ئێمە هەر
نەشارەزایی دەنواند.

بارەکان، بە تاییبەتی ئەو هی من و مامۆستا عەزیز، هەمیشە بە
لایە کدا لار دەبوونە وە کە دەبوو خێرا فریای راستکردنە وە ی بکەوین.

ناشاره زاییمان له بهستن و گزیدانی گوریس بڼ وینه بوو. سهیرمان له ولاخه کانی نهوانیتړ، به تایبه تی حاجی و شیخ سدیق دهات که زور به باشی و بڼ گرفت رهوتیان دهکرد. هر چوونیک بوو ولاخه کانمان گه یانده دبی گه لیشم و له ویی باره کان داگیران و بریاری دابه شکردنی خرابه روژی داماتوو.

نه و شهوه له مالی کوڅا موزه فەر که دوا شهومان بوو، ماینه وه. باس هر باسی چه که کان بوو. له راستیدا هه موو به و هجبه چه که، گه لیک سه ریلند بووین که دهمانتوانی به شانازییه وه بگه پښینه وه بو ناوچه کانمان و چهک به سر پښمه رگه بڼ چه که کاند دابه ش بکین.

نه وهی راستی بیت چه که کان، به گشتی، هه مووی چه کی سووک بوون و هچي وای تیدا نه بوو که کاریگه رییه کی زوری هه بڼ و بالانسی هیز له نیوان نیمه و رژیمدا بگورپڼ، گه مرؤف چاو له نار. پی . چیبه کان بپوشی که ده توانرا دزی تانک به کار بهینریت.

به و چه کانه ته رازووی هیز نه ونده به لای نیمه دا نه ده شکا که گورانیکي دراماتیکی روو بدات، له گه ل نه وه شدا بو نه و سه ره تایه هر باش بوو، چونکه تا نه و کاته له تفهنگی سمیرنؤف و کلاشینکؤف و هه ندی بپنه وی کونه زیاتر لای پښمه رگه نه بوو.

بوونی نه و جوړه چه که سووکانه دلنیا ی کردین که شوپشه که مان دريژخایه ن ده بڼ.

نه مه م له لاره به شیخ سدیق وت که به دهنگی به رز وتی:

__ توخوا؟

نیدی جلوم دایه دهست ماموستا عزیز که باسی شوپشی دريژخایه ن بکات ، که چوون کاتیک ته رازووی هیز به لای دوژمندا ده بڼ ، نیدی

به ناچاری ده‌بین په‌نا بیه‌یته بهر نه و جوره خه‌باته . نازانم شیخ تا چهند بره‌ی و به‌و تیوریانه ده‌کرد ، به‌لام زور باش گوئی شل کردبوو و هیچ قسه‌ی نه‌ده‌کرد . که ماموستا عه‌زیز له خوتبه‌که ببووه‌وه و سرکه‌توانه وتی :

__ نیستا تیگه‌یشتیت یا شیخ؟

شیخ ده‌ستیکی به سر و سمیله سپیبه‌که‌یدا هیئاو وتی :

__ گزنگ نیبه . خوامان له پشته .

ماموستا عه‌زیز وهک ئاسنی ساردی کوتابیت ته‌نھا سه‌ری بو له‌قاند . نه‌و شه‌وه هه‌ر باسی ده‌نگوی شه‌ری ناوخوش ده‌کرا، که له راستیدا هه‌موومانی نیگه‌ران کردبوو . خانه خویکه‌مان زور باسی مه‌ترسی شه‌ری ناوخوی بو کردین و هه‌میشه هه‌ر نه‌وه‌ی دووپاتکرده‌وه که هیواداره نه‌و هه‌والانه راست نه‌بن و هه‌ولی ناحه‌زان بن . نه‌و ده‌یوت قه‌ت نه‌که‌ن روی تفه‌نگ بکه‌نه یه‌کدی، نه‌که‌ن .

دره‌نگانی شه‌و هه‌والمان بو هات که ده‌بین به‌یانی زوو له خه‌و هه‌ستین و به‌شه خوراکیک له‌گه‌ل خومان، وهک تیشووی ریگا، هه‌لبگرین، چونکه به‌ره‌و ناوچه‌ی خومان ده‌چین .

سه‌ره‌تای مانگی دوانزه بوو، ئیدی سه‌رما و به‌فر به‌ته‌واوی ده‌ستی پی‌کردبوو، نه‌ده‌بوو له‌وه زیاتر له‌و کویتستانانه بمینینه‌وه، بو‌یه برپاره‌که‌مان زور لا په‌سه‌ند بوو، له راستیدا مام کویتخا به‌و په‌ری دلفراوانیبه‌وه پی‌خوری چهند روژیکی بو ئاماده کردین که نمونه‌ی میواندوستی و میهره‌بانی بوو .

وهک پیتنیار، به‌گرووپه‌که‌ی خومانم وت که پیم باشه له‌م که‌رانه‌وه‌شدا هه‌ر پیکه‌وه بین . له‌راستیدا ئیدی تا راده‌یه‌ک شاره‌زا

بووبووين و له گه لّ يه كدى راهاتبووين، بۆيه هموش پيشنياره كەى
منيان قبولّ كرد.

به يانى پيش هموممان شيخ سديق و حاجى مهحمود هستابوون و
خويان به ستبوو.

كه چووينه دهره وه پيشمه رگه كان هموو ناماده بوون، يه كه يه كه
مالئاواييان له سهركردايه تى كرد.

ئيمه ولاخه كانى خومان شه تهك دايه وه و له گه لّ قافلّه كه دا به ره و
سنورى خومان به ريكه وتين .

كه سهركه وتين وته كانى كوئخا موزه فەر له گوئيدا دهرنگايه وه:

__ به دهنگى، تا راده يهك بهرز له بهر خومه وه وتم:

'نه كه ن ئه م چه كانه دزى يه كدى به كار بهينن...'

شيخ سديق له پيشمه وه دهرويشت، ئارپى ليدامه وه وتى:

'ها؟'
